

အဆိုပြုတင်ပြသည့်မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအထောက်အကူပြုစီမံကိန်း (ADSP) အတွက်
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင်အစီရင်ခံစာမူကြမ်း

ဒီဇင်ဘာ ၂၂၊ ၂၀၁၄

- ၁။ နောက်ခံအချက်အလက်များ
- ၂။ စီမံကိန်းယေဘုယျလေ့လာခြင်း
- ၃။ စီမံကိန်း၏သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း
- ၄။ စီမံကိန်း၏သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များကိုဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ
- ၅။ ESMF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းအတွက် အမျိုးသားအဆင့်နှင့် ဒေသအဆင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအစီအစဉ်များနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းများ
- ၆။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာလေ့လာစစ်ဆေးခြင်း
- ၇။ အများပြည်သူဆိုင်ရာ ထင်သာမြင်သာရှိမှုနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်

- ပူးတွဲ - ၁ စစ်ဆေးစာရင်း (Checklist)များစီစစ်ခြင်း
- ပူးတွဲ - ၂(က) တူးမြောင်းနှင့် ရေနယ်မြောင်းစနစ်များပြန်လှန်ထူထောင်ခြင်းဆိုင်ရာ Civil Work အတွက် Checklist
- ပူးတွဲ - ၂(ခ) တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းခွင်မှ သက်ရောက်ခံရနိုင်သည့် တောင်သူများစာရင်းဇယား
- ပူးတွဲ - ၂(ဂ) တိုင်ကြားမှုပုံစံ
- ပူးတွဲ - ၃ စိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်မှုနှင့် သို့လှောင်သိမ်းဆည်းခြင်း ပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များတည်ဆောက်ခြင်း အတွက် Checklist
- ပူးတွဲ - ၄ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင်းအတောအတွင်း စီမံကိန်းကျေးရွာများရှိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများအတွက် စစ်ဆေးစီစစ်ရန် Checklist နမူနာ
- ပူးတွဲ - (၅) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် လူမှုရေးရာမျှတမှုနှင့် အစဉ်အလာရပိုင်ခွင့်များကို ကာကွယ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ လေ့လာစီစစ်ခြင်းမူဘောင်

ပူးတွဲ - (၆) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက် အတိုင်းအတာနှင့်ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်ချက်(FD တစ်စိတ်တစ်ဒေသ/ ESIA)

ပူးတွဲ - (၇) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် လျော့ချရေးအစီအစဉ်(FS တွင်ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်)

ပူးတွဲ - (၈) တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု

ပူးတွဲ - (၉) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများတွင် သတ်မှတ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီသည့် တောင်သူများပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် လမ်းညွှန်ချက်များ

နောက်ဆက်တွဲ(၁) ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း မြေပုံများ

နောက်ဆက်တွဲ(၁-က) ဆင်သေဆည်မြောင်းစီမံကိန်းမြေပုံ

နောက်ဆက်တွဲ(၁-ခ) မြောက်ယမားဆည်မြောင်းစီမံကိန်းမြေပုံ

နောက်ဆက်တွဲ (၁-ဂ) ဆွာချောင်း ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းမြေပုံ

နောက်ဆက်တွဲ (၁-ဃ) မလိနတ်တောင် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းမြေပုံ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဧရိယာများ၏ ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

နောက်ဆက်တွဲ (၂-က) ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဧရိယာများ၏ လအလိုက်ပျမ်းမျှမိုးရွာသွန်းမှုအချက်အလက်များ

နောက်ဆက်တွဲ (၂-ခ) ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဧရိယာများရှိ လအလိုက် ပျမ်းမျှမိုးရွာသွန်းမှုဖော်ပြသည့်ဇယား

နောက်ဆက်တွဲ (၂-ဂ) ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဧရိယာများ၏ ပျမ်းမျှအပူချိန်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

နောက်ဆက်တွဲ (၂-ဃ) ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဧရိယာများရှိ လအလိုက် ပျမ်းမျှအပူချိန်ဖော်ပြသည့်ဇယား

နောက်ဆက်တွဲ (၂-င) ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဧရိယာများ၏ ပျမ်းမျှစိုထိုင်းဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

နောက်ဆက်တွဲ (၂-စ) ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဧရိယာများရှိ ပျမ်းမျှစိုထိုင်းဆဖော်ပြသည့်ဇယား

နောက်ဆက်တွဲ (၂-ဆ) ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းအတွင်း ရေသုံးစွဲမှုနှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်း

နောက်ဆက်တွဲ (၃-က) စပါးစိုက်ပျိုးရန် ဧက-ပေအလိုက် ရေသုံးစွဲမှု

နောက်ဆက်တွဲ (၃-ခ) စပါးစိုက်ပျိုးရန် ရေသုံးစွဲမှုဖော်ပြသည့်ဇယား (ဧက-ပေ)

နောက်ဆက်တွဲ (၄-ခ) လေ့လာခဲ့သည့်ဒေသများရှိ

နောက်ဆက်တွဲ (၅) ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဧရိယာများမှ စုဆောင်းရရှိသည့် ရေနမူနာအတွက် ရေအရည်အသွေး စစ်ဆေးမှုရလဒ်များ

နောက်ဆက်တွဲ (၆-က) မြန်မာနိုင်ငံရှိ မျိုးတုန်းပျောက်ကွယ်လု ကမ္ဘာ့ရှားပါးမျိုးစိတ်များ (တွားသွားသတ္တဝါများ)

နောက်ဆက်တွဲ (၆-ခ) မြန်မာနိုင်ငံရှိ မျိုးတုန်းပျောက်ကွယ်လု ကမ္ဘာ့ရှားပါးမျိုးစိတ်များ (ငှက်ဖျား)

ဇယားများစာရင်း

ဇယား (၁) လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၏ နည်းပညာဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၂) ရုပ်ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များ (ဘူမိ၊ မြေဆီလွှာ)

ဇယား (၃) နှစ်စဉ်ဆည်အတွင်းသို့ စီးဝင်သည့် ရေထုထည်ပမာဏ (ဧက-ပေ)

ဇယား (၄) အဆိုပြုစီမံကိန်းဒေသများ၏ ဆည်ရေရရှိသည့်ဧရိယာများရှိ နှစ်အလိုက်ပျမ်းမျှမိုးရွာသွန်းမှု

ဇယား (၅) စီမံကိန်းဧရိယာ၏ လူမှု-စီးပွားဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား (၆) အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လေ့လာစိစစ်ရန် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များ၏ Check List

ဇယား (၇) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများမှ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့် လျှော့ချရေး အစီအစဉ်များ

ဇယား (၈) လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၏ သတ်မှတ်ဧရိယာအတွင်း နှစ်စဉ်သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု ဧရိယာ ဆုံးရှုံးမှု

ဇယား (၉) သင့်တော်ကောင်းမွန်သည့် ပိုးသတ်ဆေးများရွေးချယ်အသုံးပြုရန် စံသတ်မှတ်ချက်များ

ပုံများစာရင်း

ပုံ (၁) နှစ်စဉ် ဆည်အတွင်းသို့ စီးဝင်သည့် ရေထုထည်ပမာဏ (၂၀၀၈-၂၀၁၃)

ပုံ (၂) လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၏ သတ်မှတ်ဧရိယာအတွင်း သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုဧရိယာ အပြောင်းအလဲများ

အတိုကောက်အသုံးပြုမှုများ

အများပြည်သူ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများအတွက်မူကြမ်း

မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအထောက်အကူပြုစီမံကိန်း (ADSP)အတွက်

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ စီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင်မူကြမ်း

၁။ နောက်ခံအချက်အလက်များ

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီမိုကရေစီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများစတင်သည့်အချိန်မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ (GOM)သည် နိုင်ငံ အတွင်းရှိ လူမှုစီးပွားအခြေအနေများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးကိုအလေးထားဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်းရှိ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ကာလတိုနှင့် ကာလရှည်လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းရန်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဦးစားပေးအစီအစဉ်များနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များချမှတ်နိုင်စေရန် စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမူဘောင် (FESR) ကို ၂၀၁၂ခုနှစ်တွင် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ FRSRအရ ဗျူဟာမြောက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံတွင်းရှိ စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၂၆%ရှိသော အကြွင်းမဲ့ချို့တဲ့နွမ်းပါးမှုကို ၂၀၁၅မတိုင်မှီတွင် ၁၅%အထိလျော့ချနိုင်ရန် မျှော်မှန်းခဲ့ပါသည်။ ချို့တဲ့နွမ်းပါးသည့်အဆင့်ရှိ ကျေးလက်နွမ်းပါးသူများ၏ဘဝကို မြှင့်တင်ရာတွင်အစားအစာ ဖူလုံမှုနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးမှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်းသည် အရေးကြီးသည့်ခြေလှမ်းဖြစ်ပါသည်။

ယင်းကိုဆောင်ရွက်ရန်မှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးကုန်ထုတ်စွမ်းအားကို မြှင့်တင်ခြင်းအပြင် တိုးချဲ့ဝန်ဆောင်မှုများ၊ အစိုးရချေးငွေများ၊ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖြည့်ဆည်းမှုများဖြစ်သည့် အရည်အသွေးရှိသည့် မျိုးစေ့များ၊ ဓါတ်မြေသြဇာများ၊ ပိုးသတ်ဆေးများအစရှိသည်တို့ကို တောင်သူများအသုံးပြုနိုင်မှု အတိုင်းအတာကိုမြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်အတူ လုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်ဖြည့်ဆည်းသည့်ကွင်းဆက်များတလျှောက်ရှိ အတားအဆီးများကို ဖယ်ရှားခြင်း၊ ဝယ်လိုအားကိုဥးတည်သည့် ဈေးကွက်ပံ့ပိုးမှုလုပ်ငန်းစဉ်များမြှင့်တင်ခြင်းစသည်အားဖြင့် ကဏ္ဍလိုအပ်ချက်ဖြစ်သည့် ကာလရှည်ဖွံ့စည်းပုံနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းများအတွက် လမ်းခင်းပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြန်ဆန်သောလူမှုနိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲများနှင့်အတူ မကြာသေးခင်နှစ်များအတွင်း နိုင်ငံ တကာအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် သံတမန်ဆက်ဆံရေးများတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခဲ့သည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည့် နိုင်ငံတကာငွေကြေးရံပုံငွေအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်စသည်တို့နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်နှင့် နွမ်းပါးသူများ၏ အခြေအနေများကို မျှော်တွေး၍ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းအများစုသည် ၎င်းတို့၏

ဖွံ့ဖြိုးရေးအကူအညီများနှင့် ချေးငွေများကို ပြန်လည်စတင်ခဲ့ပြီး အထူးသဖြင့်ချို့တဲ့နွမ်းပါးမှု လျော့ချရေး အထောက်အကူဖြစ်စေသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာကြားဝင်ကူညီမှု များအတွက် ဆောင်ရွက်လာခဲ့ပါသည်။ ကျေးလက်ဒေသတွင်နေထိုင်နေသည့် နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၇၀%သော ပြည်သူများအတွက် ကြီးမားသည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုဖြစ်စေသည့်စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကဏ္ဍများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကမ္ဘာ့ဘဏ်ချေးငွေအမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း ၁၀၀အပေါ်အခြေခံ၍ စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအထောက်အကူပြုစီမံကိန်းကို တင်ပြခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်းဦးတည်ချက်ဖြစ်သောပဲခူးအရှေ့၊ နေပြည်တော်၊ မန္တလေးနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးများရှိ သတ်မှတ်ထားသည့် လက်ရှိဆည်မြောင်းစနစ်များအတွင်း သီးနှံထွက်နှုန်းနှင့် cropping intensity တိုးမြှင့်လာစေရေးနှင့်အတူ စီမံကိန်းအတွက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်အဖွဲ့အစည်းမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနဖြစ်သည်။ အဆိုပါဦးတည်ချက်ကို စွမ်းဆောင်အောင်မြင်နိုင်ရန် ဆည်မြောင်းနှင့်ရေနုတ်မြောင်း စီမံခန့်ခွဲမှု တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်း၊ ကောင်းမွန်သည့်စိုက်ပျိုးရေးအကြံဉာဏ်နှင့် နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများဖြည့်ဆည်းခြင်းစသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ စီမံကိန်းအနေဖြင့် သတ်မှတ်တိုင်းဒေသကြီးများတွင်တည်ရှိသည့် လက်ရှိ ဆည်မြောင်းစနစ်များကိုပြုပြင်မွမ်းမံခြင်း၊ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း၊ ခေတ်နှင့်အညီပြောင်းလဲတိုးတက်စေခြင်းနှင့် သတ်မှတ် ထားရှိသည့်နည်းပညာဆိုင်ရာ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုစီးပွားဆိုင်ရာ စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီစေရေး ပံ့ပိုး ကူညီသွားရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဆက်နွယ်သည့် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုအစားအစာ လေ့လာမှုများ၊ နည်းပညာ ဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အချက်အလက်များနှင့် အကဲဖြတ်ချက်များဆောင်ရွက်ပြီးစီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်စဉ် ကာလအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် အသေးစိတ်နေရာများကို သတ်မှတ်ရွေးချယ်ပါမည်။

အဆိုပြု ADSP စီမံကိန်းတွင် အပိုင်း(၄)ပိုင်းပါဝင်၍ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါ သည်။

အပိုင်း (၁) - ဆည်မြောင်းနှင့်ရေနုတ်မြောင်း စီမံခန့်ခွဲမှု

ဤအပိုင်းအနေဖြင့် စီမံကိန်းဧရိယာအတွင်းရှိ ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ်မြောင်းဝန်ဆောင်မှုများ လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီပြီး ပိုမိုအားထားနိုင်သည့် ဖြည့်ဆည်းမှုများဖြစ်စေရန်နှင့် ဆည်ရေပေးနိုင်မှုဧရိယာပမာဏတိုးပွားစေခြင်း၊ လယ်ယာကုန်ထုတ်စွမ်းအားတိုးတက်ခြင်းနှင့် upstream and downsteam ရေအသုံးပြုသူများအကြား ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် အကျိုးအမြတ်ဖြန့်ဝေမှုများ စသည်တို့ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်ဖြစ်သည်။ အောက်ပါနည်းလမ်းမှတစ်ဆင့် ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ်မြောင်းစီမံခန့်ခွဲမှုကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

ဦးစွာအနေဖြင့် တောင်သူများလိုအပ်ချက်အလိုက် ဖြည့်ဆည်းနိုင်သည့် ဆည်မြောင်းဝန်ဆောင်မှုများအတွက် လိုအပ်သည့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများကို အဓိကထားဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ၎င်းအချက်သည် ရေအသုံးပြု

အဖွဲ့များ (WUG)အတွက် ပိုမိုမြင့်မားသည့်အခန်းကဏ္ဍများ၊ ပိုမို၍ လိုအပ်ချက်အလိုက်ဖြစ်သည့်ရေဖြန့်ဖြူးရေးစနစ်များ၊ အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်းနှင့် အချက်အလက်စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် တဖြည်းဖြည်းချင်း စတင်အသုံးပြုနိုင်ရေး စသည့်အချက်များပါဝင်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုပုံစံအသစ်တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်လာစေရန်လိုအပ်ပါသည်။ ADSP အနေဖြင့် ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနှုတ်မြောင်းစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ၎င်းတို့၏ လူသားအရင်းအမြစ်များ၊ အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်းနှင့် အချက်အလက်စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေရန် ပံ့ပိုးကူညီသွားပါမည်။ ထို့ပြင် ဆည်မြောင်းဧရိယာ (၈)ခုအတွင်း ရေအသုံးပြုအဖွဲ့ပေါင်း (၂၈၀)ခန့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ပံ့ပိုးကူညီမှုများကိုလည်း အသုံးပြုနိုင်ရန် ပံ့ပိုးကူညီသွားပါမည်။ ရေအသုံးပြုအဖွဲ့များ (WUG)နှင့် မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအပါအဝင် ဝန်ဆောင်မှုဖြန့်ဖြူးသည့်အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဆင့်အားလုံးအတွက် လုပ်ငန်းစွမ်းရည် မြင့်သင်တန်းများကို ဖြည့်ဆည်းသွားပါမည်။ WUG အဖွဲ့များဖွံ့ဖြိုးရေး၊ တောင်သူများနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအကြား ပေါင်းကူးချိတ်ဆက်မှုများပေါ်ထွန်းရေးတို့အတွက် ပံ့ပိုးသည့် (facilitators)များအတွက် သင်တန်းများဖြည့်ဆည်းသွားပါမည်။ ထို့ပြင် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့်ဝန်ဆောင်မှုဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့် အစီအစဉ်စီမံခန့်ခွဲခြင်းများအတွက် နည်းပညာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု နည်းလမ်းအသစ်များအတွက် WUG များနှင့်အဖွဲ့အစည်းအမှုထမ်းများကို သင်တန်းများဖြည့်ဆည်းသွားပါမည်။ ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် သတင်းအချက်အလက်မျှဝေမှုနှင့် ပိုမိုအားထားနိုင်သည့် ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနှုတ်မြောင်းဝန်ဆောင်မှုများဖြည့်ဆည်းနိုင်စေရန် စီမံကိန်းအနေဖြင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း ဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုစနစ်များဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်း နှင့် ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်သည့် ဝန်ထမ်းများ၏ဖြန့်ဖြူးသွားလာဆောင်ရွက်နိုင်မှုများကို မြှင့်တင်ခြင်းစသည့်နည်းလမ်း များဖြင့် MOAI ရှိ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအရည်အသွေးများ ပိုမိုခိုင်မာအားကောင်းစေရေးကိုလည်း ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

ထို့အပြင် အရန်စီမံကိန်းအပိုင်းအနေဖြင့် သတ်မှတ်တိုင်းဒေသကြီးများရှိ ရွေးချယ်ထားသည့် အစီအစဉ် (၈)ခုရှိ အကျယ်အဝန်း ၄၀,၀၀၀ha ပါဝင်သည့် ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနှုတ်မြောင်း အခြေခံအဆောက်အအုံများ တိုးတက်ကောင်းမွန် ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက်ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးကူညီသွားပါမည်။ ၎င်းအနေဖြင့် အဓိကConveyance ရေစီးဆင်းမှုထိန်းချုပ်ခြင်း (flow control)၊ နုန်းတင်ခြင်းစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များ၊ ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနှုတ်မြောင်းစနစ်များ၏ နုန်းတင်မှုဖယ်ရှားခြင်းနှင့် ဆည်လုံခြုံရေးမြှင့်တင်သည့်အစီအမံများ စသည်တို့ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် တိုးတက် ကောင်းမွန်ရေးများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးကူညီသွားပါမည်။ တောင်သူများအတွက် သီးနှံစိုက်ပျိုးခြင်းကို လိုအပ်သလို ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်နိုင်မှု (cropping flexibility)၊ Upstream နှင့် အဖျားပိုင်းရှိတောင်သူများအကြား ပိုမိုမျှတသည့် ရေဖြန့်ဖြူးခြင်းပုံစံများနှင့် တောင်သူများအကြား အပြန်အလှန်မှီခိုမှု (၎င်းသည် ထုံးတမ်းအစဉ်အလာ လယ်ကွက် (သို့) စိုက်ကွက်တခုနှင့်တခုအကြား

အပြန်အလှန်မှီခိုရမှု (၎င်းသည် ထုံးတမ်းအစဉ်အလာလယ်ကွက် (သို့) စိုက်ကွက်တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား ရေ conveyance စနစ်များစသည်အချက်များအတွက်လိုအပ်သည့် တောင်သူများမှ စီမံခန့်ခွဲသည့် ရေစီမံ ခန့်ခွဲမှုအခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် သတ်မှတ်စနစ် (၂-၃)ရှိ မြေယာကောင်းမွန်ရေးစမ်းသပ်အစီအစဉ်များ တိုးတက် ကောင်းမွန်စေရေးကိုလည်း ဤစီမံကိန်းမှ ပံ့ပိုးကူညီသွားပါမည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံများပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း ဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် ရွေးချယ်ထားသည့် ဆည်မြောင်းအစီအစဉ်များတွင် ဦးတည်ဆောင်ရွက်သည့်အထူး လေ့လာဆန်းစစ်မှုများအပေါ် အခြေခံဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ၎င်းတွင် အခြားအရာများအနက် လက်တွေ့ဆောင်ရွက် နိုင်မှု အလားအလာလေ့လာခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်များ၊ ကောင်းမွန်သည့် ကုန်ကျ စရိတ်ကာမိရေးနည်းလမ်းများ၊ စွမ်းရည်အကဲဖြတ်စံသတ်မှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်စီမံခန့်ခွဲမှု တိုးတက်ကောင်းမွန်ခြင်းအလား အလာ၊ ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှု သဘာဝဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ဆည်လုံခြုံရေးနှင့် ရေနှုတ်မြောင်းအထူးအစီအစဉ်များ အစ ရှိသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

အပြီးသတ်အနေဖြင့် စီမံကိန်း ရည်ရွယ်သတ်မှတ်ထားသည့်ဆည်မြောင်းနှင့် မြေယာကောင်းမွန်ရေးနေရာများရှိ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းမှုရှိရေးကိုလည်း အထူးအလေးပေးဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ဤ အပိုင်းသည် ရည်ရွယ်သည့်ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းနေရာများရှိ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသောမြေယာစီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်းများ ကို ပံ့ပိုးကူညီပါမည်။ Catastral မြေပုံများအသစ်ပြုပြင်ခြင်းနှင့် digital မြေယာမှတ်တမ်းများဖန်တီးခြင်းများနှင့်ပတ်သက် ၍ နိုင်ငံတကာအကောင်းဆုံးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအပေါ် အခြေခံကာရည်ရွယ်သည့် ဆည်ရေရနိုင်သောဒေသများ အတွက် digital catastral မြေပုံအသစ်များထုတ်လုပ်ခြင်းကိုလည်း ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ အဆိုပါမြေပုံများအပေါ် အခြေခံ၍ တောင်သူများအား မြေယာအသုံးပြုခွင့်လက်မှတ် (LUC)အသစ်များကို ထုတ်ပေးသွားပါမည်။ မြေယာ သိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ရောင်းဝယ်ခြင်းများအတွက် လိုအပ်ချက်များကို လျော့ချပေးနိုင်မည့် ရပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာတုံ့ပြန်ဖြေရှင်း လွယ်သော မြေအစိတ်အပိုင်းအခင်းအကျင်းအစီအစဉ်များ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် ရပ်ရွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအပေါ်စတင်၍ မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေး စမ်းသပ်အစီအစဉ်များကို နိုင်ငံတကာအကောင်းဆုံးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ထို့ အပြင် စီမံကိန်းအနေဖြင့် ခံစားခွင့်ရှိသည့်တောင်သူများအား ပညာပေးနိုင်ရန် ရပ်ရွာသိရှိနားလည်မှုမြှင့်တင်ခြင်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များကို ပံ့ပိုးမည်ဖြစ်ပြီး ရောင်းဝယ်နိုင်သော မြေယာအသုံးပြုခွင့်များဖြင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေးများ ဆောင်ရွက် နိုင်ရန်တောင်သူများအား လယ်ယာမြေတန်ဖိုးများ၊ ဈေးကွက်စီးပွားရေးဆိုင်ရာနည်းလမ်းများအား အသိပညာပေးသွား ပါမည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ တောင်သူများအား မြေယာရောင်းဝယ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အသိပေးမှုမရှိသော (သို့) ခြိမ်းခြောက်အကျပ်ကိုင်ခြင်းများမှ ကာကွယ်ပေးရန်ဖြစ်သည်။

အပိုင်း (၂) - စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာအကြံဉာဏ်နှင့် နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ

ဤအပိုင်းအနေဖြင့် လယ်ယာထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများတိုးတက်ရေးအတွက် ရွေးချယ်ထားသည့်ဆည်မြောင်း စီမံကိန်းများရှိရာ မြို့နယ်များရှိ MOAI ၏ နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအကြံပေးဝန်ဆောင်မှုများ တိုးတက် ကောင်းမွန်စေရန် ရှာဖွေဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ အပိုင်း(၁)အရ ရွေးချယ်ထားသည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများတိုးတက် ကောင်းမွန်ခြင်းရလဒ်အဖြစ် ရေထိန်းချုပ်မှုနှင့်ရရှိနိုင်မှုများတိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်သည်။ ဤအပိုင်း(၂)အရ ပံ့ပိုးသည့် ကောင်းမွန်သော နည်းပညာများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် တိုးချဲ့ခြင်းများသည် ဤစီမံကိန်းများရှိ လယ်ယာစနစ်များ၏ စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးတောင့်တင်းမှုများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသည်။ တောင်သူများအနေဖြင့် Cropping intensity များ ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မှာဖြစ်သလို လက်တွေ့ ဖြစ်နိုင်သည့်နေရာများတွင် LEGUNES ဆီထွက်သီးနှံများနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များစသည် ရေအသုံးပြုမှုပိုမိုထိရောက် သော သီးနှံများကိုကွဲပြားစွာစိုက်ပျိုးနိုင်လာပါမည်။ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အမျိုးအစားအမျိုးမျိုး၊ ကောင်းမွန်သောမျိုးစေ့နှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သောရေရရှိမှု အခြေအနေပေါ်မူတည်၍ အဆင့်မြင့် ဓါတ်မြေဩဇာအကြံပြုချက်များ၏စရိတ်နှင့် အကျိုးကျေးဇူးများကို ပိုမိုသိရှိနားလည်လာခြင်းဖြင့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအားများ တိုးမြှင့်လာနိုင်မှာဖြစ်သလို အခြားစိုက်ပျိုးရေးနှင့် စက်မှုလယ်ယာလုပ်နည်းလုပ်ဟန်များကိုအသုံးပြုနိုင်လာမှာဖြစ်သည်။ အဆိုပါနည်းပညာများသည် ရည်ရွယ်သည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများရှိ စိုက်ပျိုးဝေဟင်္ဂန်းကျင်အသစ်များအတွက် အလိုက်သင့်ပြောင်းလဲရန်လိုအပ်ပါမည်။

ဤအပိုင်းသည် နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့်ရည်ရွယ်သည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းရှိလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက် ရာတွင် ပံ့ပိုးကူညီမည်ဖြစ်ပြီး လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်မှုတိုးမြှင့်ရေးနှင့် လယ်ယာစနစ်များ၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုစရိတ် လျှော့ချရေးများကိုလည်း ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ပါမည်။ ၎င်းအနေဖြင့် လက်ရှိအများပြည်သူဆိုင်ရာ တိုးချဲ့စနစ်များတွင် တည်ဆောက်မည်ဖြစ်၍ ၎င်းတို့မှာဝန်ထမ်းအခြေအနေကောင်းမွန်မှုရှိသော်လည်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုရံပုံငွေ၊ ခေတ်မီ နည်းပညာများနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ တောင်သူများနှင့် ပြန်လှန်ဆက်ဆံရေး စသည့်ကဏ္ဍများတွင် လစ်ဟာမှုများရှိပါသည်။ ဤအပိုင်းသည် အဆိုပါ အားနည်းချက်များကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။ လုပ်ငန်းသဘာဝအရ တောင်သူအခြေပြု မျိုးစေ့ဆင့်ပွားအခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် မျိုးစေ့ဖြည့်ဆည်းသည့် ကွင်းဆက်များ ခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်းဖြင့် အရည်အသွေးပြည့်ဝသည့် မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ခြင်း (အဓိကအားဖြင့် စပါး၊ ပဲ အမျိုးမျိုးနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ထုတ်လုပ်ခြင်းမရှိသည့် ဆီထွက်သီးနှံများ)များကို ပံ့ပိုးကူညီပါမည်။ ၎င်းအနေဖြင့် သီးနှံ အမျိုးမျိုးဖွံ့ဖြိုးရေး၊ လယ်ယာမြေမျိုးစေ့ဆင့်ပွားခြင်း၊ ကောင်းမွန်သောမျိုးစေ့များ တောင်သူများထံသို့ ဖြန့်ဖြူးခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရေးဆောင်ရွက်ပါမည်။ ရည်ရွယ်သည့်ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများရှိ မြေဆီလွှာအမျိုး အစားအမျိုးမျိုးနှင့်ကိုက်ညီသည့် ကောင်းမွန်သောဓာတ်မြေဩဇာအသုံးပြုမှုများဖြင့် ဆီလျော်သော

အာဟာရအသုံးပြုခြင်း အလိုက် ဧကထွက်နှုန်းပြောင်းလဲတိုးတက်မှုနှုန်းများ ကောင်းမွန်လာပြီး သီးနှံအသစ်အမျိုးမျိုး၏ အလားအလာအပြည့်အဝ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်၍ ကုန်ကျစရိတ်များ လျော့ချနိုင်စေရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်အလားအလာရှိသည့် အင်းဆက်ပိုးမွှားနှင့် ရောဂါဖြစ်ပွားသူများကြောင့်ဖြစ်သော သီးနှံဆုံးရှုံးမှုများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် စီမံကိန်းမြို့နယ်များရှိ ပိုးမွှားနမူနာ သတ်မှတ်ကောက်ယူခြင်း ရလဒ်များအပေါ်အခြေခံ၍ ပေါင်းစပ်ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှု (IPM)နည်းစနစ်များမှတစ်ဆင့် အများပြည်သူကျန်းမာရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်များကို ကာကွယ်နိုင်ရန် MOAIနှင့် တောင်သူများ၏စွမ်းရည် တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

တောင်သူများ၏လိုအပ်ချက်များ၊ နည်းပညာဆင်ရာကန့်သတ်ချက်များ၊ လယ်ယာစနစ်များ၊ ဈေးကွက်အခွင့်အလမ်းများအပေါ်အခြေခံသည့် ကောင်းမွန်သောစိုက်ပျိုးရေး အကြံပေးဝန်ဆောင်မှု များမှတစ်ဆင့် ရည်ရွယ်သည့်တောင်သူများထံသို့ ကောင်းမွန်သောစိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် လယ် ယာလုပ်ငန်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ ပိုမိုကောင်းမွန်သည့်အသိပညာများကိုဖြန့်ဝေနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

ကျေးရွာတိုးချဲ့ပညာရေးစင်တာများ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း၊ ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် နည်းပညာအသုံးပြု၊ သရုပ်ပြစိုက်ခင်း များထူထောင်ခြင်း၊ သင်တန်းအစီအစဉ်များတိုးချဲ့ခြင်း၊ MOAIမှ တိုးချဲ့ဝန်ထမ်းများနှင့် ပညာရှင်များ၏လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုနှင့်ဖြန့်ကြက်သွားလာမှုများအတွက် ဤစီမံကိန်းမှပိုးကူညီသွားပါမည်။ စီမံကိန်းဒေသများတွင် သီးနှံစိုက်ပျိုး ခြင်းနှင့် ရိတ်သိမ်းခြင်းကာလများ၌ ကျေးလက်အလုပ်သမားစရိတ်မြင့်မားခြင်းနှင့် ငှားရမ်းဆောင်ရွက်သည့် အလုပ်သမား ရှားပါးလာသည့် အထောက်အထားများတွေ့နေရပါသည်။ ထို့ပြင်တောင်သူများအနေဖြင့် ကောက်ရိတ်သိမ်းကာလ နောက်ပိုင်း ဆုံးရှုံးမှုမြင့်မားခြင်းကိုလည်း ကြိုတွေ့နေရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အသေးစား လယ်ယာလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ များ၏ ကြီးမားသည့် စိုက်ပျိုးမြေအရွယ်အစားများမှာလည်း ရည်ရွယ်သည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများတွင် အမြတ်အစွန်းများသည့် စက်မှုလယ်ယာအတွက် ကောင်းမွန်သည့် အခြေအနေသတ်မှတ်ချက်များကို ဖန်တီးနေပါသည်။ သို့သော် လယ်ယာသုံးစက်ပစ္စည်းအသုံးပြုမှုနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာတောင်သူများမှာ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် များစွာ နောက်ကျကျန်ရစ်နေပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအနေဖြင့်လည်း စက်မှုလယ်ယာဝန်ဆောင်မှုများ ဖြည့်ဆည်းနိုင်မှု ရှားပါးပါ သည်။ နိုင်ငံအနေဖြင့် လယ်ယာသုံးစက်ပစ္စည်းနှင့် အင်ဂျင်နီယာပိုင်းလုပ်ငန်းများအတွက် ခိုင်မာသည့် အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင်တန်းများမရှိပါ။ ဤအပိုင်းသည် MOAI စက်ပြင်ဆရာများအတွက် သင်တန်းများ၊ အသေးစားလယ်ယာ လုပ်ငန်းစနစ်များအတွက် သင့်တော်သည့် ရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသော နည်းပညာအသစ်များ စမ်းသပ်ခြင်း၊ သရုပ်ပြခြင်း၊ ရည်ရွယ်သည့်ဆည်မြောင်းစနစ်များတွင် စက်မှုလယ်ယာဝန်ဆောင်မှုများဖြည့်ဆည်းခြင်း စသည်လုပ်ငန်းများအား ပံ့ပိုး ကူညီသွားပါမည်။

ခေတ်မှီသင်တန်းစနစ်များ၊ ပစ္စည်းများ၊ အဆင့်မြင့်ပြုပြင်ရေး အလုပ်ရုံများဖြင့် မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီးအတွင်းရှိ မိတ္ထီလာစက်မှုလယ်ယာသင်တန်းစင်တာ၏ စွမ်းရည်အဆင့်မြှင့်တင် ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက် ရန် MOAIစက်မှုလယ်ယာဝန်ဆောင်မှုစခန်းများရှိဝန်ထမ်းများ၊ တောင်သူများနှင့်

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများအတွက် ပိုမို၍ ကောင်းမွန်သည့် သင်တန်းများဖြည့်ဆည်းပေးသွားပါမည်။ ထို့ပြင်စီမံကိန်းဒေသများရှိ MOAI စက်မှုလယ်ယာ ဝန်ဆောင်မှုစခန်း (၄)ခုနှင့်ပတ်သက်၍ စက်ပစ္စည်းပစ္စည်းများပံ့ပိုးဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း၊ ရွေးချယ်ထားသည့် ရွှေ့ပြောင်း ပြုပြင်ရေးအလုပ်ရုံများဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့်ပူးပေါင်း၍ ရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသည့် စက်မှုလယ်ယာ နည်းပညာများအား တောင်သူများထံသို့ရောက်ရှိစေရန်မြှင့်တင်ခြင်း၊ ပူပြင်းခြောက်သွေ့သည့်ဒေသများရှိ အသေးစား လယ်ယာလုပ်ငန်းစနစ်များအတွက် သင့်တော်သည့် စရိတ်သက်သာသော ဝန်ဆောင်မှုများဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ တောငသူများ အတွက် သင်တန်းများဖြည့်ဆည်းခြင်းစသည်ဖြင့် ပံ့ပိုးကူညီသွားပါမည်။

အပိုင်း (၃) - စီမံကိန်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှု

MOAI တွင် စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုယူနစ် (PMU)ကိုဖွဲ့စည်းပါမည်။ ၎င်းတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် ဘဏ္ဍာ ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ MOAI ဝန်ထမ်းများအား ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာအကောင်အထည်ဖော်ရေးဌာနများမှ PMU သို့ အချိန်ပြည့်စနစ်ဖြင့်ရွှေ့ပြောင်းတာဝန်ထမ်းဆောင်စေပါမည်။ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး၊ ဘဏ္ဍာရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအတွင်းနှင့် ပြင်ပစာရင်းစစ်ဆေးခြင်း၊ စီမံကိန်းစစ်ဆေးအကဲဖြတ်စနစ် (M&E) ထူထောင်ခြင်း စသည်တို့အပါအဝင် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ဘဏ္ဍာထိန်းသိမ်းခြင်းများအတွက် လွှမ်းခြုံ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ချက်များကို PMU မှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။ MOAI ၏ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်လိုအပ်ချက်ရသည့်နေရာများတွင် ပြင်ပပညာရှင်များကို ငှားရမ်းအသုံးပြုသွားပါမည်။ M&Eစနစ် ထူထောင်ခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုသတင်းအချက်အလက်များထူထောင်ခြင်း၊ ဆက်နွယ်သည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ (TA)အကြံပေး ဝန်ဆောင်မှုများ၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးရေးအစီအစဉ်များ၊ ပြင်ပငှားရမ်းအသုံးပြုသည့် ဝန်ထမ်းလစာများ၊ ဆက်စပ်ရုံးသုံးပစ္စည်းနှင့် ဖြန့်ကြက်သွားလာမှုများ စသည့်လုပ်ငန်းများအား ငွေကြေးပံ့ပိုးသွားပါမည်။

အပိုင်း(၄) အရေးပေါ်အခြေအနေဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးရာများ

ဤ(သုညအစိတ်အပိုင်း) အပိုင်း၏ ဦးတည်ချက်မှာ ဆိုးရွားသည့်သဘာဝဘေးရန်အခြေအနေများဖြစ်ပွားပြီး နောက်ပိုင်း အရေးပေါ်ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးများဆောင်ရွက်ရန် အခြားအပိုင်းများ၊ ချေးငွေများကို လျင်မြန်စွာပြန်လည်ခွဲဝေချထားအသုံးပြုနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအရေးပေါ်အခြေအနေပြန်လည် ထူထောင်ရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအတွက် လိုအပ်သည့်ပစ္စည်းများစာရင်းနှင့် အသေးစိတ်လုပ်ငန်းများ၊ ကုန်ပစ္စည်း/ ဝန်ဆောင်မှုများ၊ အရေးပေါ်အခြေအနေဆောင်ရွက်မှုစရိတ်များ စသည်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိက

ကဏ္ဍ ကုန်ကျစရိတ်များအား ဤအပိုင်းမှငွေကြေးပံ့ပိုးသွားပါမည်။ ဤအပိုင်းအတွက်အရေးပေါ်အခြေအနေဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းလမ်းညွှန်းကို အသုံးပြုမည်ဖြစ်ပြီး ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး နှင့် အခြားလိုအပ်သောအကောင်အထည်ဖော်ရေးအစီအစဉ်များနှင့်ပတ်သက်၍ အသေးစိတ်ပါဝင်ပါသည်။

၂။ စီမံကိန်းခြုံငုံသုံးသပ်ချက်

၂. ၁။ စီမံကိန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အကြီးဝင်မှု

အဆိုပြုစီမံကိန်းအနေဖြင့် ရည်ရွယ်သည့်မြေဆွဲအား ဆည်မြောင်းသတ်မှတ်ချက်ဘောင်များ (နောက်ဆက်တွဲ(၁)တွင် နေရာရွေးချယ်ရေးစံသတ်မှတ်ချက်များ အသေးစိတ်ကိုဖော်ပြထားပါသည်။) ၏ အရေအတွက်နှင့်အရွယ်အစားဆိုင်ရာ ပျော့ပြောင်းလွယ်ကူသောရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အဆင့်ဆင့် ဆောင်ရွက်မှုနည်းလမ်းကို အသုံးပြုပါမည်။ ရွေးချယ်စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို သေးငယ်၍ နည်းပညာအရရှင်းလင်းလွယ်ကူသည့် ဆည်မြောင်း စီမံကိန်းနေရာများဖြင့် စတင်ရန်အကြံပြုထားပါသည်။ အဆိုပါ ကနဦးစမ်းသပ်အစီအစဉ် ဒေသများမှ အတွေ့အကြုံ သင်ခန်းစာများရရှိလာပါက တဖြည်းဖြည်းချင်း ပိုမိုကြီးမားသည့်စနစ်များ (သို့) ပိုမိုရှုပ်ထွေးသည့်စနစ်များသို့ ဆက်လက် အရှိန်မြှင့်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ရှုပ်ထွေးမှုများ၏ပမာဏမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏အတိတ်ကာလ ရွှေ့ပြောင်းမှုကိစ္စရပ်များနှင့် ဆက်နွှယ်နေမှုများကြောင့် အဆိုပါအငြင်းပွားမှုများကို ဖြေရှင်းရမည့်ကုန်ကျစရိတ်များမှာ စီမံကိန်း၏ တိုက်ရိုက်အကျိုး ကျေးဇူးများထက် များစွာကျော်လွန်နိုင်ဖွယ်ရှိပါသည်။ စီမံကိန်းတွင် လွှတ်တော်၏မြေယာ ဆုံးရှုံးမှုစုံစမ်းရေးကော်မရှင်မှ ကိုင်တွယ်စဉ်းစားနေသည့်နေရာများ ပါဝင်မည်မဟုတ်ပါ။ သို့သော် စီမံကိန်းအနေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်စဉ်ကာလ အတွင်း စီမံကိန်း၏ဆည်မြောင်းအစီအစဉ်များ၊ ဆည်များနှင့် ရေလှောင်ကန်များအပါအဝင် မူလတည်ဆောက်စဉ်ကာလ အတွင်း မည်သို့ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ကို အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရန်နှင့် စီမံကိန်း၏အသုံးပြုမှု အတိုင်းအတာအရ စီမံကိန်း၏ ဆည်မြောင်းအစီအစဉ်များတွင် ရှိကောင်းရှိနိုင်သည့် မြေယာအမွေအနှစ်ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် လေ့လာစစ်ဆေး မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

ရည်ရွယ်သည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများသည် နေပြည်တော်၊ ပဲခူးအရှေ့ပိုင်း၊ မန္တလေးနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်း ဒေသကြီးများရှိ ကောင်းစွာထူထောင်ထားရှိသည့် စိုက်ပျိုးရေးကုန်ထုတ်လုပ်မှုဒေသများတွင် တည်ရှိပါသည်။ အဆိုပါ ဒေသများမှာ နိုင်ငံ၏ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ်မြောင်းတည်ရှိသည့်ဒေသများ၏ ၇၅%ခန့် ပါဝင်နေပါသည်။ စီမံကိန်း အနေဖြင့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း (၈)ခုအား ရည်ရွယ်ထားပြီး ၎င်းသည် ဆည်ရေသောက်ဧရိယာ ၄၀,၀၀၀ha ခန့် ပါဝင် မည်ဖြစ်ပြီး မြို့နယ်ပေါင်း (၁၆)မြို့နယ်ကျော် ကျယ်ပြန့်ပါဝင်ပါမည်။ သို့သော် အဆိုပါနေရာများရှိ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း များ၏ နယ်သတ်မျဉ်းများနှင့် အစိတ်အပိုင်းများအသေးစိတ်အား နည်းပညာဆိုင်ရာလက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှု လေ့လာချက်၏ရလဒ်များအရ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်စဉ်ကာလအတွင်း ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတွင်

သက်ဆိုင်ရာသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးအကျိုးအမြတ်များကို စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်သည့် ပထမနှစ် အတွင်း ဤစာတမ်းပါဖော်ပြချက်များနှင့် ကိုက်ညီစွာပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။

အဆိုပြုသည့်စီမံကိန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် အပြုသဘောဆောင်သည့်လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများဖော်ဆောင်နိုင်သည့်ပုံစံဖြစ်စေရန်နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မူဝါဒများနှင့် လိုက်နာမှုရှိစေရန် မျှော်မှန်း ထားပါသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအကျိုးအမြတ် (OP 4.01)၊ သဘာဝတောရိုင်းမြေများ (OP4.04) ရုပ်ပိုင်း ဆိုင်ရာယဉ်ကျေးမှုအရင်းအမြစ်များ (OP 4.11)၊ ဆည်များဘေးကင်းလုံခြုံရေး (OP 4.37)၊ ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှု (OP 4.09)၊ ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သောရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း (OP 4.12)၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ (OP 4.10)၊ စသည်တို့ဖြစ်သည်။ ဤစီမံကိန်းအား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအုပ်စု (၁)အဖြစ် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏မူဝါဒ (OP/BP 4.01) အရ အမျိုးအစားခွဲခြားထားပါသည်။ ၎င်းမှာ အဆိုပြုသည့်ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းများ၏ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးသဘော သဘာဝအရအဓိကအားဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအကျိုးအမြတ်ကြောင့်ဖြစ်ပြီး ၎င်းအနေဖြင့် လက်ရှိစိုက်ပျိုးမြေ များပေါ်တည်ရှိပြီး ဆည်မြောင်းစနစ်များ၏ အတိုင်းအတာအတွင်းဆောင်ရွက်မှာဖြစ်သလို လက်ရှိဆည်များနှင့်ပတ်သက်၍ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေး အတွက်ကြောင့်ဖြစ်သည်။ (ဥပမာ ဆည်၏ ကိုယ်ထည် ပိုင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ယေဘူယျလုပ်ငန်းများတွင် လျှောစောင်းနှင့် Crest Cover များပြုပြင်ခြင်း၊ လက်ရှိ Spillway များ ပြုပြင်ခြင်း၊ လေ့လာစစ်ဆေးရေးပစ္စည်းများတပ်ဆင်ခြင်း၊ ဂိတ်ထိန်းစက်ပစ္စည်းများပြုပြင်ခြင်း၊ ယိုစိမ့်မှုလျော့ချရန် infiltration blankets များဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ မျက်နှာပြင်အသုံးပြုလမ်းများလိုအပ်သလို ဖြည့်ဆည်းခြင်းများပါဝင်ပါသည်။) ၎င်းအဆိုပြုလုပ်ငန်းများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ်သက်ရောက်မှုများမှာ ယေဘူယျအားဖြင့်အပြုသဘောရှိမည်ဟု မျှော်မှန်းပါသည်။ စီမံကိန်း၏ပုံစံအားဖြင့်လည်း ရေရှည်တည်တံ့သောဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ရာသီဥတုအတွက်ကိုက်ညီသော စိုက်ပျိုးရေးထုတ်လုပ်မှုစနစ်များပေါ် အထူးအလေးထား ဆောင်ရွက်ထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အသေးစားတည်ဆောက် ရေးလုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ယာယီဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများရှိနိုင်သော်လည်း ၎င်းတို့မှာ လက်ရှိဆည်ရေရရှိသော စိုက်ပျိုးရေးအခြေခံအဆောက်အအုံများ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ကောင်းမွန်ရေးအတွက်သာ အကန့်အသတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။

စီမံကိန်းအနေဖြင့် အသေးစားတည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သော မျိုးစေ့သိုလှောင်ခန်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေး မျိုးစေ့များအတွက် သိုလှောင်ပုံပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များနှင့် အခြားဆက်နွယ်သည့် ကုန်လှောင်ရုံများ (၎င်းတို့အားလုံးမှာ DAR နှင့် DOA မှပိုင်ဆိုင်သည့် မြေ(သို့)လက်ရှိမျိုးစေ့ပျိုးခင်းများတွင်တည်ရှိပါသည်) စသည့်လုပ်ငန်းများကို ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးပါမည်။ ထို့အပြင် လက်ရှိတည်နေရာများအတွင်း (သို့)ပြန်လည်ထူထောင်သည့် စင်တာအသစ်များရှိ ကျေးရွာတိုးချဲ့ပညာရေး စင်တာများ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကို ပံ့ပိုးမည်ဖြစ်သလို နိုင်ငံပိုင်မြေပေါ်ရှိ အစိုးရအဆောက်အအုံများအတွက် လိုအပ် သည့် ဖြည့်ဆည်းမှုများကိုလည်း ပံ့ပိုးပါမည်။

စီမံကိန်းမှပံ့ပိုးသော အခြားလုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် ဆည်မြောင်းနည်းပညာများ စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မြေယာများပေါင်းစည်းခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာအကောင်းဆုံးနည်းလမ်းများစမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် အိမ်ခြံမြေတန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်းစနစ်များ၊ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုလေ့လာခြင်း၊ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းပုံစံများ၊ ဆည်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးလက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုနှင့် အခြားလေ့လာမှုများအနေဖြင့် အလားအလာရှိသောသဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများအား သုံးသပ်အကဲဖြတ်မည်ဖြစ်သလို ကိစ္စရပ်တစ်ခုချင်းစီအခြေခံဖြင့် အခြားနည်းလမ်းများကိုလည်း စဉ်းစားဆောင်ရွက်၍ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ရှင်းလင်းသည့် TOR များအပေါ်အခြေခံ၍ ဆောင်ရွက်သွား ပါမည်။

စီမံကိန်းအနေဖြင့် မြေပြင်ရေးအရင်းအမြစ်များ (ရေလျှောင်ကန်)ကိုသာ အသုံးပြုမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းမှရေအား ကမ္ဘာ့ ဆွဲအားသုံးဆည်မြောင်းစနစ်များမှ ဖြန့်ဖြူးပါမည်။ စီမံကိန်းအနေဖြင့် ဆည်အသစ်များတည်ဆောက်ခြင်း (သို့) လက်ရှိ ဆည်များ၏ဖွဲ့စည်းပုံပြောင်းလဲခြင်းများအား ငွေကြေးပံ့ပိုးမည်မဟုတ်ပါ။ စီမံကိန်းမှငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် ဆည်မြောင်းစနစ် များသည် လက်ရှိတည်ရှိပြီး ဆည်များဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားသည့် အထူးဆည်မြောင်းရေလျှောင်ကန်များမှ တိုက်ရိုက်ဆွဲယူအသုံး ပြုပါမည်။ စီမံကိန်းသည် မြေအောက်ရေအရင်းအမြစ်များအား အသုံးပြုမည်မဟုတ်ပါ။ စီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် ဆည်မြောင်းစနစ်များနှင့် ချိတ်ဆက်ထားသောဆည်များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့်ပတ်သက်၍ လေ့လာစောင့်ကြည့်မှုများကိုလည်း စီမံကိန်းပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း သီးခြား TORများအပေါ်အခြေခံ၍ လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းလေ့လာမှုမှတွေ့ရှိချက်များသည် စီမံကိန်းဘေးကင်းလုံခြုံရေး သီးခြားစာတမ်းတွင်ပါဝင်ပြီး ဘဏ်၏ဆည်များဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒ (OP 4.07)နှင့်ကိုက်ညီစွာ ပြင်ဆင်ထားပါသည်။ ၎င်းအပေါ်မူတည်၍ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း ဆည်များ၏ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ပြင်ဆင်ရေးအစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။

၂.၂ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု မူဘောင် (ESMF) အတိုင်းအတာနှင့် ဦးတည်ချက်များ

စီမံကိန်းအရအသေးစိတ်ဆောင်ရွက်မည့် မည်သည့်တည်နေရာများနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်မှုများ အဆင်သင့် မရှိသေးသလို စီမံကိန်းသုံးသပ်ချက်အနေဖြင့်လည်း အသေးစိတ်သက်ရောက်မှုများမရှိသေးခြင်းကြောင့် RPF နှင့် IPPF အပါအဝင် AESMF ပြင်ဆင်ရေးအနေဖြင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်မည့်ယေဘုယျသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဘေးကင်းလုံခြုံရေးအစီအစဉ်များကိုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤ ESMF ၏တင်ပြချက်မှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဆိုရှယ်သက်ရောက်မှုများ၏ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု၊ လုံလောက်သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုများအားပံ့ပိုးနိုင်မည့်အစီအစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များပါဝင်သော လမ်းညွှန်

ချက်တစ်ခုပြင်ဆင်၍ အလားအလာရှိသည့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို စီမံခန့်ခွဲရန်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းမှ
 ငွေကြေးပံ့ပိုးမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ မသိရှိသေးသည့် အသေးစိတ်တည်နေရာများနှင့်
 စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်စဉ်အတွင်း ပြောင်းလဲကောင်းပြောင်းလဲနိုင်သည့် လုပ်ငန်းများအား
 ညွှန်ကြားနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း၊ ပဲခူးအရှေ့ပိုင်းဒေသများရှိ ကြိုတင်ရွေးချယ်ထားသောနေရာများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ
 လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုအသေးစိတ်လေ့လာချက်များကို စီမံကိန်းတင်ပြချက်မှ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်မဟုတ်ခြင်းကြောင့်
 သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာအသေးစိတ်အချက်အလက်များရရှိသည်နှင့် တပြိုင်နက်စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်စဉ်ကာလ
 အတွင်း ဆောင်ရွက်မည့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက် ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ဤ
 ESMF သည် လိုအပ်သည့်ကိရိယာတစ်ခုအဖြစ်ရှိပါသည်။ (ဥပမာ - ဥပဒေသများ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့် စီမံကိန်း၊ သဘာဝ
 ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးအကျိုးသက်ရောက်မှုများလျော့ချမည့်အစီအစဉ်များအား စီမံခန့်ခွဲစီစဉ်အကဲဖြတ်ရန် လုပ်ထုံး
 လုပ်နည်းများ)၊ ဤ ESMF သည် MOAI နှင့် အခြားအကောင်အထည်ဖော်သူများ (ID, DOA, AND, DAR, SLRD
 နှင့်တောင်သူများ)အား လမ်းညွှန်ချက်ပံ့ပိုးပေးပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သက်ရောက်မှုဆိုင်ရာအကဲဖြတ်ချက် (EIA)
 အတွက် အမျိုးသားအဆင့်လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီစွာသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်များနှင့်
 အခြားဘေးကင်းလုံခြုံရေးလိုအပ်ချက်များအား ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှု
 ရေးရာစည်းကမ်းဥပဒေများ၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအကဲဖြတ်ချက် (EA)၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏
 ဘေးကင်း လုံခြုံရေးမူဝါဒများတွင် ဖော်ပြထားသည့်လူမှုရေးရာလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန်ဖြစ်သည်။
 နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဤ ESMF သည် PIM ၏ပေါင်းစပ်အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်လာမည်ဖြစ်ပြီး
 မည်သည့်ရန်ပုံငွေအရင်းအမြစ်(သို့) အကောင် အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းမဆိုအတွက် စီမံကိန်းဧရိယာများရှိ
 ငွေကြေးပံ့ပိုးသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကွင်းဆက်များအားလုံး အပေါ် အသုံးပြုသက်ရောက်ပါမည်။

၂. ၃။ စီမံကိန်းဧရိယာနှင့် လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ ယေဘုယျဖော်ပြချက်

ဤစာတမ်းပြင်ဆင်စဉ်ကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏အလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့နေရာများတွင် တည်ရှိသည့်
 မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်းနှင့်ပဲခူးအရှေ့ပိုင်းတိုင်းဒေသကြီးများရှိ ဆည်မြောင်း၊ တူးမြောင်းများပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက်
 ဆည်မြောင်း စီမံကိန်း (၄)ခုအား ကနဦးကြိုတင်ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ အခြားဆည်မြောင်းစီမံကိန်း(၂)ခုကိုလည်း
 နည်းပညာဆိုင်ရာ ရွေးချယ်ရေးစံသတ်မှတ်ချက်များကိုညီပါက စီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးရန်စဉ်စားထားပါသည်။
 (သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသတ်မှတ်ချက်များအပါအဝင်) အောက်ပါစာပိုဒ်များတွင် အဆိုပါ
 ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ အကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ဆင်သေဆည်မြောင်းစီမံကိန်း (နောက်ဆက်တွဲ ၁(က))

ဆင်သေဆည်သည် မဲလီကင်းကျေးရွာအနီး တပ်ကုန်းမြို့နယ်၏အနောက်ဘက် ၁၆မိုင်အကွာတွင်တည်ရှိပါသည်။ ဤဆည်မြောင်းစီမံကိန်းသည် နေပြည်တော်အထူးဒေသ၏ ဥက္ကဋ္ဌရခရိုင်ရှိတပ်ကုန်းမြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးဧရိယာတွင် ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါဆည်သည် အထက်ပဲခူးရိုးမမှ ဆင်းသက်လာသည့် ဆင်သေချောင်းကိုဖြတ်၍ တည်ဆောက်ထားပြီး ညောင်ပင်သာအနီးရှိ ငလိုက်ချောင်းနှင့်ပေါင်းစပ်ထားပါသည်။ တည်ဆောက်ရေးကို ၁၉၉၄-၉၅ တွင်စတင်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၉-၂၀၀၀တွင်ပြီးစီးခဲ့သည်။ မြေဖြည့်ဆည်အမျိုးအားဖြစ်၍ စုစုပေါင်းဆည်၏သက်ရောက်မှုဧရိယာသည် ၃၀၈ဧရိယာစတုရန်းမိုင်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။ ဆည်၏ ရေထိန်းသိမ်းနိုင်မှုစွမ်းရည်မှာ ၁၄၃၀၉၀ ဧကပေဖြစ်၍ Dead Storage မှာ ၁၇၃၀၃ဧကပေဖြစ်သည်။ ဒဟတ်ကုန်းကျေးရွာအနီးရှိ ဆင်သေဆည်၏မြစ်အောက်ပိုင်းတွင် တစ်တစ်ခုကိုတည်ဆောက် ထားပြီး ဆည်မှရေကို သတ်မှတ်ဆည်ရေသောက်ဧရိယာများသို့ ဖြန့်ဖြူးပါသည်။ ဆည်ရေပေးခြင်းအတွက် အလျား ၄၁ မိုင်ရှည်လျားသော ပင်မတူးမြောင်း(၂)ခုကို ၎င်းတာတစ်ခုနှင့်ယာတွင်တည်ဆောက်ထားပါသည်။ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း အနေဖြင့် ဆည်ရေပေးနိုင်သောဧရိယာစုစုပေါင်း ၃၂၄၀၀ဧကအတွက် ပုံစံပြုထားသော်လည်း ပြီးခဲ့သည့် (၁၀)နှစ်အတွင်း မိုးရွာသွန်းမှုနည်းပါးခြင်းကြောင့် အမှန်တကယ်ဆည်ရေပေးနိုင်သောဧရိယာများမှာ ၂၀၀၈၊ ၂၀၀၉နှင့် ၂၀၁၁ နွေရာသီများတွင် ဧကတစ်သောင်းခန့်သာရှိပြီး စုစုပေါင်းသတ်မှတ်ပမာဏ၏ ၃ပုံ၁ပုံသာရှိသည်။ ထို့အပြင် ၂၀၁၀ ခုနှစ်၌ နွေရာသီစိတ်ပျိုးချိန်အတွက် ဆည်ရေလုံးဝမရခြင်းမျိုးလည်းဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနမှ ဖြည့်ဆည်းသည့်အချက် အလက်များအရ သတ်မှတ်ထားသည့် စီးဝင်ရေပမာဏအပြည့်အဝရရှိသည်မှာပြီးခဲ့သည့် ၁၅နှစ်အတွင်း ၅နှစ်သာရှိခဲ့ သည်။ ကွင်းဆင်းလေ့လာမှုနှင့် ဆင်သေဆည်မှ နည်းပညာရှင်များနှင့်ဆွေးနွေးချက်အရ စီးဝင်ရေနည်းပါးခြင်း LMC မှ ဖြစ်သည့် နုံးတင်ခြင်းနှင့် တူးမြောင်းကျိုးပေါက်ခြင်းများသည် ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းထိရောက်ကောင်းမွန်မှုအတွက် အဓိက နည်းပညာပြဿနာများဖြစ်ပြီး ဆည်၏အထက်ဘက် သက်ရောက်ဧရိယာရှိ မြေယာပျက်စီးခြင်းများကြောင့် ရေလှောင်ကန်အတွင်း နုံးတင်မှုတိုးလာခြင်းမှာလည်း အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံကိန်းမှအဆိုပြုလုပ်ငန်းများမှာ cross-drainable ဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ တူးမြောင်း re-sectioning နှင့် တူးမြောင်း structures များကောင်းမွန်စေခြင်း နည်းလမ်းများဖြင့် LMC အား ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။

မြောက်ယမားဆည်မြောင်းစီမံကိန်း (နောက်ဆက်တွဲ ၁(ခ))

မြောက်ယမားဆည်မြောင်းစီမံကိန်းသည် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ ယင်းမာပင်ခရိုင်၊ ပုလဲမြို့နယ်၏စီမံခန့်ခွဲမှု ဧရိယာအတွင်းတည်ရှိပါသည်။ အဆိုပါဆည်မြောင်းစီမံကိန်းအတွက် ရေအရင်းအမြစ်မှာ မြောက်ယမားဆည်မှဖြစ်ပြီး ၎င်းအား ၁၉၉၅ခုနှစ်တွင်တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင်ပြီးစီးခဲ့သည်။ ဆည်တည်ဆောက်ရေးမှာ အနောက်ဘက် တောင်တန်းများမှ အရှေ့မြောက်ဖက်သို့စီးဆင်း၍ ချင်းတွင်းမြစ်နှင့်ပေါင်းစပ်သည့် မြောက်ယမားချောင်းအားဖြတ်၍ ဆောက်လုပ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဆည်အမျိုးအစားမှာ EARTHEN အမျိုးအစားဖြစ်၍ သက်ရောက်မှုဧရိယာမှာ ၁၉၁ စတုရန်းမိုင်ဖြစ်သည်။ အထက်ဘက် ၆မိုင်အကွာ အိမ်မရွာအနီး မြစ်ညာရေစီးကြောင်းတလျှောက်ရှိ အထက်ပိုင်းမြောက် ယမားဆည်အား ၂၀၀၇ခုနှစ်တွင် တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး ပိုလျှံသောရေများကို စုဆောင်း၍ အမျိုးမျိုးအသုံးပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ် တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ဆည်၏သိုလှောင်မှုစွမ်းရည်မှာ စုစုပေါင်းခန့်မှန်းခြေ ၁၃၆၉၅၇ ဧကပေဖြစ်၍ ၎င်းမှာ မြောက်ယမားအောက်ပိုင်း ၁၄၀၅၇ ဧကပေနှင့် မြောက်ယမားအထက်ပိုင်း ၁၂၂၉၀၀ ဧကပေတို့ပေါင်းစပ်ပမာဏ ဖြစ်သည်။ မြောက်ယမားဆည်၏ မြစ်အောက်ပိုင်းရှိ စုစုပေါင်းဆည်ရေပေးနိုင်သောဧရိယာမှာ ၁၁၃၂၀ဧကဖြစ်သော် လည်း အမှန်တကယ်ဆည်ရေပေးနိုင်သောဧရိယာမှာ ၅၉၀၀ ဧကသာရှိသည်။ ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းအတွက် ပင်မ တူးမြောင်းတစ်ခုသာရှိပြီး အလျားမှာ ၁၅.၈၇ မိုင်ရှည်လျားပါသည်။ ရည်ရွယ်သည့် ဧရိယာအားလုံးအား ဆည်ရေ ပေးနိုင်ရန် ရေသိုလှောင်စွမ်းရည်လုံလောက်မှုရှိသော်လည်း မကောင်းမွန်သည့်ရေနှုတ်မြောင်းစနစ်ကြောင့် အတားအဆီး ဖြစ်စေပါသည်။ သေးငယ်သည့် ဆည်မြောင်းအရွယ်အစား၊ မကြာခဏပိတ်ဆို့ခြင်းနှင့် ပင်မတူးမြောင်းတလျှောက် နုံးတင်ခြင်းများမှာ အမှန်တကယ် ရေပေးနိုင်မှုနည်းပါးခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းတရားများဖြစ်သည်။ ဆည်ရေပေးနိုင်မှု အလားအလာအားမြှင့်တင်နိုင်ရန် ဆည်မြောင်း Structureနှင့် ရေနှုတ်မြောင်းစနစ်များ ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။

ဆွာချောင်းဆည်မြောင်းစီမံကိန်း (နောက်ဆက်တွဲ ၁(ဂ))

ဆွာချောင်းဆည်မြောင်းစီမံကိန်းသည် ပဲခူး(အရှေ့ပိုင်း)တိုင်းဒေသကြီး၊ တောင်ငူခရိုင်ရှိ ရေတာရှည်မြို့နယ် စီမံခန့်ခွဲမှုဧရိယာအတွင်းတည်ရှိပါသည်။ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းအတွက် အဓိကအရင်းအမြစ်မှာ ဆွာချောင်းဆည်မှဖြစ်ပြီး မြေဖို့ဆည်အမျိုးအစားဖြစ်၍ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ပဲခူးရိုးမမှ အရှေ့ဘက်စစ်တောင်းမြစ်သို့ စီးဆင်းသည့်ဆွာချောင်းကိုဖြတ် ၍ တည်ဆောက်ထားပါသည်။ ဆည်၏စုစုပေါင်းသက်ရောက်ဧရိယာမှာ (၄၀၃)စတုရန်းမိုင်ဖြစ်သည်။ အင်ဂျင်နီယာပုံစံ အရ ဆည်၏သိုလှောင်စွမ်းရည်မှာ ၂၀၆၃၅၀ ဧကပေဖြစ်၍ ၎င်း၏အမြင့်ဆုံးသိုလှောင်စွမ်းရည်သို့ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း Spillway မှ လျှံကျသည့်ရေနှင့်ပတ်သက်၍ နှစ်စဉ်အစီရင်ခံစာအရသိရပါသည်။ ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းအတွက် အဓိက တူးမြောင်းတစ်ခုသာရှိပြီး စုစုပေါင်းအလျားမှာ၁၆.၇မိုင်ရှိသည်။ အသားတင်ဆည်ရေပေးနိုင်သည့်ဧရိယာမှာ

၂၃၄၆၇၈၉၀ ဖြစ်သော်လည်း အမှန်တကယ်ဆည်ရေပေးနိုင်သည့်ဧရိယာမှာ ၂၀၆၇၀ ဧကသာဖြစ်၍ ဆည်ရေပေးနိုင်သောသတ်မှတ် ဧရိယာ၏ ၈၈%သာရှိပါသည်။ ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းများထိရောက်ကောင်းမွန်မှုအတွက် အဓိက နည်းပညာဆိုင်ရာ အခက်အခဲမှာ တူးမြောင်းတလျှောက်ရှိ ရေတိုက်စားမှုပြဿနာဖြစ်သည်။ ဆည်လက်ထောက် အင်ဂျင်နီယာ၏ ပြောကြားချက်အရ စိုက်ပျိုးဧရိယာများတိုးချဲ့ဆည်ရေပေးနိုင်ရန် တူးမြောင်းအသစ်ဆောက်လုပ်ရန် ရည်ရွယ်ထားကြောင်းသိရပါသည်။

မလိနတ်တောင်ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း(နောက်ဆက်တွဲ ၁(ဃ))

ဤဆည်မြောင်းစီမံကိန်းသည် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်ဦးလွင်ခရိုင်အတွင်းရှိ စဉ့်ကူးမြို့နယ် အုပ်ချုပ်ရေး ဧရိယာအတွင်းတည်ရှိပါသည်။ ဤဆည် (EARTH)အား ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် အရှေ့ဘက်ရမ်းကုန်းပြင်မြင့်မှ မြစ်ဖျားခံသည့် မလိနတ်တောင်ချောင်းတွင် တည်ဆောက်ထားပြီး စဉ့်ကူးမြို့တောင်ဘက်၊ ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းလွင်ပြင်သို့ စီးဆင်းသည်။ ဆည်၏သက်ရောက်မှုဧရိယာမှာ ၇၅ စတုရန်းမိုင်ဖြစ်ပြီး အဆိုပါဧရိယာအတွင်း အစိုးရနှင့်ဒေသခံများ၏ သတ္တုတူးဖော်ရေးလုပ်ငန်းအချို့ဆောင်ရွက်ကြကြောင်း သိရှိရသည်။ ရေသိုလှောင်စွမ်းရည်မှာ ခန့်မှန်းခြေ ၅၇၄၇၀ ဧကပေဖြစ်၍ အသားတင်ဆည်ရေပေးနိုင်သော ဧရိယာမှာ ၆၅၀၀ ဧကဖြစ်သော်လည်း ၎င်းဧရိယာ၏ ၈၉% (၅၇၅၅၅၈)သာလျှင် အမှန်တကယ်ဆည်ရေပေးနိုင်ပါသည်။ ဆည်ရေပေးခြင်းအတွက် ဆည်၏ ဝဲနှင့် ယာတွင် ပင်မ တူးမြောင်းနှစ်ခုရှိပြီး စုစုပေါင်းအလျားမှာ ခန့်မှန်းခြေ ၁၅မိုင် ဖြစ်သည်။ ဆည်ယိုစိမ့်မှု၊ တူးမြောင်းတစ်လျှောက်တာရိုး ရေတိုက်စားခြင်းနှင့် သက်ရောက်မှုဧရိယာအတွင်းရှိ သတ္တုတွင်းလုပ်ငန်းများကြောင့် ရေအရည်အသွေးကျဆင်းမှုများမှာ ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းထိရောက်ကောင်းမွန်မှုအတွက် အဓိကပြဿနာများဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းကြိုတင်ရွေးချယ်ထားသည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း(၄)ခု၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ ထပ်ဆောင်းအချက်အလက်များနှင့် သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များမှာ နောက်ဆက်တွဲ (၁) ဇယား(၁)တွင်ပါဝင်ပါသည်။

၂. ၄ စီမံကိန်းဧရိယာ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်လူမှုရေးရာအခြေခံအခြေအနေများအကျဉ်းချုပ်

SEMI-ARID ဂေဟစနစ်တွင် တည်ရှိခြင်းနှင့် ဗမာ-ဗုဒ္ဓဘာသာစိုက်ပျိုးရေးလူ့အဖွဲ့အစည်းတည်ရှိခြင်းစသည့် ယေဘုယျတူညီသောအချက်များရှိသော်လည်း အလွန်သေးငယ်သည့်အဆင့်အနေဖြင့်မူ အဆိုပြုစီမံကိန်းနေရာများ၏ဇီဝ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် လူမှုစီးပွားရေးအခြေအနေများမှာ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုကွဲပြားပါသည်။ ဇီဝရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအခြေအနေများ အတွက် တည်နေရာအသေးစိတ်အရံအချက်အလက်များရရှိနိုင်မှုအကန့်အသတ်ရှိသော်လည်း ဤအခန်းအနေဖြင့် ရရှိနိုင်သမျှ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ESMF ပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း တိုက်ရိုက်လေ့လာမှုများအပေါ်

အခြေခံ၍ စုစည်းတင်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း ပိုမိုတိကျသည့် အကဲဖြတ်မှုများ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက ထပ်ဆောင်းအချက်အလက်များကို အချိန်နှင့်တပြေးညီပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်

ဆင်သေနှင့်ဆွာစီမံကိန်းများအတွက် အဆိုပြုဆည်မြောင်းအစီအစဉ်များမှာ စစ်တောင်းမြစ်ဝှမ်းဒေသတွင်း တည်ရှိပြီး မလိနတ်တောင်နှင့် မြောက်ယမားစီမံကိန်းများမှာ ဧရာဝတီမြစ်ဝှမ်းနှင့်ချင်းတွင်းမြစ်ဝှမ်းဒေသတွင် အသီးသီး ရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့်အဆိုပြုနေရာများ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာပတ်ဝန်းကျင်မှာ အဆိုပါမြစ်ဝှမ်းများ၏ ဘူမိအခြေအနေနှင့် မြေဆီလွှာဖြစ်ပေါ်ခြင်းများ၏ သက်ရောက်မှုရှိသည်။ ပထဝီဆိုင်ရာတည်နေရာအရ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများမှာ အဓိကမြစ်များနှင့် အဆိုပါမြစ်များ၏ မြစ်လက်တက်များ မြစ်ဖျားခံ၍ ဆည်များတည်ဆောက်ထားသည့် အနီးအနား တောင်တန်းများ၏ ကြားရှိတောင်ကုန်းတောင်တန်းနှင့် မြေပြန့်ဧရိယာများတွင် တည်ရှိကြသည်။ ဆည်ရေသောက် ဧရိယာအတွင်းရှိ ပြေပြစ်သည့် လျှောစောင်းများနှင့် တောင်ကုန်း၊ ကမူမြေပုံစံတည်ရှိခြင်းသည် မြောက်ယမားနှင့် ဆင်သေကဲ့သို့သော ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း၏ ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းများအား အခက်အခဲဖြစ်စေပါသည်။

အဆိုပြုစီမံကိန်းနေရာများရှိ ဆည်ရေသောက်ဧရိယာများ၏ မြေဆီလွှာအမျိုးအစားမှာ နေရာပေါ်လိုက်၍ အနည်းငယ်ပြောင်းလဲမှုရှိသော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် Fluvisol နှင့် Gleysol စူးစမ်းလေ့လာမှုအဖြစ် အမျိုးအစား ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ မလိနတ်တောင်ဧရိယာရှိ ဆည်ရေသောက်စိုက်ပျိုးမြေများမှာ အများအားဖြင့် Sandy အမျိုးအစား ဖြစ်၍ ရေထိန်းသိမ်းနိုင်မှုအရည်အသွေးလျော့နည်းပါသည်။ ဆည်ရေ၏ အရည်အသွေးကို ထိခိုက်နိုင်သည့် Sodic မြေအမျိုးအစားမျိုး အထက်ပိုင်းသက်ရောက်မှုဧရိယာတွင်တည်ရှိခြင်းမျိုး မည်သည့်ဆည်တွင်မျှ မတွေ့ရှိရကြောင်း သိရပါသည်။ သို့သော် မြောက်ယမားနှင့် ဆင်သေဆည်ရေသောက်ဧရိယာမြောက်ပိုင်းတွင် Subsoil များ၌ ဆားနှင့် alkali ရှိသည့်နေရာအချို့ရှိကြောင်း သိရပါသည်။ ယင်းအတွက် အကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း နောက်ထပ် လေ့လာစူးစမ်းမှုများဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

အဆိုပြုစီမံကိန်းနေရာများရှိ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများမှ အသုံးပြုသောရေအရင်းအမြစ်များမှာ စစ်တောင်းမြစ် (ဆင်သေနှင့် ဆွာချောင်းစီမံကိန်း)၊ ချင်းတွင်းမြစ် (မြောက်ယမားစီမံကိန်း)၊ ဧရာဝတီမြစ် (မလိနတ်တောင်စီမံကိန်း)များ၏ မြစ်လက်တက်များမှဖြစ်ပါသည်။ ဆွာချောင်းမှလွဲ၍ အဆိုပါမြစ်လက်တက်များ၏ ရေသဘာဝလက္ခဏာရပ်များမှာ ရာသီ အလိုက်ဖြစ်၍ စိုစွတ်ရာသီဖြစ်သည့် မေလမှအောက်တိုဘာလအထိ ကာလများအတွင်းတွင်သာ သည်းထန်သည့်မိုးရေ စီးဆင်းမှုရှိပါသည်။ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနမှရရှိသည့်စာရင်းများအရ ဆည်နှင့်ပတ်သက်သည့် ရေအရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) (ဇယား ၂)တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ အချို့သော နှစ်များတွင် ဆည်သို့စီးဝင်ရေ အတက်အကျအလွန်များပြားပုံရပါသည်။

(ပုံ-၁)။ အကယ်၍ နှစ်စဉ်ဆည်သို့စီးဝင်ရေနှင့် ဆည်၏အများဆုံး သိုလှောင်နိုင် သည့် စွမ်းရည်နှိုင်းယှဉ်ပါက ဆင်သေဆည်နှင့် မလိနတ်တောင်ဆည်များတွင်သိသာသည့် လိုအပ်မှုများမကြာခဏတွေ့ရှိ ရပြီး ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းများအတွက် ရေမလုံလောက်မှုကို ဖော်ပြနေပါသည်။

ကွင်းဆင်းလေ့လာစဉ်အတွင်း ရေနမူနာများစုဆောင်း၍ အချို့သောသတ်မှတ်ချက်ဘောင်များဖြစ်သည့် PH, Turbidity, Hardness, Arsenic, Aluminum, Potassium, Iron, Chloride, Nitrite နှင့် Zinc ပါဝင်မှုပြင်းအားများကို စမ်းသပ်စစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။ ဓာတ်ခွဲခန်းရလဒ်များအရ (နောက်ဆက်တွဲ ၅) ဆင်သေဆည်မြောင်းဧရိယာတွင် PH တန်ဖိုး သိသာစွာများပြားနေပြီး မလိနတ်တောင်ဆည်မြောင်းဧရိယာတွင် arsenic ပမာဏမြင့်မားပုံပေါ်ပါသည်။ ဆည်ရေအနေ ဖြင့်သောက်သုံးရန်အတွက်မဟုတ်သော်လည်း ဒေသခံများအနေဖြင့် တခါတရံအိမ်သုံးရေအဖြစ် အသုံးပြုခြင်းမျိုးရှိပြီး လူ့ ကျန်းမာရေးအတွက်ရေရှည်တွင် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများရှိနိုင်ပါသည်။

မိုးလေဝသ

ဆင်သေ၊ မြောက်ယမားနှင့် မလိနတ်တောင်ဆည်ရေသောက်နေရာများ၏ ရာသီဥတုအခြေအနေမှာ Semi Arit အခြေအနေ၏ယေဘုယျဖြစ်သော မြင့်မားသည့်အပူချိန်နှင့် မိုးရေအတက်အကျဖြစ်ခြင်းမျိုးတွေ့ရှိရသော်လည်း ဆွာဆည် ရေသောက်ဧရိယာအတွက်မှာ မိုးရေချိန်မြင့်မားသည်ဟုသတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ အဆိုပြုဧရိယာများအားလုံးတွင် မြန်မာ နိုင်ငံ၏ယေဘုယျဖြစ်သည့် ရာသီဥတု (၃)မျိုးကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ၎င်းတို့မှာနွေရာသီအဖြစ် မတ်လမှ မေလအထိ၊ မိုး ရာသီအဖြစ် ဇွန်လမှ အောက်တိုဘာလအထိ၊ ဆောင်းရာသီအဖြစ် နိုဝင်ဘာလမှ ဖေဖော်ဝါရီလအထိဖြစ်ကြပါသည်။ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၏စာရင်းများအရပျမ်းမျှနှစ်စဉ်မိုးရွာသွန်းမှုမှာ ဆင်သေနှင့် မြောက်ယမားဒေသများတွင် ၃၄လက်မ၊ ဆွာဒေသတွင် ၈၄လက်မနှင့် မလိနတ်တောင်တွင် ၄၄လက်မတို့အသီးသီးဖြစ်ကြပါသည်။ ရရှိသည့်အချက်အလက်များ အရ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံမှာ အပိုင်း(၂)ပိုင်းရှိပြီး ဇူလိုင်လနှောင်းပိုင်းတွင် မိုးရွာသွန်းမှုကျဆင်း၍ ခဏတာခြောက်သွေ့ကာလ ဖြစ်ပြီး ဩဂုတ်လနှောင်းပိုင်းတွင် မိုးရွာသွန်းမှုပြန်လည်များပြားနိုင်ပါသည်။ စီမံကိန်းဧရိယာများရှိ ရာသီအလိုက် မိုးရွာ သွန်းမှု၊ အပူချိန်၊ စိုထိုင်းဆများနှင့်ပတ်သက်သည့်အချက်များကို နောက်ဆက်တွဲ (၂)တွင်ကြည့်ပါ။ ဒေသရာသီဥတုအခြေ အနေများမှာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအပေါ်မူတည်၍ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးအနေဖြင့်သက်ရောက်မှုရှိပါသည်။ မိုးလေဝသ နှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန(DMH)မှပြုစုသည့် အမျိုးသားအဆင့်ဆက်သွယ်ရေးအစီရင်ခံစာ၏ ရာသီဥတုအခြေအနေ လေ့လာစမ်းစစ်ချက်အရ ပျမ်းမျှအပူချိန်သည် လာမည့်အနှစ် ၃၀အတွင်း (၂၀၁၀-၂၀၄၀)အဆိုပြုစီမံကိန်းနေရာများအပါ အဝင် နိုင်ငံ၏အစိတ်အပိုင်းအများစုတွင် ခန့်မှန်းခြေ ၁°C တိုးလာပါမည်။ မိုးရွာသွန်းမှုသည်လည်း အနည်းနှင့်အများ တိုးလာမည်ဟုခန့်မှန်းရပါသည်။ သို့သော် တိုးလာမည့်မိုးရွာသွန်းမှုမှာ

တိုတောင်းသည့်မိုးရွာသွန်းမှုနေ့ရက်များတွင်သာ ဖြစ်ပေါ်ပါမည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မုတ်သုံရာသီကာလမှာ ၁၄၅ ရက်မှ ၁၀၅ရက်သို့လျော့ကျမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ရလဒ်အဖြစ် မိုးရာသီကာလအတွင်း မိုးရွာသွန်းမှုသိပ်သည်းဆတိုးမြှင့်လာမည်ဖြစ်သလို (မိုးရွာသည့်ရက် လျော့နည်း၍ မိုးရွာသွန်းမှုပြင်းထန်များပြား) အခြားရာသီများတွင် ခြောက်သွေ့ပူပြင်းသည့်ကာလရှည်လျားလာပြီး ဆည်ဖွဲ့စည်းပုံတွင် ရေငွေ့ပုံမှု မြင့်မားလာစေပါမည်။ အထူးသဖြင့် ပြင်းထန်သည့်ရာသီဥတုဖြစ်သော မိုးခေါင်ရေရှား ဖြစ်ခြင်းများ မကြာခဏဖြစ်နိုင်ပြီး သည်းထန်သည့် မိုးရွာသွန်းမှုနှင့် မိုးသက်မုန်တိုင်းများမှာမိုးကြိုကာလနှင့် မိုးနှောင်း ကာလအတွင်း ရုတ်တရက်လေထုလွှာအတွင်းပြောင်းလဲမှုများကြောင့် ပိုမိုဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။ (ဧပြီလလယ်မှ မေလကုန် အထိ၊ မိုးကြို) (စက်တင်ဘာနှောင်းပိုင်းမှ အောက်တိုဘာလကုန်အထိ-မိုးနှောင်း) အဆိုပြုစီမံကိန်းဒေသများ၏ ဆည်မြောင်း ဧရိယာများရှိ ပျမ်းမျှနှစ်စဉ်မိုးရွာသွန်းမှုကို ဇယား(၃)တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ (နောက်ဆက်တွဲ (၂))

ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်

ခဏတာတွင်းဆင်းလေ့လာမှုအရ မတူညီသောသစ်တောအမျိုးအစားအမျိုးမျိုးကို ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၏ မြစ်ညှာသက်ရောက်မှုဧရိယာများတွင် တွေ့ရှိရသော်လည်း (Moist Upper Mix Deciduous Forest, Dried Upper Mix Deciduous Forest and Dry Forest and Scrubland) ဆည်ရေသောက်ဧရိယာများတွင် မည်သည့်သစ်တော (သို့) ကာကွယ်ထားသည့်စိုက်ပျိုးခင်းတစ်စတစ်ရာမတွေ့ရှိရပါ။ အဆိုပါသက်ရောက်မှုဧရိယာများရှိ သစ်တောများမှာ သစ်တော ဦးစီးဌာန၊ ဥပဒေအရ တရားဝင်စောင့်ရှောက်ထားသည့်သစ်တောများဖြစ်သည်။ ရရှိထားသည့် Remote Sensing အချက် များအရ အဆိုပါသက်ရောက်မှုနေရာများရှိ သစ်တောပုံစံလွှမ်းမူအပြောင်းအလဲများကိုလေ့လာရန် မြန်ဆန်သည့်အကဲဖြတ်ချက် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ သစ်တောဆုံးရှုံးမှုများမှာ မြင့်မားကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ (ဆင်သေတွင် ၅၀%၊ ၁၉၉၀ နှင့် ၂၀၁၃အကြား) (မြောက်ယမားတွင် ၄၅%၊ ၂၀၀၀ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်အကြား) (ဆွာတွင် ၁၉%၊ ၂၀၀၀ နှင့် ၂၀၁၃ ကြား)၊ မလိနတ်တောင်တွင် ၁၂% (၂၀၁၂ နှင့် ၂၀၁၃ကြား) လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၏သက်ရောက်မှုဧရိယာ များရှိ သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှုန်းများကိုနောက်ဆက်တွဲ (၂) (ဇယား-၄)တွင်တင်ပြထားပြီးဆက်စပ်မြေပုံ (နောက်ဆက်တွဲ-၄)တွင်လည်း တင်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ သစ်တောပြုန်းတီးမှုသည် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း၏ရေလှောင်ကန်ဧရိယာအတွင်း နုံးတင်ခြင်းနှင့် မြေတိုက်စားခြင်းများကို မြင့်မားစွာဖြစ်စေနိုင်သလို ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်း၏ ထိရောက်ကောင်းမွန်မှုကို သိသာစွာထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ပြင်းထန်သည့်ရာသီဥတုအခြေအနေများဖြစ်သည့် မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းသည့် အခြေအနေများတွင် အဆိုပါသစ်တောပြုန်းတီးခြင်းသည် မြစ်အောက်ပိုင်းဧရိယာများအတွက် ရေလွှမ်းမိုးခြင်းအန္တရာယ်ဖြစ်စေပါသည်။

အပင်နှင့် တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ

ရှားပါး၍ မျိုးတုံးအန္တရာယ်ကျရောက်နေသည့် မျိုးစိတ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ကွင်းဆင်းလေ့လာစဉ်ကာလအတွင်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ၊ အမျိုးသားအဆင့် ဇီဝမျိုးကွဲများဆိုင်ရာ ဗျူဟာမြောက်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှ စုစည်းတင်ပြခဲ့သည့် မျိုးစိတ်များ၏အချက်အလက်များသည်တို့အပေါ်မူတည်၍ မြန်ဆန်သည့်အကဲဖြတ်ခြင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အောက်ဖော်ပြပါ လေ့လာတွေ့ရှိမှုများမှာ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ရေးအရအရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် ဆက်သွယ်ပါသည်။ ရေနေနှင့် နို့တိုက်မျိုးစိတ်များပါဝင်ပြီး အပင်များမရှိဟုသိရပါသည်။ ရာသီအလိုက် ရွှေ့ပြောင်းကျက်စားသည့်ငှက်များအား တွေ့ရှိရပါသည်။ အင်းဆက်၊ ကုန်းနေရေနေနှင့် တွားသွားတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များမရှိဟု သိရှိရသော်လည်း ရှားပါးမျိုးစိတ်များအဖြစ် သိရှိထားသည့် ကြယ်လိပ်၊ ဖားပြုပ်၊ ပုတ်သင်မျိုးစိတ်များနှင့်ပတ်သက်၍ အတည်ပြုရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဆည်မြောင်းဧရိယာများ တွင် မည်သည့်မျိုးတုန်းလူ ငါးမျိုးစိတ်များမရှိဟုသိရသော်လည်း စီးပွားဖြစ်အရေးပါသည့် ရေချိုငါးမျိုးစိတ်များအား မြောက်ယမားချောင်းတွင်တွေ့ရှိရပြီး အရေအတွက်သိသာစွာကျဆင်းနေပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ဆွာဆည်မြောင်းဧရိယာမှာ စိုစွတ်မြေဧရိယာဖြစ်၍ ရေချိုငါးမျိုးစိတ်များကြွယ်ဝသည့် လူသိများသော စစ်တောင်းမြစ်ဝှမ်းနှင့်ဆက်စပ်နေပါသဖြင့် အဆိုပါ မျိုးစိတ်များအား အတတ်နိုင်ဆုံး ထိမ်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးနည်းလမ်းများ လိုအပ်ပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲ (၆)တွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကမ္ဘာ့အဆင့်မျိုးတုန်းလူမျိုးစိတ်များစာရင်းကိုဖော်ပြထားပါသည်။

လေ့လာထားမှုအရ အဆိုပြုစီမံကိန်းဧရိယာတွင် ဂေဟပတ်ဝန်းကျင်အရ ထိခိုက်နိုင်သည့်ဧရိယာများမရှိပါ။ သို့သော် မလိနတ်တောင်ဆည်မြောင်းဧရိယာအတွက် စဉ်ကူမြို့နယ်ရှိ မလိနတ်တောင်ချောင်းအဆုံးပိုင်းတွင် ဧရာဝတီမြစ် နှင့် ဆက်နေသည့် flood plain ဧရိယာတည်ရှိသဖြင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုများကိုဆောင်ရွက်ရပါမည်။ Flood Plain ဧရိယာများသည် ဂေဟစနစ်ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အရေးပါသည့်စိုစွတ်မြေဖြစ်ခြင်းကြောင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည် ဖော်ကာလအတွင်း ထပ်မံအကဲဖြတ်စစ်ဆေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဆည်မြောင်းကပ်ကဲမှုဧရိယာများတွင် သစ်တောဖုံးလွှမ်းသည့်ဧရိယာမရှိသောကြောင့် စီမံကိန်းဧရိယာတွင် သစ်တောဇီဝမျိုးကွဲများဆုံးရှုံးမှု (သို့) ကြီးမားသည့်တောရိုင်း နို့တိုက်သတ္တဝါမျိုးစိတ်များ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းစသည်များ ပေါ်ပေါက်မည်မဟုတ်ပါ။ ရရှိထားသည့် အကန့်အသတ်ရှိသော အရန်အချက်အလက်များ အရ အဆိုပြုစီမံကိန်း ဧရိယာများတွင် မည်သည့်စီးပွားရေးအရအရေးပါသော (သို့) ကမ္ဘာ့အဆင့် မျိုးတုန်းလူ မျိုးစိတ်ငှက်များ၊ တွားသွား သတ္တဝါများ၊ ရှဉ့်၊ အင်းဆက်၊ ငါးနှင့် ရေနေအပင်များအား အထူးထိတွေ့ရှိရခြင်းမရှိသေးပါ။ သို့သော် အချို့သောဒေသခံ ပြည်သူများဖော်ပြချက်အရ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ကာလအတွင်း ထပ်မံအကဲဖြတ်စစ်ဆေးရန် လိုအပ်သည့် ငှက်များနှင့် ငါးမျိုးစိတ်များတည်ရှိကြောင်း သိရပါသည်။

သို့ရာတွင် မြောက်ယမားဒေသသည် အမျိုးသားအဆင့် ဦးစား ပေးဖြစ်သည့် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီများဆိုင်ရာ ဗျူဟာမြောက်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်၏ ဇီဝကော်ရစ်ဒါနှင့် နယ်နမိတ်ထိစပ် နေမှုရှိပြီး ဆွာဒေသသည် ဂေဟစနစ်အရ အရေးပါသည့် ငါးနှင့် ရွှေ့ပြောင်းငှက်မျိုးစိတ်ရှိရာ စစ်တောင်းမြစ်ဝှမ်းဒေသ၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်နေပါသည်။

လူမှုစီးပွားအခြေအနေ

ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၏စာရင်းများအရ ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားသည့် စီမံကိန်းနေရာများ၏ ဆည်မြောင်းဧရိယာ တွင် ကျေးရွာပေါင်း ၂၇၆ရွာတည်ရှိပါသည်။ ခန့်မှန်းခြေလူဦးရေ ၅သိန်းခန့် စီမံကိန်းဧရိယာတွင် နေထိုင်မှုရှိပြီး ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းအလိုက် လူဦးရေအသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ဇယား(၅) (နောက်ဆက်တွဲ၂)တွင်တင်ပြထားပါ သည်။ ဧရိယာအတွင်းရှိ လူအများစုမှာ ဗမာလူမျိုးများဖြစ်သော်လည်း ဆွာဆည်မြောင်းကွပ်ကဲဧရိယာတွင် ကရင်လူမျိုး အနည်းငယ်နေထိုင်ကြပါသည်။

စီမံကိန်းဧရိယာ၏အဓိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဖြစ်၍ အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၅၇၁၅၉၏ ၂၇၇၈၄အိမ်ထောင်စုများမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းမိသားစုများဖြစ်ပြီး ပျမ်းမျှလယ်ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ ဆင်သေတွင် ၅ဧကခန့်၊ မြောက်ယမားတွင် ၄ဧကခန့်၊ ဆွာတွင် ၂.၅ဧကခန့်နှင့် မလိနတ်တောင်တွင် ၃ဧကခန့် အသီးသီးဖြစ်ကြပါသည်။ သို့သော် တောင်သူများ၏ လယ်ယာစိုက်ခင်းများ၏ ပျမ်းမျှအရွယ်အစားမှာ စိုက်ခင်းတစ်ခုလျှင် ၀.၂ (မလိနတ်တောင် တွင်) ဧကမှ ၁.၅ဧက (မြောက်ယမား)ခန့်ရှိပါသည်။ ၎င်းမှာသေးငယ်သည်ဟုသတ်မှတ်နိုင်ပြီး တောင်သူများအနေဖြင့် ဆည်မြောင်း၊ ရေနှုတ်မြောင်းအတွက် ၎င်းတို့၏ လယ်ယာမြေများကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် အခက်အခဲများဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည့် လယ်ယာမြေဥပဒေအရ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တောင်သူများအားလုံးသည် မြေယာ အသုံးပြုခွင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းအတွက် ပြန်လည်လျှောက်ထားရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဥပဒေတွင်ပါဝင်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနမှ မြေယာအသုံးပြုခွင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းထုတ်ပေးရန် အနည်းဆုံးရက်ပေါင်း (၁၃၄)ရက် လိုအပ်ပါသည်။ (SLRD)မြေယာအသုံးပြုခွင့် လက်မှတ်ထုတ်ပေးမှုအခြေအနေကို ဇယား(၄)တွင်ဖော်ပြထားပြီး အချက်အလက် များအရ စီမံကိန်းဧရိယာရှိ တောင်သူ ၉၀%ကျော်မှာ အဆိုပါလက်မှတ်ရရှိထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းလက်မှတ် ရယူရာတွင် တွေ့ရလေ့ရှိသည့် အခက်အခဲတခုမှာ မြေယာအသုံးပြုခွင့်လက်မှတ်လျှောက်ထားခြင်းမပြုမီ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေး ကတ်ပြားရှိရမည် ဆိုသည့်အချက်ဖြစ်ပါသည်။

စီမံကိန်းဧရိယာရှိ လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများမှ ရေရရှိမှုတိုးမြှင့်လာသည့်ရလဒ်အဖြစ် ယခုအခါ ဒေသခံ တောင်သူများမှာ Multiple Cropping ကိုဆောင်ရွက်လာကြပါသည်။ အနည်းဆုံး ဇူလိုင်လမှ ဒီဇင်ဘာလအထိ မိုးစပါး စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဇန်နဝါရီလမှ ဧပြီ/မေလအထိ နွေစပါးစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် double cropping

ကိုဆောင်ရွက်လာကြပါသည်။ စက ထွက်နှုန်းအနေဖြင့် မိုးစပါးအထွက် တင်းစာမှ ၁၀၀ခန့်နှင့် နွေစပါးအထွက် တင်းစာမှ ၁၁၅ခန့်ရှိကြပါသည်။ ရေရရှိမှု အပေါ်မူတည်၍ အချို့နေရာများ မြောက်ယမားရှိ ကျေးရွာများတွင် မိုးကြိုသီးနှံများဖြစ်သည့် green gram (သို့) နှမ်းကို နွေစပါးနှင့် မိုးစပါးကြားကာလတွင် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ အခြေအနေများအနေဖြင့် တနေရာနှင့်တနေရာအမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲမှုရှိသော်လည်း စီမံကိန်းဧရိယာတွင် တွေ့ရလေ့ရှိသည့်အချက်မှာ ဆည်ရေရရှိမှုမခက်ခဲပါက စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ် မှုများ သိသာစွာတိုးတက်လာပြီး မသားစုဝင်ငွေနှင့်ပစ္စည်းများတိုးပွားလာကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် အခြားနေရာများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် လူမှုစီးပွားအခြေအနေတိုးတက်ကောင်းမွန်မှုကို သိသာစွာတွေ့ရပါသည်။ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများမှ အကျိုးကျေးဇူး မရရှိသည့်အနီးအနားရွာများနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ဆည်မြောင်းကွပ်ကဲဧရိယာများ၏ ကျေးရွာများတွင်အလုပ် အကိုင်အခွင့်အလမ်းအတွက် ရွာမှထွက်၍ အခြားနေရာများသို့သွားရောက်မှုများ သိသာစွာနည်းပါးပါသည်။

လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်အရ စုစုပေါင်းအိမ်ထောင်စုများမှ မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုရာခိုင်နှုန်းမြင့်မားပြီး ဆင်သေတွင် ၃၉% (၈၇၆၆ အိမ်ထောင်စု)၊ မြောက်ယမားတွင် ၆၅% (၈၁၀၀ အိမ်ထောင်စု)၊ ဆွာတွင် ၃၅% (၅၇၈၀ အိမ်ထောင်စု)၊ မလိနတ်တောင်တွင် ၅၉% (၃၃၃၆ အိမ်ထောင်စု)ခန့်အသီးသီးရှိပါသည်။ ယမ်းမျှအားဖြင့် ၎င်းမှာစီမံကိန်း ဧရိယာတစ်ခုလုံးအနေဖြင့် ၄၅%ခန့်ရှိပါသည်။ အချို့သော ရာသီအလိုက် လယ်ယာလုပ်ငန်းများအတွက် လယ်ယာ အလုပ်သမားငှားရမ်းရန်ခက်ခဲခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တောင်သူများမှာ ဖော်ထုတ်ပြောဆိုကြပါသည်။ အဆိုပါကျေးရွာအများ စုတွင် အခြားနည်းလမ်းဝင်ငွေအခွင့်အလမ်းများမရှိခြင်းကြောင့် ရေရှည်ကာလအတွက် စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အချက်အချာတည်းဖြင့် ကျေးလက်အလုပ်လက်ခံခြင်းကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်မဟုတ်ပဲ အခြားဖွံ့ဖြိုးရေးအလားအလာများ နှင့် ပေါင်းစပ်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာများသို့ ကွင်းဆင်းလေ့လာစဉ်ကာလအတွင်း ဖြစ်နိုင်ချေ ရှိသည့် မြေယာဈေးနှုန်း တွက်ချက်ခန့်မှန်းမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ အမြင်များကိုဖော်ပြကြပြီး အကယ်၍ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ သွားလာနိုင်သောလမ်းများတလျှောက်တွင်တည်ရှိပြီး ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းအား ပိုမိုအသုံးပြုနိုင်ပါက မြေယာဈေးနှုန်း ပိုမို မြင့်မားနိုင်ကြောင်း ပြောဆိုကြပါသည်။ ယုံ့နှံ့မှုရှိသည့်ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးအရ စိုက်ပျိုးမြေများ အခြားသူများသို့ ရောင်းချရန် လယ်ယာမြေဥပဒေ (၂၀၁၂)မှ ဖော်ပြသည့်တောင်သူများ တရားဝင်ရပိုင်ခွင့်နှင့်ပတ်သက်၍ အဆိုပါအချက်မှာ အရေးပါသည်။

ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာယဉ်ကျေးမှု အရင်းအမြစ်များ (PCRS)

စီမံကိန်းဧရိယာတွင် ရှေးဟောင်းနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်ဆိုင်ရာနေရာများတွေ့ရှိရခြင်းမရှိသော်လည်း စီမံကိန်းကျေးရွာများတွင် ဘုန်းကြီးကျောင်းများနှင့် စေတီပုထိုးများစသည့် ဘာသာရေးအဆောက်အဦများရှိပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများမှ အတည်ပြုချက်များအရ စီမံကိန်းဧရိယာရှိ တူးမြောင်းတလျှောက်တွင် မည်သည့်ဘာသာရေး ဆိုင်ရာနေရာများ၊ သုဿာန်များမရှိဟု သိရှိရပါသည်။ ဤစီမံကိန်းအရ ငွေကြေးပံ့ပိုးရန် စဉ်းစားထားသည့် ဆည်မြောင်း စီမံကိန်းတခုစီအတွက် နေရာအလိုက်အသေးစိတ် ESIA ဆောင်ရွက်ရာတွင် PCRs နှင့်ပတ်သက်၍ ထပ်မံအကဲဖြတ်ချက်များကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပါမည်။

စီမံကိန်းနောက်ခံအချက်အလက်များနှင့်ပတ်သက်သည့် အခြားရှုထောင့်/ကဏ္ဍများ

လတ်တလောတွင် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းအများစုသည် ပုံစံပိုင်းနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုမကောင်းမွန်ခြင်းကြောင့် နုန်းတင်ခြင်းပြဿနာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ တူးမြောင်းအများစု၏ တည်ဆောက်ပုံ ကောင်းမွန်ခြင်းမရှိပဲ ဆည် တူးမြောင်းများမှနီးစပ်ရာ လယ်ယာမြေများသို့ ယိုစိမ့်မှုကြောင့် ဆည်မြောင်းကွပ်ကဲဧရိယာများတွင် ရေလျှံမှုများကို ဖြစ်ပေါ် စေပါသည်။ ဆည်ရေသောက်လယ်ယာမြေများမှ သဘာဝရေစီးမြောင်းများသို့ကောင်းမွန်သည့် ရေနုတ်မြောင်းများမရှိခြင်း ကြောင့် မြေနိမ့်သည့်နေရာ/ချိုင့်ခွက်များတွင် ရေကြီး/ရေလျှံခြင်းများတွေ့ရှိရပါသည်။ မြောက်ယမားချောင်း (ကမ်းပါး ရေတိုက်စားခြင်း၊ ရေလမ်းကြောင်းပြောင်းလဲခြင်း)နှင့် ဆွာချောင်း (သက်ဆိုင်ရာဆည်မြောင်းစီမံကိန်း၏ ရေအရင်းအမြစ်) များ၏ ရေစီးကြောင်းသွင်ပြင်နှင့် တည်ဆောက်ပုံဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများသည် အိမ်သုံးရေထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းနှင့် ရေစီးကြောင်းအောက်ပိုင်းဂေဟစနစ်အပေါ် သက်ရောက်မှုများနှင့် ဆက်စပ်နေကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

၂. ၅ လက်ရှိ ဥပဒေရေးရာနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် ဥပဒေရေးရာမူဘောင်

မကြာသေးခင်နှစ်များအတွင်း အစိုးရအနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းများကောင်းမွန် တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်နေမှုများရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်မှုများမှာ အားနည်းနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ဤအခြေအနေတွင် အမျိုးသားအဆင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ မူဝါဒသည် မည်သည့်စီမံကိန်းအတွက်မဆို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာရှုထောင့်များအား စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုနှင့်ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ရန် အခြေခံဖြစ်စေပါသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပထမဦးဆုံးအကြိမ် အမျိုးသားသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ ပါသည်။ အဆိုပါ ဥပဒေအရ အမျိုးသားအဆင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ (NECCC)ကို Stakeholder များကြားထိရောက်သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုရှိစေရန်အဖွဲ့အစည်းအမျိုးမျိုးမှ အဆင့်မြင့်

အရာရှိများဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး နိုင်ငံတွင်းရှိသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအခြေအနေများကို ထိန်းညှိကွပ်ကဲနိုင်ရန် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးဦးစီးဌာနကို အသစ်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံအဝှမ်းရှိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုများကို လေ့လာစစ်ဆေးနိုင်ရန်အစိုးရမှ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအရည်အသွေးစံသတ်မှတ်ချက်များကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းအသစ်များအနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများ အကဲဖြတ်ခြင်း (ESIA)များကို ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်လာပါသည်။ အသေးစိတ်အချက်များကို နောက်ဆက်တွဲသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများတွင် သတ်မှတ်ရန်ရှိသော်လည်း ၎င်းအနေဖြင့် တရားဝင်ထုတ်ပြန်ရန်ကျန်ရှိနေပါသေးသည်။ ထို့ကြောင့် ESMF လုပ်ငန်းစဉ်သည် ထွက်ပေါ်လာမည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းပါညွှန်ကြားချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိရပါမည်။

သဘာဝတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များနှင့် အပင်များကာကွယ်ခြင်းနှင့် သဘာဝဧရိယာများထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ဥပဒေ (၁၉၉၄)တွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရှားပါး၍ မျိုးတုန်းလုဖြစ်နေသော အပင်များနှင့် တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် ဥပဒေဖော်ပြချက်များပါရှိပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ CITES မှသတ်မှတ်ထားသည့် မျိုးစိတ်များ၏စာရင်းအရ အမြဲတမ်းနှင့် ယာယီကာကွယ်ရမည့် မျိုးစိတ်များစာရင်းကို Update လုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကာကွယ်ရမည့် ငါးမျိုးစိတ်များအတွက် ဖော်ပြချက်များမရှိပါ။ ၁၉၉၂ သစ်တောဥပဒေ၏ လိုအပ်ချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည့် ကန့်သတ်အပင်မျိုးစိတ်များစာရင်းကို သစ်တောဦးစီးဌာနမှထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါအပင်များ ပေါက်ရောက်(သို့) တွေ့ရသည့်မည်သည့်နေရာတွင်မဆို သစ်တောဦးစီးဌာန ဥပဒေအရတရားဝင်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အား ခုတ်ဖြတ်ခြင်း၊ အသုံးချခြင်းများအတွက် ခွင့်ပြုမိန့်လိုအပ်ပါသည်။ ဥပမာ - acacia ကဲ့သို့သော အပင်မျိုးစိတ်များကို ဆင်သေ၊ မလိနတ်တောင်နှင့် မြောက်ယမားဒေသများတွင်တွေ့ရှိနိုင်ပြီး အကယ်၍ အဆိုပါအပင်များအား မလွဲမရှောင်သာ ဆည်တူးမြောင်းနှင့် အဆောက်အဦးတည်ဆောက်ခြင်း၊ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းများ၏ သက်ရောက်မှုရှိပါက ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါမည်။

ကုလသမဂ္ဂဇီဝမျိုးကွဲများဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သလို ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှစ၍ အမျိုးသားအဆင့် ဇီဝမျိုးကွဲများဆိုင်ရာ ဗျူဟာမြောက်လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (NBSAP)အား မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပုံစံချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကမ္ဘာ့အဆင့်ရှားပါး၍ မျိုးတုန်းလုမျိုးစိတ်များ နေထိုင်တည်ရှိရာအရေးပါသည့် ဇီဝမျိုးကွဲ ဒေသများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် ဦးစားပေးအစီအစဉ်နှင့် ဗျူဟာများချမှတ်ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ မြောက်ယမားဆည်၏ ဆည်မြောင်းကွပ်ကဲဧရိယာသည် အနောက်ဖက်တွင် ဦးစားပေးသတ်မှတ်ထားသည့် ဇီဝ-စကြိုန်နှင့် နယ်နိမိတ်ထိစပ်နေခြင်းကြောင့် မျိုးတုန်းလု ရွှေ့ပြောင်းငှက်မျိုးစိတ်များ စသည့်ဦးစားပေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည့် မျိုးစိတ်များအတွက် ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးအစီအမံများ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင်ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ရန်ကိစ္စရပ်များရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက် (UNFCCC)တွင် သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးထားခြင်းကြောင့် ပထမဦးဆုံး အမျိုးသားအဆင့် ဆက်သွယ်ရေးအစီရင်ခံစာကို ပြင်ဆင်၍ UNFCCC ကိုတင်ပြခဲ့ ပါသည်။ အရင်းအမြစ်အမျိုးမျိုးမှ ဖန်လုံအိမ်ဓာတ်ငွေ့များ စွန့်ထုတ်မှုများကို ခန့်မှန်းတွက်ချက်ခြင်းအပြင် ရာသီဥတု ဆိုင်ရာ ကိုက်ညီပြောင်းလဲခြင်းနှင့် လျှော့ချခြင်းများအတွက် အစီအစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်လုပ်ငန်းများအတွက် အစိုးရမှ ဆောင်ရွက်မှုများရှိပါသည်။ လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍအနေဖြင့် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း၊ မြေယာအသုံးပြုမှု၊ မြေယာ ဖုံးလွှမ်းမှုအပြောင်းအလဲများ၊ စပါးခင်းများစသည့် အဓိကအရင်းအမြစ်များမှ စွန့်ထုတ်လျှော့ချနိုင်ရန် လျှော့ချရေး ဗျူဟာ များကို လေ့လာဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ဆည်မြောင်းရေလှောင်ကန်များနှင့် တိုးပွားလာသည့် စပါးစိုက်ပျိုးမှုများမှ မီသိန်းလ် ဓာတ်ငွေ့စွန့်ထုတ်ခြင်းများသည် GHG စွန့်ထုတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေသောကြောင့် ဤစီမံကိန်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအစီအစဉ်များအတွက် ၎င်းအချက်အား ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုအပ်ပါသည်။

ဒီဇင်ဘာကင်းလုံခြုံရေးသဘောတူညီချက် (Cartagena ၂၀၀၀)အရ MOAI ရှိ စိုက်ပျိုးရေးစီမံကိန်းဦးစီးဌာန (DAP)မှ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ဒီဇင်ဘာကင်းလုံခြုံရေးအတွက် အမျိုးသားအဆင့်မူဘောင်ကို မူကြမ်းရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အကယ်၍ စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် မျိုးဗီဇပြုပြင်ပြောင်းလဲထားသည့်မျိုးစေ့များအား နိုင်ငံအတွင်း သို့တင်သွင်းရန် ရည်ရွယ်ပါက ဒီဇင်ဘာကင်းလုံခြုံရေး မူဘောင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ညွှန်ကြားချက် များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ အကယ်၍စပ်မျိုးစေ့နှင့် အပင်ပစ္စည်းများအား တင်သွင်းရန်ရှိပါက The Plant Pest Quarantine ဥပဒေ (၁၉၉၃ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်ပြင်ဆင်)နှင့် မျိုးစေ့ဥပဒေ (၂၀၁၁)များ၏ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ လမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ဆည်ရေသောက်ဧရိယာများတွင် အသုံးပြုမည့် ဓာတ်မြေဩဇာ များအတွက် ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေ(၁၉၉၀)နှင့် နိုင်ငံတကာအကောင်းဆုံးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ ၎င်းတို့အား တရားဝင် လိုင်စင်ဖြင့် တင်သွင်းခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းသိုလှောင်ခြင်းများ ရှိ/မရှိစစ်ဆေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးလက်မြို့နယ်များတွင် ကြုံတွေ့နေရသည့်လက်ရှိပြဿနာမှာ နယ်စပ်များမှတရားမဝင်ဖြတ်ကျော်တင်သွင်းလာသည့် ပိုးသတ်ဆေးများနှင့် အောက်ခြေအဆင့်တွင် ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေအား မည်သို့ထိရောက်စွာအရေးယူဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဆိုသည့် အချက်များဖြစ်ပါသည်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများမှတင်သွင်းသည့် ဓာတ်မြေဩဇာများမှာလည်း အလားတူကိစ္စရပ် များဖြစ်သည်။ ပြည်ပမှ တင်သွင်းအသုံးပြုသည့် မည်သည့်ဓာတ်မြေဩဇာကိုမဆို ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဓာတ်မြေဩဇာဥပဒေနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိရပါမည်။

အဆိုပြု ADSP စီမံကိန်း၏ ဆည်များဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဘေးကင်း လုံခြုံရေးများနှင့်ဆက်နွယ်သည့် ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ်မြောင်းလုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်၍လည်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း အချို့ရှိပါသည်။ ၎င်းတွင် တူးမြောင်းဥပဒေ (၁၉၀၅၊ ၁၉၉၈တွင် ပြင်ဆင်)၊ မြန်မာနိုင်ငံ တာ၊ တမဥပဒေ (၁၉၀၉၊ ၁၉၉၈ တွင် ပြင်ဆင်)နှင့် မြန်မာနိုင်ငံဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းလမ်းညွှန် (၁၉၄၅၊ ပြန်လည်ပြင်ဆင်၊ တည်းဖြတ်ပြီး)တို့ ပါဝင်ပါသည်။

တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်

မြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈)၏ အခန်း(၁)၊ အပိုဒ်(၂၂)အရ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရသည် မြန်မာနိုင်ငံ ရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ အနုပညာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရေး ကူညီပံ့ပိုးရန် ကတိကဝတ်ပြုဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ၎င်း၏ဖော်ပြချက်မှာ - ပြည်ထောင်စု/နိုင်ငံတော် အနေဖြင့် ----

- (က) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဘာသာစကား၊ စာပေ၊ အနုပညာနှင့်ယဉ်ကျေးမှုများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်။
- (ခ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအကြား စည်းလုံးညီညွတ်မှု၊ အပြန်အလှန်ချစ်ကြည်မှု၊ လေးစားမှုနှင့် အပြန်အလှန် ရိုင်းပင်းကူညီမှုများကို မြှင့်တင်ရန်။
- (ဂ) ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျနေသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေးများအပါအဝင် လူမှုစီးပွားအခြေအနေများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများကို မြှင့်တင်ရန် ပံ့ပိုးကူညီရပါမည်။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအဖြစ် ပါဝင်သည့် တိုင်းရင်းသားအစုအဖွဲ့များအတွက် တူညီသည့်အခွင့်အရေးများကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှ ဖြည့်ဆည်းထားပြီး ၎င်းတို့၏ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက် ရန် ရည်ရွယ်သည့်ဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းများလည်းရှိပါသည်။ ၎င်းတွင် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးရေး တက္ကသိုလ်ထူထောင်ခြင်းကို ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများ၏ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့် အစဉ်အလာများကို နားလည် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်၊ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အကြား ပြည်ထောင်စု စိတ်ဓာတ်ရှင်သန်ခိုင်မာရန်ဖြစ်သလို တက္ကသိုလ်တွင် ရင်းနှီးဖော်ရွေသည့် အသိုင်းအဝိုင်းတွင် နေထိုင်၍ ပညာသင်ကြားနိုင်ကြစေရန်ဖြစ်ပါသည်။

မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဥပဒေမူဘောင်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၎င်းနှင့်ပတ်သက်သည့်ဥပဒေရေးရာမူဘောင်မှာ ထွက်ပေါ်လာပြီဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် သီးသန့်မြေဥပဒေမရှိသော်လည်း မြေယာနှင့်ပတ်သက်သည့် မတူညီသောအမျိုးအစားများအတွက် ဥပဒေအချို့ရှိပါသည်။ လက်ရှိဥပဒေစနစ်အရ မြေယာအားလုံးအား နိုင်ငံတော်မှ ပိုင်ဆိုင်ပြီး မြေယာအသုံးပြုသူများအနေဖြင့် SLRDမှ အသိမှတ်ပြုလက်မှတ်များကို ရယူရပါမည်။ မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်းအက်ဥပဒေ ၁၈၉၄သည် အသိမှတ်ပြုလက်မှတ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးပါသည်။ အကယ်၍ ပုဂ္ဂလိကမြေအား သိမ်းယူခြင်း (သို့) ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပစ္စည်းများ (အပင်များ၊ သီးနှံများ စသည့် အများပြည်သူ (သို့) ပုဂ္ဂလိကစီမံကိန်းတခုခုကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်ပေါ်ပါက ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးနှင့်ညီမျှသည့် ပေါက်ဈေးအတိုင်း ပေးဆောင်ရမည်။ ၎င်းဥပဒေအရ သက်ရောက်မှုခံရသည့်ပြည်သူများသည် တရားစွဲဆိုနိုင်ပါသည်။ လယ်ယာမြေဥပဒေသစ်အား မကြာသေးမီအချိန်က ပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးခဲ့ပြီး ၎င်းမှပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများစွာကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါ သည်။ ဥပမာ - လယ်ယာမြေပိုင်ရှင်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏လယ်ယာမြေတစ်စိတ်တစ်ပိုင်း (သို့) အားလုံးအားရောင်းချခြင်း၊ ပေါင်နှံခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်း၊ လဲလှယ်ခြင်း၊ အမွေပေးခြင်း၊ လှူဒါန်းခြင်းစသည်များကိုဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း အသိအမှတ်ပြု ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် နစ်နာကြေးကို မြေယာနှင့်တွဲလျက်ရှိသည့်အဆောက်အဦများ - နှစ်မျိုးစလုံးအတွက် ပေးဆောင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးလက်ဒေသများရှိ စိုက်ပျိုးမြေမဟုတ်သော မြေများအတွက် မြို့ငယ်နှင့်ကျေးရွာ အက်ဥပဒေအား ပြန်လည်သုံးသပ်ပြင်ဆင်နေပါသည်။ မကြာသေးမီကပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးခဲ့သည့် မြေလွတ်မြေရိုင်း၊ ပါးလှုပ်မြေ၊ စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေမှလည်း အသုံးမပြုသောမြေများနှင့်ပတ်သက်၍ ဥပဒေဖော်ပြပါရှိပါသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် လယ်ယာမြေဥပဒေတွင် တောင်သူများအနေဖြင့် လိုအပ်ပါက အစုအဖွဲ့ဖွဲ့စည်း ရန် ခွင့်ပြုကြောင်း ဥပဒေပါရှိပါသည်။ သို့သော် အဆိုပါအချက်အနေဖြင့် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် တောင်သူအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းရန်ဆန္ဒရှိသည့် တောင်သူများသည် တရားဝင်မှတ်ပုံတင် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနမှ ခွင့်ပြုချက်ရရှိရန် အခက်အခဲများရင်ဆိုင်နေရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဥပဒေ၏လစ်ဟာချက်တစ်ခုမှာ အဆိုပါအဖွဲ့များအနေဖြင့် ပူးတွဲစီမံခန့်ခွဲသည့်လုပ်ငန်းများ - ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းများ စသည်များအား ပွင့်လင်းမြင်သာစွာနှင့် တာဝန်ခံမှုရှိစွာစီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ဝတ္တရားများ မည်မျှဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဆိုသည့် အသေးစိတ် ဖော်ပြချက် မပါဝင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ လက်ရှိအဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန (MOECAF)သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာလွှမ်းခြုံစီမံခန့်ခွဲမှုများအတွက် တာဝန်ခံဖြစ်သည်။ MOECAF ၏ ယခင်အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာန (MOF) (၁၉၉၂)သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကာကွယ်ပေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများအား တဖြည်းဖြည်းခြင်းလုပ်ငန်းလွှဲပြောင်းရယူခဲ့သည်။ ၂၀၀၅ခုနှစ်တွင် MOFသည် ၁၉၉၀ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာများအတွက် အမျိုးသားကော်မရှင် (NCEA) (ထိုအချိန်က အဓိက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်း)အား ဝန်ကြီးဌာနအမျိုးမျိုးမှ ဌာနအကြီးအကဲ ၁၉ဦးဖြင့်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ခုနှစ်တွင် NECA သည် MOECAF လက်အောက်ရှိ ဌာန (၆)ခုအနက် တစ်ခုဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ (သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးဦးစီးဌာန) ၎င်း၏အဓိကဦးတည်ချက်များမှာ (၁) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များအား အမျိုးသားရေရှည်တည်တံ့ရှင်သန်သောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်သို့ ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အမျိုးသားသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာမူဝါဒ၊ ဗျူဟာ၊ မူဘောင်၊ စီမံကိန်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များအား အကောင်အထည်ဖော် ခြင်း၊ (၂) သဘာဝအရင်းအမြစ်များထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် အရှည်တည်တံ့ကောင်းမွန်သည့် အသုံးချမှုများအား စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ အရှည်တည်တံ့ကောင်းမွန်သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အတွက် ရေထု၊ လေထုနှင့် မြေထုညစ်ညမ်းမှုများ ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ (၃) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အခြားအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ရပ်ရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြစ်ကြပါသည်။

၂၀၀၄ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားအဆင့်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းများအား ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ရန်ရည်ရွယ်၍ အမျိုးသားသဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ကော်မတီ (NECC)ကို GOM မှထူထောင်ခဲ့ပါသည်။ သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာနမှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်သည့် NECC အား ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် အဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးဌာန ၁၉ခုအစား ၂၁ခုအဖြစ်ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ NECC တွင် စပ်ကော်မတီ (၄)ခုရှိပြီး ၎င်းတို့အနက် စပ်ကော်မတီတစ်ခု၏ ဦးတည်ချက်မှာ မြစ်ချောင်းများနှင့် စိုစွတ်ဒေသများရှိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ MOECAF ၏ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီ အစဉ်များတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ပါသည်။

- (၁) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအရည်အသွေးစံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ညစ်ညမ်းမှုထိန်းချုပ်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်များပြုစုခြင်း။

- (၂) EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် လမ်းညွှန်များ၊ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ ထူထောင်ခြင်း
- (၃) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ဆက်နွယ်သည့် ရေအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှု Master Plan
- (၄) ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ နည်းဗျူဟာများနှင့် ဘေးအန္တရာယ်အရေးပေါ်အခြေအနေစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် ရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်း
- (၅) ကာဗွန်နည်းပါးသည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် အစီမံခန့်ခွဲရေးနည်းဗျူဟာများ
- (၆) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာလေ့လာစစ်ဆေးရေးအခြေအနေများနှင့်စစ်ဆေးရေးစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများပြုစုခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

MOECAF အတွက် အဓိကအခက်အခဲများမှာ -

- (၁) သတင်းအချက်အလက်မရှိခြင်း
- (၂) နည်းပညာဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုမရှိခြင်း
- (၃) ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များနှင့် ရေရှည်တည်တံ့နိုင်မှုမရှိခြင်း
- (၄) အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ အမျိုးသားအဆင့်နှင့် ဒေသအဆင့်အဖွဲ့အစည်းများကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်း
- (၅) အများပြည်သူပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့်ပတ်သက်သည့် စိန်ခေါ်မှုများ
- (၆) အချိန်ကန့်သတ်ချက်များတို့ဖြစ်ကြပါသည်။

MOAI သည် အဆိုပြုစီမံကိန်းအတွက် အမျိုးသားအဆင့် အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါသည်။

မကြာသေးမီနှစ်များက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် အန္တရာယ်ရှိသော အဆိပ်သင့်ပစ္စည်းများအား လေ့လာတိုင်းတာခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုနှင့် ဆက်နွယ်သည့်လုပ်ငန်းခွင် ကျန်းမာရေးအခြေအနေများအား စစ်ဆေးခြင်း၊ သန့်ရှင်းသော သောက်သုံးရေဖြည့်ဆည်းမှုနှင့် မိလ္လာစနစ်များတိုးတက် ကောင်းမွန်စေခြင်းစသည့်လုပ်ငန်းများအား MOH မှ ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်နေပါသည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ

အဆိုပြုစီမံကိန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအနေဖြင့် လူမှုရေးရာနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကောင်းမွန်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများဖော်ဆောင်နိုင်သည့် ပုံစံဖြစ်စေရန် မျှော်မှန်းထားပါသည်။ ဤစီမံကိန်းသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏အောက်ပါ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများကို အကျုံးဝင်စေပါမည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက် (OP 4.01)၊ ပိုးမွှား စီမံခန့်ခွဲမှု (OP-4.09)၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုအရင်းအမြစ်များ (OP-4.11)၊ ဆည်များ၏ဘေးကင်းလုံခြုံရေး (OP-4.37)၊ ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း (OP-4.12)၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ (OP-4.10)တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ အဆိုပါ မူဝါဒများနှင့်ပတ်သက်သည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ရည်ညွှန်း website တွင်လေ့လာနိုင်ပါသည်။

လောလောဆယ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုအကဲဖြတ်ချက် မူဘောင် အတွက် စည်းမျဉ်းများမရှိသေးပါ။ GOM အနေဖြင့် ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုအကဲ ဖြတ်ချက်စည်းမျဉ်းများကို မူကြမ်းပြုစုခဲ့သော်လည်း အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းရန်ကျန်ရှိနေပါသေးသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ထန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေသည်လည်း ESIAစနစ်ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး MOECAFအား ယေဘုယျလုပ်ပိုင်ခွင့်လည်းဖြည့်ဆည်း ပေးထားသော်လည်း ESIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် လမ်းညွှန်ချက် အသေးစိတ်များအား အတည်ပြုရန်ကျန်ရှိနေပါသည်။ EIAR ဆောင်ရွက်ထားသော်လည်း နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အချို့သောနိုင်ငံခြားကော်ပရေးရှင်းများက ရန်ပုံငွေ ထောက်ပံ့သည့်စီမံကိန်းများအတွက်သာ အလျဉ်းသင့်သလို ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ MOECAF ၏အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင်အရ EIA နှင့်ပတ်သက်သည့် စိန်ခေါ်မှုများမှာ ကျယ်ပြန့်လာနေပြီး လက်တွေ့တွင်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်းများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာနှင့် လူမှုရေးရာဆောင်ရွက်မှုများအား သုံးသပ်ရန်နှင့် လေ့လာစစ်ဆေးရန် နည်းပညာနှင့် ဘဏ္ဍာရေး အနည်းငယ်သာရှိပါသည်။

ထို့အပြင် စီမံကိန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများသည် ကောင်းမွန်သော နိုင်ငံတကာစက်မှုလုပ်ငန်းအလေ့အထများ (GIIP) ၏ ယေဘုယျနှင့်လုပ်ငန်းအသေးစိတ်နမူနာများနှင့်အတူ နည်းပညာဆိုင်ရာ ရည်ညွှန်းစာတမ်းများဖြစ်သည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ် အဖွဲ့၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး (EHS) လမ်းညွှန်ချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ပါ မည်။ အဆိုပါ EHS လမ်းညွှန်ချက်များအသုံးပြုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ခုချင်းစီအတွက် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ဘေးအန္တရာယ်များအလိုက် ကိုက်ညီဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး တည်နေရာအလိုက် အပြောင်းအလဲများဖြစ်သည့် ဒေသခံ အခြေအနေ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်မှု၊ အခြားစီမံကိန်းခွဲဆိုင်ရာ အချက်အလက်အား ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက်ရလဒ်များ

အပေါ်အခြေခံ၍ ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုတစ်ခုအတွက် ရရှိနိုင်သည့် ညစ်ညမ်းမှုတားဆီးခြင်းနှင့် ထိန်းချုပ်ရေးနည်းစနစ်များအား အကဲဖြတ်ခြင်းတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာပျက်စီးမှုပမာဏအမျိုးမျိုးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်မှုအတိုင်းအတာ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုပမာဏများ စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။

၂. ၆ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအစီအစဉ်များ၊ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း

MOAI သည် စီမံကိန်းညွှန်ကြားရေးမှူး၏ လွှမ်းခြုံ လမ်းညွှန်ချက်များအရ ADSP စီမံကိန်း၏ အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည်။ စီမံကိန်း ညွှန်ကြားရေးမှူးသည် MOAI ၏အဆင့်မြင့်စီမံခန့်ခွဲရေးအဆင့်များမှ ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် အမျိုးသားစီမံကိန်းဦးဆောင်/ကွပ်ကဲရေးကော်မတီ (NPSC)မှ စီမံကိန်းအား စီမံခန့်ခွဲခြင်းဖြစ်ပြီး မြို့နယ်အဆင့်တွင် မြို့နယ်စက်ပျိုးရေးညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုကော်မတီ (ACC)မှ စီမံခန့်ခွဲပါမည်။ NPSC ၏အဓိကလုပ်ငန်းများမှာ - စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် တိုးတက်မှုများအားသုံးသပ်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ရေးဆိုင်ရာအကြံအတောင်းများအား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုဌာနစိတ် (PMU)မှ တောင်းခံသည့် အခြားကိစ္စရပ်များအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များပေးခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်စဉ်အတွင်း ပေါ်ပေါက်နိုင်သည့် မူဝါဒရေးရာကိစ္စရပ်များ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းအတွင်း စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းတို့လည်း ပါဝင်ပါသည်။ PMU သည် NPSC ၏ အတွင်းရေးမှူးရုံး အခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်ပြီး NPSC အား စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများမစတင်မီ MOAI ၏ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးထံမှ အထူးအမိန့်စာဖြင့် ဖွဲ့စည်းပါမည်။

ACC များသည်မြို့နယ်အဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ပြီး သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုအစီအစဉ်နှင့် တိုးချဲ့လုပ်ငန်းများအတွက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဆည်ရေခွဲဝေခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ အား တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ရည်ရွယ်သည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများရှိ စီမံကိန်းလုပ်ငန်း များအား ပူးတွဲ (MOAI နှင့် တောင်သူများ) စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ဖြည့်ဆည်းပေးရပါမည်။ မြို့နယ်အဆင့်စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းများအား စီမံကိန်းအကောင်အထည် ဖော်ရေးကော်မတီ (PIC)မှ ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းသည် ACC ၏ဆပ်ကော်မတီတစ်ခုဖြစ်ပြီး ၎င်းတွင် MOAI ၏ အကောင်အထည်ဖော်ရေးဦးစီးဌာနများမှ မြို့နယ်အဆင့်ဝန်ထမ်းများပါဝင်ပါမည်။ (ID, DOA, DAR, AMD, SLRD)။ သို့သော် ဆည်မြောင်းပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများကိုမူ ID မှ တိုက်ရိုက်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ PIC သည် သဘော

တူညီထားသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများအတွက် အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းများအား WUG များနှင့်နီးကပ်စွာဆောင်ရွက်ပါမည်။

စီမံကိန်းအား PMU မှ စီမံခန့်ခွဲမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းအား ID ၏လက်ရှိဖွဲ့စည်းပုံအတွင်း ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းပါမည်။ PMU သည် နေပြည်တော်ရှိ MOAI ရုံးချုပ်တွင် တည်ရှိပါမည်။ PMU အား စီမံခန့်ခွဲရန် မန်နေဂျာတစ်ဦးရှိမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းအား အပြိုင်အဆိုင်ရှိသော ပြင်ပမှ အလုပ်အကိုင်ခေါ်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ်မှတစ်ဆင့် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးပါမည်။ အခြား PMU ဝန်ထမ်းများတွင် အမျိုးအသားအဆင့်ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှုပညာရှင်များ၊ အမျိုးသားအဆင့် ထောက်ပံ့ဆောင်ရေး ပညာရှင်များ၊ လေ့လာစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းဆိုင်ရာ ပညာရှင်များ၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာပညာရှင်များ၊ လိုအပ်ချက် အရ နည်းပညာဆိုင်ရာပံ့ပိုးရေးဝန်ထမ်းများပါဝင်မည်ဖြစ်သည်။ PMU အနေဖြင့် စီမံကိန်း နေ့စဉ်စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ညှိနှိုင်းရေး လုပ်ငန်းများအား တာဝန်ယူရပါမည်။ စီမံကိန်း ဘဏ္ဍာရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှု (FM)၊ ထောက်ပံ့လုပ်ငန်းများအား ID ၏ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်မှု (ယင်းမှ ဝန်ထမ်းများအား PMU သို့ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်စေသည်)နှင့် တွဲဖက်၍ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။ နှစ်စဉ်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များပြင်ဆင်ခြင်း၊ အချိန်နှင့် တပြေးညီ ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ စီမံကိန်းရံပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှုများအား စီမံကိန်းသတ်မှတ်ချက်နှင့်ကိုက်ညီမှုဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်များနှင့်လျှော်ညီစွာ ဆောင်ရွက်ခြင်းများ သေချာမှုရှိစေရန် စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ထို့ပြင် PMU သည် သတ်မှတ်ငွေစာရင်း (Designated Account)စီမံခန့်ခွဲမှု၊ စီမံကိန်းရံပုံငွေများလွှဲပြောင်းခြင်း၊ ဘဏ်ငွေစာရင်းများ ဖြည့်တင်းခြင်းနှင့် ငွေထုတ်လျှောက်လွှာများတင်ပြခြင်း၊ နှစ်စဉ်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်အစီအစဉ်များ ပေါင်းစည်းခြင်း၊ နှစ်စဉ်စီမံကိန်းငွေစာရင်းစစ်ဆေးခြင်းအတွက် စီစဉ်ခြင်း၊ စီမံကိန်းအစီရင်ခံခြင်းနှင့် M & E စသည့် လုပ်ငန်းများအတွက်လည်း တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို နည်းပညာဆိုင်ရာဌာန (၅)ခုဖြစ်သည့် (ID, DOA, AMD, DAR, SRD)စသည့် ဌာနများ၏ ဗဟိုအဆင့်၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်၊ ခရိုင်အဆင့်၊ မြို့နယ် အဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံများမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ စီမံကိန်းအပိုင်း (၁)အတွက် အကောင်အထည်ဖော်ရေး ဦးဆောင် အဖွဲ့အစည်းမှာ ID ဖြစ်ပြီး SLRD နှင့် AMD တို့မှ နည်းပညာဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှုများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ DOA သည် စီမံကိန်းအပိုင်း (၂)အတွက် ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပြီး DAR နှင့် AMD တို့မှ နည်းပညာဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှုများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ အဆိုပါ အကောင်အထည်ဖော်ရေးဦးစီးဌာနများသည် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုလုပ်ငန်းများ ချောမွေ့စေရေးအတွက် လိုအပ်သောနည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများ (သို့) လိုအပ်ပါက ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ ခေါ်ယူ တာဝန်ပေးမှုများအား ဖြည့်ဆည်းရပါမည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် အောက်ပါလုပ်ငန်းများကိုလည်း တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

- (၁) လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အရ ထောက်/ပို့လုပ်ငန်းများအစပျိုးဆောင်ရွက်ခြင်း၊ PMUသို့ နည်းပညာဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် TORs များဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ အကဲဖြတ်ကော်မတီ၏အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (၂) ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းငွေစာရင်းများ၊ ခရိုင်အဆင့်ငွေစာရင်းများ၏ ရံပုံငွေများဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ ကြားကာလစာရင်းစစ် မစစ်ရသေးသောဘဏ္ဍာရေးအစီရင်ခံစာ (IFRs)များစုစည်းနိုင်ရန် PMU အား ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း။
- (၃) သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအပိုင်းများနှင့် လုပ်ငန်းများ၏ နှစ်စဉ်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ စီမံကိန်း ပေါင်းစပ်အစီရင်ခံခြင်းအတွက် PMU အား သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အညွှန်းကိန်းများဖြည့်ဆည်း ပေးခြင်း။

စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ လက်တွေ့လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအား သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အဆင့် ဝန်ထမ်းများမှ ဗဟိုအဆင့်/တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်/ခရိုင်အဆင့်ကိစ္စရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်အဖွဲ့များ (SMS)၏ ကြီးကြပ်မှုနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများဖြင့် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ သို့သော် ဆည်မြောင်းပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများကိုမူ ID မှ တိုက်ရိုက်ဆောင်ရွက်ပါမည်။

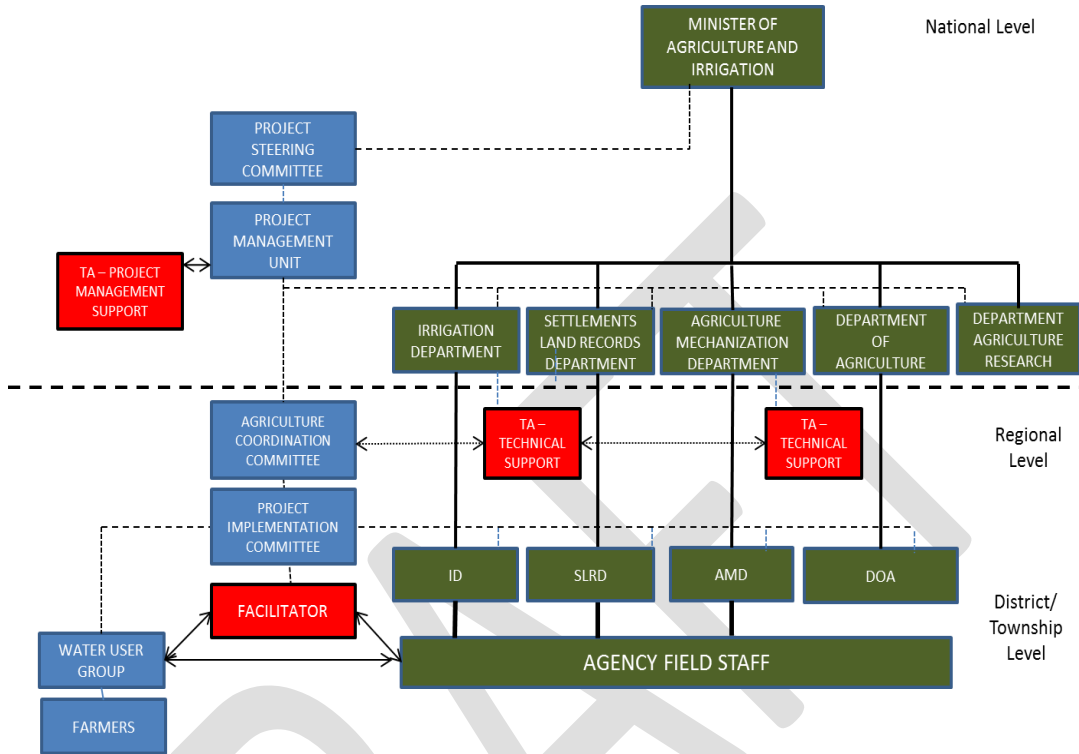
စီမံကိန်းအပိုင်း (၄)အတွက် အကောင်အထည်ဖော်ရေးအစီအစဉ်များ (အရေးပေါ်အခြေအနေ ဘဏ္ဍာရေးရာ) အသေးစိတ်ကို သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းလမ်းညွှန်တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းလမ်းညွှန်သည် ဤအပိုင်း၏ ငွေ လွှဲပြောင်းမှုဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်တချို့ဖြစ်ပါသည်။ PMU သည် စီမံကိန်းတိုးတက်မှုအခြေအနေအား သဘောတူညီထား သည့် စွမ်းဆောင်ရည်ဆိုင်ရာ အညွှန်းကိန်းများဖြင့် လေ့လာစစ်ဆေးပါမည်။ အညွှန်းကိန်းများအတွက် လိုအပ်သည့် အချက်အလက်များအား PIU မှစုစည်းမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းသည် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု အခြေအနေများကို လေ့လာစစ်ဆေးရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။ စီမံကိန်း၏ M & E စနစ်သည် စီမံကိန်းအပိုင်း (၃)ခုလုံးရှိ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုအခြေအနေများ၊ ထွက်ကုန်များ၊ ရလဒ်များ၊ သက်ရောက်မှုများအား စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းအား အဓိကထားဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ အကောင်အထည်ဖော်စဉ်ကာလအတွင်း PMUအနေဖြင့် စီမံကိန်းတိုးတက်မှုအခြေအနေလေ့လာစစ်ဆေးရန်နှင့် စီမံကိန်းအညွှန်းကိန်းများအား updateဆောင်ရွက် ရန် သတ်မှတ်ဝန်ထမ်းများအားခေါ်ယူ ခန့်အပ်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ (၃)လပတ် တိုးတက်မှုအစီရင်ခံစာ (QPR)များကို (၃)လပတ်ပြီးဆုံး၍ (၄၅)ရက်အတွင်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့ ဖြည့်ဆည်းတင်ပြရပါမည်။ ၎င်း QPR များတွင် စီမံကိန်းအကောင် အထည်ဖော်မှုအခြေအနေ updates များ၊ အရေးပါသည့် စွမ်းဆောင်ရည် အညွှန်းကိန်းများနှင့်ပတ်သက်သည့် up-to-date အချက်အလက်များ၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ထောက်/ပံ့အချက်အလက်များ၊ ကန့်သတ်လေ့လာစစ်ဆေးမှုများ စသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။

ကမ္ဘာ့ဘဏ်အနေဖြင့် MOAI နှင့်ပူးတွဲ၍ လုပ်ငန်းစွမ်းရည် အညွှန်းကိန်းများအရ စီမံကိန်းအခြေအနေအား အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရန် ကာလလယ်သုံးသပ်ချက် (MTR)အား ဆောင်ရွက်ပါမည်။ အဆိုပါသုံးသပ်ချက်တွင် အောက်ပါတို့ နှင့်ပတ်သက်၍ အကဲဖြတ်ချက်များ ပါဝင်ပါသည်။

- (၁) စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ ယေဘုယျတိုးတက်မှု
- (၂) M & E လုပ်ငန်းရလဒ်များနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုအကဲဖြတ်ခြင်း
- (၃) ထောက်/ပို့၊ ငွေလွှဲနှင့် ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲမှု အခြေအနေများ
- (၄) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုမူဘောင် (ESMF)အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ
- (၅) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအစီအစဉ်များ
- (၆) လုပ်ငန်းစွမ်းရည်တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် စီမံကိန်းကိုက်ညီမှုနှင့် ရန်ပုံငွေပြန်လည်ခွဲဝေချထားမှုအတွက် လိုအပ်ချက်များ

စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ အနည်းဆုံးကာလလယ် အစီရင်ခံစာတိုင်မီ (၃)လအချိန်အတွင်း PMU သည် နောက်ဆုံးအခြေ အနေရလဒ်အညွှန်းကိန်းများ၊ စီမံကိန်းကုန်ကျစရိတ်နှင့် ငွေလွှဲပြောင်းမှုခန့်မှန်းခြေများ၊ ပြီးစီးဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ်များ ပါဝင်သည့် စီမံကိန်းတိုးတက်မှုအစီရင်ခံစာကို ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့ ဖြည့်ဆည်းတင်ပြရပါမည်။ အဆိုပါအစီရင်ခံစာအား ကမ္ဘာ့ ဘဏ်နှင့် NPSC တို့မှ သုံးသပ်စစ်ဆေး၍ PMU အား လိုအပ်သည့် အစီအစဉ်များဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပံ့ပိုးကူညီသွားပါ မည်။

စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု အစီအစဉ်များ

PMU သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာပညာရှင်(၂)ဦးဖြင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဌာနစိတ်ကို ဖွဲ့စည်းရပါ မည်။ ၎င်းဌာနစိတ်သည် အောက်ပါလုပ်ငန်းများအား ကြီးကြပ်တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှု လေ့လာခြင်းတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များအတွက် ပါဝင်ရမည့် TORs များအား စစ်ဆေး၊ စိစစ်၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ FSတွင် ရွေးချယ်သတ်မှတ်ထားသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအား အသေးစိတ်စိစစ်ဆေးခြင်း၊ ဘေးကင်း လုံခြုံရေးကိရိယာများနှင့် သီးခြား (third party) ဝန်ဆောင်မှု အဖွဲ့အစည်းများအတွက် TORs များပြင်ဆင်ခြင်း၊ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းခွဲများအတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကိရိယာများ၏ အရည်အသွေးထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် သုံးသပ်ခြင်း၊ လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုနောက်ဆက်တွဲ ဆောင်ရွက်မှုများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

၃။ စီမံကိန်းအရ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများ

စီမံကိန်းအနေဖြင့် အောက်ပါတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ စီမံကိန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအလားအလာများအတွက် EMP နှင့်အတူ ESIA အပါအဝင် အသေးစိတ်လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုလေ့လာခြင်း၊ ဗဆာက်လုပ်ရေးများ ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ပုံစံများစသည်တို့အတွက် ငွေကြေးပံ့ပိုးပါသည်။

- လက်ရှိပင်မ Conveyance ပြန်လည်ထထောင်ခြင်း၊ စီးဆင်းမှုထိမ်းချုပ်ခြင်း၊ နန်းတင်မှုစီမံခန့်ခွဲခြင်းစနစ်များ၊ ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ်မြောင်းနန်းတင်မှုကင်းရှင်းရေးစနစ်များ
- လယ်ယာမြေရေစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ရွေးချယ်ထားသည့်စနစ် ၂-၃ခုရှိ စမ်းသပ်မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ
- ဆည်ဘေးကင်းလုံခြုံမှုတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအစီအစဉ်များ ပြဌာန်းခြင်း၊ လေ့လာစစ်ဆေးရေးကိရိယာများနှင့် ချို့ယွင်းချက်များ ပြန်လည်ကောင်းမွန်ရေးလုပ်ငန်းများ

ဆည်မြောင်းစနစ်များတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများသည် စနစ်တစ်ခုချင်းစီ အတွက် ကွဲပြားမှုရှိမည်ဖြစ်ပြီး လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုလေ့လာချက်ပြီးနောက်မှသာလျှင် အသေးစိတ်ဖော်ပြနိုင်ပါမည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် Primary နှင့် Secondary တူးမြောင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် လုပ်ငန်းများတွင် နန်းဖယ်ရှားခြင်း၊ တာ၊ တံများခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်း (မြေတိုက်စားခြင်းနှင့် လျှောစောင်းမတည်ငြိမ်ခြင်းများရန်မှကာကွယ်ရန်)ကို အကာ အကွယ် lining များဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ Structures နှင့် gate များပြင်ဆင်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ လုပ်ငန်းများအားလုံးသည် လက်ရှိတူးမြောင်းစနစ်များတွင်သာ ကန့်သတ်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး တူးမြောင်းအသစ်များဆောက်လုပ်ခြင်း ပါဝင်မည်မဟုတ်ပါ။ အချို့သောနေရာများတွင် ရေနုတ်မြောင်း တူးမြောင်းများ ရှင်းလင်းခြင်း၊ ရေကြီးရေလျှံမှုများမဖြစ်စေရန်နှင့် ဆည်မြောင်းတူးမြောင်းများသို့ နန်းဝင်ရောက်မှုများမရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းများရှိပါမည်။ tertiary စနစ်များ (ရေစီးကြောင်းပမာဏနှင့် အောက်ဖက်တောင်သူစီမံခန့်ခွဲစနစ်များ)တွင် ရေစီးကြောင်းများ သန့်ရှင်းရေးလုပ်ငန်းများပါဝင်နိုင်ပြီး အကယ်၍တောင်သူများဆန္ဒရှိပါက အချို့သောလယ်ယာမြေ တူးမြောင်းတိုးချဲ့ခြင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ မူအရ လုပ်ငန်းများအား တောင်သူများကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက် ရမည်ဖြစ်ပြီး ID မှပံ့ပိုးမှုများ ဖြည့်ဆည်းပေးရပါမည်။ မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးစမ်းသပ်အစီအစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ တောင်သူများ/ မြေပိုင်ရှင်များနှင့် ဦးစွာအသေးစိတ်သဘောတူညီချက်ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ မျှော်မှန်းထားသည့် လုပ်ငန်းများတွင် တူးမြောင်းများ၊ ရေနုတ်မြောင်းများနှင့် လယ်ယာမြေအသုံးပြုလမ်းများ ချိန်ညှိခြင်းစသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ Structures ပိုင်းအနေဖြင့် သေးငယ်သည့်မြေအောက်ပိုက်လိုင်းများ၊ လယ်ယာမြေတံတားများနှင့် အချို့နေရာများတွင် Water division boxes များပါဝင်ပါသည်။

ဆည်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့် ပြုပြင်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့်ဆက်စပ်သည့် လုပ်ငန်းများတွင် (၁) Gullies နှင့် ရေတိုက်စားအပေါက်များပြုပြင်ခြင်း၊ toe drainage ပြုပြင်ခြင်း၊ ရေနပ်မြောင်း လျှောစောင်းများပြုပြင်ခြင်း (သို့) မွမ်းမံခြင်း၊ relief wells များတပ်ဆင်ခြင်း၊ တာတမံမျက်နှာပြင်အကာအကွယ်များကောင်းမွန်စေခြင်း၊ crest cover များကို ပြုန်းရိုက်ခြင်း၊ Piezometer များတပ်ဆင်ခြင်း၊ မျက်နှာပြင်တိုင်းတာသည့် beacon များနှင့် ယိုစိမ့်မှုတိုင်းတာသည့် weirs များတပ်ဆင်ခြင်းစသည်တို့အပါအဝင် တာတမံပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများ။ (၂) Spillwayများပြုပြင်ခြင်း (၎င်းတွင် weirs နှင့် Lie chutesများ၏ အရည်အသွေးကောင်းမွန်စေခြင်းများ ပါဝင်သည်။) spillway chutes များ၊ side wallများနှင့် baffle blocks များပြုပြင်ခြင်း၊ နန်းစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများ၊ ဆည်သို့ရောက်ရှိနိုင်သည့် အသုံးပြုလမ်းများပြင်ဆင်ခြင်း စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ ဆည်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာပြုပြင် ရေးလုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆောင်ရွက်ရန်ရွေးချယ်မှု များသည် နည်းပညာဆိုင်ရာလက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုရလဒ်များအပေါ် မူတည်ပါသည်။

မလိနတ်တောင်သည် မြောက်ယမားအထက်ဘက်ပိုင်းနှင့် အောက်ပိုင်းဆည်များ၊ ဆင်သေဆည်၊ ဆွာဆည်များ ၏ သီးခြားလွတ်လပ်သော ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအကဲဖြတ်ချက်တွင် ဆည်များခိုင်မာတောင့်တင်းရေးအတွက် အခြား အကြံပြုချက်များတွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ပါသည်။

- အမှန်တကယ်နန်းတင်မှုနှုန်းအားအကဲဖြတ်နိုင်ရန် bathymetric လေ့လာမှုဆောင်ရွက်ခြင်း
- အနည်/နန်း တူးဖော်ခြင်း
- (၁) နှင့် (၂)တို့မှ ရရှိလာသည့် ရလဒ်များကို အခြေခံ၍ ဆည်၏သက်တမ်းကြာရှည်ခံနိုင်ရန် သက်ရောက် ဧရိယာ နန်းတင်မှု စီမံခန့်ခွဲခြင်းများ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း
- ကိရိယာပိုင်းဆိုင်ရာများပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးရေးပစ္စည်းကိရိယာများတပ်ဆင်ခြင်း (benchmarks, Piezometers နှင့် “V” notches)
- O & M အစီအစဉ်နှင့် EPP ပြင်ဆင်ခြင်း
- အခြား (ဆည်၏ toe ဧရိယာနှင့် အကန့်အသတ်များ၊ ရေစီးကြောင်းအောက်ဖက် လျှောစောင်းများရှိ အပင်များ နှင့် ချုံများအား ရှင်းလင်းခြင်း)

ဆည်ဘေးကင်းလုံခြုံမှုဆိုင်ရာပြုပြင်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ချက်သည် နည်းပညာဆိုင်ရာ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုလေ့လာချက်ရလဒ်များအပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။

စီမံကိန်း၏သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုအလားအလာများ

ဤနေရာတွင် စီမံကိန်း၏သက်ရောက်မှုလေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းအနေဖြင့် စီမံကိန်းဧရိယာများရှိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာအခြေအနေများ၏ ယေဘုယျအချက်အလက်များအား ရရှိအသုံးပြုနိုင်မည့် အကန့်အသတ်ရှိပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ ယေဘုယျသိရှိပြီး သက်ရောက်မှုများ၏ အချက်အလက်များသာရရှိအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ESMF ပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း Consultant များမှ အများပါဝင်နိုင်မှုရှိသော အကဲဖြတ်ချက်ပုံစံကိုအသုံးပြုခဲ့ ပြီး (ဥပမာ - ကျေးရွာအဆင့်အကဲဖြတ်ချက်၊ လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက်၊ အရန်အချက်အလက်ရရှိမှုများ)ဤအဆင့်တွင် အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာအရ အလားအလာရှိသည့်ယေဘုယျသက်ရောက်မှု များကို နားလည်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ နေရာအလိုက်သက်ရောက်မှုများ (တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများမစ တင်မှ/ ဆောင်ရွက်နေစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအတောအတွင်း)အား ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းကို လက်တွေ့ဆောင်ရွက် နိုင်မှုလေ့လာခြင်းနှင့်အသေးစိတ်ပုံစံပြုခြင်းအဆင့် အတောအတွင်း ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး သက်ဆိုင်ရာ ESIAs, ECoPs နှင့် အခြားဘေးကင်းလုံခြုံရေးကိရိယာများတွင် လိုအပ်သလို ပါဝင်ပါမည်။ အကြံပြုထားသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ အတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ယေဘုယျသက်ရောက်မှုများကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

အပြုသဘော (အကျိုး)သက်ရောက်မှုများ

အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ကောင်းမွန်သောပုံစံနှင့် ကတိကဝတ်ဆောင်ရွက်မှုများရှိပါက အစားအစာ ဖူလုံမှုတိုးတက်ကောင်းမွန်ခြင်း၊ အိမ်ထောင်စုဝင်ငွေများတိုးတက်ခြင်း၊ ကောင်းမွန်သည့်သောက်သုံးရေနှင့် မိလ္လာစနစ်များ အသုံးပြုနိုင်ခြင်းကြောင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ကျေးလက်အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း များ ဖန်တီးနိုင်ခြင်း၊ ရေလွှမ်းမိုးမှုထိန်းချုပ်ခြင်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ဒေသတွင်း စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် ဆတိုးအကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့် ရေစီမံခန့်ခွဲမှုပိုမိုကောင်းမွန်ခြင်း စသည့်ကောင်းကျိုး သက်ရောက်မှုများကိုဖြစ်စေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်းလူဦးရေမှာ ခန့်မှန်းခြေ ၅၂သန်းခန့်ရှိ၍ နှစ်အလိုက်လူဦးရေကြီးထွားနှုန်းမှာ ၁%ခန့်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုးပွားလာသည့် လူဦးရေအတွက် အစားအစာလောက်ငှမှုရှိစေရန် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ကုန်ထုတ်လုပ်မှု အား တိုးမြှင့်နိုင်ရန် အထူးလိုအပ်နေပါသည်။ အနာဂါတ်တိုးပွားလာမှုများအတွက် လယ်ယာမြေပမာဏမှာ အကန့် အသတ်ရှိနေမည်ဖြစ်သောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးကုန်ထုတ်လုပ်မှု တိုးမြှင့်ရန်မှာ အရှိန်မြှင့်စိုက်ပျိုးရေး (intensification) ဆောင်ရွက်ရန်အရေးကြီးပါသည်။ စီမံကိန်းကျေးရွာများတွင် လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးကုန် ထုတ်လုပ်မှုသိသာစွာ တိုးမြှင့်လာကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါသည်။ အကယ်၍ အဆိုပြုစီမံကိန်းအားဖြင့် ဆည်တူးမြောင်း တလျှောက် သယ်ယူပို့ဆောင်သည့်ရေ ထိရောက်ကောင်းမွန်လာပါက စပါးစိုက်ပျိုးသည့်ဧရိယာများသာမက စပါးဧက

ထွက်နှုန်းများလည်း တိုးပွားလာပါမည်။ စီမံကိန်းဧရိယာများမှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏အထက်ပိုင်းနှင့် အလယ်ပိုင်းဒေသများတွင် တည်ရှိခြင်းကြောင့် ဆန်စပါးထုတ်လုပ်မှုတိုးမြှင့်ခြင်းသည် ဒေသတွင်းအစားအစာပံ့ပိုးမှုအတွက် များစွာအထောက်အကူ ဖြစ်စေမည့်အပြင် စပါးစိုက်ပျိုးနိုင်မှုအကန့်အသတ်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံအောက်ပိုင်းဒေသများမှ စပါးကိုဝယ်ယူ၍ သယ်ယူ ပို့ဆောင်စရိတ်မြင့်မားသည့် အထက်ပိုင်းဒေသများအတွက် များစွာအထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။

လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၏ရလဒ်အဖြစ် စီမံကိန်းကျေးရွာများရှိ တောင်သူအိမ်ထောင်စုများ၏ နှစ်စဉ် ဝင်ငွေမှာ တိုးပွားလာကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ၎င်းတိုးပွားလာမှုသည် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများကြောင့် ထိရောက်ကောင်းမွန်မှုများတိုးတက်လာခြင်းနှင့်အတူ ပိုမိုကောင်းမွန်လာရန် အလားအလာရှိနေပါ သည်။ ဝင်ငွေတိုးပွားလာမှုသည် ဆန်စပါးဈေးနှုန်းအတက်အကျဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့်သီးနှံ၏ ဈေးကွက် အခြေအနေအပေါ်မူတည်သော်လည်း တောင်သူများအနေဖြင့် ဈေးကွက်အလားအလာအပေါ်မူတည်၍ သီးနှံတမျိုးမှ အခြားတမျိုးသို့ ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ ဥပမာ - ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးရှိ သီးနှံများအတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခက်အခဲများစွာ မရှိဘဲ ပြည်ပတန်ပို့ဈေးကွက်မှာ ကောင်းစွာအခြေခိုင်နေပြီးဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ တောင်သူများအနေဖြင့် လွတ်လပ်စွာ သီးနှံများရွေးချယ်စိုက်ပျိုးခွင့်ရှိလာပါက ဒေသခံတောင်သူများအနေဖြင့် သင့်တော်သည့် သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုပုံစံများကို အလိုက် သင့်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်နိုင်လာပါမည်။ ဤအဆိုပြုစီမံကိန်းဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့လုပ်ငန်းများ ခိုင်မာအားကောင်းလာပါ က ဆက်နွယ်သည့် ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တောင်သူများ၏ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်တိုးမြှင့် ကောင်းမွန်လာစေပါသည်။

အပူပိုင်းဒေသများ (မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသများ)ရှိ ရေလုံလောက်မှုမရှိခြင်းများကြောင့် ကောင်းမွန်သည့် မိလ္လာစနစ်အသုံးပြုရန် အခက်အခဲများရှိပါသည်။ အကျိုးဆက်အဖြစ် ရေကြောင့်ဖြစ်သည့် ရောဂါပိုးမွှားများ၏ဒဏ်ကြောင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးအခြေအနေဆိုးဝါးမှုများရှိခဲ့ပြီး အသက် (၅)နှစ်အောက် ကလေးများအကြား သေပျောက်နှုန်းမြင့်မားသည့် ရောဂါ (၅)မျိုးအနက် တမျိုးအပါအဝင်ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပြုစီမံကိန်းအနေဖြင့် ရပ်ရွာများသို့ သောက်သုံးရေ ဖြည့်ဆည်းပေးရေး ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်သော်လည်း မြေပြင်ရေပမာဏမြှင့်တက်လာခြင်းကြောင့် အရင်က ထက် ရေတွင်း၊ ရေကန်များမှ ရေပိုမိုအသုံးပြုနိုင်လာခြင်းကြောင့် လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းမရှိသောကျေးရွာများမှ အိမ်ထောင်စုများအတွက် (အနည်းဆုံး၊ အိမ်သုံးရေအဖြစ်) ရေအသုံးပြုနိုင်မှု တိုးပွားလာကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။

စီမံကိန်းကျေးရွာများတွင် လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းတွင် အကြီးမဝင်သည့် ကျေးရွာများထက် ပြင်ပဒေသများ သို့ အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရန် ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုနည်းပါးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ စီမံကိန်းကျေးရွာ အများစုရှိ အနည်း ဆုံးသီးနှံ(၂)သီးစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ဆောင်မှုများကြောင့်တနှစ်တာကာလတလျှောက် လယ်ယာလုပ်ငန်းများအတွက် လယ်ယာ လုပ်သားများပိုမိုလိုအပ်လေ့ရှိပါသည်။ ၎င်းမှာအချိန်ပြည့်

အလုပ်မျိုးမဟုတ်သော်လည်း အချို့ကျေးရွာများရှိ မြေယာမဲ့ပြည်သူအများစုအတွက် သိသာသည့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းဖန်တီးပေးမှုမျိုးဖြစ်စေပါ သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံကိန်းဧရိယာများတွင် အဆိုပြုစီမံကိန်းအားဖြင့် အရှိန်မြှင့်စိုက်ပျိုးရေးဆောင်ရွက်နိုင်သည်နှင့်အမျှ လက်ရှိအခြေအနေ ထက် ကျေးလက်အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးနိုင်မှုသည် ဆက်လက်ကောင်းမွန်တိုးပွားလာမည်ဟု ယူဆနိုင် ပါသည်။

ဆွာဆည်မြောင်းစီမံကိန်းမှလွဲ၍ လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများအတွက် အသုံးပြုသည့်မြစ်/ချောင်းများမှာ သဘာဝအားဖြင့် ရာသီအလိုက်ဖြစ်၍ စိုစွတ်ရာသီများအတွင်း မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းပါက မိုးရေကြောင့်ရေကြီး/ရေလျှံ မှု လက္ခဏာရပ်များရှိကြပါသည်။ ၎င်းအချက်သည် ရေစီးကြောင်းအောက်ဖက်ရှိ စိုက်ပျိုးမြေများ၊ လူနေထိုင်မှုနှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံများကို ပြင်းထန်သည့် ပျက်စီးမှုဖြစ်စေပါသည်။ အဆိုပါ ချောင်းများတွင် ဆည်များတည်ဆောက်ပြီးစီး သည်နှင့်တပြိုင်နက် သည်းထန်သည့်မိုးရေစီးဆင်းမှုအား ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း ရေလှောင်ကန်ဖြင့် သိမ်းယူနိုင်ပြီး ရေစီးကြောင်းအောက်ပိုင်းသို့ စီးဆင်းမှုကို ထိန်းချုပ်နိုင်ပါသည်။ သို့ဖြင့် ဆည်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ ကောင်းစွာစီမံ ခန့်ခွဲနိုင်သရွေ့ ရေစီးကြောင်းအောက်ပိုင်းဒေသများရှိ ပျက်စီးမှုများကို သက်သာစေမှာဖြစ်သည်။

ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း၏အနီးအနားရှိမြို့များတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတိုးပွားလာကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများတိုးပွားလာခြင်းနှင့်အတူ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ၊ ဈေးကွက်တင်ပို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်များ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ပိုမိုရှင်သန်အသက်ဝင်လာပြီး အဆိုပါဒေသတွင် ကောင်းစွာလုပ်ငန်း လည်ပတ်မှုရှိစေပါသည်။ တောင်သူများ၏ဝယ်ယူနိုင်မှုစွမ်းရည်တိုးမြှင့်လာခြင်းသည်လည်း ကျေးရွာအတွင်းနှင့် အနီးအနီး မြို့များရှိ အခြားကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ပံ့ပိုးမှုဖြစ်စေပါသည်။ ယင်းသို့ တိုးတက်မှုများသည် အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ အောင်မြင်စွာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ပါက ဆက်လက်၍ပိုမိုဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာစေမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းများစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အတိတ်ကာလတွင် လူမှုနိုင်ငံရေးအခက်အခဲများကြောင့် ပြည်သူများ၏ဆောင်ရွက်မှုမှာ အခွင့်အလမ်းမသာခဲ့ပါ။ သို့ဖြစ်၍ တောင်သူများပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအကန့်အသတ်ရှိခဲ့ပြီး ဆည်ရေသောက်ဧရိယာနှင့်ဆည်ရေပေးနိုင်မှုဧရိယာအချိုးအစားအရ ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းများ၏ထိရောက်ကောင်းမွန်မှု ကျဆင်းခဲ့ပါသည်။ အဆိုပြုစီမံကိန်းသည် အများပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုများကို မြှင့်တင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ပိုမိုထိရောက်ကောင်းမွန်သည့် ရေအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုများအတွက် အချက်အလက် ပြည့်စုံသိရှိသည့် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာနှင့် တာဝန်ခံမှုရှိစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်လာပါ သည်။ Stakeholder များအားလုံး၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ၏ ပိုမိုကောင်းမွန်သောရေအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲခြင်းများ အတွက် အရှိန်မြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အတွေ့အကြုံသင်ခန်းစာများမှ အတုယူဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် အများပါဝင် ဆောင်ရွက်သည့် ဆည်မြောင်းစီမံခန့်ခွဲမှု၏ အောင်မြင်မှုသည် လက်တွေ့ဖြစ်ထွန်းနိုင်ရန် အလားအလာရှိသည်။

ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုအလားအလာများ

ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း (သို့) အသေးစားတည်ဆောက်ခြင်း

လက်ရှိဆည်မြောင်းစနစ်များ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးအတွက် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၏အတိုင်းအတာ အချိန်ကာလနှင့် အထူးသဖြင့် ဆည်များ၊ ဆက်နွယ်အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် အထောက်အပံ့အင်္ဂါရပ်များမှာ လောလောဆယ်တွင် မသိရှိနိုင်သေးပါ။ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၏ အသေးစား (သို့) အလယ်အလတ်အဆင့် တိုက်ရိုက် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာသက်ရောက်မှုများအနေဖြင့် ကျောက်ကျင်းများနှင့် မြေကျင်းများအသုံးပြုခြင်းနှင့် ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ batch plants များအတွက်နေရာများ၊ လုပ်ငန်းခွင်တဲများ၊ ပစ္စည်းကိရိယာထားရှိသည့်ဧရိယာများပါဝင်နိုင်ပြီး အသုံးပြုလမ်းများ လည်း လိုအပ်လာပါသည်။ (အဆိုပြုဆည်တစ်ခုခုရှိလုပ်ငန်းများကဲ့သို့) ဆည်များနှင့် ရေလှောင်ကန်များအတွက် အဆိုပြု လုပ်ငန်းအချို့အတွက် တူးဖော်ခြင်းများလည်း လိုအပ်လာပါသည်။

အဆိုပါလုပ်ငန်းအများစုအနေဖြင့် ယာယီနှင့် နေရာအလိုက်သိရှိပြီးဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာသက်ရောက်မှုများ ရှိနိုင်ပြီး အထူးသဖြင့် ဆက်စပ်မှုများတွင် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ဖုန်၊ ဆူညံသံများ၊ တုန်ခါမှုများ၊ သွားလာအသုံးပြုမှု အကန့်အသတ်ဖြစ်ခြင်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်အညစ်အကြေးများ၊ မဆီလျော်သည့်စွန့်ပစ်မှု၊ ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများမှ မတော်တဆ လောင်စာဆီဖိတ်စင်မှုများကြောင့် မြေနှင့်ရေမျက်နှာပြင်ညစ်ညမ်းခြင်း၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အန္တရာယ်များဖြစ်သည့် အလုပ်သမားများဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ သဘာဝစားကျက်မြေများ၊ ရေနေတိရစ္ဆာန်များ၊ လက်ရှိ စိုက်ခင်းများပျက်စီးခြင်းနှင့်ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာယဉ်ကျေးမှုအရင်းအမြစ်များအပေါ် သက်ရောက်မှုများစသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါသက်ရောက်မှုအများစုမှာ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်နွယ်နေပါသည်။ သို့သော်ကောင်းမွန်သည့် နိုင်ငံတကာဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ အစီအစဉ်များဖြင့် အဆိုပါသက်ရောက်မှုများအား တားဆီးရန် (သ) လက်ခံနိုင်သောပမာဏသို့လျော့ချရန် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ရေနုပျော်ခြင်း၊ တူးမြောင်းများပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ IDE အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင်ရှိသည့် လက်ရှိတူးမြောင်းများတလျှောက်တွင် ဆောင်ရွက်ရန်မျှော်မှန်းထားပါ သည်။ ၎င်းသက်ရောက်မှုများကိုလည်း ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းကာလအတွင်း (contractor) ကန်ထရိုက်တာမှလည်း ကောင်း၊ PMU နှင့် အင်ဂျင်နီယာများ၏အနီးကပ်ကြီးကြပ်မှုဖြင့်လည်းကောင်း ကောင်းစွာစီမံခန့်ခွဲနိုင်ပါသည်။ ပြင်ပ ဒေသများမှ အလုပ်သမားများအနေဖြင့် ကြီးမားသည့်လုပ်ငန်းခွင်စခန်းများတွင် အလုပ်များစုပြုံဝင်ရောက်ခြင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများဖြစ်နိုင်သည့်ဒေသခံပြည်သူများနှင့် အခွင့်အလမ်းရှာဖွေသူများကြား ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ပြင်ပမှ ဝင်ရောက်လာသူများကြောင့် ကူးစက်ရောဂါပိုးများပျံ့နှံ့သည့် အန္တရာယ် (HIV/STD) သို့မဟုတ် ဒေသကုန် ပစ္စည်းဈေးနှုန်းနှင့် ဒေသဈေးကွက်အရောင်းအဝယ်များအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်ပါသည်။

ယေဘုယျသက်ရောက်မှုများနှင့် ၎င်းတို့အား လျော့ချရေးအစီအစဉ်များကို အောက်ပါဇယားတွင် တင်ပြထားပါသည်။

ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့်အသေးစားဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများအတောအတွင်းစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့် အသုံးပြုနိုင်သည့်လျော့ချရေးအစီအစဉ်များ

ဇယား

စီမံကိန်းနည်းပညာဆိုင်ရာလေ့လာမှုများနှင့် နည်းပညာအထောက်အကူလုပ်ငန်းများအပါအဝင် လုပ်ငန်းစွမ်းရည် ဖြည့်ဆည်းရေး ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ

မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေး၊ အပင်များကာကွယ်ရေးနှင့် ခေတ်မီလယ်ယာလုပ်ငန်းနည်းစနစ်အား တိုးချဲ့ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း သည့်ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများအားပံ့ပိုးရာတွင် ပေါင်းစပ်ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအားဖြင့်ရေရှည် ကောင်းမွန်သောပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှုနည်းစနစ်များအသုံးပြုနိုင်ရန် စဉ်းစားဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ အခြားစီစဉ်ထား သည့်လုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် ဆည်မြောင်းပစ္စည်းကိရိယာများနှင့်/ (သို့) ဆည်မြောင်းစမ်းသပ်နည်းပညာများ၊ ဓါတ်ခွဲခန်း သုံးပစ္စည်းကိရိယာများ (DAR)စသည်တို့၏ ဘဏ္ဍာရေးရာများနှင့်ပတ်သက်၍ဝယ်ယူတပ်ဆင်ရာတွင်လည်း သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရေးနှင့် သက်ရောက်မှုလျော့ချရေးများပါဝင်သည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှအတည်ပြုသည့် နည်းပညာဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည့်အပြင် စီမံကိန်းကာလနှင့် နောက်ပိုင်း ဘေးကင်းလုံခြုံသောလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ရေရှည်ကောင်းမွန်သောပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများအတွက် သင်တန်း များလည်း ဆောင်ရွက်ပါမည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာရေရှည်နှင့် သွယ်ဝိုက်သက်ရောက်မှုများ

လတ်တလောတွင်ဖြစ်နိုင်သည့် ရေရှည်သက်ရောက်မှုများအတွက် အကဲဖြတ်ချက်များဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုသေး ပါ။ အောက်ပါဆန်းစစ်လေ့လာမှုများသည် စာတွေ့သုံးသပ်ချက်များနှင့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများရှိ အစီရင်ခံစာတင်ပြ ထားသည့် သက်ရောက်မှုများအား အခြေခံထားပါသည်။ အဆိုပါသက်ရောက်မှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် လိုက်လျောညီထွေ စွာဆောင်ရွက်နိုင်မည့် စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းဗျူဟာများကို လာမည့်အခန်းတွင် အကြံပြုတင်ပြထားပါသည်။

ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ခြင်းမှ ရိလာနိုင်မည့် ရေရှည် ယေဘုယျသက်ရောက်မှုများတွင် လျော့နည်း သည့်စီးဆင်းမှု အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်နှင့်ဆက်နွယ်သည့်ကိစ္စရပ်များ၊ ပြင်းထန်သည့် ရာသီဥတုအခြေအနေရှိ ရေလွှမ်းမိုးမှု ဘေးအန္တရာယ်များ၊ GHG စွန့်ထုတ်မှုများ၊ မြေဆီလွှာအတွင်း ဆားဓာတ်ဝက်ရောက်ခြင်းနှင့် မြေဆီလွှာမြေဩဇာ

ကျဆင်းခြင်း၊ မြေဆီလွှာတိုက်စားခြင်းနှင့် ရေဝပ်ခြင်း၊ မြစ်/ချောင်း သွင်ပြင်/လက္ခဏာရပ်များပြောင်းလဲခြင်း၊ နုန်းတင်ခြင်း၊ ပိုးမွှား/ပေါက်ပင်များတိုးပွားခြင်းစသည်တို့ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဆည်မြောင်းဧရိယာများတွင်သိရှိပြီး အချက်တစ်ခုဖြစ်သည့် တောင်သူများသည် သီးနှံမစိုက်ပျိုးသည့်ရာသီများတွင် ကျွဲ၊ နွားများအတွက် ၎င်းတို့၏လယ်ယာမြေအား စားကျက်မြေအဖြစ်အသုံးပြုသည်ဆိုသည့်အချက်ဖြစ်သည်။ အဆိုပြုစီမံကိန်းကြောင့် ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းစနစ်များ တိုးမြှင့်လာမည်ဖြစ်သည့်အတွက် စားကျက်မြေဆုံးရှုံးမှုမျိုးဖြစ်ပေါ်နိုင်သဖြင့် ကျွဲ/နွားအစာများ ထုတ်လုပ်ရန် ဆည်ရေသောက်မြေများအား အသုံးပြုမှုတိုးမြှင့်စေရန် စီမံကိန်းမှဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ၎င်းတို့အား မွေးမြူရေးတိရစ္ဆာန်များ၏ (pen-fed feeling)အတွက် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင်တောင်သူများ၏ ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံအသုံးပြုမှုများသည် လယ်ယာမြေများမှ နီးစပ်ရာသဘာဝဧရိယာကြောင်း (သို့) မြေပြင်ရေများသို့စီးဝင်သည့် ရေနုတ်မြောင်း၊ ရေအရည်အသွေးအပေါ်သက်ရောက်မှုရှိနိုင်ပြီး စီမံကိန်းနေရာများတည်ရှိရာဒေသများရှိ သောက်သုံးရေအရင်းအမြစ်များအပေါ် ရေရှည်သက်ရောက်မှုများရှိနိုင်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအလားအလာရှိသော ရေရှည်သက်ရောက်မှုတစ်ခုမှာ မြေပြိုရေပမာဏမြင့်တက်လာနိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းအချက်သည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် စနစ်အသုံးပြုမှုတိုးမြှင့်ခြင်းများမှ တိုးမြှင့်လာသည့် ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းသက်ရောက်မှုတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ပြန်လည်ထူထောင်ပြီးစီမံကိန်း၏ ဖြစ်လာနိုင်သည့် သွယ်ဝိုက် သက်ရောက်မှုမှာ ဆည်မြောင်းနေရာများအနီးအနားရှိ ရေတွင်းများကို အသုံးပြုသည့်ကျေးရွာများ၏ သောက်သုံးရေ အရည်အသွေးအပေါ်သက်ရောက်မှုဖြစ်ပါသည်။ သည့်အပြင် အခြားရေအရင်းအမြစ်အသုံးပြုသူများနှင့် ပဋိပက္ခ ပေါ်ပေါက်နိုင်ခြင်းဖြစ်သလို (ဆည်/ရေလျှောင့်ကန်များနှင့်ပတ်သက်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ/ဥပမာ ရေအား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးရုံ) မြစ်/ချောင်းစသည် ရေအရင်းအမြစ်များမှထုတ်ယူသည့် ခွင့်ပြုရေပမာဏအသုံးပြုခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သည့်ဘေးအန္တရာယ်စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပြုစီမံကိန်းအားဖြင့် ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းများ၏ထိရောက်ကောင်းမွန်မှု တိုးတက်လာခြင်းကြောင့် အနာဂတ် တွင်အရှိန်မြှင့် သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုများ တိုးပွားလာမည်သဘောရှိနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍တောင်သူများသည် ဆည်မြောင်း လုပ်ငန်းများ တိုးတက်ကောင်းမွန်မှုကြောင့် ၎င်းတို့၏လယ်မြေများတွင် ဓာတ်မြေဩဇာဖြင့်မြေဆီလွှာအဟာရထပ်မံ ဖြည့်တင်းခြင်းမျိုးမပြုလုပ်ဘဲ စပါးသီးနှံသာလျှင် ထပ်တလဲလဲစိုက်ပျိုးပါက မြေဆီလွှာအတွင်းရှိ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဓာတုဗေဒဆိုင်ရာအပြောင်းအလဲများကြောင့် မြေဩဇာတဖြည်းဖြည်းကျဆင်းမှုမျိုး ရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဆည်တူးမြောင်း များ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာကွန်ယက်များသည် ကျေးရွာပြည်သူများ၏ သွားလာမှုအတွက် အခက်အခဲဖြစ်ခြင်း၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးများအနေဖြင့် ကျေးရွာအတွင်းရှိ နေအိမ်မှ လယ်ယာမြေများသို့သွားလာရာတွင် ကောင်းမွန် သည့် လမ်း/တံတား တည်ဆောက်/ထိန်းသိမ်းထားခြင်းမျိုးမရှိပါက အခက်အခဲဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ကျေးရွာ ပြည်သူများမှ

ကန့်သတ်ထားသည့် တူးမြောင်းဧရိယာများတွင် သတိမမသွားလာခြင်းများကြောင့်တူးမြောင်းများ ထိခိုက်/ ပျက်စီးခြင်းမျိုးဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် အဆိုပြုစီမံကိန်းသည် အဆိုပါသက်ရောက်မှုအချို့အား ဖြေရှင်းနိုင်စေရန် ရွေးချယ်ထားသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံဆောင်ရွက်မှုများ၏ ခိုင်မာကောင်းမွန်သောပုံစံ၊ စိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့စနစ်များ၏ ထိရောက်မှုအား ရည်ရွယ်သည့်အကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း နေရာအလိုက် အသေးစိတ်အကဲဖြတ်ချက်များ၊ ပေါင်းစပ်အော်ဂဲနစ် ဓာတ်မြေဩဇာများအား တာဝန်သိစွာဂရုတစိုက်အသုံးပြုမှုများ၊ မြေဆီလွှာလက္ခဏာရပ်များနှင့် ကိုက်ညီသည့် သီးနှံ ရွေးချယ်မှုများ၊ စသည်နည်းလမ်းများအားအသုံးပြု၍ သက်ရောက်မှုများအားလျှော့ချနိုင်စေရန်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ စိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့အစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်၍လည်း စီမံကိန်းအနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဟဇာတဖြစ်သည့် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများ၊ ပေါင်းစပ်ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှုများအား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြန့်ဝေနိုင်စေရန် အဆင့်အမျိုးမျိုးရှိ stake holders များအတွက် လုပ်ငန်းစွမ်းရည်ဖြည့်ဆည်းသည့်အစီအစဉ်များကိုလည်း ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးသွားပါမည်။

စီမံကိန်းနေရာများတွင်ရှိလာနိုင်သည့် တဖြည်းဖြည်းချင်းစုစည်းပေါ်ပေါက်လာသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများတွင် အထက်ပိုင်းရေဝေရေလဲဒေသများရှိ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်နှင့် ထိန်းချုပ်မှုမရှိသည့် သတ္တုတွင်း နှင့် ရွှေကျင်လုပ်ငန်းများကြောင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆောင်ရွက်သည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများနှင့် ချိတ်ဆက်နေ သည့် ရေလှောင်ကန်များမှ ရေစီးကြောင်းအောက်ပိုင်းတွင် ရေထုညစ်ညမ်းမှုဖြစ်ပေါ်ခြင်းများ ပါဝင်ပါသည်။ မလိ နတ်တောင်ဆည်တွင် arsenic ပမာဏမြင့်မားနေမှုကိုတွေ့ရှိရပြီး ဆင်သေဆည်တူးမြောင်းမှ ထုတ်ယူသည့် ရေနမူနာတွင် nitrate ပမာဏအမြင့်ဆုံးသတ်မှတ်ချက်ထက် ကျော်လွန်နေပါသည်။ အဆိုပါအရင်းအမြစ်များရှိ ညစ်ညမ်းမှုအားဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုပါက ဆက်နွယ်သည့်ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆောင်ရွက်သော်လည်း ရေစီး ကြောင်းအောက်ပိုင်းရှိ မျက်နှာပြင်နှင့် မြေပြင်ရေထုအရည်အသွေးထိခိုက်မှု ရှိနိုင်ပါသည်။ သည့်အပြင် ဆည်မြောင်း စီမံကိန်းများအနေဖြင့် ရေစီးကြောင်းအောက်ပိုင်းရှိ ရေလွှမ်းမိုးမှုထိန်းချုပ်ရေးအတွက် ပုံစံပြုဆောင်ရွက်ထားသော်လည်း ဒေသတွင် ရာသီဥတုပြင်းထန်ခြင်းမျိုးဖြစ်ပေါ်ပါက ရေလွှမ်းမိုးမှုအန္တရာယ်အလားအလာရှိနေပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲ အနေဖြင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် သက်ရောက်ခံရနိုင်မှုအလားအလာရှိသည် ဟု သတ်မှတ်သည့်နေရာများအား အသေးစိတ်အကဲဖြတ်ခြင်းများဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သလိုဆီလျော်သည့် ရေလွှမ်းမိုးမှု ကာကွယ်ရေးအစီအစဉ်များ အဆိုပြုတင်ပြရန်လိုအပ်ပါသည်။ (ဥပမာ - ရေလွှမ်းမိုးမှုကာကွယ်သည့်နံရံများ၊ ရေကာတာ များ၊ အရေးပေါ်သဲအိမ်များ)

ဆည်နေရာများအနီးတွင်နေထိုင်သည့် ပြည်သူများသည် ဆည်များ၏ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကို၎င်း၊ ဧရိယာအတွင်း မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်း၍ ဆည်ပြိုလဲ/ပျက်စီးမှုများနှင့်ပတ်သက်၍လည်းကောင်း ပူပန်မှုများရှိကြပါသည်။ အထူးသဖြင့်

မလိနတ်တောင်နှင့် ဆွာရေစီးကြောင်းအောက်ပိုင်းဧရိယာများတွင်ဖြစ်သည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အမျိုးသားဆက်သွယ်ရေးအစီရင်ခံစာ၏ လေ့လာဆန်းစစ်ချက်အရ အနာဂတ်တွင်ပြင်းထန်သည့် ရာသီဥတုအခြေအနေ ဖြစ်နိုင်ခြင်းမျိုးကို မျှော်မှန်းထားကြသောကြောင့် ဆည်များပြိုလဲ/ပျက်စီးမှု၊ မခန့်မှန်းနိုင်သည့်ဖြစ်ပွားမှုကြောင့် ရေစီးကြောင်းအောက်ပိုင်းဒေသများရှိ အကျိုးဆက်များ စသည်တို့နှင့်ပတ်သက်သည့် ပူပန်မှုများကို လိုအပ်သည့် အစီအစဉ်များအတွက် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရပါမည်။

ဆည်နှင့်ရေလှောင်ကန်များအပါအဝင်မူလဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများတည်ဆောက်ခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သည့်မြေယာအမွေအနှစ်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ

စီမံကိန်းမှရည်ရွယ်သည့်မြို့နယ်များရှိ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းအများစုအား လွန်ခဲ့သည့် ၁၀-၂၀နှစ်များအတွင်း တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက် (SA)အရ ဆည်များ (primary တူးမြောင်းများလည်း အတိုင်းအတာတခုအထိပါဝင်)မူလတည်ဆောက်ခဲ့စဉ်က အချို့သောပြည်သူများသည် လုံလောက်သည့်နစ်နာကြေးမရရှိဘဲ ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ခြင်းများတွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ စီမံကိန်းအရ ငွေကြေးပံ့ပိုးမည့် ကြိုတင်ရွေးချယ်ထားသည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း (၄)ခုကိုသာ အကဲဖြတ်ချက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၍ SA အနေဖြင့် ပြည့်စုံသည့် အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခြင်းမျိုး ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။

အမွေအနှစ်ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းအတိုင်းအတာအပေါ်မူတည်၍ စီမံကိန်းမှကွဲပြားသည့် နည်းလမ်းများဖြင့်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ဆည်နှင့်ရေလှောင်ကန်များနှင့်ပတ်သက်သည့် မြေယာအမွေအနှစ်ကိစ္စရပ်များအား စီမံကိန်းအတိုင်းအတာပြင်ပပေါင်းစပ်အစီအစဉ်များဖြစ်သည့် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသည့် အမျိုးသားမြေယာကော်မရှင်အား ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ နိုင်ငံမိတ်ဖက်ဆောင်ရွက်ရေးဗျူဟာ (CPS)နှင့် ပိုမိုပြည့်စုံကျယ်ပြန့်သည့် နိုင်ငံ အနှံ့ဆက်သွယ်လေ့လာမှုများ၊ အကြံပြုချက်များစသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ရွေးချယ်ထား သည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း၏ အတိုင်းအတာနှင့် တက်ရောက်ဆက်နွယ်နေသည့် စီမံကိန်းသတ်မှတ်မြေယာအမွေအနှစ် အလားအလာများအား ဤ ESMF တွင် တွဲဖက်ထားသည့် LRPF အရ အကြီးဝင်နိုင်ပြီး ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းမှုများ၊ OP 4.12 နှင့် ကိုက်ညီစွာဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤစီမံကိန်းအရရည်ရွယ်သည့်ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများမူလတည်ဆောက်ခဲ့စဉ်မည်သူများထိခိုက်မှု/သက်ရောက်မှုရှိခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အတွက် မည်သည့်နစ်နာကြေး/အကူအညီရရှိခဲ့သည်၊ ၎င်းတို့၏ လက်ရှိအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအဆင့် မည်သို့ရှိနေ သည် စသည့်အချက်များအား အကဲဖြတ်ရန် FS အရဆောင်ရွက်သည့် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက် (SA)၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အဖြစ်အကောင်အထည်ဖော်စဉ်ကာလအတွင်း အသေးစိတ်လေ့လာအကဲဖြတ်မှုများအား ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤစီမံကိန်း အရ ငှားရမ်းအသုံးပြုမည့်သီးခြား (third

party) ဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့အစည်းမှ အကဲဖြတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းအား ဦးဆောင် မည်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းဘေးကင်းလုံခြုံရေးညှိနှိုင်းရေးမှူးနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့များ၏ လမ်းညွှန်ချက်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ အဆိုပါအသေးစိတ်လေ့လာမှုများ၏ တွေ့ရှိချက်များအား မြေယာကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း၊ ပြီးခဲ့သည့် အစိုးရလက်ထက်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် ရွှေ့ပြောင်းမှုများနှင့်ပတ်သက်သည့်ပြဿနာရပ်များအား ဖြေရှင်းရန် အမျိုးသားအဆင့်ဆွေးနွေးပွဲများအတွက်လည်းကောင်း မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့တို့၏ စီစဉ် ထားသည့် မူဝါဒရေးရာဆွေးနွေးပွဲများအတွက် အချက်အလက်များအဖြစ် အသုံးပြုသွားပါမည်။ ရွေးချယ်ထားသည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၏ အတိုင်းအတာအရ တိုက်ရိုက်ဆက်နွယ်သည့် စီမံကိန်းသတ်မှတ်မြေယာအမွေအနှစ်ဆိုင်ရာ အလားအလာကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ (ဆက်နွယ်မှုရှိပါက) LAAP နှင့် IPP များအရ (၎င်းတို့အား အကောင်အထည် ဖော်စဉ်ကာလအတွင်းပြုစုဆောင်ရွက်သွားမည်) သက်ရောက်မှုခံရသည့် ပြည်သူများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်း များအား ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် အခြားကွာဟချက်များအား ပပျောက်စေရန် (SA မှသတ်မှတ်ထားသည့် OP 4.12 ၏ဦးတည် ချက်များအရ) အစီအစဉ်များအား ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

(၄) စီမံကိန်း၏သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များအား ဖြေရှင်းရန်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ လမ်းညွှန်ချက်များ

ယေဘုယျအားဖြင့် ADSP စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ EA ကိရိယာများချမှတ်ရန်အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များတွင် အောက်ပါအလူအဆများအကျုံးဝင်စေပါမည်။

- (၁) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဦးတည်ချက်များအား လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုလေ့လာခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် သို့ဆောင်ရွက်ခြင်း - အဆိုပါ လေ့လာမှုများသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဦးတည်ချက်များအား အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ်ပေါင်းစပ်နိုင်ရန်အခွင့်အလမ်းများဖြည့်ဆည်းပေးပါသည် ။ အဆိုပါသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဦးတည်ချက်များအား လေ့လာမှုများတွင် ပေါင်းစပ်ရန် TOR နှင့် ပတ်သက်၍လုပ်ငန်းအတိုင်းအတာအတွင်း အစီအစဉ်များနှင့် မူဝါဒရေးဆွဲခြင်းများ ပါဝင်သင့်ပါသည်။
- (၂) Stake holder များပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အများပြည်သူသတင်းအချက်အလက်ထုတ်ပြန်ခြင်းများမှတဆင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမြှင့်တင်ခြင်း - လေ့လာဆောင်ရွက်မှုအများစုသည် ကောင်းမွန်သောအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းကို မြှင့်တင်နိုင်သောကြောင့် ကျယ်ပြန့်သည့် stakeholder ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများ မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန် ကောင်းမွန် သောအခွင့်အလမ်းများဖြစ်စေပါသည်။
- (၃) အခြားနည်းလမ်းများဆိုင်ရာ စမ်းသပ်လေ့လာခြင်းအား မြှင့်တင်ခြင်း

(၄) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစွမ်းရည်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ခိုင်မာအားကောင်းမှုကို မြှင့်တင်ခြင်း

စီမံကိန်းအနေဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များအား ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် counterpart စွမ်းရည်တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် အခွင့်အလမ်းများဖြည့်ဆည်းသွားပါမည်။ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် ပံ့ပိုးမှုများတွင် သင်တန်းများ၊ လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်းများ ပါဝင်ပါသည်။

အခြေခံနည်းလမ်း

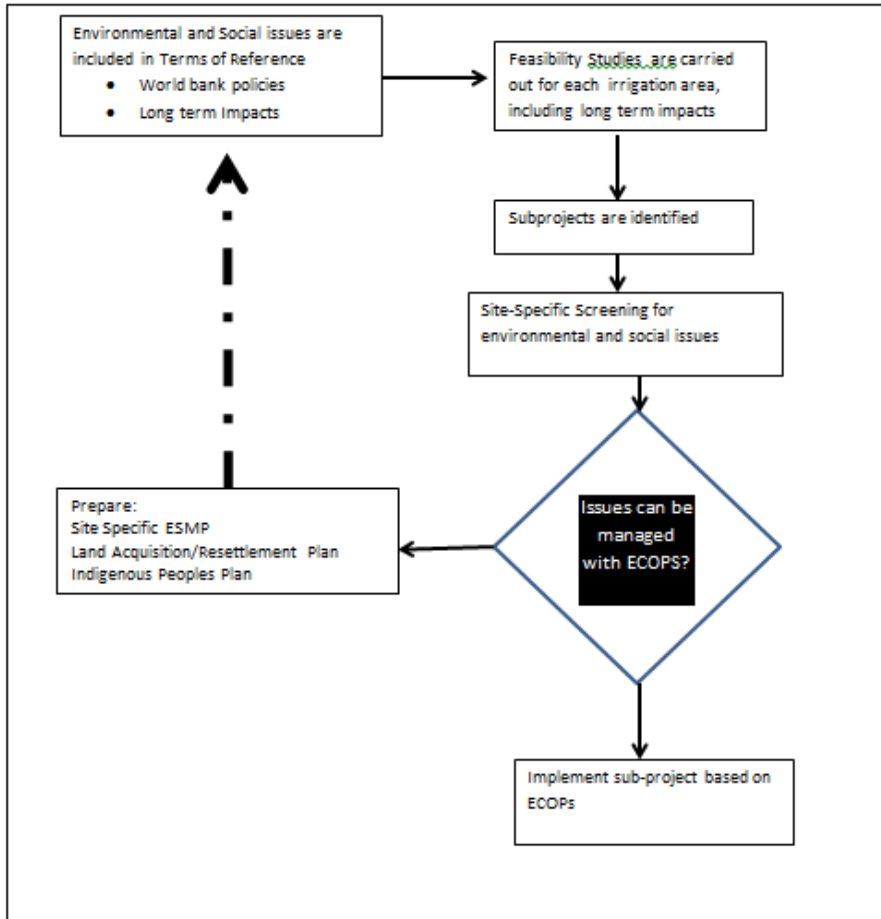
သွင်ပြင်လက္ခဏာရပ်များအပေါ်မူတည်၍ ADSP စီမံကိန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတစ်ခုချင်းစီတွင် လူမှုရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာသက်ရောက်နိုင်မှုအလားအလာများအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်အဖွဲ့၏သတ်မှတ်ချက်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံဥပဒေသတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီသည့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အကဲဖြတ်ချက် (EA)၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကိရိယာများ စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အနေဖြင့် TOR များအပါအဝင် အကောင်အထည်ဖောက်မှုအတွင်း ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကိရိယာများအားလုံးနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းသုံးသပ်ခြင်းများဆောင်ရွက်ပါမည်။

စီမံကိန်းသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များအား ဖြေရှင်းရန်အောက်ပါအဆိုပြုနည်းလမ်းများ နှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကိရိယာများပါဝင်အသုံးပြုပါသည်။

- ADSP စီမံကိန်းအတည်ပြုချက်နှင့် သုံးသပ်ချက်များမတိုင်မီ ၎င်း ESMF ကိုပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ပြီး စီမံကိန်း၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ ယေဘုယျဆောင်ရွက်ချက်များကို အသိပေးတင်ပြပါမည်။
- လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုလေ့လာခြင်းနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအကြား ပြန်လှန်ဆောင်ရွက်မှုနည်းလမ်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ပါမည်။
- ရွေးချယ်ထားသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအား ကနဦးလေ့လာစိစစ်ခြင်းအနေဖြင့် FS ၏ TOR တွင်ပါဝင်မည့် ကိစ္စရပ်များကို ရွေးချယ်သတ်မှတ်ပါမည်။ FS ၏ TOR တွင်ရေရှည်သက်ရောက်မှုများအပါအဝင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဘေးကင်းလုံခြုံမှုများအတွက် ဖြည့်ဆည်းမှုများပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်နိုင်မှုများအား FS ပုံစံများပြင်ဆင်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

- FS ဆောင်ရွက်စဉ်နှင့် ပြီးစီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင် အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ စီစစ်ခြင်းကို ထပ်ဆောင်း ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး (၁) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းကမ်းများအသုံးပြုစီမံခန့်ခွဲခြင်းရှိမရှိ၊
- နေရာအလိုက်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုစည်းမျဉ်းများ၊ မြေယာသိမ်းဆည်းမှုလုပ်ငန်းအစီအစဉ်၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများအစီအစဉ်စသည်တို့အတွက် ထပ်ဆောင်းဘေးကင်းလုံခြုံရေးကိရိယာများ လိုအပ်ခြင်း ရှိမရှိ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။
- လိုအပ်သည့်ထပ်ဆောင်းဘေးကင်းလုံခြုံရေးအစီအစဉ်များအတွက် FS ကို ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုအကဲဖြတ်ချက်များ (ESIA)နှင့်/သို့မဟုတ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်များ (ESMP)၊ အခြားလိုအပ်သည့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကိရိယာများ (ဥပမာ - သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာစစ်ဆေးစာရင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစည်းမျဉ်းများ၊ မြေယာသိမ်းယူခြင်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူအစီအစဉ်များ၊ ပေါင်းစပ်ပိုးမွှားစီမံ ခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်)များအား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအားလုံးအတွက် ဤ ESMF ပါလမ်းညွှန်ချက်များချမှတ်ပြီး နောက်ပိုင်း စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း ရရှိလာသည့် နည်းပညာဆိုင်ရာအသေးစိတ်အချက်အလက်များ နှင့် FS ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပြီးနောက် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။
- ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့်ဆက်စပ်သည့် သက်ရောက်မှုများအားလုံးအား စီမံခန့်ခွဲရန် အခြေခံကိရိယာမှာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ချက်များ (ECOP)ဖြစ်သည်။ ထပ်ဆောင်းကိရိယာများ လိုအပ်ခြင်းရှိမရှိနှင့်ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ထပ်ဆောင်စီစစ်ခြင်းများဖြင့် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

အဆိုပြုလုပ်ငန်းစဉ် အနှစ်ချုပ်ပုံစံ

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအသေးစိတ်လုပ်ငန်းစဉ်

အဆင့် (၁) - အသေးစိတ်လေ့လာစိစစ်ခြင်း

စီမံကိန်းဘေးကင်းလုံခြုံရေးစီမံခန့်ခွဲမှုကိရိယာများအတွက် အရေးအကြီးဆုံးအဆင့်မှာ လေ့လာစိစစ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းအစိတ်အပိုင်းများနှင့် နေရာသဘာဝများဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက်များပေါ်တွင် မူတည်၍ လေ့လာစိစစ်ခြင်း ကို ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကနဦးလေ့လာစိစစ်မှုများဖြင့် FS တွင်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရမည့်ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ဘေးကင်း လုံခြုံရေးကိစ္စရပ်များအား ခွဲခြားသတ်မှတ်ပါမည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများသတ်မှတ်ပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် ၎င်းတို့၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာများအသေးစိတ်သိရှိပြီးပါက အသေးစိတ်လေ့လာစိစစ်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ပါမည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်း ခွဲများစိစစ်ခြင်းအား PMU မှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး အထက်တွင်အဆိုပြုထားသည့်အတိုင်း ပြန်လှန်လုပ်ငန်း စဉ်ဖြစ်ပါသည်။

အဆင့် (၂) TOR များပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

ကနဦးစိစစ်ခြင်းအပေါ်အခြေခံ၍ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဘေးကင်းလုံခြုံမှု TOR များကိုပြင်ဆင်၍ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုလေ့လာချက်အတွက် TOR တွင်ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

ရွေးချယ်သတ်မှတ်ထားသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏အသေးစိတ်စိစစ်ခြင်းများဖြင့် လိုအပ်သည့်ဘေးကင်း လုံခြုံရေးကိရိယာများအတွက် TOR ရရှိပါမည်။ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကိရိယာများတွင် -

- ပြည့်စုံသည့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်သက်ရောက်မှုအကဲဖြတ်ချက်
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်များ
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းသတ်မှတ်ချက်များ
- မြေယာသိမ်းယူခြင်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ
- ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများအစီအစဉ်
- ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာယဉ်ကျေးမှုအရင်းအမြစ်များ အစီအစဉ်

စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကိရိယာများအတွက် TOR များကို သီးခြားလွတ်လပ်စွာဆောင်ရွက်ခြင်း (သို့) လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုလေ့လာချက်နှင့် / သို့မဟုတ် ပုံစံများအတွက် ယေဘုယျ TOR များတွင် ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

အဆင့် (၃) - တည်နေရာသဘောသဘာဝ

လိုအပ်သည့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာနည်းလမ်းများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှုများဖြင့် အကျိုးညီစွာဆောင်ရွက်ပါမည်။ စီမံကိန်းနှင့် စီမံကိန်းတည်နေရာများစိစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် တည်နေရာများ၏ သဘောသဘာဝကိုဆုံးဖြတ်နိုင်ပါမည်။ အောက်ပါဇယားကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့်ကိစ္စများအား ခွဲခြား သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

ဇယား (၄) တည်နေရာသဘောသဘာဝနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများ

Safeguard Policy or Site Characteristic	SITE SENSITIVITY		
	Low Sensitivity	Medium Sensitivity	High Sensitivity
Natural Habitats (OP 4.04)	No natural habitats present of any kind	No critical natural habitats; other natural habitats occur	Critical natural habitats present
Resettlement (OP 4.12)	No new sites are required. Project site is already acquired and is free of squatter; legal tenure is well- defined.	Project site has tenant renters. Yet to be acquired.	Project site will entail resettlement of vulnerable
Indigenous Peoples (OP 4.10)	No indigenous population	Dispersed and mixed indigenous populations; mainstream (highly acculturated) indigenous populations	Indigenous territories and reserves; vulnerable indigenous populations
Natural hazards vulnerability; floods, soil stability/erosion	Flat terrain; no potential stability/erosion problems; no known volcanic/seismic/flood risks	Medium slopes; some erosion potential. Medium risks to volcanic/seismic/flood/ hurricanes	Mountainous terrain; steep slopes; unstable soils; high erosion potential; volcanic, seismic or flood risks
Physical Cultural Resources (OP 4.11)	No known or suspected cultural heritage sites	Suspected cultural heritage sites; known heritage sites in broader area of influence	Known heritage sites in project area

အဆင့် (၄) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွင်အမျိုးအစားသတ်မှတ်ချက်များ

ကမ္ဘာ့ဘဏ်မူဝါဒများအရ စီမံကိန်းအား အုပ်စု (က) (သို့) (ခ)အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ အဆိုပါစီမံကိန်း အုပ်စုခွဲရာတွင် စီမံကိန်းအပိုင်းများနှင့် တည်နေရာများ၏သဘောသဘာဝအပေါ်အခြေခံ၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤမူဘောင်ပြင်ဆင်ရေးအဆင့်တွင် ဆောင်ရွက်သည့်အကဲဖြတ်ချက်အပေါ်အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအနေဖြင့်အုပ်စု (က) အမျိုးအစား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအား ငွေကြေးပံ့ပိုးမည်မဟုတ်ပါ။ သို့သော် အောက်ပါဇယားတွင် စီမံကိန်းသွင်ပြင်လက္ခဏာရပ် များနှင့် တည်နေရာသဘောသဘာဝအပေါ်အခြေခံ၍

စီမံကိန်းအမျိုးအစားသတ်မှတ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန် ချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။ (အုပ်စု (က)နှင့် (ခ)အပါအဝင်) ၎င်းတို့အားစီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလ အတွင်း စိစစ်စစ်ဆေးသွားပါမည်။

Type of Project	Site Sensitivity		
	High Sensitivity	Medium Sensitivity	Low Sensitivity
Rehabilitation of existing main conveyance, flow control and sediment management systems and de-siltation of irrigation and drainage systems;	A	B	B
Development of on-farm water management infrastructure and pilot land improvement in 2-3 selected systems; and	B	B	B
Introduction of dam safety enhancement measures as monitoring instrumentation and remedial works.	A	B	B

အဆင့် (၅) လအပ်သည့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဘေးကင်းလုံခြုံရေးလုပ်ငန်းများအတွက် သတ်မှတ်ချက်များ

စီမံကိန်းအမျိုးအစားနှင့် အသေးစိတ်လေ့လာစိစစ်ခြင်းလေ့ကျင့်ခန်းများအပေါ် အခြေခံ၍ လိုအပ်သည့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာလုပ်ငန်းများထဲမှပြင်ဆင်ရန်လိုအပ်သည့်လုပ်ငန်းများကို ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်ရပါမည်။ OP 4.12 နှင့် ကိုက်ညီစွာဖြင့် အုပ်စု (က)နှင့် (ခ)အမျိုးအစားစီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများအတွက် လိုအပ်သည့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး စာရွက်စာတမ်းများစာရင်းကိုအောက်တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၅) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းခွဲများ၏ လိုအပ်သောဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာစာရွက်စာတမ်းလုပ်ငန်းများ၏ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုအမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း။

Type of Project	Required Safeguard Instruments
Category A (if selected)	Prepare Full ESIA and EMP Specific reports to address issues identified in the screening formats might be necessary. Resettlement Action Plans Indigenous Peoples Physical Cultural Resources
Category B	Use site screening criteria to prepare specific assessments and prepare ECOPs for construction. Prepare EIAs and/or EMPs where applicable Confirm the need for land acquisition and/or resettlement. If projects are to be built in areas with indigenous peoples undertake a social assessment and consultation process and prepare an Indigenous Peoples Plan Integrated Pest Management Plan

ESMF တွင်ပါဝင်သည့်ကိရိယာများ

ဤ ESMF တွင် အောက်ပါတို့ပါဝင်ပါသည် -

- အကဲဖြတ်စစ်ဆေးသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတစ်ခုစီအတွက် အသေးစိတ်လေ့လာစစ်ဆေးစံသတ်မှတ်ချက်များ (စစ်ဆေးစာရင်းများကို ပူးတွဲ(၁)တွင်ကြည့်ရန်)
 - ✚ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် တည်နေရာစစ်လေ့လာခြင်းစံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် checklists များကိုအသုံးပြု၍ အသေးစိတ်အကဲဖြတ်ချက်များနှင့် ESMP များကိုပြင်ဆင်ရန် (ဥပမာ - ပြန်လည် ထူထောင်မည့်တူးမြောင်းနှင့် ရေနွှတ်မြောင်းစနစ်များအတွက် Checklist နှင့် စိုက်ပျိုးတိုးချဲ့ခြင်းနှင့် မျိုးစေ့သိုလှောင်ခြင်းဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များ တည်ဆောက်ခြင်းအတွက် checklists များကို ပူးတွဲ စာမျက်နှာများတွင်ကြည့်ရန်)
 - ✚ မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့်/(သို့) ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းများအတွက် လိုအပ်ချက်များကို အတည်ပြုခြင်း
 - ✚ အကယ်၍စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများအနေဖြင့်တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများရှိသည့်နေရာများတွင်တည်ဆောက် ရန်ရှိပါက လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်စစ်ဆေးခြင်း၊ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများအစီအစဉ်ပြင်ဆင်ခြင်းစသည်တို့အား ဆောင်ရွက်ခြင်း။
 - ✚ (အကယ်၍ ဆောင်ရွက်ရန်ရှိပါက)ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာယဉ်ကျေးမှုအရင်းအမြစ်များအစီအစဉ်၊ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် အခွင့်အလမ်းများရှာဖွေခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ထည့်သွင်းခြင်း။

- ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့်ဆက်စပ်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများစီမံခန့်ခွဲခြင်းအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းသတ်မှတ်ချက်စည်းမျဉ်းများ (ECoPs) (ပူးတွဲ ၂)
- မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းများအတွက် ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒမူဘောင် (ပူးတွဲ (၃))
- တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့်ပတ်သက်သည့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်းမူဘောင် (ပူးတွဲ (၄))
- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများတွင် သက်ဆိုင်/ကိုက်ညီသည့် တောင်သူများအားလုံး ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရေး လမ်းညွှန်ချက်များ (ပူးတွဲ (၆))
- ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်အပါအဝင် ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှု မူဝါဒဆိုင်ရာ ဖြည့်ဆည်းခြင်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်ချက်များ၊ ပေါင်းစပ်ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်အား ဆည်မြောင်းဧရိယာများအားလုံးတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ (ပူးတွဲ (၆))။

ရေရှည်သွယ်ဝိုက်သက်ရောက်မှုများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

ရေရှည်သက်ရောက်မှုများကိုဖြေရှင်းရန် အလိုက်သင့်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်သော စီမံခန့်ခွဲမှုနည်းလမ်းကို အဆိုပြု တင်ပြပါသည်။ အချို့သောသက်ရောက်မှုများကို လျော့ချရန်အဆိုပါသည့် ယေဘုယျလျော့ချရေးအစီအစဉ်များကို အောက်ပါဇယားတွင် တင်ပြထားပါသည်။ အရေးပါသည့် သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များကို လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာသည့်အရေးကိစ္စများအား ကောင်းမွန်စွာခွဲခြားသတ်မှတ်ရန်နှင့် သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများမှ အထူး အလေးထားဆောင်ရွက်ခြင်းသေချာစေရန် ဖြစ်ပါသည်။

စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်စဉ်ကာလအတွင်း အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်ဘောင်များနှင့် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုလေ့လာချက်များပြင်ဆင်ပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် တည်နေရာအလိုက် အသေးစိတ်သက်ရောက်မှုလျော့ချရေးများကို ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

ရေရှည်သက်ရောက်မှုများ စီမံခန့်ခွဲမှု

Issue	Proposed Mitigation Measures	Implementation Schedule	Source of Funding
Water contamination	Law enforcement in Catchment area Agriculture extension for integrated pest management Law enforcement for illegal pesticide	After catchment conservation action plan is developed & agriculture extension network & system are strengthened	Agriculture extension cost
Soil salinity	Canal lining for those canal sections affected by saline/akali soil and properly maintain Application of gypsum wherever available & feasible Agriculture extension for suitable cropping pattern and soil fertility management	Since project construction phase	Bill in quantity for canal rehabilitation Agriculture extension cost
Water logging	Proper maintenance after good rehabilitation of canal and drainage system with people participation	Since construction phase	Annual maintenance
Sedimentation	Proper maintenance after good canal rehabilitation with appropriate sedimentation trap or extractor Flushing the canal as frequently as possible Develop and implement participatory operation and maintenance of canal an drainage system	Since construction phase	Annual maintenance
Increase of Pest and Weed	Effective agriculture extension for integrated pest management and cropping system management	When agriculture extension system is in place	extension cost
Accessibility constraint	Integrate accessibility pattern of local community into design and construction of canal rehabilitation Due diligent to maintain the accessibility options/route/bridge by both ID and community	Annually	annual maintenance

(၅) အမျိုးသားအဆင့်နှင့် ဒေသအဆင့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအစီအစဉ်နှင့် **ESMF** အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းအတွက် လုပ်ငန်းစမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း

ESMP အား အောက်ပါအဖွဲ့အစည်းများဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ (အဖွဲ့အစည်းများအတွက် ကန့်သတ်ချက်များနှင့် လုပ်ငန်းစမ်းရည်မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်ချက်များကို အတိုချုပ်တင်ပြပါမည်။)

ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန

ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနသည် နိုင်ငံအဝှမ်းရှိ ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဆည်များနှင့် စီမံကိန်းများတည်ဆောက်ခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲခြင်းများအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ဆည်မြောင်းစနစ်များ၏ထိရောက်သော လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်းများအတွက် အဓိကအခက်အခဲများမှာ လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများရှိ အကန့် အသတ်ရှိသော ဘတ်ဂျက်ပမာဏနှင့် ဝန်ထမ်းမလုံလောက်ခြင်းစသည့် ပြဿနာများဖြစ်သည်။ (လူမှုရေးရာအကဲဖြတ် အဖွဲ့၏အစီရင်ခံစာအရ)။ လက်ရှိနိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ၏ ဗဟိုထိန်းချုပ်မှုလျှော့ချရေးအစီအစဉ်တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း အရ ဆည်ရေသောက်ဧရိယာ ၅၀၀၀ဧကထက်နည်းသည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ဝတ္တရားများကို တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အစိုးရများသို့ တာဝန်လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အဆိုပြုစီမံကိန်း၏ ဆည်မြောင်း စီမံကိန်းများသည် ဆည်ရေသောက်ဧရိယာ ၅၀၀၀ဧကထက်ကျော်လွန်ခြင်းကြောင့် အဆိုပြုဆည်မြောင်းစီမံကိန်းတွင် သက်ရောက်မှုရှိမည်မဟုတ်ပါ။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အများပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လူမှု ရေးရာစည်းရုံးဆောင်ရွက်မှုများနှင့်ပတ်သက်သည့်သင်တန်းများအား လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုအဆင့်များရှိ ID ဝန်ထမ်းများ၏ လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ထိရောက်သောဆည်မြောင်းစီမံခန့်ခွဲမှု (ဆည်များ၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ရေနှင့်မိုးလေဝသဆိုင်ရာတိုင်းတာမှုနှင့်အကဲဖြတ်မှုများ)အတွက် အချို့သောကဏ္ဍများတွင် နည်း ပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများအတွက် သင်တန်းများလည်း လိုအပ်နိုင်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန (DOA)

DOA ၏အဓိကတာဝန်မှာစိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် တောင်သူများအား စိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့ဝန်ဆောင်မှု များ ဖြည့်ဆည်းပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသအဆင့်တွင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် မျိုးစေ့ဥပဒေ၊ ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေနှင့် ဓာတ်မြေ သြဇာဥပဒေများအား လေးစားလိုက်နာမှုရှိရေးနှင့် တောင်သူများသို့ပိုးသည့်အချက်များမှာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၊ ဌာနဆိုင်ရာညွှန်ကြားချက်များနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိ/မရှိ စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ခြင်းများဖြစ်ပါသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများအား လျှော့ချရန် စိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့စနစ်များအနေဖြင့် တောငူများအကြား နည်းပညာဆိုင်ရာပုံနှိပ်မှု များအတွက်

ထိရောက်ကောင်းမွန်မှုရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ လက်တွေ့ အောက်ခြေအဆင့်ရှိ စိုက်ပျိုးရေးပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် တောင်သူများ၏လိုအပ်ချက်အပေါ် စိုက်ပျိုးရေးပညာရှင်များ၏ တွေးခေါ်စဉ်းစားထားသည့်အဖြေများထက် တောင်သူများ၏ ဦးစားပေးစိုက်ပျိုးရေးပြဿနာများနှင့် လိုအပ်ချက်များအပေါ်အခြေခံ၍ တောင်သူများကိုကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းပညာဆန်းသစ်မှုများ၊ အလိုက်သင့်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မှုများ၊ နည်းပညာဖြန့်ဝေမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ချင့်ချိန်စဉ်းစားမှုရှိသော အများပိုင်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် စိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့လုပ်ငန်းများတွင် စံနမူနာအပြောင်းအလဲများလိုအပ်နေပါသည်။ အချို့သောသီးနှံများအတွက် တောင်သူတစ်ဦးမှတစ်ဦးသို့ တိုးချဲ့ခြင်းလုပ်ငန်း မှာ အတိုင်းအတာတခုအထိ DOA တွင်ပြဌာန်းဆောင်ရွက်ပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် တောင်သူများမှ ဦးဆောင်သည့် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာဆန်းသစ်မှုများနှင့် ယုံ့နှံ့မှုများအား အရှိန်မြှင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ခိုင်မာသည့်အတွေးအခေါ်အယူ အဆဆိုင်ရာ မူဘောင်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းလမ်းညွှန်ချက်များ လိုအပ်နေပါသေးသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်နှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များ မရှိခြင်းသည် အသေးစားတောင်သူများ ရင်ဆိုင်နေရသည့် ပြဿနာများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာဖြေရှင်းမှုများဆောင်ရွက်ရန် အများပိုင်နိုင်သောလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ လေ့လာဆန်းစစ်မှုများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်အဓိကအခက်အခဲများဖြစ်နေပါသည်။

မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးညှိနှိုင်းမှုကော်မတီ

လက်ရှိအခြေအနေတွင်တည်ရှိပြီး ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများရှိသည့်မြို့နယ်တိုင်းတွင် မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးညှိနှိုင်းမှု ကော်မတီ (TACC)များ ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ TACC ၏အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်များရှိ စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်လုပ်မှုများအား မြှင့်တင်နိုင်ရန်အစိုးရဌာနများအကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများမြှင့်တင်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ TACC တွင် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန မြို့နယ်အဆင့်အရာရှိမှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်၍ အခြားအဖွဲ့ဝင်များမှာ (DOA) မြို့နယ်ဦးစီးမှူး၊ SLRD, NPD နှင့် AMD တို့မှ မြို့နယ်ဦးစီးမှူးများပါဝင်ပါသည်။ အဓိကတာဝန်မှာ လယ်ယာမြေအဆင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအား ကြီးကြပ်ရန်နှင့် တောင်သူများအား အုပ်ချုပ်ရေးရာနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာအကူအညီများ ပံ့ပိုးပေးရန်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် EMP လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအတွက် အရေးကြီးသည့် မြို့နယ်အဆင့်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ TACC သည် ဆီလျော်ကောင်းမွန်သည့် ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့အစည်းအဖြစ် သိရှိရပါသည်။ သို့သော် TACC အနေဖြင့် အများပိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်သော အချက်အလက်ပြည့်စုံသိရှိသည့် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်စီမံခန့်ခွဲမှုများတွင် အတွေ့အကြုံမရှိသေးပါ။ အများပိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်သော ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ကောင်းမွန်သောစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်တာဝန်ခံမှု၊ ဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းများ၏ ပိုမိုထိရောက် ကောင်းမွန်မှုနှင့်ဆက်စပ်သည့်

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ သိရှိနားလည်မှုများကို မြှင့်တင်နိုင်ရန်ဌာနအမျိုးမျိုးမှ အရာထမ်းများအတွက် သင်တန်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများလှိုအပ်ပါမည်။

ညှိနှိုင်းရေးကော်မတီများ

ESMPကိုအကောင်အထည်ဖော်ရန်ကောင်းမွန်သော ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုလိုအပ်ပါသည်။ TACCသည် မြို့နယ် အဆင့်ညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့်ရှိသော်လည်း အမျိုးသားအဆင့်နှင့် ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုအားကောင်းရန်လိုအပ်ပါသည်။ အမျိုးသားအဆင့်တွင် စီမံကိန်းနည်းဗျူဟာများ၊ နည်းလမ်းများနှင့် တိုးတက် မှုများအား ကြီးကြပ်စစ်ဆေးရန်သာမက EMP အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများအကြား ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုများအတွက်ပါ စီမံကိန်းဦးဆောင်ကော်မတီတစ်ရပ်ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးမှ ဦးဆောင်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ပြည်နယ်တိုင်းဒေသကြီး Stake holder များ၏ သိရှိနားလည်မှုကိုမြှင့်တင်နိုင်ရန် စီမံကိန်းအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးပြည်နယ်များတွင် စီမံကိန်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

ရေအသုံးပြုသူများအဖွဲ့ (WUG)

စိုက်ပျိုးရေးအရှိန်မြှင့်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် ကောင်းမွန်သည့်ဆည်မြောင်းစနစ်များမှ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမည့်စီမံကိန်း ကျေးရွာများမှ တောင်သူများဖြင့် ရေအသုံးပြုသူများအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရန်လိုအပ်ပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် WUG ၏အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ ထိရောက်ကောင်းမွန်သောဆည်မြောင်းစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများ စုပေါင်းလုပ်အားဖြင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အရင်းအမြစ်များ၊ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ အသိပညာများစုစည်းနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

ESMF အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း

ESMF ကောင်းမွန်ထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများနှင့် ထောက်/ပို့ ဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်များအတွက် လူသားအရင်းအမြစ်ကဏ္ဍ နည်းပညာဆိုင်ရာ စွမ်းရည်မြှင့်တင်မှုများလိုအပ်ပါသည်။ ESMF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက်လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ADSP ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အကောင်အထည် ဖော်နေသည့် stake holders အမျိုးမျိုးအား လုံလောက်သောသိရှိနားလည်မှုများ ဖြည့်ဆည်းပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

၎င်းသည် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း၊ လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်း၊ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများအတွက် အစီရင်ခံတင်ပြခြင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ TACC နှင့် ဒေသအဆင့် stake holders များအား ၎င်းတို့၏ အခန်းကဏ္ဍများအတွက် ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။

ဤ ESMF ၏စွမ်းဆောင်ရည်နှင့်ပတ်သက်၍ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းဆိုင်ရာ လုံလောက်သော လုပ်ငန်းစွမ်းရည်ရှိရန်အရေးကြီးပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ PMU၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုရေးရာပညာရှင်များခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ အဆိုပါ ပညာရှင်များအနေဖြင့် အသေးစိတ်လုပ်ငန်း များ ဆောင်ရွက်ရန်ရှိပါသည်။

- (၁) အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့များနှင့်ပူးတွဲ၍ နှစ်စဉ်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် EMP နှင့်ဆက်နွှယ်သည့် ဘတ်ဂျက်များပြင်ဆင်ခြင်း
- (၂) ESMF ပါ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီစွာ စီမံကိန်းတိုးတက်မှုအခြေအနေများအား လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ရေးဆိုင်ရာ အကြပ်အတည်းများအား မြေရှင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ ချောမွေ့စွာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် စီစဉ်ပံ့ပိုးပေးခြင်း
- (၃) စီမံကိန်း၊ ငွေစာရင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်များစုဆောင်းခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်း (သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာလေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့် စာရင်းစစ်ဆေးခြင်းအစီရင်ခံစာများ)
- (၄) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲခြင်းများအတွက် သင်တန်းအစီအစဉ်၊ ပါဝင်မည့် Modules များနှင့် သင်တန်းများစည်းရုံးကျင်းပ၊ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း။ အလားတူပင် မြို့နယ်ကြီးကြပ်ရေးဝန်ထမ်း များအတွက် မြေယာသိမ်းယူခြင်း/ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော ရွှေ့ပြောင်းရခြင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ သင်တန်း များ လိုအပ်သလို တောင်သူကိုယ်စားလှယ်များအတွက်လည်း ESMF တွင်သတ်မှတ်ထားသည့်စည်းမျဉ်းများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်ပတ်သက်၍ အကျွမ်းတဝင် သိရှိနားလည်စေရန် သင်တန်းများလိုအပ်ပါသည်။

လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် သင်တန်းအစီအစဉ်

အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့များသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများနှင့်ပတ်သက်၍ အတွေ့အကြုံ နည်းပါးကြပြီး ၎င်းအချက်များအား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းများနှင့်ပတ်သက်၍လည်း လုပ်ငန်းစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာပညာရှင်များ (အမျိုးသားအဆင့် ရွေးချယ်နိုင်ပါက)အနေဖြင့်လည်း

ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှအသုံးပြုသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခြင်းမူဝါဒ ပိုင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အသေးစိတ်သင်တန်းများ လိုအပ်နိုင်ပါသည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အနေဖြင့် အဆိုပါသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာပညာရှင်များအတွက် ဆီလျော်သည့်ပြင်ပသင်တန်း အစီအမံများကို ရေးချယ်သတ်မှတ်ရာတွင်လည်း ပံ့ပိုးကူညီ ပါသည်။

ESMF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် သင်တန်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများအစဉ်များအား စီမံကိန်းစတင်ခြင်း ဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် ကနဦးအကောင်အထည်ဖော်ရေးကာလများအတွင်း ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ၎င်းသင်တန်းများတွင် ADSP လုပ်ငန်းများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာရှုထောင့်/ ကဏ္ဍများအား စီမံခန့်ခွဲ၊ စစ်ဆေးခြင်းကို အဓိကပညာရှင်များမှ ကောင်းစွာဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် သေချာဖြည့်ဆည်းပေးရ ပါမည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုလိုအပ်ချက်များ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်နှင့် IFC တို့၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးမူဝါဒများနှင့် သတ်မှတ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ ကောင်းမွန်စွာသိရှိနားလည်မှုအပါအဝင်)နှင့်ပတ်သက် ၍ ကောင်းစွာသိရှိနားလည်သည့် ပြင်ပပညာရှင်များဖြင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများကျင်းပသင့်ပါသည်။ (ဥပမာ - OHS သတ်မှတ်ချက်များ) ဤသင်တန်းများအတက် လုံလောက်သည့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏအား စီမံကိန်းဘဏ္ဍာရေးရာများတွင် ထည့်သွင်းပါဝင်စေရပါမည်။

ထို့ပြင် ဤစီမံကိန်းမှ စီမံကိန်းပထမနှစ် အကောင်အထည်ဖော်စဉ်ကာလအတွင်း နည်းပညာဆိုင်ရာအကူအညီ များဖြင့် PMU အားပံ့ပိုးကူညီပါမည်။ အဆိုပါအကူအညီအနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာဝန်ထမ်းများ အတွက် လက်ဆင့်ကမ်းသင်တန်းများဖြည့်ဆည်းပေးမည်ဖြစ်ပြီး လေ့လာစိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်၊ ပုံစံများနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပြုချက်များဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ECOPs ကဲ့သို့သော ကိရိယာများတိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်း၊ TOR များ ပြင်ဆင်ခြင်း နှင့် အစီရင်ခံစာများအားသုံးသပ်ခြင်းများအား ကူညီပေးခြင်းစသည် လုပ်ငန်းများအတွက် ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ပထမနှစ်အတွက် နိုင်ငံတကာပညာရှင်(၃)ဦး (3 man-months)ခန့်မှန်းထားပြီး အဆိုပါကာလအတွင်း နိုင်ငံသို့ (၃)ကြိမ် လာရောက်ဆွေးနွေးခြင်းပုံစံအခြေခံဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

ESMF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက်ဘတ်ဂျက်

စီမံကိန်းရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ နည်းပညာဆိုင်ရာအသေးစိတ်အချက်အလက်များ အပြီးသတ် ဆောင်ရွက်ပြီးစီးခြင်းမရှိသေးသောကြောင့် EIASများနှင့် ESMFအတွက် လေ့လာစစ်ဆေးရေးသတ်မှတ်ချက်များနည်းတူ ပြင်ဆင်ထားရှိရမည့် ESMPs များအား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန်

ခန့်မှန်းပမာဏတရပ်ကိုသာ သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ၎င်းသည် ခန့်မှန်းပမာဏသာဖြစ်၍ (ဇယား ၁၂)စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း စီမံကိန်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပုံစံ / FS များအပြီးသတ်ပြီးစီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် update ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဇယား (၁၂) ESMF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတက် အဆိုပြုဘတ်ဂျက်

Activity	Budget
Dam safety monitoring implementation	\$20,000/year/dam
Preparation of EIA/ESMP at FS/design stage	\$100,000/scheme
Budget for implementation of each ESMP, monitoring and reporting	\$25,000/year
Training on IPM implementation	\$10,000/year/scheme
Other related workshops (soil conservation; nutrient mgmt.)	\$150,000
1-day training for highlighting potential environmental impacts and mitigation measures (project launching workshop)	\$4,000/training
Safeguard specialists (2 salary expert in PMU)	\$84,000/year
Technical assistance (3 man-months international consultant)	\$60,000.00 for first year.

(၆) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်လေ့လာစစ်ဆေးရေး

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာသက်ရောက်မှု အကဲဖြတ်ချက်များအရ သတ်မှတ်ထားသည့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှု အဓိကအညွှန်းကိန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ လေ့လာစစ်ဆေးရေးအစီစဉ်မှ အဓိကအလေးထားဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် မြေပြင်ရေထုအရည်အသွေးနှင့် ရေကြီးရေလျှံပြဿနာအန္တရာယ်သတိပေးနှိုးဆော်သည့်ပမာဏ/အဆင့်နည်းလမ်း များ၊ ရေနုတ်မြောင်းစနစ် ရေဆိုးအရေအသွေးသက်ရောက်သည့် ရေစီးကြောင်းအောက်ပိုင်းဧရိယာများ၊ သောက်သုံးရေ အတွက် အသုံးပြုသည့် အများပြည်သူဆိုင်ရာ ရေတွင်းများရှိ ရေအရည်အသွေး၊ အဓိကရေနုတ်မြောင်းများအပါအဝင် ဆည်မြောင်းရေအရည်အသွေး၊ (လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့် လိုအပ်သလို နမူနာယူစစ်ဆေးခြင်းအခြေခံအရ) မြေဆီလွှာများ ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဓာတုဗေဒဆိုင်ရာလက္ခဏာရပ်များစစ်ဆေးခြင်း စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါ လေ့လာစစ်ဆေး ခြင်းအစီအစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ အသေးစားစီမံကိန်းများအတွက် နှစ်စဉ်ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်မှာ စီမံကိန်းအလိုက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၅,၀၀၀/ scheme ခန့်ကုန်ကျနိုင်ပါသည်။

ESIA ပြင်ဆင်ပြီးသည်နှင့်တပြိုင်နက် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အညွှန်းကိန်းများပမာဏနှင့် အမျိုးအစားသတ်မှတ်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ပါမည်။ လေ့လာစစ်ဆေးရေးအစီအစဉ်အနေဖြင့်လည်း လုံလောက်သည့် အသေးစိတ်အချက်အလက်များ၊ တည်နေရာများသတ်မှတ်ခြင်း၊ တိုင်းတာမှုအကြိမ်အရေအတွက်၊ တိုင်းတာစစ်ဆေးသည့်သတ်မှတ်ချက်ဘောင်များစသည်ဖြင့် ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ

ပညာရှင်များ၊ နိုင်ငံတကာပညာရှင်များမှနေ၍ EMP လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းအတွက် လိုအပ်သည့်သင်တန်းများနှင့် လုပ်ငန်းစွမ်း မြှင့်တင်ခြင်းများကို ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

PMU အနေဖြင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအား ကြီးကြပ်/ စီမံမည်ဖြစ်ပြီး ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် အစီရင်ခံခြင်းများအပါအဝင် လေ့လာစစ်ဆေးရေးအတွက် အရည်အသွေးရှိသည့် ဓာတ်ခွဲခန်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ PMU အနေဖြင့် ဒေသအဆင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ ပူးပေါင်း၍ စီမံကိန်းအနေဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည့် ESMF, ESISs, ESMP နှင့် အခြား ဆက်နွယ်သည့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးသတ်မှတ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီစွာ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းရှိ/မရှိအား စစ်ဆေး ဆောင်ရွက်ပါမည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်နှင့် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း ၎င်းတို့အနေဖြင့် စီမံကိန်းနေရာများသို့ ကြီးကြပ်လေ့လာရေးခရီးများသွားရောက်မည်ဖြစ်ပြီး ESMP နှင့် အခြားဆက်နွယ်သည့်ဘေးကင်း လုံခြုံရေးသတ်မှတ်ချက်များအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းရှိ/မရှိ အတည်ပြုစစ်ဆေးသွားပါမည်။ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာစီမံခန့်ခွဲမှုကိစ္စရပ်များပါဝင်သည့် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးရေးအစီရင်ခံစာကိုလည်း စီမံကိန်းနေရာ များလွှမ်းခြုံကွင်းဆင်းစစ်ဆေးရေး အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြသွားပါမည်။ ကြုံတွေ့ရသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအကျဉ်းချုပ်ကိုလည်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်သို့တင်ပြသည့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှစ်ဝက် အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းအစီရင်ခံတင်ပြရပါမည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ အချိန်ဇယားအလိုက်ဆောင်ရွက်သည့် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးရေးခရီးစဉ်များအတောအတွင်း ၎င်းအစီရင်ခံစာများကို သုံးသပ်စစ်ဆေးသွားပါမည်။

၇။ နစ်နာမှုများဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်

(၁) ဤ ESMF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သည့် တိုင်ကြားမှုများနှင့် နစ်နာမှုများအား စီမံကိန်းနစ်နာမှု များဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အရ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။ စီမံကိန်းနစ်နာမှုများ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အနှစ်ချုပ်အား အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် မြန်မာဘာသာ (၂)မျိုးအပြင် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းရင်းသားဘာသာစကား များဖြင့်ပါ ဖော်ပြမည်ဖြစ်ပြီး စာဖြင့်ရေးသားထားသည့် စာအုပ်/စာတမ်းများ၊ အင်တာနက်စသည်များအပါအဝင် မီဒီယာ နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြည်သူများသိရှိနိုင်စေရန် ဖော်ပြပါမည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့အားဒေသခံပြည်သူများ သွားလာရအဆင် ပြေညည့်နေရာများတွင်လည်း ဖော်ပြကြော်ငြာမည်ဖြစ်သလို အများပြည်သူအကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများ၊ WUGs အစည်း အဝေးများတွင်လည်း ရှင်းလင်းအသိပေးသွားပါမည်။ စီမံကိန်း၏သက်ရောက်မှုခံစားရသူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ နစ်နာမှု များအား ဆောင်ရွက်ဖြေရှင်းပေးနိုင်သည့် အစီအစဉ်ရှိကြောင်း သိရှိနားလည်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

(၂) ဤစီမံကိန်းအရ WUG များအနေဖြင့် တိုင်ကြားချက်များနှင့် နစ်နာမှုများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် ပထမဆုံး အဆင့်အဖွဲ့အစည်းအဖြစ်ရှိပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများနှင့် မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များအတွက် စီမံကိန်းပုံစံနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများအရ ပံ့ပိုးမည့်ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများမစတင်မီ စီမံကိန်း၏ ကနဦး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းအဆင့်တွင် WUG များအား ဖွဲ့စည်းရပါမည်။ WUG အဖွဲ့များတွင် နစ်နာမှုဆိုင် ရာတာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်များ ခန့်အပ်၍အဆိုပါ တိုင်ကြားချက်များ/အကြံပြုချက်များအား လက်ခံခြင်း၊ ဖြေရှင်းခြင်းနှင့် မှတ်တမ်း တင်ခြင်းများကိုဆောင်ရွက်ပါမည်။ နစ်နာမှုဆိုင်ရာ တာဝန်ခံသည် ဦးစွာတင်ပြလာသည့် နစ်နာမှုကိစ္စရပ်များကို စစ်ဆေး သုံးသပ်ရပါမည်။ အကယ်၍ နစ်နာမှုများသည် တောင်သူများအကြား လယ်ယာမြေနယ်သတ်မျဉ်းဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ ဖြစ်ပါက တောင်သူစီမံခန့်ခွဲသည့်စနစ်နှင့်ပတ်သက်၍ သက်ရောက်မှုများလျော့ချနိုင်ရန် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်ကူညီဆောင်ရွက် ပေးရမည်ဖြစ်ပြီး တောင်သူများအကြား အခြားအငြင်းပွားမှုများဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာတောင်သူများအား ခေါ်ယူတွေ့ဆုံ ၍ ESMF ပါ ဖော်ပြချက်များနှင့်ကိုက်ညီစွာ ရှင်းလင်းအဖြေရှာဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး သီးခြား (third party)အဖွဲ့ အစည်း၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ (သီးခြား third party ဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍအသေးစိတ် အား LRPF တွင်ကြည့်နိုင်ပါသည်။) တောင်သူများအကြား ပေါ်ပေါက်သည့် တိုင်ကြားချက်များနှင့် အငြင်းပွားမှုများ အတွက် ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအသေးစိတ်ကို LRPF တွင်ဖော်ပြထားပါသည်။

(၃) အငြင်းပွားမှုများမှ နစ်နာသည့်ပုဂ္ဂိုလ်/အစုအဖွဲ့များအနေဖြင့် စီမံကိန်းဘေးကင်းလုံခြုံရေးနည်းလမ်းများအား ကောင်းစွာသိရှိနားလည်ပြီး စီမံကိန်းနေရာများသို့ မကြာခဏကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်နေသည့် သီးခြား (third party)အဖွဲ့ အစည်းများထံသို့မေးခွန်းများ၊ အဆိုပြုချက်များတိုက်ရိုက်တင်ပြနိုင်ပါသည်။ သီးခြား (third party)အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် ဒေသဧရိယာများတွင် ဆက်သွယ်ရမည့်အချက်အလက်များကို ရှင်းလင်းစွာ ဆိုင်းဘုတ်များဖြင့် ဖော်ပြအသိပေးရမည် ဖြစ်ပြီး နစ်နာမှုရှိသည့်ပြည်သူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အား အသိပေးဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း ဖိတ်ခေါ်ရပါမည်။ အများ ပြည်သူ အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများကိုလည်း ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများမစတင်မီ ရေအသုံးပြုသူများ/တောင်သူများ အပါ အဝင် ဒေသခံပြည်သူများအတွက် အစဉ်ပြေမည့် အချိန်/နေရာများတွင် ကျင်းပရပါမည်။ PMU နှင့် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်နေသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာပညာရှင်များသည် အဆိုပါအကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများတွင် ပါဝင် မည်ဖြစ်ပြီး ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသောဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၏ သဘောသဘာဝ၊ ရှိလာနိုင်သည့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများ၊ ရပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်များနှင့် နစ်နာမှုဖြေရှင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအား ဒေသခံ ပြည်သူများကို အသိပေးရှင်းပြရပါမည်။ ဘာသာပြန်ဆိုထားသည့် ESMF ကိုအကြံပြုဆွေးနွေးပွဲတက်ရောက်သူများအသုံး ပြုနိုင်စေရန်နှင့် PIC ဒေသခံရုံးတွင်လေ့လာနိုင်စေရန် စီစဉ်ထားရှိမည်ဖြစ်သည်။ သီးခြား (third party) အဖွဲ့အစည်း သည် စီမံကိန်းနေရာများသို့

ပုံမှန်ကွင်းဆင်းသွားရောက်မည်ဖြစ်ပြီး ဒေသခံပြည်သူများထံမှ နစ်နာမှုနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို တိုက်ရိုက်လက်ခံရယူမည်ဖြစ်သည်။ သီးခြား (third party)အဖွဲ့အစည်းသည် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ် များတွင် အလေးထားဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သောဘက်က PMU နှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သည့် ပညာရှင်များမှ ၎င်းသီးခြား (third party) အဖွဲ့အစည်းအားပံ့ပိုးမှုနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များကူညီဖြည့်ဆည်းပေးရန် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် ဆက်စပ်သည့်နစ်နာမှုဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ ကောင်းမွန်စွာဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုရှိရေးသေချာစေရန်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ကာလတလျှောက် WUG အဖွဲ့များအတွက် လိုအပ်သည့် သင်တန်းများနှင့် လုပ်ငန်း စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းများကို သီးခြား (third party)အဖွဲ့အစည်းများမှ ဖြည့်ဆည်းပေးရပါမည်။ စီမံကိန်း၏ ဆက်သွယ်ရေး သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေရေးလုပ်ငန်းများတွင် နစ်နာမှုဖြေရှင်းခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍လည်း အချက်အလက် များပါဝင်ပါသည်။

အများပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သော လေ့လာစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (M&E)ကိုလည်း သီးခြား (third party)အဖွဲ့ အစည်း၏ ပံ့ပိုးမှုများဖြင့်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး သက်ရောက်မှုခံရသည့်ပြည်သူများကိုယ်တိုင် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအား အကဲဖြတ်ခြင်း၊ စီမံကိန်းအရသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ် များဖြေရှင်းခြင်း၊ သိသာသည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် စီမံကိန်း ၇ ပေါ်ပေါက်နိုင်သည့်လေထုနှင့် အခြားနစ်နာမှုကိစ္စရပ်များ အစီရင်ခံတင်ပြခြင်းစသည်တို့အား ဆောင်ရွက်နိုင်ပါမည်။ အစည်းအဝေးတွင် မြို့နယ် PIC အဖွဲ့ဝင်များ၊ ကျေးရွာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများတက်ရောက်၍ ပါဝင်သူများအား ၎င်းတို့တင်ပလာသည့်နစ်နာမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်း အဖြေရှာရာတွင် ကူညီဆောင်ရွက်ရပါမည်။ သီးခြား (third party)အဖွဲ့အစည်းသည် အစည်းအဝေးတွင်တင်ပြသည့်ကိစ္စ ရပ်များနှင့် ၎င်းတို့အား နောက်ဆက်တွဲနှစ်အလိုက် စီမံကိန်းကာလတွင် မည်သို့ဖြေရှင်းဆောင်ရွက် စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းကိုပြင်ဆင်ပြုစုရပါမည်။ အဆိုပါမှတ်တမ်းများကို PIC မှတစ်ဆင့် PMU သို့တင်ပြရပါမည်။

(၈) အများပြည်သူဆိုင်ရာအသိပေးကြေငြာခြင်းနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်

(အများပြည်သူဆိုင်ရာအစည်းအဝေးပြီးနောက် အပြီးသတ်ဖြည့်စွက်ရန်)

OP 4.01 အရသဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို အများပြည်သူသိရှိနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းစဉ်အတောအတွင်း အနည်းဆုံးတကြိမ် (အုပ်ခစု (ခ))စီမံကိန်းများအတွက်) စီမံကိန်း ဘေးကင်းလုံခြုံရေးစာတမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ ပါဝင်သည့်အစိတ်အပိုင်းများအားလုံးကို ငွေချေးယူသူမှ အကြံပြုဆွေးနွေးမှု ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အများပြည်သူအကြံပြုဆွေးနွေးပွဲ (PC)သည် အဆိုပြုစီမံကိန်း၏ဦးတည်ချက်များနှင့် EA အပြီး သတ်အနှစ်ချုပ်အချက်အလက်များကို ဖြည့်ဆည်းဖော်ပြရပါမည်။

အစည်းအဝေးမစတင်မီ (၂)ပတ်ခန့်အချိန်ယူ၍ MOAZ မှ အင်္ဂလိပ်/မြန်မာ(၂)ဘာသာဖြင့် အစည်းအဝေး ဖိတ်ကြားမှုကို ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် ဝေငှအသိပေးခြင်းနှင့် MOAI ဝပ်ဆိုဒ်တွင် ဖော်ပြခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အစည်းအဝေးကို ၂၀၁၄ ဒီဇင်ဘာလတွင်အချိန်ဇယားရေးဆွဲထားပါသည်။

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ကိုက်ညီသည့်တောင်သူများအားလုံး၏ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိရေးအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များကို ပူးတွဲ (၅)တွင်တင်ပြထားပါသည်။

DRAFT

မာတိကာ

မာတိကာ

အတိုကောက်နှင့် Acronym

က။ နောက်ခံအချက်အလက်များ

ခ။ စီမံကိန်း

- စီမံကိန်းဖွံ့ဖြိုးရေးဦးတည်ချက်
- စီမံကိန်း အစိတ်အပိုင်းများ
- အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအစီအမံများ

ဂ။ လက်ရှိဥပဒေရေးရာနှင့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်များ

- မြေယာဥပဒေများ
- အဖွဲ့အစည်းများ

ဃ။ ကမ္ဘာ့ဘဏ် OP

င။ အလားအလာရှိသည့် သက်ရောက်မှုများ၏အတိုင်းအတာ

စ။ စီမံကိန်းအကျိုးခံစားရသူများနှင့် သက်ရောက်မှုခံစားရသူများ

ဆ။ မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒမူဘောင်များ ဦးတည်ချက်များနှင့်စည်းမျဉ်းများ

- ဦးတည်ချက်များနှင့် စည်းမျဉ်းများ
- သတ်မှတ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီမှု
- LAAP စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်
- မြေယာအသုံးပြုခွင့်လွှဲပြောင်းခြင်း
- အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအမံများနှင့်တာဝန်ဝတ္တရားများ
- နစ်နာမှုများဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနည်းစနစ်
- လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း
- ဘတ်ဂျက်

အတိုကောက်နှင့် Acronyms

ACC	-----	စိုက်ပျိုးရေးညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုကော်မတီ
ADSP	-----	စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးမှု အထောက်အကူပြုစီမံကိန်း
AMD	-----	စက်မှုလယ်ယာဦးစီးဌာန(လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန)
DAR	-----	စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီးဌာန (လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန)
DOA	-----	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန (လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန)
FS	-----	လက်တွေ့ဖြစ်ထွန်းနိုင်မှုလေ့လာခြင်း။
ID	-----	ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန(လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန)
LRPF	-----	မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒမူဘောင်
LUC	-----	မြေယာအသုံးပြုခွင့်လက်မှတ်
MOAI	-----	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
OP	-----	လုပ်ငန်းမူဝါဒ
PAP	-----	စီမံကိန်း၏သက်ရောက်မှုခံစားရသူများ
PIC	-----	စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ
PIC	-----	စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ
PMU	-----	စီမံကိန်းစီမံခန့်ခွဲမှုဌာနစိတ်
PSA	-----	စီမံကိန်းကွပ်ကဲရေးကော်မတီ
MAAP	-----	မြေယာသိမ်းဆည်းမှုလုပ်ငန်းအစီအစဉ်
SA	-----	လူမှုရေးရာစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း။
SLRD	-----	SLRD
TA	-----	နည်းပညာအထောက်အကူ
TOR	-----	TOR

က။ နောက်ခံအချက်အလက်များ

၁။ စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးမှု အထောက်အကူပြုစီမံကိန်း ADSPအတွက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ရန်ပုံငွေအား လက်ခံရန် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရမှ သဘောတူညီပြီးဖြစ်ပါသည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန (MOAI) သည် အကောင် အထည် ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းအနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ လုပ်ငန်းမူဝါဒဖြစ်သည့် 4.12 “ဆန္ဒအလျောက် မဟုတ်သော မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်း”နှင့် အပြည့်အဝကိုက်ညီမှုရှိစေရန် မြေယာနှင့် ပစ္စည်းများ သိမ်းယူခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံကိန်းအရ ဆောင်ရွက်ရမည့် မူဝါဒများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ဤစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

၂။ စီမံကိန်းအနေဖြင့် တိုင်းဒေသကြီး(၄)ခုဖြစ်သည့် ပဲခူးအရှေ့ပိုင်း၊ နေပြည်တော်၊ မန္တလေးနှင့် စစ်ကိုင်းတောင် ဒေသကြီးများရှိ အလယ်အလတ်အဆင့်မြေပြင်ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများကို အဓိကထား ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် (၇)နှစ်တာကာလတွင် အဆိုပါ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း (၈)ခုအထိအား ပံ့ပိုးသွားမည်ဖြစ်သည်။ ဤစီမံကိန်းအရ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆောင်ရွက်မည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများကို ဤစီမံကိန်းများကို ရွေးချယ်သတ်မှတ်ရာတွင် စီမံကိန်း ထိရောက်မှု နောက်ပိုင်းဆောင်ရွက်မည့် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှု လေ့လာချက် (FS)အပေါ်အခြေခံ၍ လေ့လာဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ပြန်လည်နေရာ ချထားခြင်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အစား မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်းနှင့် ပြန်လည်နေရာချ ထားရေးဆိုင်ရာမူဝါဒမူဘောင် (LRPF) ကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းကာလအတွင်း ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ မြေယာသိမ်း ယူခြင်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (LAAP) အား LRPF နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ OP 4.12 များနှင့် ကိုက်ညီစွာ အကောင်အထည်ဖော် စဉ်ကာလအတွင်း ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်သည်။

၃။ စီမံကိန်း၏ပုံစံပိုင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အသိပေးနိုင်ရန် စီမံကိန်းကြိုတင်ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်နေစဉ်ကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်သည့် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ခြင်း (SA)အပေါ် အခြေခံ၍ LRPF အား ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းသည် စီမံကိန်းမှ ရည်ရွယ်သည့် ဒေသကြီး(၄)ခုအတွင်းရှိ ကြိုတင်ရွေးချယ်သတ်မှတ်ထားသည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း (၄)ခုအား စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သွားမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း (၄)ခုမှာ ရည်ရွယ်သည့်ဒေသ (၄)ခုအတွင်းရှိ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း၏ ယေဘုယျလက္ခဏာရပ်များကို ဖော်ပြနိုင်ခြင်းကြောင့် ရွေးချယ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အကောင် အထည်ဖော်စဉ်ကာလအတွင်း ဆက်နွယ်သည့် စီးပွားရေး၊ နည်းပညာ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးရာကိစ္စရပ်များအား အသေးစိတ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ချက်များအပေါ် အခြေခံ၍

ဆောင်ရွက်မည့် (FS)အရ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုရှိသည်ဟု သတ်မှတ်နိုင်သည့် အချက်အပေါ်မူတည်၍ ၎င်းစီမံကိန်း(၄)ခုအနက်မှ မည်သည့်စီမံကိန်းတစ်ခုခုကိုမဆို ဤစီမံကိန်းမှ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆောင်ရွက်နိုင်ပါမည်။ ပြည့်စုံသည့်လူမှုရေးရာ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (SA) အား လက်တွေ့ ဆောင်ရွက်နိုင်မှု လေ့လာခြင်း (FS)၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် အကောင်အထည်ဖော်စဉ်ကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ် သလို ဤစီမံကိန်းအရ ပံ့ပိုးပေးမည့်ဆည်မြောင်း စီမံကိန်း လွှမ်းခြုံဒေသများအတွင်း တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ တည်ရှိခြင်း (သို့) စုပေါင်းနေထိုင်ခြင်းမျိုးရှိကြောင်း FS အရတိုင်းရင်းသား စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် တွေ့ရှိရပါက ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ OP ၄. ၁၀ (ဒေသခံတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ)နှင့်လည်း ကိုက်ညီမှုရှိစေရန်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

၄။ ဤစီမံကိန်းသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အုပ်စုအမျိုးအစား(ခ) အတွင်းကျရောက်ပါသည်။ အိမ်ထောင်စုများ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ရွှေ့ပြောင်းရခြင်း(သိ) မြေယာ/ပစ္စည်း ကြီးကြီးမားမားသိမ်းဆည်းရခြင်းမျိုးဖြစ်နိုင်ဖွယ် မရှိပါ။ ဤစီမံကိန်း၏ သက်ရောက်မှုခံစားရသူများ (PAP)မှာ အများအားဖြင့် စီမံကိန်းမှ တိုက်ရိုက်အကျိုးခံစားခွင့်ရမည့်သူ များဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင်အချို့သော တောင်သူမဟုတ်သူများနှင့် တိုက်ရိုက်အကျိုးခံစားရသူများမဟုတ်သည့် တောင်သူ အချို့အနေဖြင့် ပင်မနှင့် Secondary တူးမြောင်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း၊ စမ်းသပ်မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်သည် များမှ သက်ရောက်မှု ခံစားရနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီမံကိန်း

စီမံကိန်းဖွံ့ဖြိုးရေးဦးတည်ချက်

(၅) ဤ ADSP ၏ စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးတည်ချက်မှာ ပဲခူးအရှေ့ပိုင်း၊ နေပြည်တော်၊ မန္တလေးနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်း ဒေသကြီးများရှိ ရွေးချယ်ထားသည့် လက်ရှိ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း စနစ်များရှိရာ ဒေသများ၏ သီးနှံထွက်နှုန်းနှင့် Cropping Intensity များ တိုးတက်မြင့်မားလာစေရန်ဖြစ်သည်။ ၎င်းဦးတည်ချက်ရောက်ရှိအောင်မြင်စေရန် ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ် မြောင်းစနစ်များ ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်၊ ကိုက်ညီမှုရှိသည့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်များနှင့် နည်းပညာအကူ အညီများပေးခြင်းစသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

စီမံကိန်းအစိတ်အပိုင်းများ

(၆) အဆိုပြုသည့် ဤစီမံကိန်းတွင် အစိတ်အပိုင်း(၄)ခုပါဝင်ပါသည်။ (၁) ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ်မြောင်း စီမံခန့်ခွဲမှု (၂) စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်နှင့် နည်းပညာအကူအညီများ (၃) စီမံကိန်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့်

စီမံခန့်ခွဲခြင်း (၄) အရေးပေါ်အခြေအနေဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုချင်းစီ၏ အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြချက် များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

အစိတ်အပိုင်း(၁) ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ်မြောင်းစီမံခန့်ခွဲမှု

(၇) ဤအပိုင်းအနေဖြင့် ဆည်ရေသောက်ဧရိယာပမာဏနှင့် လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်မှု ပမာဏများတိုးမြှင့်လာစေရန် စီမံကိန်းဧရိယာအတွင်းရှိ ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ်မြောင်းဝန်ဆောင်မှုများ၏ လိုက်လျောညီထွေရှိမှုနှင့် အားထားနိုင်မှု တိုးမြှင့်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ်မြောင်းစီမံခန့်ခွဲမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ (၁)တောင်သူများ လိုအပ်ချက်အလိုက် ဆည်မြောင်းဝန်ဆောင်မှုများဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲများအပေါ် အာရုံစိုက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ (၂) သတ်မှတ်တိုင်းဒေသကြီးများရှိ ရွေးချယ်ထားသည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း (၈)ခု အတွင်း ၄၀,၀၀၀ ha ပမာဏအကျုံးဝင်သည့် ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ်မြောင်းအခြေခံအဆောက်အအုံများ ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဘဏ္ဍာရေးရာများ အစရှိသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၈) အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် စီမံကိန်း၏အထောက်အပံ့များတွင် - ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုတ်မြောင်း စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ၎င်းတို့၏လူသားအရင်းအမြစ်များ၊ အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်း၊ စီမံခန့်ခွဲရေးသတင်းအချက် အလက်စနစ်များနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ တောင်သူများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပြန်ဝေသည့်အဖွဲ့အစည်း များအတွက် ဆည်မြောင်းစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်အဖွဲ့အစည်းအဖြစ်လက်ရှိစိုက်ပျိုးရေး ညှိနှိုင်းမှုကော်မတီ (ACC)အား ပိုမိုအားကောင်းခိုင်မာရေး၊ ရေအသုံးပြုသူများအဖွဲ့ (WUG)များတည်ထောင်ခြင်းနှင့် အားကောင်းခိုင်မာစေခြင်း အစရှိသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါ WUG များတည်ထောင်ခြင်းနှင့် အားကောင်းခိုင်မာမှုများ ရှိစေရန် တောင်သူများအားပံ့ပိုးပေးနိုင်မည့်အရည်အသွေးပြည့်ဝပြီး လုံလောက်သောနည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများရှိ သည့် အဖွဲ့အစည်းများကို ငှားရမ်းအသုံးပြုပါမည်။ ပါဝင်နိုင်မှုရှိသည့် နည်းလမ်းနှင့် ရပ်ရွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ခိုင်မာသည့်အတွေ့အကြုံရှိသော အမျိုးသားအဆင့် (သို့) နိုင်ငံတကာအဆင့် NGO များကို ငှားရမ်း၍ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မှုလေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသော လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်း (M&E)များ ဆောင်ရွက် နိုင်ရန် အသုံးပြုသွားပါမည်။

(၉) စီမံကိန်းအနေဖြင့် ရွေးချယ်ထားသည့်စနစ်များ ၂ခု၊ ၃ခုတွင်ရှိသည့် လယ်ယာမြေ ရေစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေခံအဆောက် အအုံနှင့် စမ်းသပ်မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန်လည်း ပံ့ပိုးသွားပါမည်။ အဆိုပါမြေယာဖွံ့ဖြိုး ရေး စမ်းသပ်အစီအစဉ်များတွင် လက်ရှိမညီညာသည့်ပုံစံရှိသော စိုက်ကွက်များအား တူညီသည့်အရွယ်အစား၊ ညီညာသည့် ပုံစံဖြစ်စေရန်ချိန်ညှိခြင်းနှင့်အတူ မြေယာပြန်ပြုပြင်ညီညာခြင်းများ၊ လယ်ယာမြေ၊ ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနယ်မြောင်း၊ တူး မြောင်းများ၊ အသုံးပြုလမ်းများတည်ဆောက်ခြင်းအစရှိသည်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ အရည်အသွေးပြည့်ဝသည့် သီးခြား (third party) (ဥပမာ NGO)အနေဖြင့် စီမံကိန်း၏ တိုက်ရိုက်အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများအဖြစ် ကနသတ်မှတ်မရှိပါဝင်သည့် ဒေသခံ ပြည်သူများအားလုံး စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်နိုင်ရေးနှင့် ၎င်းတို့အပေါ်ကျရောက်နိုင်သည့် ဆိုးကျိုးများအနည်းဆုံးဖြစ်စေရေး (သို့) အခြားနည်းဖြင့် လျော့ချနိုင်ရေးစသည်များအတွက် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ပါဝင် နိုင်ခွင့်ရှိသော လေ့လာစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (M&E)များကိုလည်း ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သဖြင့် ဒေသခံပြည်သူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏နစ်နာမှုများအတွက် (သို့) စီမံကိန်းနှင့်ပတ်သက်၍ တိုက်ရိုက်စုံစမ်းမှုများအတွက် သီးခြား (third party)ဝန်ဆောင်မှု အဖွဲ့အစည်း၏ ပံ့ပိုးမှုနှင့်အတူ ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရအရာထမ်းများ ရှေ့မှောက်တွင် ပြောဆိုဆောင်ရွက်နိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။ သီးခြား (third party) ဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့အစည်းများသည် မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးစမ်းသပ်အစီအစဉ်များနှင့်ပတ်သက်သည့် လုပ်ငန်းများအားလုံးအတွက် မြို့နယ်ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန (ID)၊ ---- (SLRD)နှင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေး ကော်မတီများနှင့် နီးကပ်စွာလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။

အပိုင်း (၂)

လယ်ယာမြေဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်နှင့် နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများ

(၁) ဤအပိုင်းအနေဖြင့် ရည်ရွယ်သည့်ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများရှိ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် နည်းလမ်းများအားပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့် လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်မှုတိုးမြှင့်စေရေးနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုစရိတ်လျော့ချရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ထို့အပြင် ရည်ရွယ်သည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများရှိ မြေဆီလွှာအမျိုးမျိုးအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန် သည့် မြေဩဇာအသုံးပြုမှုများ မြှင့်တင်ခြင်း၊ မျိုးစေ့ထောက်ပံ့ရေးစပကြောင်းများခိုင်မာစေခြင်း၊ တောင်သူအခြေခံ Seed Multiplication အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အင်္ဂါရပ်များဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းအားဖြင့် အရည်အသွေးရှိသည့် မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်ခြင်း (အဓိကအားဖြင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှထုတ်လုပ်သော စပ်မျိုးမဟုတ်သည့် စပါး (ပဲအမျိုးမျိုးနှင့် ဆီထွက်သီးနှံများ)စသည်များကို ပံ့ပိုးသွားမှာဖြစ်သလို ပေါင်းစပ်ပိုးမွှား စီမံခန့်ခွဲရေးနည်း စနစ်များကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် အပင်များကာကွယ်ရေးအတွက် စွမ်းရည်ပိုမို ကောင်းမွန်စေရန် MOAI နှင့်တောင်သူများအား

ပံ့ပိုးကူညီသွားပါမည်။ အဆိုပါစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာနည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ကောင်းမွန်သည့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းပညာများကို ရည်ရွယ်သည့် တောင်သူများထံသို့ ဖြန့်ဝေနိုင်ရန် တောင်သူများ၏လိုအပ်ချက်နှင့် နည်းပညာအခက်အခဲများ၊ လယ်ယာမြေစနစ်များ၊ ဈေးကွက်အခွင့်အလမ်းများ အပေါ်အခြေခံသည့် ကောင်းမွန်သည့် စိုက်ပျိုးရေးအကြံပေးဝန်ဆောင်မှုများမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ထို့ပြင် စီမံကိန်းအနေဖြင့် ကျေးရွာတိုးချဲ့ပညာရေးစင်တာများ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း (သို့) တည်ဆောက်ခြင်း၊ ကောင်းမွန်သည့် နည်းပညာသရုပ်ပြ စိုက်ခင်းများ တည်ထောင်ခြင်း၊ သင်တန်းအစီအစဉ်များ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် MOAI တိုးချဲ့ဝန်ထမ်းများနှင့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များအား လုပ်ငန်းနှင့် ခရီးသွားလာခြင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများစသည် ကိစ္စရပ် များတွင်လည်း ကူညီပံ့ပိုးသွားပါမည်။

၁၁။ ရည်ရွယ်သည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများရှိ အမြတ်အစွန်းများသော စက်မှုလယ်ယာလုပ်ငန်းများအတွက် ကောင်းမွန် သော သတ်မှတ်ချက်များ ပျံ့နှံ့မှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင် စီမံကိန်းအနေဖြင့် MOAI မှ စက်ပြင်ပညာရှင်များအား သင်တန်းများပေးခြင်း၊ အသေးစားလယ်ယာစနစ်များအတွက် သင့်တော်သည့်ရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီသော နည်းပညာ သစ်များ စမ်းသပ်ခြင်းအတွက် သင့်တော်သည့် ရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသော နည်းပညာသစ်များ၊ စမ်းသပ်ခြင်း၊ သရုပ်ပြခြင်း၊ ရည်ရွယ်သည့်ဆည်မြောင်းစနစ်များတွင် စက်မှုဝန်ဆောင်မှုများ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းစသည့် နည်းလမ်းများဖြင့်စက်မှုလယ်ယာ ကဏ္ဍကို ပံ့ပိုးသွားပါမည်။ ထို့အပြင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ မိတ္ထီလာ Maganization Training Center သင်တန်းကျောင်း၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်နိုင်ရန် ခေတ်မှီသင်တန်းစနစ်များနှင့် ပစ္စည်းများပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ ပြုပြင်ရေး အလုပ်ရုံများအား အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများကိုဆောင်ရွက်၍ MOAI Maganization Service Station များမှ ဝန်ထမ်းများ တောင်သူများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပြည့်စုံသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ သင်တန်းများဖြည့်ဆည်းပေးသွားပါမည်။ သည့်အပြင် စီမံကိန်းဧရိယာရှိ MOAI Maganization Service Station (၄)ခု အတွက် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများနှင့် ပူးပေါင်း၍ စက်ပစ္စည်းများနှင့် ရွှေ့ပြောင်းပြုပြင်ရေး အလုပ်ရုံများ ရွေးချယ်သတ်မှတ်၍ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းအားဖြင့် ရာသီဥတုနှင့် ကိုက်ညီသော စက်မှုနည်းပညာများ တောင်သူများထံသို့ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း၊ အပူပိုင်း ဒေသရှိ အသေးစားလယ်ယာစနစ်များအတွက် သင့်တော်သောစရိတ်သက်သာသည့် ဝန်ဆောင်မှုများဖြည့်ဆည်း ခြင်းနှင့် တောင်သူများအတွက် သင်တန်းများအစရှိသည် တို့ကို ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

အစိတ်အပိုင်း(၃) - စီမံကိန်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အခန်းခွဲခြင်း

စီမံကိန်းစီမံခန့်ခွဲမှု ဌာနစိတ် PMU အားဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပါမည်။ ၎င်းတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဆိုင်ရာ MOAI ဝန်ထမ်းများပါဝင်မည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အား သက်ဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်ရေးဌာနများမှ အချိန်ပြည့် စနစ်ဖြင့် PMU သို့ ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်စေပါမည်။

စီမံကိန်း အပိုင်းတစ်ခုချင်းစီနှင့် အပိုင်းခွဲများ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ဌာနဆိုင်ရာ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရေးဌာနစိတ်များမှ တစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ PMU အနေဖြင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ရေး၊ ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲ ခြင်း၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကိစ္စရပ်များ စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ အဖွဲ့အစည်းအတွင်းနှင့် ပြင်ပစာရင်းစစ်ဆေးခြင်း၊ စီမံကိန်း လေ့လာစစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်း (M & E) စနစ်များ တည်ထောင်ခြင်းများ အပါအဝင် ဘဏ္ဍာရေးထိန်းသိမ်းမှုဆိုင်ရာ အစီအမံများအတွက် လွှမ်းမိုးမှုရှိနိုင်ဆောင်ရွက်မှုများကို တာဝန်ယူရပါမည်။ MOAI ၏ အကောင်အထည်ဖော်ရေး စွမ်းရည် ဖြည့်ဆည်းရန်လိုအပ်သည့်နေရာများတွင် ပြည်ပပညာရှင်များကို ခေါ်ယူအသုံးပြုပါမည်။ ဤအပိုင်းအနေဖြင့် M&E စနစ်နှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုတင်းအချက်အလက်စနစ်များ ထူထောင်ခြင်း၊ ပါဝင်နိုင်ခွင့်ရှိသော M & E ဆက်သွယ်ရေးနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲအစီအစဉ်၊ ပြင်ပမှ ခေါ်ယူသည့် ဝန်ထမ်းလစာများ၊ သက်ဆိုင်ရာ ရုံးပစ္စည်းများနှင့် ခရီးသွားလာခြင်းများ အပါအဝင် ဆက်နွယ်သည့် နည်းပညာဆိုင်ရာအကြံပေးဝန်ဆောင်မှုများအတွက် ဘဏ္ဍာရေးပံ့ပိုးသွားပါသည်။

အစိတ်အပိုင်း(၄) အရေးပေါ်အခြေအနေဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

၁၃။ ဤဘတ်ဂျက်မဲ့အစိတ်အပိုင်း၏ ဦးတည်ချက်မှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ၊ အရေးပေါ်အခြေအနေများအတွက် လိုအပ်သည့်ပြင်ဆင်မှုများနှင့် မြန်ဆန်သည့်ဖြေရှင်းမှုများ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် အခြားအပိုင်းများကို ချေးငွေများအား မြန်ဆန်စွာ ပြန်လည်ခွဲဝေချထားခြင်းလိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာအစီအမံများ

၁၄။ ADSP၏ အကောင်အထည်ဖော်ရေးအဖွဲ့အစည်းမှာ MOAI ဖြစ်ပါသည်။ ဗဟိုအဆင့်တွင် စီမံကိန်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ကြီးကြပ်ရေးအတွက် စီမံကိန်း ကွပ်ကဲရေးကော်မတီ PSC ကို ဖွဲ့စည်းပါမည်။ မြို့နယ်အဆင့်တွင် ညှိနှိုင်းရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ACC အား တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေပါသည်။

၁၅။ MOAI အတွင်းမှာပင် PMU အား ဖွဲ့စည်းမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းအနေဖြင့် နေ့စဉ် စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများ (ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအပါအဝင်) ကို တာဝန်ယူရပါမည်။ PMU အား အချိန်ပြည့် PMU မန်နေဂျာ မှ ဦးဆောင်ပါမည်။ PMU တွင် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးညှိနှိုင်းရေးမှူးခန့်အပ်မည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းအနေဖြင့် MPU မန်နေဂျာသို့ တိုက်ရိုက်အစီရင်ခံရပါမည်။ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းများက

MOAI ဌာနများရှိ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ရေး ဌာနစိတ်များ (PIUs) များမှာ လိုအပ်သည့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု များနှင့်အတူ သီးခြား (third Party) အကောင်အထည်ဖော်ရေး မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ စီမံကိန်း အပိုင်း(၁)အကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန (ID) မှ (SLRD) နှင့် စက်မှုလယ်ယာဦးစီးဌာန (AMD) များ၏ နည်းပညာအကူအညီဖြင့် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။ စီမံကိန်း အပိုင်း(၂) အကောင်အထည်ဖော်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန (DOA) နှင့် ၎င်းဌာနခွဲများမှ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီး ဌာန (DAK) ၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ဤစီမံကိန်းအပိုင်းရှိ စက်မှုလယ်ယာ လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် AMD မှ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါမည်။

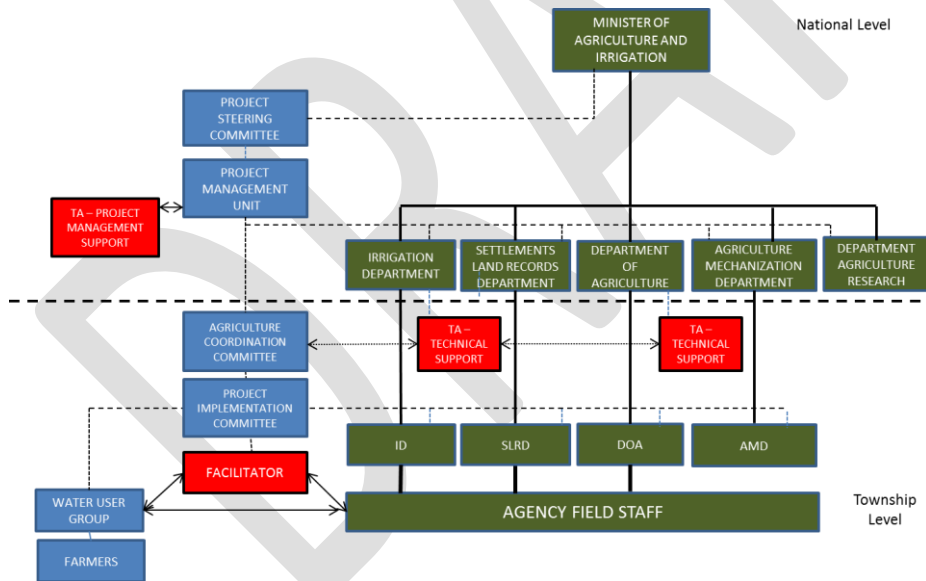
၁၆။ မြို့နယ်အဆင့်တွင် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရေးကော်မတီ (PIC) သည် သဘောတူညီထားသည့် လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက် တာဝန်ယူရပါမည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ACC ၏ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ PIC အား MOAI ၏ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ဌာနများအားလုံးမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်ဖြစ်ပြီး ID မှ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ PICတွင် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး တာဝန်ခံတစ်ဦး ရှိမည် ဖြစ်ပြီး မြို့နယ်အဆင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအတွက် သီးခြား (Third Party) ဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့ အစည်းနှင့် အနီးကပ် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ စီမံကိန်းအနေဖြင့် WUG အဖွဲ့အစည်း တည်ထောင်ခြင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ အားကောင်းခိုင်မာရေးအတွက် ပံ့ပိုးမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းအဖွဲ့အစည်းများသည် ရပ်ရွာအဆင့်ဆည်မြောင်း နှင့် တိုးချဲ့လုပ်ငန်းများ အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းများ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲခြင်း အစရှိသည်များအတွက် အခြေခံအဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်လာပါမည်။

၁၇။ PMU ရှိ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးညှိနှိုင်းရေးမှူးများသည် ဤ LRPF အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအပါအဝင် ယေဘုယျ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုများ အဓိကတာဝန်ခံဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါမည်။ PMU အနေဖြင့် စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး၊ ဘဏ္ဍာရေးစီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ အဖွဲ့အစည်း အတွင်းနှင့် ပြင်ပစာရင်းစစ်ဆေးခြင်း၊ စီမံကိန်း M & E စနစ်များ ထူထောင်ခြင်းများ အပါအဝင် ဘဏ္ဍာရေးရာ ထိမ်းသိမ်း ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် လွှမ်းခြုံညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများကို တာဝန်ယူရပါမည်။

၁၈။ ဤစီမံကိန်းအရ သီးခြား (Third Party) ဝန်ဆောင်မှု အဖွဲ့အစည်းအား ဌာနရမ်းအသုံးပြု၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များအတွင်း အကျိုးခံစားရမည့် တောင်သူများအား ပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ DOI ၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ ပညာရှင်များနှင့် လက်တွဲ၍ တောင်သူများအား ပံ့ပိုးပေးခြင်း။ DOI၏

နည်းပညာဆိုင်ရာပညာရှင်များနှင့် လက်တွဲ၍ တောင်သူပိုင်စနစ်များ စီမံခန့်ခွဲခြင်းအတွက်မျှတ၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသော နည်းစနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးစေရန် ပံ့ပိုးကူညီခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ထို့ပြင် ၎င်းအဖွဲ့အစည်းသည် ထိခိုက်မှုရှိသူများ၏ နစ်နာမှု ကိစ္စရပ်များ စုစည်းခြင်းနှင့် တောင်သူများ၏ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းများ စနစ်တကျ ရှိစေရန် ကူညီပေးခြင်းများ အပါအဝင် ဘေးကင်း လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော်သူများအား လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းနှင့် ကျေးရွာအဆင့်လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုများ ရှိစေရန် လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းစသည့်လုပ်ငန်းများဖြင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးညှိနှိုင်းရေးမှူးအားပံ့ပိုးကူညီရပါမည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများကို အကျိုးခံစားခွင့်ရသည့် တောင်သူများအကြား၊ တောင်သူများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း များအကြား အဆင်ပြေချောမွေ့စေရေးအတွက် အဓိကထားဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သလို နည်းပညာဆိုင်ရာ ပုံစံပြုလုပ်ငန်း စဉ်တွင် လူမှုရေးရာသက်ရောက်မှုများအား အပြည့်အဝထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုရှိစေရေးအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ ပုံစံပြုခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်သို့ လူမှုရေးရာ အချက်အလက်များ ပံ့ပိုးဖြည့်ဆည်းခြင်းကိုလည်း ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

ပုံ(၁) စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် ဖွဲ့စည်းပုံအစီအစဉ်

(ဂ) လက်ရှိဥပဒေရေးရာနှင့်အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ မူဘောင်များ

မြေယာဥပဒေများ

(၁၉) လယ်ယာမြေဥပဒေကို ၂၀၁၂ခုနှစ် မတ်လတွင် ပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါဥပဒေအရ မြေယာများအားလုံး ၏ မူလပိုင်ရှင်မှာ နိုင်ငံတော်ဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းဥပဒေအရ လယ်ယာမြေနှင့်ပတ်သက်၍ ပုဂ္ဂလိက အသုံးပြုခွင့်တွင် ရောင်းချပိုင်ခွင့်၊ လဲလှယ်ပိုင်ခွင့်၊ အမွေဆက်ခံပိုင်ခွင့်၊

လျာဒါန်းပိုင်ခွင့်၊ ငှားရမ်းနှင့် ပေါင်နှံခွင့်များ ပါဝင်သည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းလယ်ယာမြေဥပဒေတွင် တောင်သူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ အသုံးပြုခွင့်များကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည့် သတ်မှတ်ချက်များလည်း ပါဝင်ပြီး အဆိုပါ အခွင့်အရေးများအား နိုင်ငံတော်အာဏာနှင့် ပယ်ဖျက်နိုင်ခြင်း၊ မြေယာအငြင်းပွားမှုများအတွက် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် နိုင်ငံတော်မှ မြေယာများကို အများပြည်သူအကျိုးကိစ္စရပ်များအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်သိမ်းယူပါကနစ်နာကြေးပေးဆောင်ရန်အခြေခံလိုအပ်ချက်များလည်း ပါဝင်ပါသည်။

(၂) မြေလွတ်၊ မြေရိုင်းနှင့်ပလပ်မြေ စီမံခန့်ခွဲမှု ဥပဒေကိုလည်း ၂၀၁၂ခုနှစ်တွင် အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ မြေလွတ်၊ မြေရိုင်းနှင့် ပလပ်မြေများ အသုံးပြုခြင်းနှင့် ခွဲဝေချထားခြင်းများကို ဤဥပဒေဖြင့် စီမံခန့်ခွဲပါသည်။ ၎င်းဥပဒေမှ မြေလွတ်၊ မြေရိုင်းနှင့် ပလပ်မြေစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဗဟိုကော်မတီ (CCVFFV) အား ထူထောင်ရန် ဖော်ပြထားပြီး ၎င်းကော်မတီသည် အဆိုပါ မြေများအား အသုံးပြုခွင့်ချထားပေးမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါသည်။ မဖြစ်မနေ မြေယာ သိမ်းဆည်းရမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ စီမံခန့်ခွဲရာတွင်မူ ၁၈၉၄ခုနှစ်မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်းအက်ဥပဒေများအဓိကဥပဒေအဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိပါသည်။ အဆိုပါအက်ဥပဒေအရ အစိုးရအနေဖြင့် အများပြည်သူ အကျိုးကိစ္စရပ်များအတွက် မြေယာ သိမ်းယူခြင်းအား ခွင့်ပြုထားပြီး ယင်းအတွက် မြေပိုင်ဆိုင်သူများအား နစ်နာကြေးပေးရန်လည်း ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ ဖော်ပြချက်များတွင် မြေယာသိမ်းယူခြင်းအတွက် လိုအပ်သော အသိပေးနှိုးဆော်ခြင်း၊ ကန့်ကွက်ခြင်း(သို့) အယူခံဝင်ခြင်း စသည် လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် မြေတန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်း နည်းစနစ်များလည်း ပါဝင်ပါသည်။

အဖွဲ့အစည်းများ

(၂၂) လယ်ယာမြေများအတွက် အဓိက တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သည့်အဖွဲ့အစည်းမှာ MOAI ဖြစ်ပါသည်။ ဝန်ကြီးဌာန အနေဖြင့် မြေယာအသုံးပြုမှု အစီအစဉ်များ၊ ရေအရင်းအမြစ်များ၊ ဆည်မြောင်း၊ စက်မှုလယ်ယာ၊ ကြေးတိုင်းနှင့်မြေစာရင်း၊ အခြားကိစ္စရပ်များအတွက် တာဝန်ယူကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးစီးဌာနများရှိပါသည်။ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့အစည်း (FMB) နှင့် CCVFFV (၂၀၁၂ခုနှစ်အတွင်း ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် ဖော်ပြပါ ဥပဒေနှစ်ရပ်အရ ထူထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။) အဖွဲ့များသည် အဆိုပါသက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများအရ စီမံခန့်ခွဲသည့် မြေယာအသုံးပြုခွင့်အတွက် လျှောက်ထားမှုများ စိစစ်အတည်ပြုခြင်းများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရပါသည်။

(ဃ) ကမ္ဘာ့ဘဏ်လုပ်ငန်းမူဝါဒ (OP 4.12)

(၂၃) ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ လုပ်ငန်းမူဝါဒ (OP - 4.12) သည် အောက်ပါ ဦးတည်ချက် အောင်မြင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

(က) အကယ်၍ လက်တွေ့ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော (သို့) အနည်းဆုံးလျော့ချနိုင်ပြီး စီမံကိန်းပုံစံနှင့် ပတ်သက်၍ အခြား အားထားနိုင်သည့် နည်းလမ်းများအား လေ့လာဆန်းစစ်ရန် အခြေအနေရှိပါက ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော မြေသိမ်းယူခြင်း ကိစ္စရပ်များကို ရှောင်လွှဲရန်ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အကယ်၍ ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားမှုအား ရှောင်လွှဲရန် မဖြစ်နိုင်ပါက ယင်းသို့ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားရမှုများကို ရေရှည်တည်တံ့အောင်မြင်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အဖြစ် မှတ်ယူ ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် စီမံကိန်းအရရွှေ့ပြောင်းရသူများအား စီမံကိန်းအကျိုးကျေးဇူးများမျှဝေခံစားနိုင်စေရန်နှင့် လုံလောက်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရင်းအမြစ်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးရ ပါမည်။ ရွှေ့ပြောင်းရသူများအား အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စွာဆွေးနွေးအကြံပေးတိုင်ပင်ခြင်းနှင့် ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားမှု အစီအစဉ် စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ရန် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

(ဂ) ရွှေ့ပြောင်းရသူများ၏ သက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းနှင့် လူနေမှုဘဝအဆင့်အတန်းများ တိုးတက်ရောင်းမွန်စေရေး (သို့) အနည်းဆုံးမူလအတိုင်း ဆက်လက်တည်ရှိနေရေးအတွက်ကူညီပံ့ပိုးရမည်ဖြစ်ပြီးလက်တွေ့အားဖြင့်မရွှေ့ပြောင်းမှီကာလ ရှိ အဆင့်အတန်း(သို့) မည်သည့်နည်းလမ်းအဖြစ်စေ ပိုမိုမြင့်မားသည့်အဆင့်အတန်းအား သတ်မှတ်၍ စီမံကိန်း အကောင် အထည်ဖော်မှုကနဦးလုပ်ငန်းများ မစတင်မှီအချိန်ကာလရှိ ၎င်းအဆင့်အတန်းအတိုင်း အနည်းဆုံးတူညီသည့် အဆင့်အတန်း ထိမ်းထားနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

(၂၄) ဤမူဝါဒအရ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အကူအညီဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်းများနှင့် ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်းများကြောင့် အောက်ပါရလဒ်များ ဖြစ်စေသော တိုက်ရိုက်စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးရာ သက်ရောက်မှု များ ပါဝင်ပါသည်။

(၁) နေရာရွှေ့ပြောင်းခြင်း(သို့) မှီခိုနေထိုင်ရာ ဆုံးရှုံးခြင်း

(၂) ပစ္စည်းများ(သို့) ၎င်းပစ္စည်းများအား အသုံးပြုနိုင်မှုဆုံးရှုံးခြင်း

(၃) အဆိုပါသက်ရောက်မှုခံရသည့် ပြည်သူများအနေဖြင့် အခြားနေရာသို့ ရွှေ့ပြောင်းရသည်ဖြစ်စေ၊ မရွှေ့ပြောင်း ရသည်ဖြစ်စေ ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်များ(သို့) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသည် မည်သည့်ဘဏ္ဍာရေးရာအရင်းအမြစ်ကို အသုံးပြုသည်ဖြစ်စေ ဆန္ဒအလျောက်မဟုတ်သော မြေသိမ်း ဆည်းခြင်းကို ဖြစ်စေသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများအားလုံးအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိပါသည်။

(၂၅) ဤမူဝါဒအရ ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားမှု လုပ်ငန်းအစီအစဉ်(သို့) သက်ရောက်မှု ခံရသည့် ပြည်သူများအား ၎င်းတို့ အတွက် ရွေးချယ်ရန်နည်းလမ်းများ၊ အခွင့်အရေးများနှင့် ပတ်သက်၍ အသိပေးခြင်း၊ အကြံပြုဆွေးနွေးတင်ပင်ခြင်း၊ ရွေးချယ် နည်းလမ်းများ ကမ်းလှမ်းခြင်း၊ နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့ကျသော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားမှု အခြား နည်းလမ်းများ၊ ၎င်းတို့၏ ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားမှုနှင့် ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုများအတွက် အပြည့်အဝကာမိသည့် နစ်နာကြေးများ ထိရောက်မြန်ဆန်စွာ ဖြည့်ဆည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတကာတန်ဖိုးသတ်မှတ်မှု စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် နည်းဥပဒေများ စသည်များ အတွက် နည်းလမ်းများ ပါဝင်သော ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားခြင်း မူဝါဒမူဘောင်ကို ငွေချေးယူသူမှ ဆောင်ရွက်တင်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၂၆) မြေယာနှင့်ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုများအတွက် နစ်နာကြေးနှင့် ပတ်သက်သည့် အမျိုးသား ဥပဒေသည် ရွှေ့ပြောင်းစရိတ် အရ ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုများအတွက် နစ်နာကြေးဆိုင်ရာ OP 4.12 ၏ အရေးပါသည့် နည်းဥပဒေများနှင့် အလားသဏ္ဍာန် တူညီမှုရှိပါသည်။ သို့သော် OP 4.12 သည် ပိုမို၍ အသေးစိတ်ဖော်ပြချက်များ ပါဝင်ပြီး အမျိုးသားဥပဒေတွင် မတွေ့ရသည့် အခြားလိုအပ်ချက်များလည်း ပါဝင်ပါသည်။ ဥပမာ- ရွှေ့ပြောင်းနေရာချထားမှု လုပ်ငန်းအစီအစဉ် ပြင်ဆင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အကြံပြုဆွေးနွေးတင်ပင်ခြင်းနှင့် အများပြည်သူအား အသိပေးကြေငြာခြင်းစသည့်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ဤစီမံကိန်းအရ ကွာဟချက်များရှိနေပါက ဤ LRFပါ ဖော်ပြချက်များနှင့် OP 4.12 များအရ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သွား ပါသည်။

(c) အလားအလာရှိသည့် သက်ရောက်မှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်အတိုင်းအတာ

(၂၇) အဓိကကျသည့် စီမံကိန်း၏ သက်ရောက်မှုခံရသူ (PAP) အများစုမှာ အငယ်စား လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သူ တောင်သူများ ဖြစ်ပါသည်။ ဤစီမံကိန်းအရ မြေယာ/ပစ္စည်းသိမ်းယူခံရသူများမှာ ယေဘုယျအားဖြင့်ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနွှတ်မြောင်း အခြေခံအဆောက်အအုံများ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့် မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးစမ်းသပ်အစီအစဉ်များမှ တိုက်ရိုက်အကျိုးခံစားရမည်သူ/ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသူများသာဖြစ်ပါသည်။ ခြွင်းချက်အနေဖြင့် အဓိကနှင့် Secondary တူးမြောင်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း၏ သက်ရောက်မှုခံရသည့် ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်သူများတွင် တောင်သူမဟုတ်သူ များလည်း ပါဝင်နိုင်ပြီး ၎င်းတို့အနေဖြင့် စီမံကိန်းမှ အကျိုးခံစားရမည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော် ဤစီမံကိန်းအရ ယင်းသို့ အဖြစ် အပျက်များ အများအပြားဖြစ်နိုင်ခြေမရှိပါ။ စီမံကိန်းပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ် ချက်အရ အချို့သော ဗမာလူမျိုးမဟုတ်သည့် တောင်သူများ စီမံကိန်းဧရိယာအတွင်းတည်ရှိပြီး စီမံကိန်းတွင်ပါဝင် မှုရှိသော် လည်း အများစုမှာ ဗမာလူမျိုးများသာဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အသေးစား လုပ်ငန်းမိသားစုများအား အထူးအလေးပေးဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂၈) ဤစီမံကိန်းအရ ကြီးမားသည့်ပုဂ္ဂလိကမြေသိမ်းယူခြင်းမျိုးဖြစ်နိုင်ချေမရှိပါ။ ဤစီမံကိန်းအနေဖြင့် လက်ရှိ တည်နေရာ တလျှောက်ရှိ ၄၀၀၀၀ ha ပါဝင်သည့် လက်ရှိ ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနယ်မြောင်းအခြေခံအဆောက်အအုံများ ပြန်လည် ထူထောင်ရေးဆောင်ရွက်ပါမည်။ အိမ်ထောင်စုများ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ရွှေ့ပြောင်းရခြင်းမျိုးမျှော်မှန်းထားခြင်းမရှိပါ။ ကျေးရွာတိုးချဲ့စင်တာများကို နိုင်ငံတော်ပိုင်မြေပုံတွင် တည်ဆောက်ပါမည်။ ဆည်များ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ပိုမိုကောင်းမွန် စေရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဆည်များ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်း ဆည်များ၏ ကိုယ်ထည်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများကိုသာ အကန့်အသတ်နှင့် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ မြေယာဆုံးရှုံးမှု (သို့) မြေယာအသုံးပြုခွင့်ဆုံးရှုံးမှု (သို့) ဝင်ငွေဆုံးရှုံးမှုရလဒ်များ ဖြစ်ပေါ်စေမည် မဟုတ်ပါ။ ယာယီမြေယာနေရာယူ အသုံးပြုမှုများ အတတ်နိုင်ဆုံးရှောင်ရှားနိုင်ရန်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းအများစုကို သီးနှံ စိုက်ပျိုးမှုမရှိသည့် ရာသီများတွင်သာ ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျေးရွာတိုးချဲ့စင်တာ (VEC) များကို အများပြည်သူပိုင် (နိုင်ငံပိုင်)မြေများတွင်သာ ဆောက်လုပ် မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂၉) ဖွဲ့စည်းပုံစီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ဝတ္တရားများ(အစိုးရ(သို့)ရပ်ရွာ)၊ သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာများ၊ ၎င်းတို့၏ သက်ရောက်မှု နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတိုင်းအတာကို ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် သက်ရောက်ခံရသူများ၏ အရည်အသွေး၊ သက်ရောက်ခံရသူများအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှ တိုက်ရိုက်နှင့်မြင်သာသည့် အကျိုးကျေးဇူးရရှိခြင်းရှိ/မရှိ စသည့် အချက်များအပေါ်အခြေခံ၍ မြေယာသိမ်းယူခြင်းနှင့် ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုများကို ကျယ်ပြန့်သည့်အမျိုးအစား(၂)မျိုးအဖြစ် ခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ ပထမအမျိုးအစားတွင် အဓိကစနစ်တူးမြောင်းများ (Primaryနှင့်Secondary)တိုးတက်ကောင်းမွန်စေခြင်း မှဖြစ်ပေါ်လာသည့် သက်ရောက်မှုများပါဝင်ပါသည်။ သက်ရောက်ခံရသည့် ပြည်သူများအနေဖြင့် ကန့်သတ်ခြင်းမရှိဘဲ စီမံကိန်း၏ တိုက်ရိုက်အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများ (သို့) WUG အဖွဲ့ဝင်များ အဖြစ်ပါဝင်ပါသည်။ အချို့သော တောင်သူ မဟုတ်သူများလည်း ထိခိုက်မှုရှိနိုင်ပါသည်။ ဒုတိယအမျိုးအစားတွင် မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးစမ်းသပ်အစီအစဉ်နှင့် စပ်လျဉ်းသော သက်ရောက်မှုများ ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါ အမျိုးအစားအတွက် သက်ရောက်မှုခံရသည့် ပြည်သူများအားလုံးမှာ စီမံကိန်း၏ အကျိုးခံစားရသူများနှင့် WUGအဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်အချို့သော တောင်သူများအနေဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းမှုကုန်ကျ စရိတ်အရ နှစ်နာကြေးဖြင့် စမ်းသပ်အစီအစဉ်တွင် မပါဝင်ရန် ရွေးချယ်ကောင်း ရွေးချယ်နိုင်ပါသည်။ စမ်းသပ်မြေယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းနယ် သတ်မှတ်ချဉ်းအတွင်းရှိ မြေယာ(သို့)ပစ္စည်း ပိုင်ဆိုင်သူများသာလျှင် သက်ရောက်မှုရှိပါမည်။

အဓိကစနစ်များ (Primary နှင့် Secondary တူးမြောင်းများ)

(၃၀) စီမံကိန်းအနေဖြင့် လက်ရှိတည်နေရာ တလျှောက်ရှိတည်ရှိပြီး Primary နှင့် Secondary တူးမြောင်းအများစုကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများတွင် လက်ရှိအဓိက Conveyance များ ရေစီးဆင်းမှု ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် နုန်းတင်ခြင်း စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များ၊ ဆည်မြောင်း၊ ရေနုပ်မြောင်းစနစ်များ၏ (de-siltation) အကာအကွယ် ဖြစ်သော မျက်နှာပြင်များ၏ နောက်ခံဖြည့်ဆည်းမှုဖြင့် တမန်များခိုင်မာအားကောင်းစေခြင်း (တိုက်စားမှုနှင့် ဆင်ခြေလျှော့ မတည်ငြိမ်မှုများမှ) တည်ဆောက်မှုနှင့် ဂိတ်များ ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်းစသည့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ပါဝင် ပါသည်။ တချို့သော ဧရိယာများတွင် ရေနုပ်မြောင်းတူးမြောင်းများအားရှင်းလင်းရန်နှင့် ရေလျှံခြင်းပြဿနာများ တားဆီး/ လျော့ချနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သလို ဆည်မြောင်း၊ တူးမြောင်းများအတွင်း နုန်းတင်ခြင်းများကို တားဆီးရန်လည်း ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လုပ်ငန်းများအားလုံးကို တည်ရှိပြီးဆည်မြောင်းစနစ်များတွင်သာ ကန့်သတ်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး တူးမြောင်းအသစ်များဆောက်လုပ်ခြင်းမပြုပါ။ တည်ရှိပြီးတူးမြောင်းများအနည်းငယ်ပြန်လည်ချိန်ညှိခြင်းမျိုး လိုအပ်နိုင်သော်လည်း ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများမှာ အနည်းငယ်သောအတိုင်းအတာသာဖြစ်၍ ပြင်ပအလုပ်သမား အများအပြားလိုအပ် မည်မဟုတ်ပါ။ အလားအလာရှိသော သက်ရောက်မှုများတွင် ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေ ဆုံးရှုံးမှုအနည်းငယ်နှင့် တူးမြောင်းတလျှောက်ရှိ သစ်ပင်များ၊ တည်ဆောက်မှုများနှင့် ခြံစည်းရိုးများစသည့်တည်ရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်းများအကန့်အသတ်ဖြင့် ဆုံးရှုံးမှုများမှာ တူးမြောင်းများအသေးစားပြန်လည်ချိန်ညှိခြင်းနှင့် အသုံးပြုလမ်းများတည်ဆောက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။ စီမံကိန်းမှ တိုက်ရိုက်အကျိုးကျေးဇူးအဖြစ် ဆည်ရေပိုမိုကောင်းမွန်စွာအသုံးပြုနိုင်မည့် တောင်သူများအပြင် တောငသူမဟုတ် သူများအနေဖြင့်လည်း တူးမြောင်းတမန်များတလျှောက်နှင့် အသုံးပြုလမ်းတည်ဆောက်သည့်နေရာများရှိ ပုဂ္ဂလိကပစ္စည်း ဆုံးရှုံးမှုများရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် primary တူးမြောင်းများ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းမှ ထိခိုက်နိုင်သည့်တောင်သူများတွင် စီမံကိန်း၏ ပြန်လည်ထူထောင်မှုတွင်ပါဝင်သည့် Secondary တူးမြောင်းမှ ရေရရှိသူများမဟုတ်ပါက ၎င်းတို့၏ ဆည်ရေရရှိမှု အခြေအနေမှာ စီမံကိန်း၏ရလဒ်ကြောင့် သိသာစွာတိုးတက်ကောင်းမွန်မည်မဟုတ်ပါ။ Primary နှင့် Secondary တူးမြောင်း များ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းကြောင့် သက်ရောက်မှုခံရသူများသည် ငွေသား(သို့) အမျိုးအစားအားဖြင့် မြေယာ/ပစ္စည်း ဆုံးရှုံးမှုများအတွက် တန်ဖိုးလျော့နှုန်းဖြင့်မဟုတ်ပဲ ရွှေ့ပြောင်းမှုကုန်ကျစရိတ်အရ နစ်နာကြေးရရှိပါမည်။ အကောင်အထည် ဖော်ရေး အဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် MOAI သည် ၎င်းကုန်ကျစရိတ်များကို ကာမိစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေး

(၃၁) မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးစမ်းသပ်အစီအစဉ်သည် တောင်သူများပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေများပြန်လည်ချိန်ညှိခြင်းနှင့် ပြန်လည်စီစဉ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ၊ အသုံးပြုလမ်းများတည်ဆောက်ခြင်း၊ ရေစီးမြောင်းများနှင့် ရေနှုတ်မြောင်းများပြန်လည်

ထူထောင်ခြင်းစသည့်လုပ်ငန်းများအား ပံ့ပိုးသွားပါမည်။ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်စဉ်ကာလအတွင်း စမ်းသပ်နေရာ ၂/၃နေရာခန့်ရွေးချယ်သတ်မှတ်၍ ဆည်ရေရရှိမှုကောင်းမွန်စေရန်စီမံကိန်းမှ ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ စမ်းသပ်နေရာများ၏ ပြင်ပတွင် မည်သည့်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းမျှဆောင်ရွက်မည်မဟုတ်ပါ။ အဆိုပါလုပ်ငန်းများတွင် တူးမြောင်းများ၊ ရေနံ မြောင်းများနှင့် လယ်ယာလမ်းများပြန်လည်ချိန်ညှိခြင်းနှင့် မြေအောက်ပိုက်လိုင်းများ၊ လယ်မြေတံတားများနှင့် အချို့နေရာ များတွင် Water division box များစသည့်တည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းများပါဝင်ပါသည်။ သတ်မှတ်ထားသည့်နေရာများ ပြင်ပရှိ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးစမ်းသပ်အစီအစဉ်၏ သက်ရောက်မှုခံရခြင်းရှိမည်မဟုတ်ပဲ စမ်းသပ် နေရာများ၏ပြင်ပရှိမြေအချို့တွင် တည်ဆောက်ရေးစက်ပစ္စည်းနှင့် ပစ္စည်းများထားသိုရန် ယာယီနေရာယူဆောင်ရွက်ရခြင်း မျိုး ရှိကောင်းရှိနိုင်ပါသည်။ အိမ်ထောင်စုများ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာရွှေ့ပြောင်းရခြင်းမျိုး မျှော်မှန်းရခြင်းမရှိပါ။

(၃၂) လက်ရှိလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရပါဝင်သည့် တောင်သူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်း ကြားညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပြီး မြေယာပိုမိုဆုံးရှုံးသူများအတွက် အခြားတောင်သူများမှ ငွေသား (သို့) အမျိုးအစားနစ်နာကြေးပေးခြင်းမျိုးဆောင်ရွက် ရန်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် သတ်မှတ်ထားသည့် မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေး နေရာများရှိတောင်သူများအားလုံးသည် တောင်သူများ အချင်းချင်း အပြန်အလှန်အကူအညီပေးခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ သဘောတူညီချက်ရရှိရန်လိုအပ်ပြီး အချို့သော လယ်ယာမြေများ ပြန်လည်စီစဉ်ခြင်းကို မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေး အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းမစတင်မီ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ထအပြင် မြေယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးရလဒ်ကြောင့် တောင်သူတစ်ဦးဦးမှ ၎င်းတို့ဆည်ရေသောက်မြေ ၁၀%ထက်ပို၍ ဆုံးရှုံးခြင်းမျိုးရှိပါက မြေယာ ဖွံ့ဖြိုးမှုလုပ်ငန်းကို ခွင့်ပြုမည်မဟုတ်ပါ။ အဆိုပါနည်းလမ်းအရ အောက်ပါနည်းပညာဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြစ်စေကြောင်း တွေ့ရသည်။ (ပုံ ၂ တွင် ကြည့်ရန်)

(က) မည်သည့်တောင်သူမျှ ဆည်ရေသောက်မြေ ၁၀%ထက်ပို၍ မဆုံးရှုံးရဆိုသည့် လိုအပ်ချက်သည် သိသာသည့်နည်း ပညာဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများ(သို့) တည်နေရာ၊ မြေအနေအထား/အခြားအခြေအနေများ အပေါ်မူတည်၍ မြေယာဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ငန်းများအား နည်းစေခြင်းမျိုးဖြစ်နိုင်ပါသည်။

(ခ) နည်းပညာအမှားအယွင်းများကြောင့် မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ အမှန်တကယ်ဆောင်ရွက်သည့်အခါ အချို့သော တောင်သူများအနေဖြင့် ဆည်ရေသောက်မြေ ၁၀%ထက်ပို၍ ဆုံးရှုံးခြင်းမျိုးဖြစ်နိုင်ပါသည်။

(ဂ) လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်ဖြစ်သော မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ မစတင်မှီတောင်သူများအားလုံးမှ နစ်နာကြေးနှင့် ပတ်သက်၍သဘောတူညီချက်နှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော လယ်ကွက်များ ပြန်လည်စီစဉ်ခြင်းများကို သဘောတူဆောင်ရွက် ရမည် ဆိုသည့်အချက်သည် သိသာသည့်ကြန့်ကြာမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သည်။

(ဃ) တောင်သူများကြားသက်ရောက်မှုများအား အနည်းဆုံးသို့ဆောင်ရွက်လျော့ချရန် ညှိနှိုင်းမှုများသည် ဒေသဆိုင်ရာ လူမှုစီးပွားရေးဖြစ်ပျက်ပြောင်းလဲမှုများကြောင့်မျှတ၍ ပွင့်လင်းမြင်သာသော ရလဒ်များ အမြဲတမ်းရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။

၃၃။ အဆိုပါစီမံခန့်ခွဲမှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် စီမံကိန်းအနေဖြင့် မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးစမ်းသပ်အစီအစဉ်များကို အဆိုပါ မြေယာများ၏ နယ်သတ်မှတ်များအတွင်းရှိ တောင်သူအချို့မှ ပြန်လည်ကူညီခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ လယ်ယာမြေ ပြန်လည်စီစဉ်ခြင်းပုံစံကိုလည်းကောင်း၊ အချို့တောင်သူများအနေဖြင့် သဘောမတူခဲ့လျှင်တောင်မှ သက်ရောက်မှုများအား ရွှေ့ပြောင်းတန်ဖိုးများအတိုင်း နစ်နာကြေးပေးခြင်းနှင့် ဤ LRPF ပါမူဝါဒများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိပါက မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေး စမ်းသပ်အစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသည်မှာ အချို့တောင်သူ များအနေဖြင့် စမ်းသပ်အစီအစဉ်တွင် မပါဝင်ရန် ရွေးချယ်ခြင်းကို ခွင့်ပြုထားပြီး ၎င်းတို့မြေကို WUG သို့ အနည်းဆုံး ရွှေ့ပြောင်းတန်ဖိုးနှင့်တူညီသည့် တန်ဖိုး(၁)ခုနှင့် WUGသို့ရောင်းချခွင့်ပြုပါသည်။ ထို့အပြင်စီမံကိန်းအနေဖြင့် တောင်သူများ ၎င်းတို့၏ ဆည်ရေသောက်လယ်မြေ ၁၀%ထက်ပို၍ (၁၅%ထက်မကျော်) ဆုံးရှုံးသည့်နေရာများတွင်ပင် အောက်ပါ အခြေ အနေများ၌ မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးစမ်းသပ်အစီအစဉ်ကိုဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

- (၁) သက်ရောက်မှုခံရသည့်တောင်သူများမှ အခြားတောင်သူများ၏ အကူအညီဖြင့်တိုးချဲ့ရန် သဘောတူခြင်း။
- (၂) စမ်းသပ်အစီအစဉ်၏ နည်းပညာအစိတ်ပိုင်းများအရ ဝင်ငွေဆုံးရှုံးမှုသည် သီးနှံရာသီ (၂)ခုအတွင်း ထုတ်ကုန်တိုးတက်ခြင်းအားဖြင့် အပြည့်အဝပြန်လည်ကာမိနိုင်ခြေရှိခြင်း။
- (၃) သက်ရောက်မှုခံရသည့်တောင်သူများအနေဖြင့် သီးနှံနှစ်ရာသီအတွင်း ဝင်ငွေပြန်လည်ကာမိခြင်းမရှိသော်လည်း ဝင်ငွေအထောက်အပံ့လက်ခံရရှိမှုရှိခြင်းစသည်တို့ဖြစ်သည်။ သီးခြား Third Party ဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့အစည်း မှ ကူညီပံ့ပိုးသည့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသော SA အနေဖြင့် WUG များအား အခြေခံဝင်ငွေအဆင့်၊ ဝင်ငွေ ကာမိခြင်း၊ အခြေအနေအား စစ်ဆေးမည့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိသော M & E အပါအဝင် စီမံကိန်းလေ့လာ စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိသောလုပ်နည်း၊ လုပ်ဟန်များ ထူထောင်နိုင် ရန်ပံ့ပိုးကူညီသွားပါသည်။ သီးခြား Third Party အဖွဲ့အစည်းသည် သက်ရောက်မှုခံရသော တောင်သူများ ထံသို့ ကိုယ်တိုင်ကွင်းဆင်းသွားရောက်၍ အခြားတောင်သူများရှိမနေသည့်အချိန်တွင် အခြားတောင်သူများထံမှ အကူအညီအား ဆန္ဒအလျောက်လက်ခံခြင်းဖြစ်ကြောင်း သေချာစေရန်အတည်ပြုရမည်။ WUG များ ဖွဲ့စည်း ရန်တောင်သူများအား အကူအညီပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုရှိသော

လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် သီးခြား Third Party အဖွဲ့အစည်း၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် တောင်သူအချင်းချင်းကြား သက်ရောက်မှု အနည်းဆုံးလျော့ချနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၃၄။ စီမံကိန်းသည် အကောင်အထည်ဖော်စဉ်ကာလအတွင်း လက်ရှိလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်များ အသေးစိတ်လေ့လာစမ်းစစ်မှုအပေါ် အခြေခံ၍ မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးစမ်းသပ်အစီအစဉ်အတွက် အသေးစိတ် ပါဝင်သော အဆင့်များနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်ဘောင်များကို ပြုစုဆောင်ရွက်ပါမည်။ မြေယာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစမ်းသပ်အစီအစဉ်နှင့် သက်ရောက်မှုများအား လျော့ချနိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆောင်ရွက်မည့်အဆင့်များကို အဆိုပါ နည်းပညာဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ဘောင်များ၊ အသေးစိတ်အချက်များ၊ LAPP စသည်များဖြင့် ကိုက်ညီစွာ ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းလုပ်ငန်းလမ်းညွှန် (OM) တွင်လည်း ဖော်ပြထားရှိပါမည်။

ပုံ(၂) မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေး (LI) စီမံကိန်းအဆင့်များ

Step	Current procedures	Implementing agency	Weaknesses identified	Proposed procedure
1	Identification of the potential LI site	SLRD/ID		No change is required
2	Expression of interest to a farm community in LI project and preliminary agreement with land users	SLRD	The LI practices, community participation and public displays are not established. They vary from place to place	Establish clear guidelines for all processes and share them with village communities approached for LI project before the start of the project
3	Checking of the existing land user right (LUR) certificates that are based on the cadastral Queen Maps. All land users shall have LUR certificates before the start of the project. The land improvement projects are not implemented in the areas with existing land conflicts.	SLRD	LUR may be accurate	LUR be verified or reissued based on steps 4 below
4	Preparation of the new cadastral maps with re-shaped/realigned land parcel layouts, infrastructure (water canals and farm access roads)	SLRD	Old Queen Maps are not reliable to produce new maps and issue new LUR certificates	Use the modern equipment and software to produce new Queen maps and LUR certificates, of which the accuracy will be verified by land users.
5	Open meeting(s) with all land users participating in the scheme (as long as it takes) to verify a new layout of their land parcel(s), loss of land and how they should be addressed (land donations or compensation). Land donations are allowed only if scale of loss is less than 10% of the productive land holding. A written agreement of all land users is required to move to the next step	SLRD	- No procedures for compensation if land > 10% has to be acquired - Unclear procedure for public display and consent - Absence of the impartial dispute resolution mechanism	- Develop the procedures for compensation of land above the agreed threshold - Publicly display all information - Develop a clear dispute resolution mechanism including the timeline before which farmers consent should be established
6	Documentation of project impact, compensation strategy, grievance redress and monitoring mechanism, and other relevant information, their disclosure, and stakeholder consultations	SLRD (?)	- No documentation is required, disclosed or consulted with stakeholders	- A resettlement plan will be developed, disclosed and consulted with stakeholders in line with international good practice
7	Preparation and issuance of new LUR certificates, new cadastral maps, and new land revenue records	SLRD	- Grievance redress/ dispute resolution mechanism is not required to provide the avenue for disputes over LUC certification	- Grievance redress/ dispute resolution mechanism will be established with the participation of WUG prior to LUC issuance. - No other change is required except to build on step 4
8	Start of the civil works	ID/AMD	- It is not clearly required that compensation has to be paid before civil works commence - It is not clearly required that grievance redress/ monitoring mechanisms should be established before compensation payment commence	- Compensation, if it has to be provided, has to be paid before civil works start - Grievance redress/ monitoring mechanism will be established before compensation payment commences in line with the resettlement plan.

၃၅။ ဤစီမံကိန်းအရ ဆောင်ရွက်မည့် အခြားလုပ်ငန်းများအနေဖြင့်လည်းပုဂ္ဂလိကမြေ(သို့) ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုများဖြစ်ပေါ်စေ နိုင်ဖွယ်မရှိပါ။ သို့သော် ကောင်းမွန်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုမျိုးမရှိပါက ဒေသခံပြည်သူများအပေါ် ထိခိုက်နိုင်သည့် သက်ရောက်မှုများဖြစ်နိုင်သည့်အလားအလာရှိပါသည်။ လာမည့်အခန်းများတွင် အဆိုပါအလားအလာ နှင့် ပတ်သက်၍ ဖော်ပြမည်ဖြစ်ပြီး ဤစီမံကိန်းအရ ပံ့ပိုးမည့်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းအမျိုးအစားတစ်ခုစီအလိုက်နှင့် အဆိုပါအလားအလာများအား မည်သို့ စီမံခန့်ခွဲရှောင်ရှားရမည်ဆိုသည်အချက်များကိုလည်း ဖော်ပြပါမည်။

တောင်သူများပိုင်ဆိုင်၍ စီမံခန့်ခွဲသောစနစ်များ (Tertiary တူးမြောင်းနှင့်ရေနုမြောင်းများ၊ ရေစီးမြောင်းများ)

၃၆။ ဤစီမံကိန်းသည် ဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုမြောင်းစနစ်များ၏ တောင်သူပိုင်ဆိုင်၍ စီမံခန့်ခွဲနေသောအပိုင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများဖြစ်သည် လယ်မြေအချို့အား ဖြည့်ဆည်းသည့်ရေလမ်းကြောင်းများ၊ တူးမြောင်းငယ်များ နှင့် မြေအောက်လိုင်း၊ Boxes အား ပြင်ဆင်သည့်လုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးသွားပါမည်။ အဆိုပါတည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်း များနှင့်ပတ်သက်၍ စီစဉ်ခြင်း၊ ပုံစံပြုခြင်းများကို ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကူအညီဖြင့်တောငသူများ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ သီးခြား Third Party အဖွဲ့အစည်းသည် အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ အလား အလာရှိသော အကျိုးခံစားရမည့် တောင်သူများ၏ အကြားညှိနှိုင်းမှုများအား ပံ့ပိုးကူညီရပါမည်။

၃၇။ မည်သည့်မြေယာသိမ်းဆည်းခြင်း(သို့) အိမ်ထောင်စုများ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာရွှေ့ပြောင်းရခြင်းများ လိုအပ်မည် မဟုတ်ပါ။ သို့သော် WUG များမှ ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ ရေစီးမြောင်းယူနစ်များရှိ ရွေးချယ်တင်ပြလာသည့် ဆည်မြောင်း ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အသေးစားပြန်လည်ချိန်ညှိခြင်းများ၊ နယ်မြေတိုးချဲ့ခြင်းနှင့် မြေယာ အသုံးပြုမှုအပြောင်း

အလဲများစသည်လုပ်ငန်းများပါဝင်နိုင်ပါသည်။ ရေစီးမြောင်းအဆင့်လယ်ယာမြေဆည်မြောင်းလုပ်ငန်းများ တိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်သည့်အသေးစားလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများနှင့် WUG အဖွဲ့ဝင်များမှ ရွေးချယ် တင်ပြသည့်ပြဿနာများ အပေါ် မူတည်သော်လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် မြေအောက်ပိုက်လိုင်းများ၊ တူးမြောင်းများနှင့် မြောင်းများပြန်လည် ထူထောင်ခြင်း၊ လမ်းကြောင်းများ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ရေစီးမြောင်းများ သန့်ရှင်းခြင်းနှင့် တောင်သူများ ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ယာမြေများအတွင်း တူးမြောင်းနှင့်မြောင်းများ အသစ်တူးဖော်ခြင်းတို့ပါဝင်နိုင်ပါသည်။ လုပ်ငန်းများအားလုံးနီးပါး ကို တောင်သူများကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ID မှ ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ပါသည်။ အဆိုပါတည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်း များအနေဖြင့် တည်ရှိပြီးလယ်ကွက်များ ပြန်လည်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်းသာဖြစ်၍ လယ်ကွက်အခင်းအကျင်း၏ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်သည့် အသေးစားပြုပြင် မွမ်းမံမှုများသာဖြစ်စေနိုင်ပြီး မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်လယ်ကွက်များ၏

နယ်သတ်မှတ်များအပေါ်သက်ရောက်မှုမရှိပါ။ အကျိုးခံစားမည့်တောင်သူများမှ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် လက်ရှိအသုံးပြုနေသည့် အလွန်သေးငယ်သော လယ်ယာမြေ ပမာဏသာလျှင် တူးမြောင်းများ၊ မြောင်းများနှင့်လမ်းကြောင်းများအဖြစ် ပြောင်းလဲမည်ဖြစ်သလို ယင်းကိုလည်း တောင်သူများမှ ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ၎င်းတို့က အဆိုပါလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်ရွေးချယ်ပါက အဆိုပါလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် အချို့သော ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပစ္စည်း များဖြစ်သည့် သစ်ပင်များနှင့် တည်ဆောက်မှုများအား ဖယ်ရှားရန်လိုအပ်နိုင်သည်။ တောင်သူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်ကွက်များ၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ်ပြန်လည်စီစဉ်ထားသည့် လယ်ကွက်များအတွင်း တည်ဆောက်ထား သော တူးမြောင်းများ၊ မြောင်းများ၊ လမ်းများအား ဆက်လက်ပိုင်ဆိုင် စီမံခန့်ခွဲရမည်ဖြစ်သည်။

၃၈။ လယ်ကွက်များအားပြန်လည်စီမံခန့်ခွဲသည့် ပုံစံပေါ်မူတည်၍ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် တောင်သူများ အသုံးပြုနိုင်သည့် မြေအရွယ်အစားအနည်းငယ်လျော့နည်းသွားမှုရှိနိုင်သလို ဝင်ငွေယာယီထိခိုက်မှုလည်း ရှိနိုင်ပါသည်။ သို့သော် အကျိုး ခံစားခွင့်ရှိသည့်တောင်သူများကိုယ်တိုင် စီမံခန့်ခွဲသည့် ဆည်ရေရရှိမှု ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်းဖြင့် အဆိုပါ ယာယီဝင်ငွေ ဆုံးရှုံးမှု ပမာဏထက် ပိုမိုရရှိလာမည်ဖြစ်ပါသည်။ တောင်သူစီမံခန့်ခွဲသည့်စနစ်များအတွက် ဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်းများပြီးစီးပါက သီးနှံရာသီ (၁)သို့ (၂) ရာသီကာလအတွင်း ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ကာမိသည်ထက် ပိုမိုသည့်ပမာဏရှိလာမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ သီးခြား third partyအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် တောင်သူများအား ကူညီသွားမည်ဖြစ်သလို တောင်သူများကြား အဆိုပါ ယာယီဝင်ငွေဆုံးရှုံးမှုများ လျော့ချနိုင်ရေးအတွက်လည်း ပံ့ပိုး သွားပါမည်။ အကယ်၍ တောင်သူများအနေဖြင့် ပြန်လည်အကူအညီပေးမှုမှတစ်ဆင့် အခြားတောင်သူများအပေါ် ကျရောက်သည့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို လျော့ချမည်နည်းလမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ သဘောတူညီချက်မရရှိပါက စီမံကိန်းအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည်မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် OP 4.12သည် အဆိုပါတူးမြောင်း အမျိုးအစားအတွက်ဖြစ်စေမည်မဟုတ်ပါ။ စီမံကိန်းရေးဆွဲစဉ်မှစ၍ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ ပြီးစီးပြီး ၂ လ ကြာသည်အထိ သီးခြား third Partyအဖွဲ့အစည်းသည် စီမံကိန်းနေရာများသို့ အနည်းဆုံး တစ်လတစ်ခါသွားရောက်၍ တောင်သူများ၏ သဘောတူညီချက်အား မည်သို့ရရှိ အကောင်အထည်ဖော်သည်ကို လေ့လာသဘောတူညီချက်အား မည်သို့ ရရှိအကောင်အထည်ဖော်သည်ကို လေ့လာစစ်ဆေးရန်နှင့် LRPF ၏ ပူးတွဲ(၃)ပါ ပုံစံကို အသုံးပြု၍ တောင်သူများ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်အမျိုးအစားများသက်ရောက်မှု အတိုင်းအတာနှင့် ၎င်းတို့အား လျော့ချရန် မည်သို့ သဘောတူညီချက် တည်ဆောက်သည် စသည့်အချက်များကို မှတ်တမ်းတင်ရမည်။ အထူးသဖြင့် သီးခြား Third Party အဖွဲ့အစည်းသည် အောက်ပါတို့ကို စိစစ်၍ တောင်သူများ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တွင် မှတ်တမ်းတင်ရမည်။

(၁) တောင်သူများ ပိုင်ဆိုင်၍ စီမံခန့်ခွဲသည့်စနစ်များရှိ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်မှုများမှ တိုက်ရိုက်အကျိုးခံစားရမည့် သက်ရောက်မှုခံရသည့် ပြည်သူများအားလုံး၊ (၂) တောင်သူပိုင်ဆိုင်၍ စီမံခန့်ခွဲသည့်စနစ်များရှိ စီမံကိန်း အထောက်အကူပြုဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် ငြင်းဆိုခြင်း(သို့)မပါဝင်ရန် ရွေးချယ်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိကြောင်းသက်ရောက်ခံရသည့် ပြည်သူများအားလုံးမှ သိရှိကြခြင်း၊ (၃) လယ်ယာစိုက်ကွက်များ ပြန်လည်စီစဉ်ခြင်း(သို့)ပြန်လည်အကူအညီပေးခြင်းဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်များအတွက်မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက် မှ ဖိအားပေးခံရခြင်းမရှိကြောင်း၊ (၄) စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ နည်းပညာအစိတ်အပိုင်းများအရ ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများအား သီးနှံရာသီ (၂) ရာသီအတွင်း စီမံကိန်း၏ရလဒ်အဖြစ် တိုးလာသည့်ဝင်ငွေပမာဏမှ အပြည့်အဝပြန်လည်ကာမိနိုင်ခြင်း ရှိမရှိစသည်တို့ဖြစ်သည်။

၃၉။ သဘောတညီချက်ရယူခဲ့သည့် အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းများကို တောင်သူများ၏ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့်အတူ ပူးတွဲ၍ DI မှ ၎င်းတို့အား ဖိုင်တွဲကာ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ကျပန်းသုံးသပ်ချက်အတွက်ဆောင်ရွက်ရမည်။ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသော စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းများကို သက်ရောက်မှုခံပြည်သူများနှင့်အတူ တွဲ၍ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့မှ နစ်နာမှုနှင့် မကျေနပ်ချက်များကို နည်းလမ်းဖြင့်ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အကယ်၍ သီးနှံရာသီ (၂)ရာသီအတွင်း ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝင်ငွေဆုံးရှုံးမှုများပြန်လည်ကာမိခြင်းမရှိပါက စီမံကိန်းမှ ယာယီဝင်ငွေပံ့ပိုးမှုဆောင်ရွက်ပါမည်။

ကျေးရွာတိုးချဲ့ပညာရေးစင်တာများနှင့် မျိုးစေ့ထိန်းသိမ်းသိုလှောင်ခြင်း၊ တန်ဖိုးထပ်ဆောင်းလုပ်ငန်းစဉ်အင်္ဂါရပ်များ (Value added)

၄၀။ လက်ရှိတည်နေရာများအတွင်းရှိ တည်ရှိပြီး ကျေးရွာတိုးချဲ့ရေးစင်တာများ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း (သို့) အသစ် တည်ဆောက်ထားသည့် စင်တာများပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း (သို့) လက်ရှိနိုင်ငံတော်ပိုင်မြေပေါ်ရှိ အစိုးရအဆောက်အဦများအား ပြည့်စုံအောင်ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ခြင်းစသည်များကို ဤစီမံကိန်းမှဆောင်ရွက်ပါမည်။ မည်သည့်မြေယာသိမ်းဆည်း ခြင်း (သို့) အသုံးပြုခွင့်ဆုံးရှုံးခြင်းမျိုးမျှ ပေါ်ပေါက်မည်မဟုတ်ပါ။ မျိုးစေ့သိုလှောင်ခြင်းနှင့် တန်ဖိုးထပ်ဆောင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ အတွက် ပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ်အနည်းငယ်ကိုသာ ရပ်ရွာ (သို့) တောင်သူပိုင်မြေပေါ်တွင် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ အဆိုပါပံ့ပိုးမှုအင်္ဂါရပ် များအတွက် နေရာမြေအနည်းငယ်သာလိုအပ်မည်ဖြစ်ပြီး ယင်းကိုလည်း တိုက်ရိုက်အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ အစုအဖွဲ့များ (WUG (သို့) အမျိုးသမီးအစုအဖွဲ့)မှ အဆိုပါအင်္ဂါရပ်များအား ၎င်းတို့၏ကျေးရွာများတွင်တည်ဆောက်ရန် ရွေးချယ်မှုသာ လျှင် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ အဆိုပါကျေးရွာခံစားခွင့်ရှိသူ

အစုအဖွဲ့များအား အဆိုပါအင်္ဂါရပ်များအတွက် နေရာမြေလျှင်ဒါန်း ခြင်းကိုလည်း ဤ LRF ပါ လုပ်ငန်းစဉ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း စည်းမျဉ်းများအတိုင်း ဆောင်ရွက်ပါမည်။

ဆည်များ၏ လုံခြုံရေးတိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် လုပ်ငန်းများ

၄၁။ ဤစီမံကိန်းအရ SA မှအကဲဖြတ်ဆောင်ရွက်ထားသည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများသို့ ရေဖြည့်ဆည်းမည့် ဆည် (၄)ခုနှင့်ပတ်သက်၍ ပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ လေ့လာမှုဆောင်ရွက်ထားချက်များ၏ အကြံပြုချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ စီမံကိန်း၏ဆည်မြောင်းအစီအစဉ်များ ရေရရှိနိုင်မည့်ဆည်များ၏ လုံခြုံရေးနှင့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများကောင်းမွန်တိုးတက်စေရန် အချို့သောဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းအချို့ကို ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အကောင် အထည်ဖော်ကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်မည့်လက်တွေ့ဖြစ်ထွန်းနိုင်မှုလေ့လာချက်အနေဖြင့် စီမံကိန်းမှ ငွေကြေးပံ့ပိုးမည့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ၏ အမျိုးအစားနှင့် ပမာဏကိုသတ်မှတ်မည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့တွင် အောက်ပါများပါဝင်ပါသည်။ (၁) gullies နှင့် ရေတိုက်စားမှုအပေါက်များပြင်ဆင်ခြင်းအပါအဝင် တာတမံပြင်ဆင်ခြင်း၊ Toe ရေနှပ်မြောင်းများ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ရေနှပ်မြောင်းဆင်ခြေလျှော့များမွမ်းမံခြင်း၊ Relief Well များတပ်ဆင်ခြင်း၊ တာတမံမျက်နှာပြင် အကာအကွယ် များ ကောင်းမွန်စေခြင်း၊ ထိပ်စွန်းများ (crest) ကို ပြုန်းအကာဆောင်ရွက်ခြင်း၊ (Strancelar Fill)၊ ယိုစိမ့်မှုများကိုတိုင်းတာ သည့် တာတမံများနှင့် မျက်နှာပြင်တိုင်းတာသည့် အချက်ပြစနစ်များ၊ Pierometers များတပ်ဆင်ခြင်း၊ (၂) တာတမံနှင့် လျှောလှိုင်းများ (chute)၏ အရည်အသွေးကောင်းမွန်စေခြင်းအပါအဝင် spill wayများပြုပြင်ခြင်း၊ spillwat chutes များ၊ ဘေးနံရံများနှင့် baffle block များ ပြုပြင်ခြင်း၊ Spillway chutes များ၊ ဘေးနံရံများနှင့် baffle block များပြုပြင်ခြင်း၊ နန်းစီမံခန့်ခွဲမှုလုပ်ငန်းများနှင့် ဆည်နေရာများသို့သွားရောက်သည့်လမ်းများပြုပြင်ခြင်း စသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။

မြေများ (သို့) သဘာဝအရင်းအမြစ်အသုံးပြုမှု (ငါးဖမ်းခြင်း)စသည်များအား သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည့်လုပ်ငန်း (သို့) အစီအစဉ်များအား ငွေကြေးပံ့ပိုးမည်မဟုတ်ပါ။ ထို့ပြင်ရေလှောင်ကန်များ စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ပြောင်းလဲနိုင် ဖွယ်မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေများအား ထိခိုက်/သက်ရောက်နိုင်ဖွယ်မရှိသလို သဘာဝအရင်းအမြစ်များအသုံးပြုမှု ကိုလည်း သက်ရောက်မှုရှိနိုင်မှာမဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် OP 4.12 အနေဖြင့် ဆည်များဘေးကင်းလုံခြုံရေးနှင့် ဆက်နွယ်သည့် လုပ်ငန်းကိစ္စရပ်များအတွက် တစ်စုံတစ်ရာဖြေရှင်းရန် ပေါ်ပေါက်စေမည်မဟုတ်ပါ။

၄၂။ စီမံကိန်းမှရည်ရွယ်သည့်မြို့နယ်များရှိ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းအများစုမှာ လွန်ခဲ့သည့်၁၀-၂၀နှစ်များက တည်ဆောက် ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပြင်ဆင်ရေးကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက် (SA) အရ ဆည်များ မူလ တည်ဆောက်စဉ်အခါက ရွှေ့ပြောင်းခဲ့ရသည့် ပြည်သူ့အချို့မှာ လုံလောက်သည့်နစ်နာကြေးရရှိခဲ့ခြင်း မရှိကြပါ။ (Primary Canals များတည်ဆောက်ခြင်းတွင်လည်း အတိုင်းအတာတစ်ခေတ်ရှိနေခဲ့)။ SA အနေဖြင့်

ဤစီမံကိန်းအရ ငွေကြေးပံ့ပိုးရန် ကြိုတင်ရွေးချယ်သတ်မှတ်ထားသည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း (၄)ခုအတွက်သာအကဲဖြတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ပြည့်စုံသေချာစွာ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းမျိုး ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ အမွေအနှစ်ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ စီမံကိန်း၏ အသုံးပြုမှုအတိုင်းအတာအပေါ်မူတည်၍ မတူညီသောနည်းလမ်းများဖြင့်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် လွန်ခဲ့ သည့် ၁၀-၂၀ နှစ်ခန့်ကာလများက ဆည်/ရေလှောင်ကန် တည်ဆောက်ခြင်းနှင့်ဆက်နွယ်သည့် မြေယာအမွေအနှစ်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဤစီမံကိန်း၏အတိုင်းအတာပြင်ပရှိ အစီအစဉ်များဖြင့် ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်သွား ပါမည်။ ဥပမာ - လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသော အမျိုးသားမြေယာကော်မရှင်၊ နိုင်ငံမိတ်ဖက်ဆောင်ရွက်မှုဗဟိုဌာန (CPS)နှင့် မြေယာဆိုင်ရာ နိုင်ငံအနှံ့လေ့လာမှု၊ အကြံပြုချက်များစသည်အားဖြင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ပံ့ပိုးကူညီသွားပါမည်။ ဤစီမံကိန်းအရ အလားအလာရှိသည့် မြေယာအမွေအနှစ်ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ OP 4.12 (မြေယာသိမ်းယူခြင်း)နှင့် ကိုက်ညီစွာ ဖြင့် ဤ LRPF အရ ပြည့်စုံစွာဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

၄၃။ FS အရဆောင်ရွက်မည့် SA၏တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် အကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း ပြည့်စုံသည့် စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ချက်ကိုဆောင်ရွက်၍ စီမံကိန်း၏ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများတည်ဆောက်ခဲ့စဉ်က သက်ရောက်မှုခံခဲ့ရသည့် ပြည်သူများ၊ ၎င်းတို့အနေဖြင့် မည်သည့်နစ်နာကြေးနှင့်အကူအညီရရှိခဲ့သည့် မည်သို့လက်ရှိအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပြုနေသည် စသည့် အခြေအနေများကို အကဲဖြတ်စစ်ဆေးသွားပါမည်။ ဤစီမံကိန်းအရ ငှားရမ်းအသုံးပြုမည့် သီးခြား (third party)အဖွဲ့ အစည်းမှ ၎င်းအကဲဖြတ်ချက်လုပ်ငန်းကို ဦးဆောင်မည်ဖြစ်ပြီး စီမံကိန်းဘေးကင်းလုံခြုံရေးညှိနှိုင်းရေးမှူး၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်လုပ်ငန်း အဖွဲ့များ၏ လမ်းညွှန်ချက်များဖြင့်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှတွေ့ရှိချက်များအား မြေယာကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရနှင့် ဆွေးနွေးရန်စီစဉ်ထားသည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ မူဝါဒရေးရာဆွေးနွေးပွဲအတွက်၎င်း၊ ပြီးခဲ့သည့်အစိုးရ လက်ထက်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် အတိတ်ကာလမှ ရွှေ့ပြောင်းရသူများအား ဖြေရှင်းရန် အမျိုးသားအဆင့်ဆွေးနွေးပွဲများအတွက် ၎င်း၊ အသုံးပြုရန် အချက်အလက်များအဖြစ် ပါဝင်လာပါသည်။ ရွေးချယ်ထားသည့် ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း (၄)ခု၏ အတိုင်း အတာအရ တိုက်ရိုက်ဆက်နွယ်သည့် အလားအလာရှိသောမြေယာအမွေအနှစ်ကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ မြေယာသိမ်းယူခြင်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (LAAP)အား အကောင်အထည်ဖော်ကာလအတွင်း ပြုစုဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတွင် သက်ရောက်ခံပြည်သူများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်ထိန်းသိမ်းထားနိုင်မည့် အစီအစဉ်များ၊ SA အရ တွေ့ရှိရသည့် OP 4 12 ပါဦးတည်ချက်များနှင့် နီးစပ်သည့်အခြားကွာဟချက်/လစ်ဟာချက်များအတွက် အစီအစဉ်များ စသည်တို့ ပါဝင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

IPPF အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂,၆၆၀,၀၀၀ ခန့်ကုန်ကျမည်ဟု မျှော်မှန်းထားပြီး ၎င်းတွင် အောက်ပါတို့ ပါဝင်ပါသည်။

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ	ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်
	(USD)
(third Party) ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အခြားအဖွဲ့/အဖွဲ့/ပုဂ္ဂိုလ် (တောင်သူများ အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးခြင်း ကုန်ကျစရိတ်)	၁,၉၄၅,၀၀၀
PMU ရှိ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး ညှိနှိုင်းရေးမှူး	၂၇၅,၀၀၀
PMU ၏ စုစုပေါင်းလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်စရိတ် (ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအပါအဝင်)	၃၅၀,၀၀၀
M & E ၏ ပါဝင်ပံ့ပိုးကူညီမှု	၉၀,၀၀၀
စုစုပေါင်း	၂,၆၆၀,၀၀၀

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများတွင် သတ်မှတ်ချက်နှင့်ပြည့်စုံသော တောင်သူများအားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် နောက်ဆက်တွဲလမ်းညွှန် (ESMF)၏ နောက်ဆက်တွဲ (၉)တွင်လည်း တူညီသည့်လမ်းညွှန်ချက်များပါရှိပါသည်။

(၄) စီမံကိန်းနှင့်ဆက်နွယ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များအားလုံးအား နွမ်းပါးအားနည်းသည့် ရေအသုံးပြုများမှ အပြည့်အဝ ရရှိနိုင်ရန် အထူးအလေးပေးဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ထို့ကြောင့် စီမံကိန်းအနေဖြင့် စီမံကိန်းအချက်အလက်များ၊ Stake holder များအားလုံးထံသို့ ဖြန့်ဝေနိုင်ရန် သီးခြား (third party) ဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့အစည်းအား ပါဝင်ဆောင်ရွက် စေပါသည်။

(၅) စီမံကိန်း/တည်နေရာအသေးစိတ်ပါဝင်မှုရှိသော လူမှုရေးရာအကဲဖြတ်ချက် (SA)ကို ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းတစ်ခု ချင်းစီနှင့် စမ်းသပ်မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးတည်နေရာများအတွက် FS အရ ဆောင်ရွက်ပါမည်။

SA အနေဖြင့်

- (၁) နွမ်းပါးအားနည်းသည့်တောင်သူများအား ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်း
- (၂) သက်ဆိုင်မှုရှိပါက တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုတောင်သူများအပါအဝင် တောင်သူများနှင့် လွတ်လပ်၍ ကြိုတင်အသိပေးမှုအသွင်ဆောင်သော အကြံပြုဆွေးနွေးပွဲများကျင်းပခြင်း
- (၃) တောင်သူပိုင်စနစ်များ၏ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးစမ်းသပ်အစီအစဉ်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း များတွင် ၎င်းတို့ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အစီအစဉ်များရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်း

(၄) ဒေသဆိုင်ရာ လူမှုနိုင်ငံရေးအခြေအနေများအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ဒေသဆိုင်ရာဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း
လုပ်ငန်းစဉ်မှ ၎င်းတို့ချန်လှပ်ခံရနိုင်သည့်အခြေအနေများအား အကဲဖြတ်ခြင်း

(၃) စီမံကိန်းအကျိုးမြတ်များ မျှတစွာခွဲဝေခြင်း၊ ရေအသုံးပြုသူများအပေါ် ကျရောက်နိုင်သည့် ဆိုးကျိုးများလျော့ချ
ခြင်းနှင့် ကြွင်းကျန်သက်ရောက်မှုများလျော့ချရန် အစီအစဉ်များသတ်မှတ်ခြင်း စသည်တို့အတွက် WUG အဖွဲ့များ
ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်းကိစ္စရပ်များတွင် ချို့တဲ့အားနည်းသည့် ရေအသုံးပြုသူများအား အဓိပ္ပါယ်
ပြည့်ဝစွာပါဝင်နိုင်ရန် ခွင့်ပြုသင့်ပါသည်။ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသည့် တောင်သူများအတွက် လိုအပ်သော လမ်းညွှန်ချက်နှင့်
အထောက်အပံ့များဖြည့်ဆည်းနိုင်ရန် သီးခြား (third party) ဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့အစည်းများကို အသုံးပြုရပါမည်။ သို့မှသာ
WUG များဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် အချိန်နှင့်အမျှ ၎င်းအဖွဲ့အစည်းများမှာ မျှတ၍ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသော
လက္ခဏာရပ်များ ဖွံ့ဖြိုးလာပါမည်။

(၅) အဖွဲ့ဝင် ရေအသုံးပြုသူများကဲ့သို့ပင် နွမ်းပါးအားနည်းသည့်ရေအသုံးပြုသူများကိုလည်း သင်တန်းနှင့်အခြား
စွမ်းရည်ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများလည်း ရရှိသင့်ပါသည်။

ဤ ESMP တွင်ဖော်ပြထားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတိုင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ
အရ စီမံကိန်းကြောင့် ထိခိုက်နစ်နာမှုများနှင့် ချို့တဲ့အားနည်းသောရေအသုံးပြုသူများ၏ကိစ္စရပ်များကို အဓိကအားဖြင့်
WUG မှတစ်ဆင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။

(က) ချို့တဲ့နွမ်းပါးသည့် ရေအသုံးပြုသူများအနေဖြင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လေ့လာ
စစ်ဆေးခြင်း၊ အကြံပြုချက်များပေးခြင်း စသည်ဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အထူးသဖြင့်
ထူးခြားသည့်အရေးကိစ္စများ နှင့်ပတ်သက်၍ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန်နည်းလမ်းများ
သတ်မှတ်ခြင်းများအတွက် M & E လုပ်ငန်းစဉ် များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန်ခွင့်ပြုရပါမည်။ ပါဝင်ခွင့်ရှိသော M & E
လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် တောင်သူပိုင်စနစ်များ ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း၊
မြေယာဖွံ့ဖြိုးရေးစမ်းသပ်အစီအစဉ်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများမှာပြတ်သား၍ မျှတသော လက္ခဏာရပ်များရှိခြင်း၊
မည်သည့်အဖွဲ့ဝင်အပေါ်မျှ သိသာသောသက်ရောက်မှု မရှိစေပဲ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများအကြား
သဘောတူညီချက်ကိုအခြေခံ၍ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ကြောင်း စသည်တို့နှင့်ပတ်သက်၍
စစ်ဆေးအတည်ပြုရပါမည်။ စီမံကိန်းမှခန့်အပ်အသုံးပြုသည့် သီးခြား (third party) ဝန်ဆောင်မှုအဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့်
လည်း WUG အစည်းအဝေးများနှင့် စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု လေ့လာစစ်ဆေးခြင်းများတွင် ပံ့ပိုးပါဝင်
ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ အဆင့်များအားလုံးရှိ စီမံကိန်းကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အကောင် အထည်ဖော်ခြင်းဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်
များအနေဖြင့် ချို့တဲ့အားနည်းသည့်ရေအသုံးပြုသူများ၏ အခက်အခဲနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှုများ အားလည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့ပါဝင်
ဆောင်ရွက်မှုနှင့် သိရှိနားလည်ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုများအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်
အသေးစိတ်လိုအပ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ လည်းကောင်း အပြည့်အဝသိရှိနားလည်ရပါမည်။ အဆင့်အားလုံးရှိ

စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ရေး အဖွဲ့အစည်းများသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် တောင်သူများပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကိုသိရှိနားလည်ရမည်။

(တိုးချဲ့လယ်ယာလုပ်သား)များအားလည်း အမျိုးသမီးနှင့်တိုင်းရင်းသားတောင်သူများအပါအဝင် ချို့တဲ့အားနည်း သည့် တောင်သူများနှင့် အသေးစားတောင်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကိုဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန် သင်တန်းများနှင့် လေ့လာ စူးစမ်းနိုင်ရန် အသိပညာများဖြည့်ဆည်းပေးရပါမည်။

(တ) တောင်သူများအားလုံးအား ၎င်းတို့စိုက်ပျိုးမည့်သီးနှံနှင့်ပတ်သက်၍ လွတ်လပ်စွာရွေးချယ်ခွင့်ပြုသင့်ပါသည်။

(ထ) နစ်နာမှုဆိုင်ရာ အသေးစိတ်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ဤ ESMF ပါလုပ်ငန်းစဉ်များကိုအခြေခံ၍ ဆောင်ရွက်ရ ပါမည်။ ဤနည်းအားဖြင့် စီမံကိန်းမှပေါ်ပေါက်သည့် ရွှေ့ပြောင်းမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ဒေသအလိုက် (သို့) တိုင်း ဒေသကြီးအလိုက် ပေါ်ပေါက်သည့်တိုင်ကြားမှုများအားလုံးအား ပြည့်စုံစွာဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ အဆိုပါလုပ်ထုံး လုပ်နည်းအနေဖြင့်လည်း ကောင်းမွန်သည့်သာမကတစ်ခုအနေဖြင့် သတ်မှတ်နိုင်မှာဖြစ်သလို နိုင်ငံအဝှမ်းဆွေးနွေးပွဲနှင့် သဘောတူညီချက်များ လိုအပ်သည့်ခက်ခဲသည့်အရေးကိစ္စများဖြေရှင်းရာတွင်လည်း အသုံးဝင်နိုင်ပါသည်။

(ဒ) လွှတ်တော်၏မြေယာဆုံးရှုံးမှုစုံစမ်းရေးကော်မရှင်အရ မြေယာအငြင်းပွားမှုမရှိသည့်နေရာများတွင်သာ စီမံကိန်း ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပါမည်။

(ဓ) စီမံကိန်းလုပ်ငန်း/ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် တောင်သူများပါဝင်ဆောင်ရွက် နိုင်ရန် ခွင့်ပြုရပါမည်။

ပူးတွဲ (၆) ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ် မူဘောင်လုပ်ငန်းစဉ် နောက်ခံအချက်အလက်များ

ပိုမိုကောင်းမွန်သောဆည်မြောင်းနှင့် ရေနုပျံမြောင်းစနစ်များ၏ အကျိုးဆက်အဖြစ် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ အရှိန်မြှင့်လာသည်နှင့်အမျှ အဆိုပြုစီမံကိန်းဧရိယာများ၏ ဆည်မြောင်းကွပ်ကဲမှုဒေသများရှိ စိုက်ပျိုးမြေများတွင် ပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုမှုများအလွန်အကျွံဖြစ်လာဖွယ်ရှိပါသည်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများမှ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်၍ တရားမဝင် တင်သွင်းလာသည့် အရည်အသွေးညံ့ဖျင်းပြီး မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမရှိသော ပိုးသတ်ဆေးများကို တောင်သူများအသုံးပြုလာ ပါက အခြေအနေမှာ ပိုမိုဆိုးရွားနိုင်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဆီလျော်ကောင်းမွန်သည့်ပိုးသတ်ဆေးများအား ဂရုတစိုက် ကိုင်တွယ်အသုံးပြုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တောင်သူများတွင် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနည်းပါးပါသည်။ ထို့အပြင် ပိုးသတ် ဆေးရောင်းဝယ်သည့်ဈေးကွက်ကိုယ်စားလှယ်များကြောင့် တောင်သူများအနေဖြင့် လမ်းမှားနိုင်ပြီး ပေါင်းစပ်ပိုးမွှားစီမံ ခန့်ခွဲမှုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် နည်းလမ်းများကို

လိုက်နာရမည့်အစား သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကိုထိခိုက်စေနိုင်သောအားပြင်း သည့် ပိုးသတ်ဆေးများကို အသုံးပြုနိုင်ချေရှိပါသည်။

အကယ်၍ ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှုတိုးတက်ကောင်းမွန်ခြင်းမရှိပါက အောက်ပါအကျိုးဆက်များဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ သီးနှံ Pollinator များပျက်စီးမှုကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းများလျော့ကျခြင်း၊ သီးနှံပိုးမွှားများ၏ သဘာဝရန်သူများပျက်သုဉ်းခြင်း နှင့် သဘာဝပိုးမွှားထိန်းချုပ်မှုဆုံးရှုံးခြင်းများကြောင့် သီးနှံပိုးမွှားအရေအတွက်နည်းပါးနိုင်ကျခြင်း၊ ပိုးသတ်ဆေးဒဏ်ခံနိုင် သော ပူးမွှားများဖြစ်ထွန်းလာနိုင်ခြင်း၊ ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများတိုးမြှင့်အသုံးပြုခြင်းကို တွန်းအားဖြစ်စေခြင်း၊ မြေဆီလွှာနှင့် ရေညစ်ညမ်းမှုများဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ငှက်များနှင့် ငါးများအား အဆိပ်သင့်စေခြင်း၊ ရေညှိ၊ ရေမှော်များပြန့်ပွားစေခြင်း၊ တောင်သူများပိုးသတ်ဆေးအဆိပ်သင့်ခြင်းနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုးကျိုးများဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ရိတ်သိမ်းပြီးသီးနှံများနှင့် အစား အသောက်များတွင် ပိုးသတ်ဆေးအကြွင်းအကျန်ပမာဏမြင့်မားစေခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ဇီဝမျိုးကွဲများဆုံးရှုံးခြင်း အထူးသဖြင့် မရည်ရွယ်သည့် ရေနေမျိုးစိတ်များကြားတွင်ဖြစ်သည်။

စီမံကိန်းကျေးရာများတွင် ထိရောက်သည့်တောင်သူတစ်ဦးမှတစ်ဦးသို့ တိုးချဲ့စနစ်များနှင့်ချိတ်ဆက်၍ ပေါင်းစပ် ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှု IPM ကိုမိတ်ဆက်ပြဋ္ဌာန်းသင့်သည်။ IPM တွင် ယဉ်ကျေးမှု၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ၊ ဇီဝဗေဒဆိုင်ရာနှင့် ဓါတုဗေဒဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပေါင်းစပ်၍ သီးနှံစိုက်ပျိုးရာတွင် ပိုးသတ်ဆေးများပမာဏအနည်းဆုံးအသုံးပြုစေ ခြင်းများပါဝင်ပါသည်။ လေ့လာစစ်ဆေးခြင်း၊ နမူနာပြုခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းစသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ပိုးမွှားများ၏ ပမာဏကိုစီးပွားရေးအရ ထိခိုက်နိုင်သည့်သတ်မှတ်ချက်စံအောက်တွင် ထိန်းချုပ်ထားနိုင်ရန် လိုအပ်သည့်နည်းလမ်းများကို ဆုံးဖြတ်ချမှတ်နိုင်ပါသည်။ IPM ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပိုးမွှားများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းသာဖြစ်၍ လက်တွေ့မကျသည့် ပိုးမွှားများ ပျက်သုဉ်းခြင်းကိုဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်ပါ။ ADSP အတွက် IPM အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံ ၏ လက်ရှိဥပဒေမူဘောင်များနှင့်လည်းကောင်း၊ အကောင်းဆုံးနိုင်ငံတကာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်လည်းကောင်း ကိုက်ညီမှုရှိရပါမည်။

၈. ၂ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှုအခြေအနေ

၁၉၉၀မှစ၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေနှင့် ဆက်နွယ်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရ ပိုးသတ်ဆေးမှတ်ပုံတင် ဘုတ်အဖွဲ့ကို ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အဆိုပါဥပဒေတွင် ပိုးသတ်ဆေးစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အဓိကအစိတ် အပိုင်းနှစ်ခု၏ဥပဒေအကြောင်းဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် ယေဘုယျဖော်ပြချက်များပါဝင်ပါသည်။ ပထမတစ်ခုမှာ မှတ်ပုံတင်ခြင်းအစီအစဉ်နှင့် ဒုတိယတစ်ခုမှာ ခွင့်ပြုမိန့်(လိုင်စင်)အစီအစဉ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်အသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်သည့် မည်သည့်ပိုးသတ်ဆေးမဆို မှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်နှင့်အတူ ပြည့်စုံသည့်မှတ်ပုံတင်စာရွက်စာတမ်းနှင့် မှတ်ပုံတင်ခြင်းလျှောက်ထားရန် ကုန်ပစ္စည်းနမူနာများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ ၎င်းဥပဒေအား လေးစားလိုက်နာစေရန် အတွက် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ အပင်များကာကွယ်ရေးဌာနစိတ်ကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ပြည်နယ်နှင့် ခရိုင်အဆင့်အပင် များကာကွယ်ရေးအဖွဲ့များတွင် နိုင်ငံရပ်ခြားနှင့် ဒေသတွင်းကောင်းစာလေ့ကျင့်ထားသည့် ပညာရှင်ဝန်ထမ်းများဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါဝန်ထမ်းများသည် ၎င်းတို့၏သက်ဆိုင်ရာဒေသများရှိ ပိုးသတ်ဆေးအရောင်းဆိုင်များအား စစ်ဆေးရန် စစ်ဆေးရေးမှူးများအဖြစ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ အသုံးပြုသည့်ပိုးသတ်ဆေးများအားလုံးသည် ပိုးသတ်ဆေးမှတ်ပုံတင်ဘုတ်အဖွဲ့ထံမှ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုချက်ရရှိရန်လိုအပ်သည်။ မှတ်ပုံတင်လျှောက်ထားသူများသည် ၎င်းတို့အသုံးပြုမည့်ပုံစံ-ရည်ရွယ်သည့်ပိုးမွှားမျိုးစိတ်များအပေါ် ထိရောက်မှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် မရည်ရွယ်သည့် မျိုးစိတ်များအပေါ်တွင် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိကြောင်း၊ အဆိပ်အနာသင်လေ့လာမှုအစရှိသည်တို့ဖော်ပြရန် လိုအပ်ပါ သည်။ လောလောဆယ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ပိုးသတ်ဆေးထုတ်လုပ်သည့်စက်ရုံများမရှိသေးပါ။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂစက်မှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ (UNIDO)၏ပံ့ပိုးမှုဖြင့် အသေးစားစမ်းသပ်ပုံစံပြုစက်ရုံတစ်ခုရှိပြီး ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များမှ အဆိုပါပုံစံပြုစက်ဖြင့်သာ ၎င်းတို့၏ပိုးသတ်ဆေးများကို ပုံစံပြုဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံတွင် ခေတ်မမှီသော ပိုးသတ်ဆေးများအသုံးပြုခြင်းမရှိပါ။

ပိုးသတ်ဆေးဒဏ်ခံသည့်ပြဿနာပေါ်ပေါက်မှုကိုရှောင်ရှားရန်အပင်များကာကွယ်ရေးဆေးခန်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန၏ ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများရှိ Farmer Field School များမှတစ်ဆင့် တောင်သူများထံသို့ဆီလျော်သင့်တော် သည့် နည်းပညာများဖြန့်ဝေလျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်မှတ်ပုံတင်ထားသော ပိုးသတ်ဆေးများအနေဖြင့် ပိုးသတ် ဆေးများထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ပုံစံပြုခြင်းအဖွဲ့အစည်း (Croplife formerly GIFAP) အဖွဲ့အစည်းမှဖော်ပြသည့် လမ်းညွှန် ချက်များ၊ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိရပါမည်။ ၎င်းတွင် ပိုးသတ်ဆေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဘေးကင်းသောထုတ်လုပ် ခြင်း၊ တံဆိပ်တပ်ခြင်း၊ ကိုင်တွယ်အသုံးပြုခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်း၊ စွန့်ပစ်ခြင်းများနှင့်ပတ်သက်၍ ကောင်းမွန်သောစီမံခန့်ခွဲမှု ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များပါဝင်ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ပိုးသတ်ဆေးများဖြန့်ချိခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းများအတွက် နိုင်ငံတကာလုပ်ထုံးလုပ်နည်းသတ်မှတ်ချက်များကို အသုံးပြုရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ပိုးသတ်ဆေးများအားလုံးသည် မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြည့်စုံစွာတံဆိပ်တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိရပါမည်။ သို့မှသာတောင်သူများ အနေဖြင့် အသုံးမပြုမီ ကောင်းမွန်စွာဖတ်ရှုနားလည်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

WHO အဆင့်သတ်မှတ်ချက်အရ အဆင့် ၁(က)နှင့် ၁(ခ)အဖြစ် သတ်မှတ်သည့် ပိုးသတ်ဆေးများမှာ အလွန် အမင်းအန္တရာယ်ရှိသည့် အမျိုးအစားဖြစ်၍လက်မှတ်ရ/ခွင့်ပြုချက်ရ ပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုသူများသာ ကိုင်တွယ်အသုံးပြု

ရမည့် အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ အဆိုပါခွင့်ပြုချက်ရ ပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုသူများသည် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၊ အပင်များ ကာကွယ်ရေးဌာနစိတ်မှ ဆောင်ရွက်သည့် (၅)ရက်တာသင်တန်းတက်ရောက်ပြီးဆုံးသူများဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော ပုံစံအမျိုးအစား (၁၇၀၀)ကျော်အနက် အနည်းငယ်သာလျှင် အဆင့် ၁(က)နှင့် ၁(ခ)အမျိုးအစား များဖြစ်ပြီး အများစုမှာ အဆင့် (၂)နှင့် (၃)များဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အာဆီယံပိုးသတ်ဆေးစည်းမျဉ်း စည်းကမ်းဆိုင်ရာသဘောတူညီချက်အစီအစဉ်တွင်လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၈. ၃ ပေါင်းစပ်ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှု (IPM)

IPM သည် ဇီဝဗေဒယဉ်ကျေးမှု၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ဓါတုဗေဒဆိုင်ရာနည်းလမ်းများကို ပေါင်းစပ်အသုံးပြု၍ ဖျက်ဆီးနိုင်သည့် ပိုးမွှားနှင့်ရောဂါဖြစ်ပွားစေသောပစ္စည်းများ စီမံခန့်ခွဲရာတွင် ရေရှည်တည်တံ့ကောင်းမွန်သောနည်းလမ်း တစ်ခုဖြစ်ပြီး စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာဘေးအန္တရာယ်များအား အကောင်းဆုံးလျော့ချနိုင် သည့် နည်းလမ်းလည်းဖြစ်ပါသည်။ IPM ဆောင်ရွက်ရာတွင်အောက်ပါတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုအပ်ပါသည်။

- (၁) သင့်တော်သည့်ပိုးသတ်ဆေးများရွေးချယ်ရန် စံသတ်မှတ်ချက်များ
- (၂) ပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုမှုများအား စီမံခန့်ခွဲရန် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

(၁) သင့်တော်သည့် ပိုးသတ်ဆေးများရွေးချယ်ရန်စံသတ်မှတ်ချက်များ

စီမံကိန်းဧရိယာများတွင် အဓိကသီးနှံမှာစပါးဖြစ်သည်။ ရာသီဥတု၊ ရေရရှိမှုနှင့် ဈေးကွက်အခြေအနေများပေါ် မူတည်၍ တောင်သူများသည် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ နှမ်းနှင့် Mung bean ကိုလည်းစိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများ ၏ ပြောကြားချက်အရ ဆည်တည်ဆောက်ပြီးစီးသည့်အချိန်မှစ၍ (၅)နှစ်တာကာလအတွင်းပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုမှုသိသာ စွာ များပြားလာကြောင်းနှင့် လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းအရ Multiple Cropping ဆောင်ရွက်လာကြကြောင်းသိရသည်။ ထို့ကြောင့် အနာဂတ် ပေါင်းစပ်ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှုအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်စဉ်တွင်လည်း ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲမှုမလွဲ မသွေတိုးပွားလာဖွယ်ရှိပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အနာဂတ်တွင်သုံးစွဲရန် ရည်ရွယ်သည့် ပိုးသတ်ဆေးများသည် အဓိကဦးတည်သည့် မျိုးစိတ်များအပေါ်ထိရောက်မှုရှိရမည်ဖြစ်သလို မရည်ရွယ်သည့်မျိုးစိတ်များပေါ်တွင်လည်း သက် ရောက်မှုအနည်းဆုံးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ လူကျန်းမာရေးနှင့်စားသုံးမှုများအပေါ်ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိသလောက် ဖြစ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ သင်တော်သော ပိုးသတ်ဆေးများအသုံးပြုရန်ရွေးချယ်ရာတွင် ပိုးမွှားများ ပိုးသတ်ဆေးဒဏ် ခံနိုင်ရည်ရှိခြင်းမျိုးမဖြစ်စေရန်ဆိုသည့်အချက်ကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ဇယား (၉)တွင် စီမံကိန်းဒေသ

များရှိ အဓိကသီးနှံများအတွက် တွေ့ရလေ့ရှိသော ပိုးမွှား/ရောဂါများနှင့် ပိုးသတ်ဆေးရွေးချယ်ရန်အဓိကစံသတ်မှတ်ချက် များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား ၉- သင့်တော်သည့်ပိုးသတ်ဆေးများရွေးချယ်ရန် စံသတ်မှတ်ချက်များ

စီမံကိန်းဧရိယာရှိအများဆုံး	အများဆုံးတွေ့ရသည့်	ပိုးသတ်ဆေးများရွေးချယ်ရန်
တွေ့ရှိရသည့် သီးနှံအမျိုး	ပိုးမွှားနှင့်ရောဂါများ	စံသတ်မှတ်ချက်များ
အစားများ		
<p>နွေစပါးမျိုးများ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ပုလဲသွယ် - ရတနာတိုး - ရတနာအောင် - Thee Dut Yin သီးထက်ရင် 	-	<p>(၁) အခြားပိုးမွှားထိန်းချုပ်ရေးနည်းစနစ်များ၏ ထိရောက်မှု အကန့်အသတ်ရှိလာသည့်အခါမှသာလျှင်ပိုးသတ်ဆေး အနည်းဆုံးပမာဏကိုအသုံးပြုရမည်။</p> <p>(၂) ရောင်းချခွင့်(လိုင်စင်)ဖြင့်တရားဝင်တင်သွင်းထားသည့် ပိုးသတ်ဆေးများကိုသာအသုံးပြုရမည်။</p> <p>သေချာစွာချိပ် ပိတ်ထားခြင်းနှင့် မြန်မာဘာသာဖြင့်တံဆိပ်ကပ်ထား ခြင်းရှိရမည်။</p>
<p>မိုးစပါးမျိုးများ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ဧရာမင်း - မနောသုခ - ရွှေတဆုပ် - ဆင်းသုခ - ပုလဲသွယ် 		<p>(၃) DOA၊ အပင်များကာကွယ်ရေးဌာနခွဲ၏ တားမြစ် စာရင်းတွင်ပါဝင်သည့်ပိုးသတ်ဆေးများကိုအသုံးမပြုရ ။ (WHO အဆင့်၁(က)နှင့် ၁(ခ)အများစုမှာ ၎င်းစာရင်း တွင်ပါဝင်ပါသည်။) (မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တားမြစ်/ ကန့်သတ်ထားသည့်ပိုးသတ်ဆေးများစာရင်းကို ဇယား ၁၀နှင့် ၁၁တို့တွင်ကြည့်ရန်)</p>
<p>Mung Bean</p> <ul style="list-style-type: none"> - ရေဆင်း ၁၄ 		<p>(၄) ဆီလျော်သည့် ပိုးသတ်ဆေးရွေးချယ်အသုံးပြုနိုင်ရန် အတွက် ပိုးမွှား(သို့)ရောဂါအား စီစစ်ရန်ပိုးသတ်ဆေး အသုံးမပြုမီ</p>

		<p>သင်တန်းတက်ရောက်ထားသည့် တောင် သူ (သို့) ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်/ဝန်ထမ်းများ၏လေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်။</p> <p>(က) ပိုးမွှားဖြစ်စဉ်တွင် ပိုးသတ်ဆေး (insecticide)အသုံး ပြုရန်၊ ပိုးမွှားဖြစ်ပွားမှု၏စီးပွားရေးသတ်မှတ်အဆင့် (ETL)ကို ဆုံးဖြတ်ရမည်။</p> <p>(ခ) ရောဂါများအတွက် ပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုရန် ရောဂါ ဖြစ်ပွားမှု၏ ပြင်းထန်မှုပမာဏကိုဆုံးဖြတ်ရန် မြို့နယ် DOA ၏ အကူအညီလိုအပ်နိုင်ပါသည်။ (ဥပမာ- leaf area index)</p>
--	--	---

ဇယား ၁၀ - မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကန့်သတ်ထားသည့် ပိုးသတ်ဆေးများစာရင်း

ပိုးသတ်ဆေးအမည်	အုပ်စု
Methyl Bromide	Fumigant
Phosphine	Fumigant
Bromadiolone	Coumarin
Zinc Phosphide	Inorganic
Brodifacoum	Coumarin
Fenthion	Organophosphorous
DDT	Organochlorine

ဇယား ၁၁ - မြန်မာနိုင်ငံတွင် တားမြစ်ထားသော ပိုးသတ်ဆေးများစာရင်း

ပိုးသတ်ဆေးအမည်

အစုအဖွဲ့

Adrin	Organochlorine
EPN	Organophosphorus
BHC	Organochlorine
Inorganic Mercury compounds	Inorganic
Captafol	Phthalimide
Chlordane	Organochlorine
Organic mercury compound	Organic
Parathion ethyl	Organophosphorus
Chlordimeform	Formamidine
Strobane	
Cyhexatin	Organotin
2,4,5-T	Phenoxy
Dieldrin	Organochlorine
Toxaphene	Organochlorine
EDB	Dinosed
Endrin	Organochlorine
Dinosed	

(၂) ပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုမှု စီမံခန့်ခွဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်

ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေ (၁၉၉၁)အရ လုပ်ငန်းစဉ်များ၏ သတိပေးထုတ်ပြန်ချက်သည် ပိုးသတ်ဆေးများထုတ်လုပ်ခြင်း၊ တံဆိပ်တပ်ဆင်ခြင်း၊ ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ သိုလှောင်ခြင်းနှင့် စွန့်ပစ်ခြင်းစသည်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် စီမံကိန်း၏လုပ်ငန်းစဉ်မူဘောင်အတွက် အခြေခံဖြစ်ပါသည်။ အောက်ဖော်ပြပါအချက်များသည် အဆိုပါကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ သတိပေးထုတ်ပြန်ချက်မှ ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

ပိုးသတ်ဆေးတင်သွင်းသူများမှ လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များ

(က) ပြည်ပမှတင်သွင်းသည့် ပိုးသတ်ဆေး (သို့) ဓာတ်ပြုပါဝင်ပစ္စည်းများရောက်ရှိလာပါက အရည်အသွေးစစ်ဆေးနိုင်ရန် DOA မှ ပျက်ကွက်ခြင်းမရှိ စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်သည်။ သတ်မှတ်ထားသည့် နမူနာကောက်ယူခြင်း နည်းစနစ်အရ စစ်ဆေးသူအား သတ်မှတ်ပမာဏ/အလေးချိန်နမူနာကောက်ယူခြင်းကို အခမဲ့ဆောင်ရွက်ခွင့် ပြုရမည်။ အဆိုပါ နမူနာကောက်ယူခြင်းအတွက် စစ်ဆေးသူမှ နမူနာကောက်ယူခြင်းလက်မှတ် ထုတ်ပေးရမည်။

- (ခ) ပိုးသတ်ဆေးများကိုင်တွယ်ခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းနှင့် သိုလှောင်သိမ်းဆည်းခြင်းလုပ်ငန်းများကို Registration Proardမှ ထုတ်ပြန်ထားသည့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးလမ်းညွှန်များအတိုင်းလိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) လိုင်စင် (ခွင့်ပြုမိန့်)ရရောင်းချသူများထံသို့သာ ပိုးသတ်ဆေးများဖြန့်ချိခြင်း၊ ရောင်းချခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ အရောင်းဖြတ်ပိုင်းများနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအမျိုးမျိုးရောင်းချသည့်စာရင်းများကို ထိန်းသိမ်းထားရမည်။
- (ဃ) ပိုးသတ်ဆေးသိုလှောင်၊ သိမ်းဆည်းသည့်နေရာများတွင် “အန္တရာယ်ရှိသည်”ဆိုသည့် အမှတ်အသားဆိုင်းဘုတ်ကို သိသာမြင်လွယ်သည့်နေရာတွင် ချိတ်ဆွဲတပ်ဆင်ရမည်။
- (င) အကယ်၍ ကုန်တင်/ကုန်ချဆောင်ရွက်နေခြင်းမျိုးမရှိပါက ပိုးသတ်ဆေးသိုလှောင်၊ သိမ်းဆည်းသည့်နေရာများကို လုံခြုံစွာသေ့ခတ်ထားရှိရမည်။
- (စ) ပိုးသတ်ဆေးများ ကုန်တင်/ကုန်ချဆောင်ရွက်ရာတွင် ၎င်းတို့အား ဘေးကင်းစွာ ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အတွေ့အကြုံရှိသူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ကြီးကြပ်မှုအောက်တွင် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဆ) ပိုးသတ်ဆေးများ သိုလှောင်/သိမ်းဆည်းသည့်နေရာများ၏ တည်နေရာနှင့် ခန့်မှန်းချေသိုလှောင်ပမာဏများကို နီးစပ်ရာ မီးသတ်ဌာနများသို့ အကြောင်းကြားအသိပေးရမည်။
- (ဇ) မည်သည့်ပိုးသတ်ဆေးမျှ လူနေအိမ်ယာများတွင် သိမ်းဆည်း/သိုလှောင်ခြင်းမပြုရ။
- (ဈ) မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ပိုးသတ်ဆေးများ၊ ဓာတ်ပြုပါဝင်ပစ္စည်းများနှင့် ထုတ်ပိုးပစ္စည်းများကို စွန့်ပစ် ရာတွင် DOA ၏လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ည) အကယ်၍ သိုလှောင်ထားသည့် ပိုးသတ်ဆေးများ၊ ဓာတ်ပြုပါဝင်ပစ္စည်းများသည် လက်ဝယ်ထားရှိစဉ်အတွင်း အရည်အသွေး ပျက်စီးယိုယွင်းမှုရှိပါက ၎င်းတို့အား ဆက်လက်အသုံးပြုခြင်း၊ ရောင်းချခြင်းများကို DOA ၏ လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဋ) ပိုးသတ်ဆေးများကို ဘေးကင်းလုံခြုံစွာထုတ်ပိုးရောင်းချရမည်ဖြစ်ပြီး ထုတ်ပိုးသည့်ပစ္စည်းများပျက်စီးနေပါက အသစ်ပြန်လည်ထုတ်ပိုးပြီးမှ ရောင်းချရမည်။
- (ဌ) ပိုးသတ်ဆေး၏ထိရောက်မှုအာနိသင်နှင့်ပတ်သက်၍ မမှန်မကန်ကြေငြာရောင်းချခြင်းမျိုး ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ။ အဆိုပါ အရောင်းကြော်ငြာများကို Registration Board မှ သဘောတူခွင့်ပြုသည့်ပုံစံသတ်မှတ်ချက်များ အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဍ) စစ်ဆေးသူများ လိုအပ်သလို စစ်ဆေးခြင်းများကို ခွင့်ပြုရမည်ဖြစ်ပြီး အဆိုပါစစ်ဆေးခြင်းများကို လိုအပ်သည့် အကူအညီပေးရမည်။

လိုင်စင်ကိုင်ဆောင်ထားသူများမှ လိုက်နာရန် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များ

- (က) လိုင်စင် (ခွင့်ပြုမိန့်)ကို မြင်သာပေါ်လွင်သောနေရာတွင် တပ်ဆင်၊ ချိတ်ဆွဲထားရှိရမည်။
- (ခ) လိုင်စင်အရခွင့်ပြုထားသော ပိုးသတ်ဆေး (သို့) ဓာတ်ပြုပါဝင်ပစ္စည်းများကိုသာ ဖော်စပ်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ပြန်လည်ထုတ်ပိုးခြင်း၊ ရောင်းချခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) ဒေသတွင်းပိုးသတ်ဆေးများဖော်စပ်ခြင်း၊ ပြန်လည်ထုတ်ပိုးခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် လုပ်သားများ၏ ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုရေးရာများနှင့်ပတ်သက်၍ လက်ရှိတည်ဆဲဥပဒေပါအချက်အလက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစွာ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဃ) ဖော်စပ်ထုတ်လုပ်သော (သို့) ပြန်လည်ထုတ်ပိုးသော ပိုးသတ်ဆေးများ၏အရည်အသွေးနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အာမခံရမည်။
- (င) ပိုးသတ်ဆေးများ ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်းနှင့် သိမ်းဆည်းသို့လှောင်ခြင်းများကို Registration Board မှ ထုတ်ပြန်ထားသည့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးလမ်းညွှန်များနှင့် ကိုက်ညီစွာဆောင်ရွက်ရမည်။
- (စ) ပိုးသတ်ဆေးများကို ဖော်စပ်ထုတ်လုပ်သူများ၊ ပြန်လည်ထုတ်ပိုးသူများနှင့် လက်ကားရောင်းဝယ်သူများသည် အောက်ပါသတ်မှတ်ချက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဆ) ပိုးသတ်ဆေးများ သိုလှောင်၊ သိမ်းဆည်းသည့်နေရာများတွင် “အန္တရာယ်ရှိသည်” ဆိုသည့် ဆိုင်းဘုတ်ကို မြင်သာ ပေါ်လွင်သည့်နေရာတွင် ချိတ်ဆွဲတပ်ဆင်ထားရှိရမည်။
- (ဇ) ပိုးသတ်ဆေးများသိုလှောင်၊ သိမ်းဆည်းသည့်နေရာများအား ဝန်တင်၊ ဝန်ချလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နေခြင်းမျိုး မရှိသည့်အချိန်များတွင် လုံခြုံစွာသေ့ခတ်ထားရှိရမည်။
- (ဈ) ပိုးသတ်ဆေးများဝန်တင်၊ ဝန်ချလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် ပိုးသတ်ဆေးကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရာ၌ အတွေ့အကြုံရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ကြီးကြပ်မှုအောက်တွင်ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ည) ပိုးသတ်ဆေးသိုလှောင်သိမ်းဆည်းသည့်နေရာများ၏ တည်နေရာနှင့် သိုလှောင်ထားသည့်ခန့်မှန်းချေပမာဏများကို နီးစပ်ရာမီးသတ်ဌာနများသို့ အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်။
- (ဋ) လူနေအိမ်ယာများတွင် မည်သည့်ပိုးသတ်ဆေးမျှ သိုလှောင်၊ သိမ်းဆည်းခြင်းမပြုရ။
- (ဌ) ပိုးသတ်ဆေးများရောင်းချရာတွင် တံဆိပ်များနှင့် အသုံးပြုသူများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ မြန်မာဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုဖော်ပြထားခြင်းမျိုးပါဝင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းနှင့်ပတ်သက်၍ Registration Board မှ အတည်ပြုချက်ရယူရမည်။
- (ဍ) Registration Board မှ အခါအားလျော်စွာကန့်သတ်သည့် ပိုးသတ်ဆေးရောင်းချမှုများသည် သက်ဆိုင်ရာ မန်နေဂျာများမှ ထုတ်ပေးထားသည့် ဝယ်ယူခွင့်ပါမစ်ရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ (သို့) လက်မှတ်ရပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုသူ များအတွက်သာဖြစ်ပါသည်။

- (ဃ) ပိုးသတ်ဆေးများလက်လီ၊ လက်ကားရောင်းဝယ်ရာတွင် ဖြတ်ပိုင်းများနှင့် ဝယ်ယူသူများ၏အမည်များ၊ ပိုးသတ်ဆေးအမျိုးအစားနှင့် ရောင်းချသည့်ပမာဏများဖော်ပြပါရှိသည့် နေ့စဉ်အရောင်းစာရင်းမှတ်တမ်းစာအုပ်ထားရှိရမည်။ အဆိုပါဖြတ်ပိုင်းများနှင့် စာရင်းမှတ်တမ်းစာအုပ်များကို သက်ဆိုင်ရာ မန်နေဂျာ (သို့) စစ်ဆေးသူများမှ စစ်ဆေးရန် လိုအပ်သည့်အခါ ပြသနိုင်ရပါမည်။
- (ဏ) လမ်းဘေးဝဲယာများတွင် ပိုးသတ်ဆေးများကို အစားအစာပစ္စည်းများ၊ ဆေးဝါးများနှင့် ပူးတွဲ၍ ရောင်းချခြင်းမပြု ရ။
- (တ) ပိုးသတ်ဆေးများကို ရောင်းချရာတွင် လုံခြုံစွာထုပ်ပိုး၍ ရောင်းချရမည်ဖြစ်ပြီး ပျက်စီးနေသည့်ထုတ်ပိုးသည့် (သို့) ကုန်သေတ္တာပစ္စည်းများအား လုံခြုံစွာပြန်လည်ထုတ်ပိုးပြီးမှ ရောင်းချရမည်။
- (ထ) ပိုးသတ်ဆေးများအား တံဆိပ်နှင့်အသုံးပြုရန် လမ်းညွှန်ချက်များမပါဝင်ဘဲ ရောင်းချခြင်းမပြုရ။
- (ဒ) မည်သည့်အကြောင်းပြချက်ဖြင့်ဖြစ်စေ ပိုးသတ်ဆေးများ၊ ဓာတ်ပြုပါဝင်ပစ္စည်းများ (သို့) ထုတ်ပိုးသည့်ပစ္စည်းများ ကို စွန့်ပစ်ရာတွင် DOA ၏လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဓ) အကယ်၍ လိုင်စင် (ခွင့်ပြုမိန့်) ကိုင်ဆောင်ထားသူ၏လက်ဝယ်တွင်ရှိသည့် ပိုးသတ်ဆေး (သို့) ဓာတ်ပြုပါဝင်ပစ္စည်းများမှာ အရည်အသွေးပျက်စီးယိုယွင်းနေကြောင်း စစ်ဆေးစဉ်တွေ့ရှိရပါက ၎င်းတို့အား ဆက်လက်အသုံး ပြုခြင်း၊ ရောင်းချခြင်းများကို DOA ၏လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။
- (န) ပိုးသတ်ဆေးနှင့်ပတ်သက်၍ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်မန်နေဂျာ (သို့) စစ်ဆေးရေးမှူး၏စစ်ဆေးမှုကို ခွင့်ပြုရမည် ဖြစ်ပြီး လိုအပ်သည့်အကူအညီပေးအပ်ရမည်။
- (ပ) အပိုဒ်ခွဲ (တ)အရ စစ်ဆေးစဉ်ကာလအတွင်း သက်ဆိုင်ရာမန်နေဂျာ (သို့) စစ်ဆေးသူမှ အရည်အသွေးစစ်ဆေး ရန် နမူနာလိုအပ်ပါက သတ်မှတ်ထားသည့် နမူနာကောက်ယူခြင်းနည်းစနစ်အရ လိုအပ်သည့်ပမာဏ/အလေး ချိန် နမူနာကို အခကြေးငွေမဲ့ယူဆောင်နိုင်ရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းနမူနာကောက်ယူခြင်းအတွက် သက်ဆိုင်ရာ မန်နေဂျာ (သို့မဟုတ်) စစ်ဆေးသူမှ နမူနာကောက်ယူခြင်းလက်မှတ်ထုတ်ပေးရမည်။

အသုံးပြုသူများမ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များ

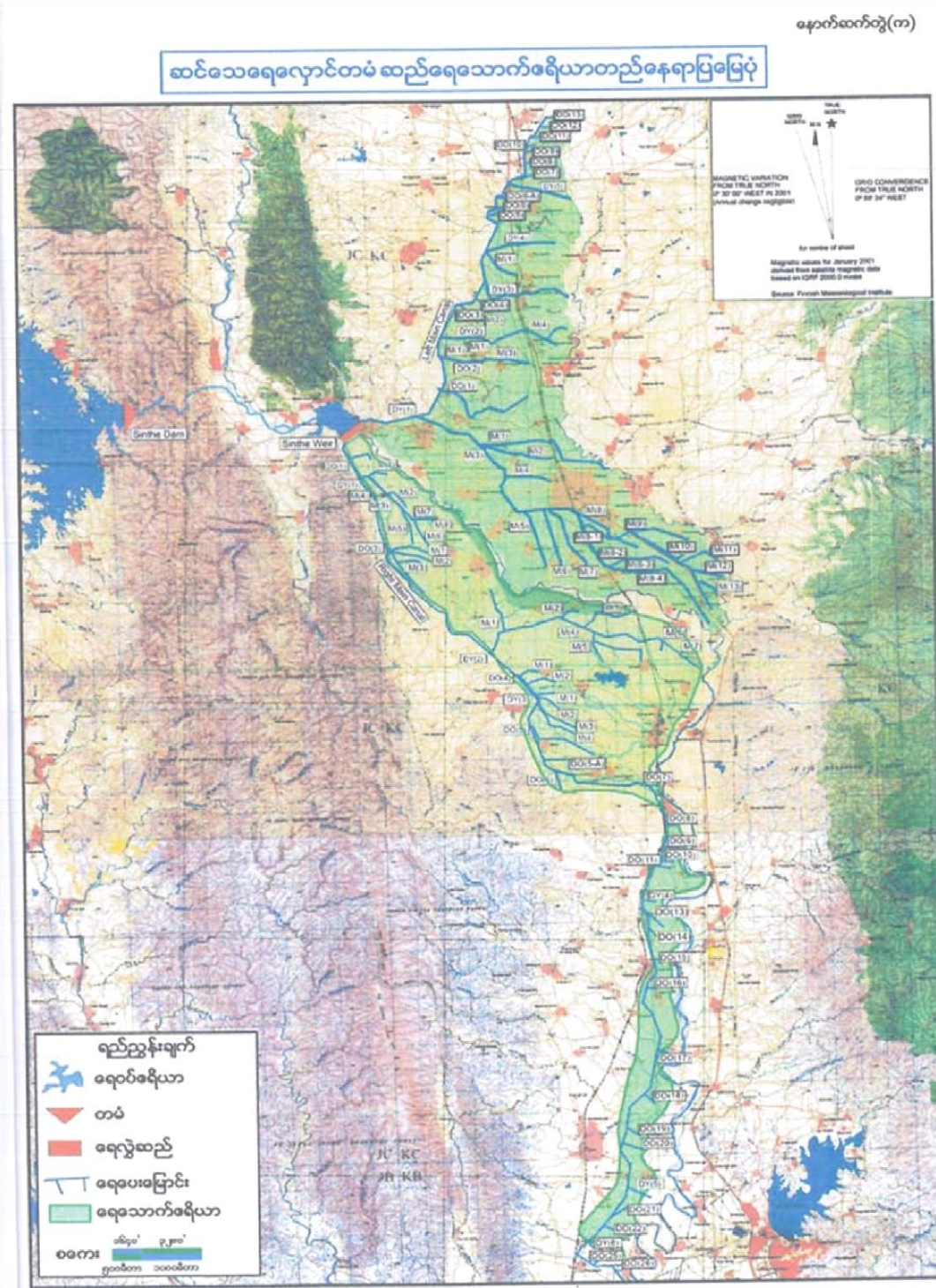
- (က) (Registration Board) မှ သီးနှံပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ပေးထားသည့် ပိုးသတ်ဆေးများကို သတ်မှတ်ထား သည့် ပုံစံများအတိုင်းသာ အသုံးပြုရမည်။
- (ခ) အိမ်သုံးအဖြစ်အသုံးပြုရန် ဖော်စပ်ထားသည့်အရာများမှလွဲ၍ မည်သည့်ပိုးသတ်ဆေးမျှ နေအိမ်ဧရိယာများ အတွင်း သိမ်းဆည်းခြင်းမပြုရ။

- (ဂ) (Registration Board) မှ ဖော်ပြထားချက်အတိုင်း ပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုသည့် ကောက်ရိတ်သိမ်းမှု မတိုင်မီ ကြားကာလကုန်ဆုံးပြီးနောက်မှသာ စားသုံးသီးနှံများကိုရိတ်သိမ်းခြင်း/ရောင်းချခြင်းများကိုဆောင်ရွက် ရမည်။
- (ဃ) သတ်မှတ်ထားသည့် နမူနာကောက် နည်းစနစ်များအရ ပိုးသတ်ဆေးအကြွင်းအကျန် လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း အတွက် သီးနှံနမူနာများ၏ လိုအပ်သောပမာဏနှင့် အလေးချိန်များကိုသက်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးရေးမန်နေဂျာများ ၏လိုအပ်ချက်အရ အခကြေးငွေမဲ့ဖြည့်ဆည်းပေးရမည်ဖြစ်ပြီး ယင်းသို့နမူနာကောက်ယူခြင်းအတွက်သက်ဆိုင်ရာ မြို့နယ်မန်နေဂျာ (သို့) စစ်ဆေးရေးမှူးမှ “နမူနာကောက်ယူခြင်းလက်မှတ်” ထုတ်ပေးရပါမည်။
- (င) ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၏ ထင်မြင်ယူဆချက်အပေါ် အခြေခံ၍ DOA ၏ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ရိတ်သိမ်းစားသုံးသီးနှံများတွင် ပိုးသတ်ဆေးအကြွင်းအကျန်များခွင့်ပြုပမာဏထက် ပိုမိုမြင့်မားနေသည်ဆိုသည့် အချက်နှင့် ရည်ညွှန်းကိုက်ညီမှုရှိရပါမည်။
ဒေသတွင်း ပိုးသတ်ဆေးရောင်းချခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းလိုက်နာခြင်းသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူသားများအပေါ် မလိုလားအပ်သည့် သက်ရောက်မှုများကိုဖြစ်စေသည့် မမှန်ကန်သော ပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုမှုများကို ထိန်းချုပ်ရန် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ နိုင်ငံအတွင်း မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းမရှိသည့် ပိုးသတ် ဆေးများ တရားမဝင်ရောင်းချမှုများပျံ့နှံ့လျက်ရှိခြင်းကြောင့် အောက်ဖော်ပြပါနည်းလမ်းများအတိုင်း ဥပဒေလေးစား လိုက်နာမှုရှိရေး ပြန်လည်စစ်ဆေးစနစ်များအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နိုင်ပါသည်။
- (စ) အမျိုးအသားအဆင့်အနေဖြင့် စီမံကိန်းထိန်းချုပ်ကွပ်ကဲရေးကော်မတီသည် ဥပဒေလေးစားလိုက်နာရေးနှင့် လွတ်လပ်မှုရှိသော စစ်ဆေးသုံးသပ်မှုများအတွက် လုပ်ငန်းစတင်ဆောင်ရွက်ရေးကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
- (ည) ဒေသတွင်းအဆင့်အနေဖြင့် TACC သည် သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးဧရိယာအတွင်း ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ဥပဒေလေးစားလိုက်နာရေးနှင့် လွတ်လပ်မှုရှိသောစစ်ဆေးသုံးသပ်ခြင်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ရန်အဓိကအခန်း ကဏ္ဍမှ ပါဝင်သင့်ပါသည်။
- (ဋ) TACC အနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာရဲဌာန၊ မြို့နယ်တရားရေးဌာနများနှင့် အနီးကပ်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်၍ ဥပဒေ ချိုးဖောက်ကြောင်း သံသယရှိသည့်ကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ ထိရောက်သည့်ဥပဒေလေးစားလိုက်နာရေးနှင့် တရားစွဲဆိုခြင်းလုပ်ငန်းများအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
- (ဌ) အဆိုပါလုပ်ငန်းများအတွက် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကျေးရွာပြည်သူများကိုလည်း ဖိတ်ခေါ်၍ ပူးပေါင်း ပါဝင်စေသင့်ပါသည်။

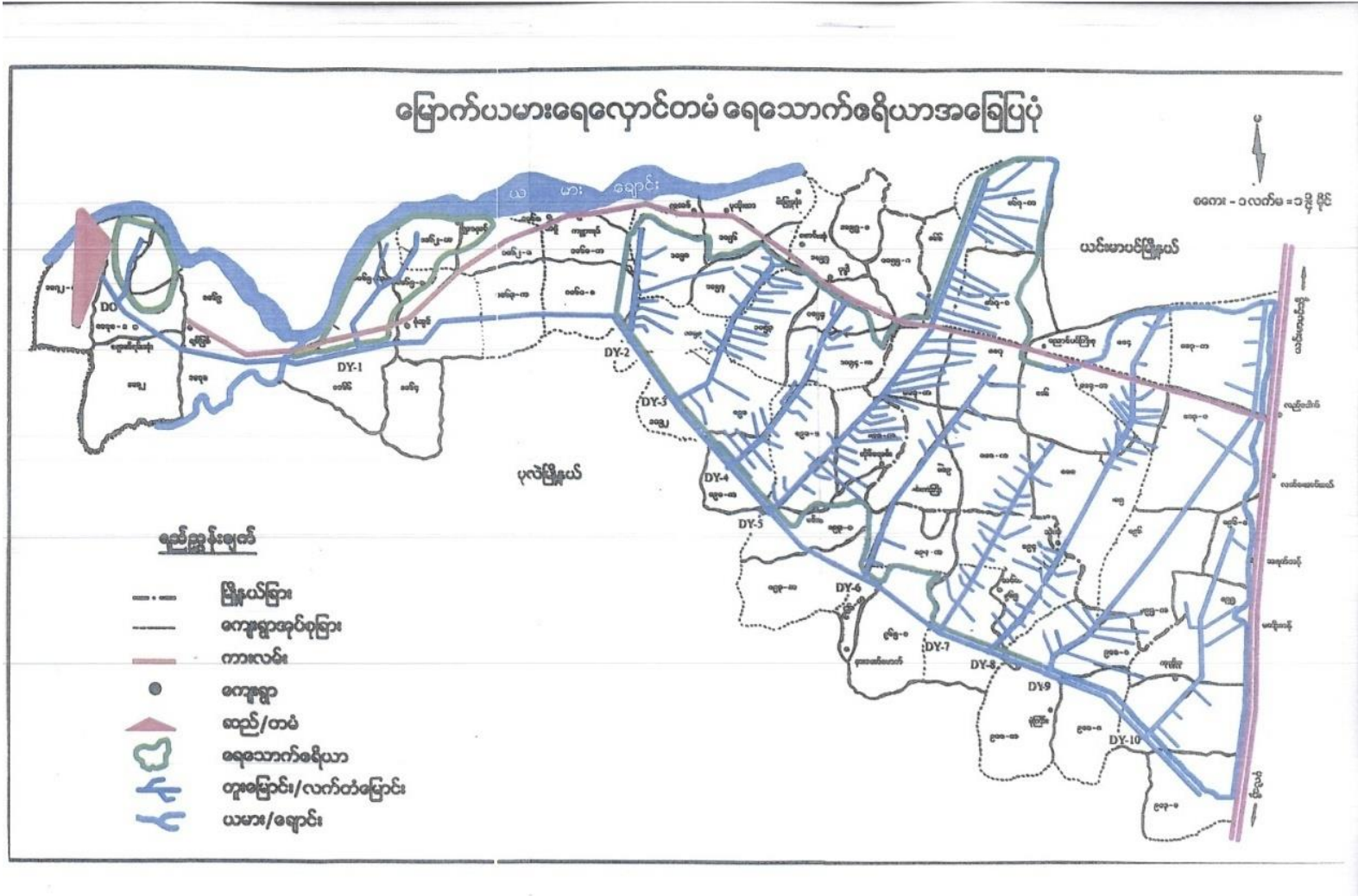
- (၅) ဖော်ပြပါအချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုအပေါ်အခြေခံ၍ စစ်ဆေးစာရင်း (Check Lish)ကို ပြုစုဆောင်ရွက်သင့်ပြီး သုံးလပတ်အလိုက် လွတ်လပ်မှုရှိသော အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခြင်းဆောင်ရွက်သူများမှ Checklist ကို အသုံးပြုသင့်ပါသည်။
- (၆) အဆိုပါ လွတ်လပ်သော သုံးလပတ်အကဲဖြတ်စစ်ဆေးခြင်းအစီရင်ခံစာအား TACC သို့ တင်ပြသင့်ပြီး ဥပဒေနှင့် မညီညွတ်သောကိစ္စရပ်များ ပေါ်ပေါက်မှုရှိပါက လိုအပ်သောအရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ဆွေးနွေးသင့်ပါသည်။
- (၇) ပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ်သောစည်းကမ်းချက်များကိုနားလည်လိုက်နာမှုရှိစေရန် မြို့နယ် အတွင်းရှိ တောင်သူများ၊ ပိုးသတ်ဆေးအရောင်းကိုယ်စားလှယ်များနှင့် လက်ကားရောင်းဝယ်သူများကို ပညာပေး အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။
- (၈) သတ်မှတ်ချက်များလိုက်နာဆောင်ရွက်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အသုံးပြုသူများ၊ သက်ဆိုင်ရာဆက်နယ်တာဝန်ရှိသူများ (stakeholders)အား ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ရန်အချက်အလက်များ၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပညာပေးရေးပံ့ပိုးပစ္စည်းများကို စီစဉ်ထုတ်လုပ်ရပါမည်။
- (၉) မြို့နယ်အဆင့် ဥပဒေလေးစားလိုက်နာရေး ဆောင်ရွက်တိုးတက်မှုများကို နှစ်ဝက်တကြိမ်ကျင်းပသည့် တိုင်းဒေသကြီးအဆင့် (ဒေသအဆင့်)အများပြည်သူ့---များသို့ အစီရင်ခံတင်ပြသင့်ပါသည်။
- (၁၀) ပိုးမွှားစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ သတ်မှတ်ချက်များနှင့်ကိုက်ညီသည့် တောင်သူများအား တိုက်တွန်းအားပေးချီးမြှင့်မှုများကို ဆောင်ရွက်သင့်ပြီး သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးသူများမှလည်း ဥပဒေလေးစားလိုက်နာ စေခြင်းများကို လေ့လာသုံးသပ်သင့်ပြီး လိုအပ်သလို အစီရင်ခံတင်ပြသင့်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁) - ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ ဖော်ပြသည့်မြေပုံများ

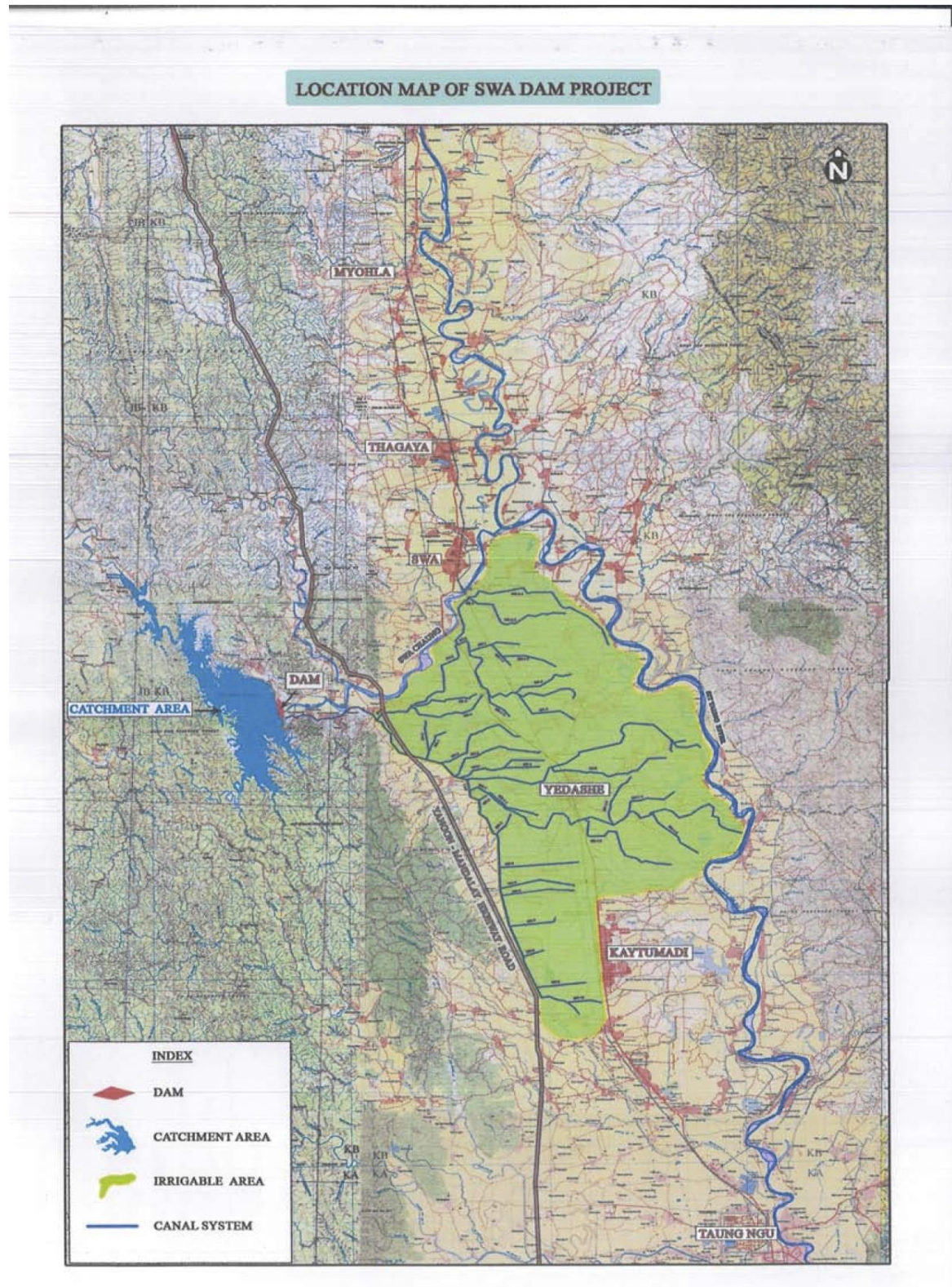
နောက်ဆက်တွဲ (၁) (က) - ဆင်သေဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဖော်ပြသည့်မြေပုံ

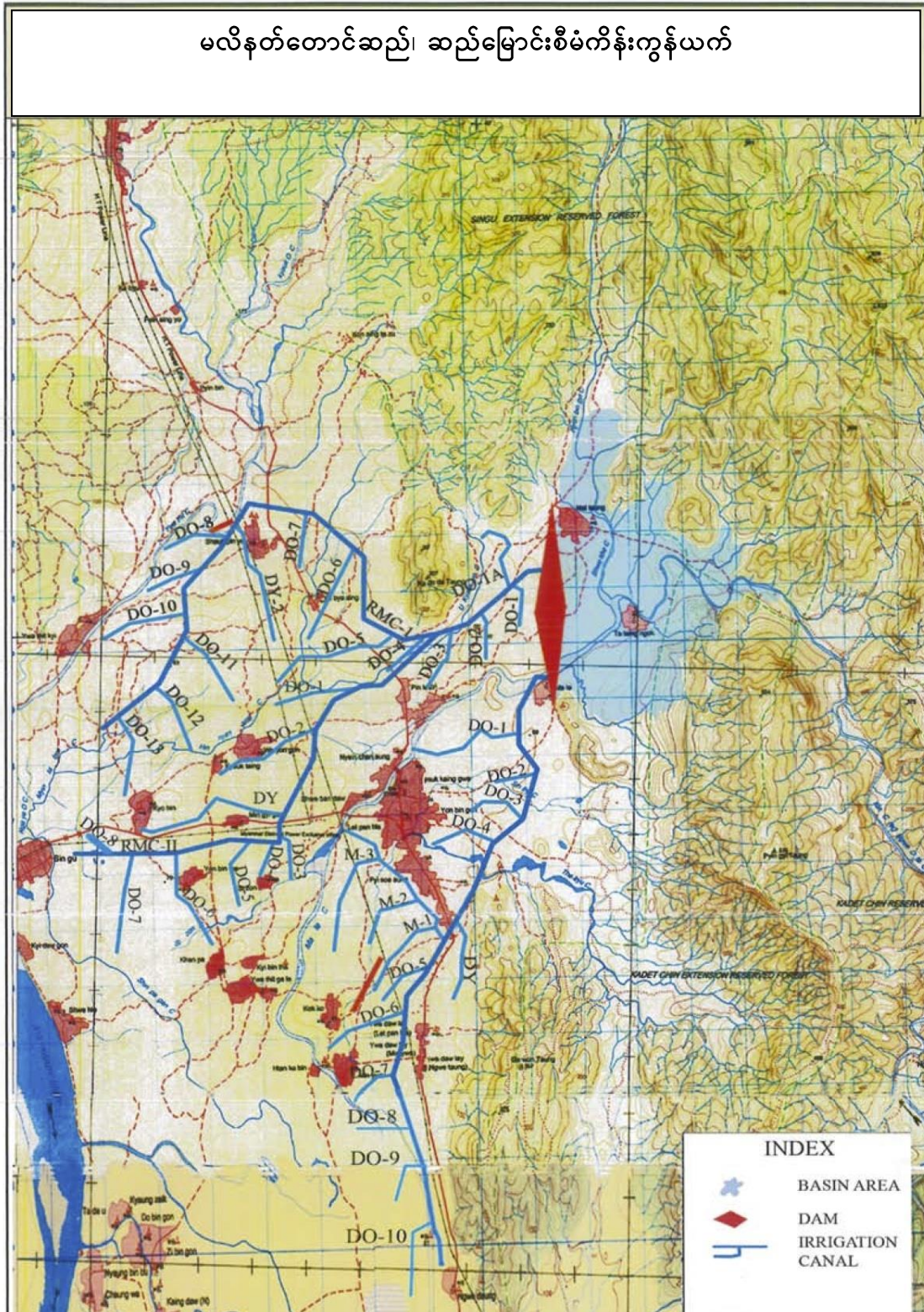
နောက်ဆက်တွဲ (၁) (ခ) - မြောက်ယမားဆည်မြောင်စီမံကိန်း ဖော်ပြသည့်မြေပုံ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) (ဂ) - ဆွာချောင်းဆည်မြောင်စီမံကိန်း ဖော်ပြသည့်မြေပုံ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) (ဃ) - မလိခတောင်ဆည်ရေမြောင်းစီမံကိန်း ပြသည့်မြေပုံ

ရည်ရွယ်သည့်ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများအတွက် အရေးပါသည့်ရွေးချယ်ရေးစံသတ်မှတ်ချက်များ

လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှုဧရိယာ	လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်မှု စံသတ်မှတ်ချက်များ
စီးပွားရေးနှင့်ဘဏ္ဍာရေးရာ	<ul style="list-style-type: none"> • စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှု(ထွက်နှုန်း)(သို့) သီးနှံစိုက်ပျိုးသိပ်သည်းဆနှင့် ပတ်သက်၍ သိသာသည့် ပုံမှန်တိုးပွားမှုရရှိနိုင်မည့် အလားအလာ (ဥပမာ - နှစ်သီးမှ သုံးသီးသို့) • စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှု တိုးတက်လာနေသည့် ဧရိယာများနှင့် ဈေးကွက်များ၊ ဖြန့်ဖြူးရေး လမ်းကြောင်းများ၊ လမ်းများနှင့် အလွယ်တကူ သွားလာဆက်သွယ်နိုင်သည့် ဧရိယာများ
နည်းပညာဆိုင်ရာ	<ul style="list-style-type: none"> • စနစ်တစ်ခုချင်း (သို့) ကြီးမားသည့်စနစ်၏လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အစိတ်အပိုင်း • ၅၀၀နှင့် ၅၀၀၀ ha အကြားကွပ်ကဲဧရိယာ • ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့် လက်ရှိ ဆည်မြောင်း စနစ်များ • စီမံကိန်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ဦးဆောင် / ကူညီဆောင်ရွက်တောင်သူ/ရေအသုံးပြုအဖွဲ့များ စိတ်ပါဝင်စားမှု
လူမှုရေးရာ	<p>လွတ်တော်ရှိ မြေယာဆုံးရှုံးမှု စုံစမ်းရေးကော်မရှင်အရ ရွေးချယ်သတ်မှတ်ထားသည့် တည်နေရာများတွင် မြေယာအငြင်းပွားမှုများ မရှိပါ။</p> <ul style="list-style-type: none"> • တောင်သူများအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် လုပ်ငန်းများ စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပါဝင်နိုင်ရပါမည်။
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ	<p>စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပျက်စီးစေသည့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ မရှိစေဘဲ၊ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်တို့၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီစေမှုရှိရပါမည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> • သတ္တုတွင်း/စက်မှုလုပ်ငန်းများမှ ရေညစ်ညမ်းစေမှုများ မည်သည့်ဧရိယာမျှ သက်ရောက်မှုမရှိစေရန်

နောက်ဆက်တွဲ(၂)-ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဧရိယာများရှိ ရာသီဥတု ဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား(၁) - သတ်မှတ်ထားသည့်လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၏ နည်းပညာဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အကြောင်းအရာ	ဆည်အမည်များ			
	ဆင်သေ	မြောက်ယမား	ဆွာ	မလိနတ်တောင်
မြေပုံညွှန်း	93D/4-475455	84J/12K-010779	94A/4V 645280	93 (B-2) S.R-853018
လတ္တီတွဒ်	96 degree 2 minutes	94 degree 34 minutes	96 degree 12 minutes	96 degree 6 minutes
လောင်ဂျီတွဒ်	20 degree 9 minutes	21 degree 59 minutes	19 degree 11 minutes	22 degree 34 minutes
ဆည်အမျိုးအစား	Zone Earth Fill Dam	Earthen	Earth Fill Dam	Earthen
သတ်မှတ်ဧရိယာ	308	191	403	75
ဆည်အမြင့်(ပေ)	109	65	97 (Main dam) 40 (saddle dam)	72
ဆည်အလျား (ပေ)	1350	10400	6600 (Main dam) 16900 (saddle dam)	11850
ဆည်သိုလှောင်မှု				
စုစုပေါင်း/ဧက(ပေ)	143,090	14,057	216,350	57,470
Live /ဧက(ပေ)	125,787	11,221	188,180	50,060
Dead /ဧက(ပေ)	17,303	2,836	28,170	7,410
ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်(လက်မ)	33.74	34	83.75	43.6

ပျမ်းမျှနှစ်စဉ်ရေစီးဝင်မှု (ဧက/ပေ)	110000	66430	312040	65000
စုစုပေါင်းရေလှောင်ကန် သတ်မှတ်ဧရိယာ စုစုပေါင်း (ဧက) အသားတင် (ဧက)	25,416	31,000	35,000	10,000
ရေအားလျှပ်စစ်တပ်ဆင် စွမ်းရည် အိမ်သုံးရေဖြည့်ဆည်းမှု	15,218	30,320	23,467	6,500
	0	0/250kW	0	5kW in canal
မြေပြင်ရေအသုံးပြုမှု	30 households	0	0	0
	100 acres	0	0	0
ရေသွယ်ပြွန်အမျိုးအစား	Reinforced Cement Concrete	Reinforced Cement Concrete	Reinforced Cement Concrete	Reinforced Cement Concrete
ရေသွယ်ပြွန်အရွယ်အစား	6ft x 4ft (2 Nos) (1.83m x 1.22m) (2 Nos)	6ft x 4ft (2 Nos)	6ft x 4ft (3 Nos)	Left: 3'.Ø (1 No) Right: 6ft x 4ft

(1 No)

ရေသယ်ပြွန်အလျား

-

258

362

Left: 251

Right: 221

ရေသွယ်ပြွန်ထုတ်လွတ်/
စီးဆင်းပုံစံ

-

240

750

Left: 50

Right: 200

DRAFT

ဇယား (၁) - လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၏နည်းပညာဆိုင်ရာအချက်အလက်များ (CONTD)

အကြောင်းအရာ

ဆည်အမည်များ

	ဆင်သေ	မြောက်ယမား	ဆွာ	မလိနတ်တောင်
Type of Spillway	Ogee Type Reinforced Cement Concrete	Reinforced Cement Concrete	Duckbill Type Reinforced Cement Concrete	Reinforced Cement Concrete
Length of Spillway (ft)	510	413	-	-
Width of Spillway (ft)	110	100	400	-100
Spillway Design Discharges (Cusecs)	18490	7500	52500	8000
Length of Emergency Spillway (ft)	-	341	-	-
Width of Emergency Spillway (ft)	-	500	-	-
Length of Main Canal (miles)	Left: 12 Right: 29	15.87	16.67 (1 Nos)	Left: 5 Right: 10
Main Canal Discharges (Cusecs):	Left: 500	-	-	-

Right: 312

Length of
Distributaries
(miles):

- 30.4 41.94 (8 Nos) -

Canal Structures

- 487 Nos 916 Nos Left: 50 Nos
Right: 84 Nos

Irrigable Area
(acres)

25,416 (32400) 12,000 35,000 10,000

(Gross):

15,218 11,320 23,467 6,500

(Net):

12,712 (16032) 5,900 20,670 5,755

Irrigated Area:
acres

အရင်းအမြစ် - ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန(၂၀၁၄)၊ အချက်အလက်များကို ADP နည်းပညာတိုင်းတာမှု အဖွဲ့သို့ ပေါင်းစပ်မျှဝေထားပါသည်။ ရန်ကုန်။

မှတ်ချက် - စုစုပေါင်း ဆည်ရေပေးနိုင်သောဧရိယာသည် ကျေးရွာများ၊ လမ်းများ၊ ဆည်ရေ မပေးနိုင်သော စိမ့်မြေနှင့် မြေမြင့်ပိုင်းများအပါအဝင် စနစ်နယ်သတ်မှတ်ချက်များအတွင်းရှိ စုစုပေါင်းဧရိယာကို ဆိုလိုသည်။ အသားတင်ဆည်ရေပေးနိုင်သော ဧရိယာ ဆည်ရေ ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သည့် စုစုပေါင်း ဝန်ဆောင်မှုဧရိယာ။ ဆည်ရေသောက်ဧရိယာ-အမှန်တကယ် ရရှိနေသည့် အသားတင် ဆည်ရေ ပေးနိုင်သောဧရိယာ။

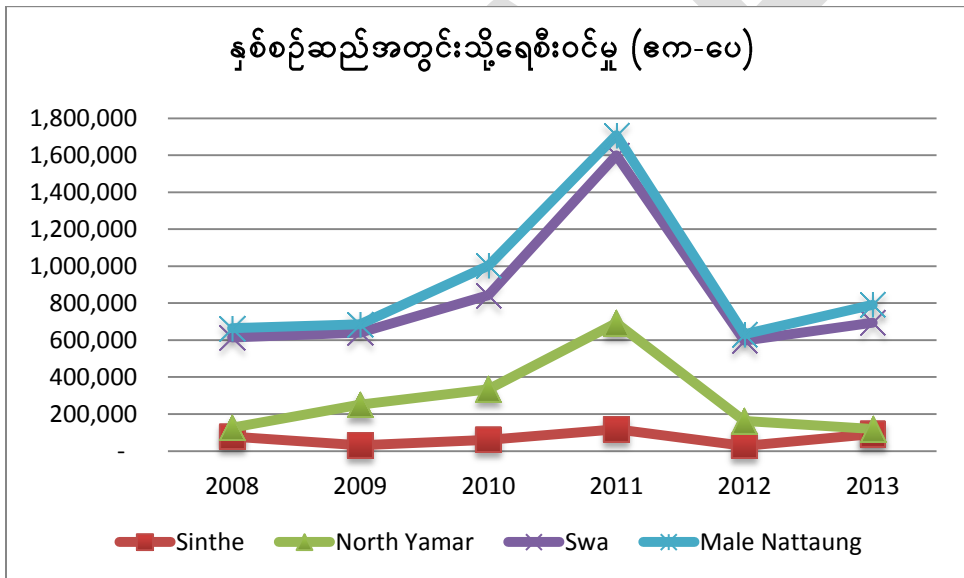
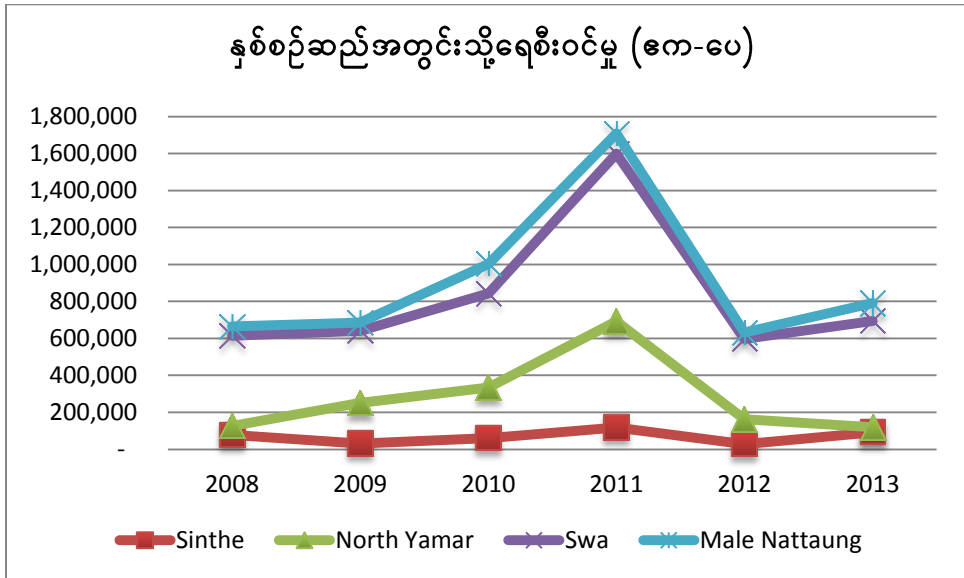
ဇယား(၂) နှစ်စဉ်ဆည်အတွင်းသို့စီးဝင်သည့်ရေထုထည် (ဧက - ပေ)

ခုနှစ်	ဆင်သေဆည် (၁၄၃၀၉၀)	မြောက်ယမားဆည် (၁၄၀၅၇)	ဆွာဆည် (၂၁၆၃၅၀)	မလိနတ်တောင်ဆည် (၅၇၄၇၀)
၂၀၀၀	၁၂၅,၀၉၄	-	-	-
၂၀၀၁	၁၁၃,၈၆၉	-	-	-
၂၀၀၂	၁၁၄,၅၇၇	-	-	-
၂၀၀၃	၈၁,၇၀၃	-	-	-
၂၀၀၄	၃၃,၇၁၈	-	၅၉၄,၃၈၅	-
၂၀၀၅	၁၃၃,၆၇၈	၂၈၁,၁၇၇	၇၅၀,၂၁၆	-
၂၀၀၆	၅၇,၅၉၀	၃၈,၅၅၇	၇၂၅,၇၅၅	-
၂၀၀၇	၉၁,၀၁၉	၁၉၁,၃၀၃	၆၇၆,၈၉၆	-
၂၀၀၈	၇၇,၁၇၄	၄၉,၄၇၄	၄၈၇,၇၁၄	၅၀,၀၈၄
၂၀၀၉	၃၁,၇၀၄	၂၁၉,၁၉၉	၃၈၉,၂၁၈	၄၄,၈၂၅
၂၀၁၀	၆၀,၆၀၃	၂၇၂,၈၂၆	၅၀၉,၀၅၆	၁၅၉,၀၁၆
၂၀၁၁	၁၁၇,၄၉၀	၅၇၅,၂၉၉	၉၀၆,၇၈၉	၁၀၉,၄၃၅
၂၀၁၂	၂၇,၁၆၉	၁၃၅,၀၄၄	၄၃၅,၇၀၈	၃၃,၂၁၄
၂၀၁၃	၉၂,၄၈၁	၂၆,၈၀၉	၅၇၄,၆၄၂	၉၇,၅၅၃

အရင်းအမြစ် - ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန (၂၀၁၄)

မှတ်ချက် (၁) ကွင်းဖြင့်ဖော်ပြသည့် ကိန်းဂဏန်းများမှာ သက်ဆိုင်ရာဆည်အလိုက် အများဆုံး ရေသိုလှောင်ထားနိုင်မှု ဖြစ်ပါသည်။ (၂) မြောက်ယမားအတွက် အချက်အလက်များမှာ မြောက်ယမားချောင်းကို ဖြတ်၍ တည်ဆောက်ထားသည့် အထက်ပိုင်းနှင့် အောက်ပိုင်းဆည် (၂)ခုမှ အချက်အလက်များကို ပေါင်းစပ် ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

ပုံ(၁) နှစ်စဉ်ဆည်အတွင်းသို့ ရေစီးဝင်မှု (၂၀၀၈-၂၀၁၃)

ဇယား(၃) - အဆိုပြုစီမံကိန်းဒေသများ၏ ဆည်ရေသောက်ဧရိယာများမှ ပျမ်းမျှနှစ်စဉ်မိုးရွာသွန်းမှု

ခုနှစ်	ဆင်သေဆည်	မြောက်ယမားဆည်	ဆွာဆည်	မလိနတ်တောင်ဆည်
1999	39.83	n.a	n.a	n.a
2000	22.49	n.a	n.a	n.a
2001	35.12	n.a	n.a	n.a
2002	9.12	n.a	n.a	n.a
2003	14.35	n.a	n.a	n.a
2004	11.21	n.a	61.14	n.a
2005	23.58	24.22	51.8	n.a
2006	33.85	24.52	81.45	n.a
2007	22.48	23.15	47.59	n.a
2008	21.32	28.35	43.85	30.33
2009	7.25	41.69	38.77	29.43
2010	20.39	50.64	63.2	67.51
2011	23.72	51.14	110.91	56.94
2012	15.65	28.22	84.82	29.8
2013	23.38	14.08	100.08	42.43

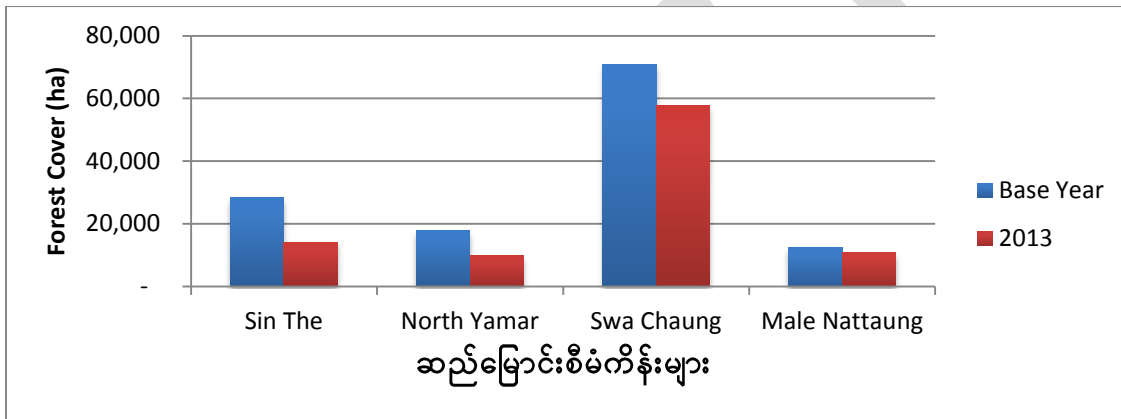
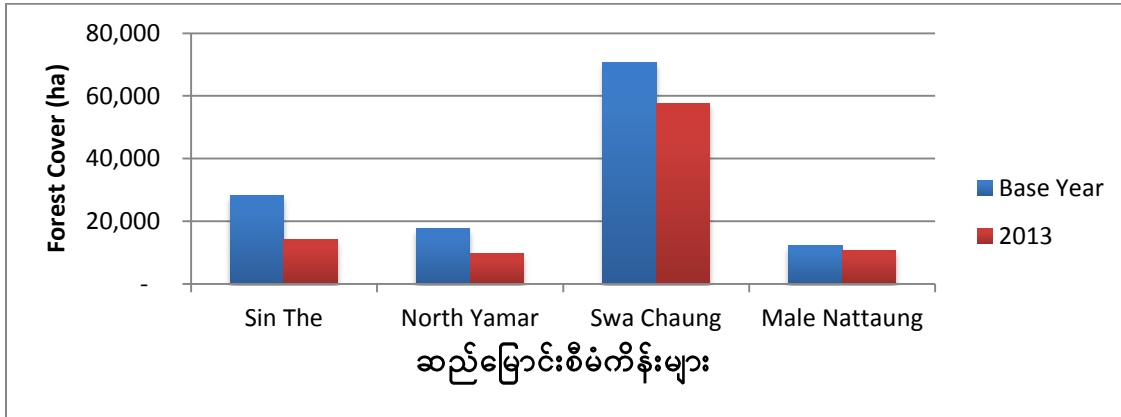
အရင်းအမြစ် - ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန(၂၀၁၄)၊ မှတ်ချက်(n.a)သည် “အချက်အလက်မရနိုင်သေး”ဟု ဆိုလိုသည်။

ဇယား(၄) လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၏ သတ်မှတ်ဧရိယာရှိ သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှုန်း

ဆည်မြောင်း စီမံကိန်း	သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု (ha)		ကြားကာလ (နှစ်)	သစ်တောဆုံးရှုံးမှု (ha)	နှစ်စဉ် သစ်တော ဖုံးလွှမ်းမှု ဧရိယာဆုံးရှုံးမှု (ha)	အပြောင်း အလဲ (%)
	အခြေခံ နှစ်	၂၀၁၃				
a	b	c	d	e = a-b	f = e/d	(f/a)*100
ဆင်သေ	၂၈,၃၂၉	၁၄,၁၀၃	၂၃	၁၄,၂၂၆	၆၁၉	၂. ၁၈
မြောက်ယမား	၁၇,၆၇၈	၉,၈၀၄	၁၃	၇,၈၇၄	၆၀၆	၃. ၄၃
ဆွာချောင်း	၇၀,၈၄၅	၅၇,၆၅၅	၁၃	၁၃,၁၉၀	၁,၀၁၅	၁. ၄၃
မလိနတ်တောင်	၁၂,၃၅၄	၁၀,၈၁၆	၈	၁,၅၃၈	၁၉၂	၁. ၅၆

အရင်းအမြစ် - Eco Dev (၂၀၁၄) ရရှိသည့် remote sensing အချက်အလက်များမှ၊ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း အတွက် မြေယာဖွဲ့စည်းပါဝင်မှု အပြောင်းအလဲဆန်းစစ်လေ့လာချက်၊ ရန်ကုန်။

ပုံ(၂) လက်ရှိဆည်မြောင်းစီမံကိန်းများ၏ သတ်မှတ်ဧရိယာများရှိ သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှုပမာဏ အပြောင်းအလဲများ

ဇယား(၅) စီမံကိန်းဧရိယာ၏ လူမှု-စီးပွားဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

အကြောင်းအရာ	ဆည်အမည်များ			
	ဆင်သေ	မြောက်ယမား	ဆွာ	မလိ နတ်တောင်
ကျေးရွာစုအရေအတွက်	၃၃	၁၇	၂၄	၁၀
ကျေးရွာအရေအတွက်	၇၈	၃၅	၁၃၃	၃၀
သတ်မှတ်ဧရိယာရှိလူဦးရေ (လူပုဂ္ဂိုလ်)	၁၀၇,၉၂၆	၆၉,၅၀၀	၈၀,၀၀၉	၂၂,၈၀၀
အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	၂၂,၆၄၀	၁၂,၅၀၀	၁၆,၃၁၉	၅,၇၀၀
တောင်သူအရေအတွက်	၅,၄၂၀	၃,၀၀၀	၁၇,၀၀၀	၂,၃၆၄
မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	၈,၇၆၆	၈,၁၀၀	၅၇၈၀	၃၃၃၆
သတ်မှတ်ဧရိယာရှိတိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ	nil	nil	Karen spread over the area	nil
ပျမ်းမျှဦးပိုင်မြေယာအရွယ်အစား (ဧက/အိမ်ထောင်စု)	၅	၄	၂.၅	၃
အများဆုံးဦးပိုင်မြေယာ	၁၀	၆	၂၀	၆
အနည်းဆုံးဦးပိုင်မြေယာ	၁.၅	၂	၁.၅	၂
ပျမ်းမျှစိုက်ပျိုးကွက်အရွယ်အစား(ဧက)	၀.၇၅	၀.၈၇၅	၀.၅	၀.၂၅
အများဆုံးစိုက်ပျိုးကွက်အရွယ်အစား	၁.၂၅	၁.၅	၀.၈၅	၀.၅
အနည်းဆုံးစိုက်ပျိုးကွက်အရွယ်အစား	၀.၂၅	၀.၂၅	၀.၂၅	၀.၂
တောင်သူများသို့ မြေယာအသုံးပြုခွင့် လက်မှတ် ထုတ်ပေးသည်ပမာဏရာခိုင်နှုန်း	၉၃.၃၈%	၁၀၀%	၉၀%	၉၀%

သီးနှံစိုက်ပျိုးဧရိယာ (ဧက)

မိုးစပါး	၁၆,၀၃၂	၅,၉၀၀	၂၃,၄၆၇	၅၇၅၅
နွေစပါး	၅,၀၀၀	၁,၁၈၅	၂၀,၆၇၀	၁၀၀၀
အခြားသီးနှံ	၁၁,၀၃၂	၁,၀၀၀	၁၅၀	၅၆၀

အိမ်စိုက်ပျိုးသီးနှံထွက်နှုန်း

မိုးစပါး (တင်/ဧက)	၁၀၀	၈၀	၈၀	၈၀
နွေစပါး (တင်/ဧက)	၁၁၅	၉၀	၈၅	၁၂၀

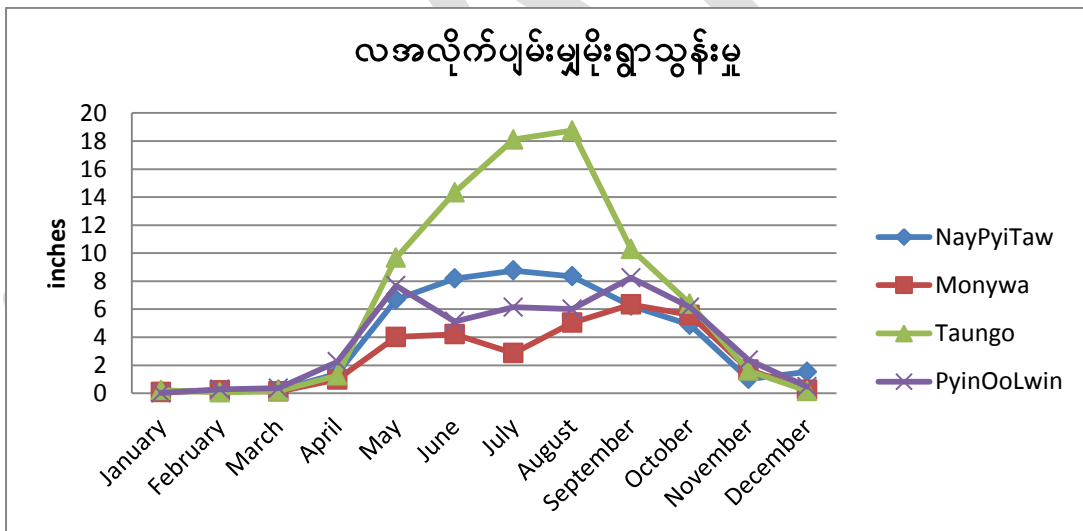
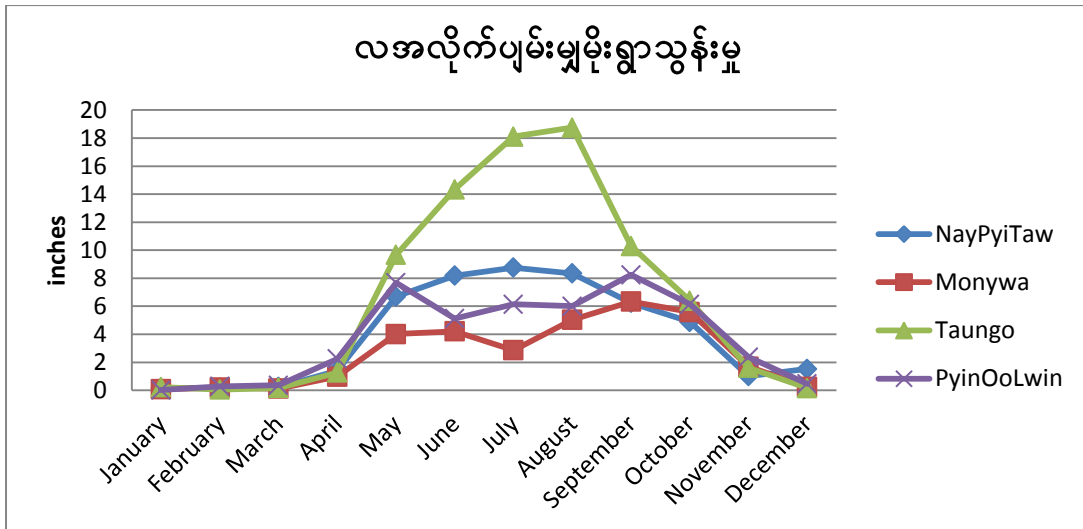
DRAFT

နောက်ဆက်တွဲ (၂)(က) - ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဒေသများရှိ လအလိုက်ပျမ်းမျှ မိုးရွာသွန်းမှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

လ	ဆင်သေ	မြောက်ယမား	ဆွာချောင်း	မလိနတ်တောင်
	နေပြည်တော်	မုံရွာ	တောင်ငူ	ပြင်ဦးလွင်
	(inches)	(inches)	(inches)	(inches)
ဇန်နဝါရီ	၀. ၁၇	၀. ၀၈	၀. ၂၃	၀. ၀၂
ဖေဖော်ဝါရီ	၀. ၁၈	၀. ၂	၀. ၀၆	၀. ၂၈
မတ်	၀. ၂၄	၀. ၁၂	၀. ၁၇	၀. ၃၆
ဧပြီ	၁. ၃၉	၀. ၉၈	၁. ၂၇	၂. ၂၅
မေ	၆. ၆၉	၄. ၀၂	၉. ၆၇	၇. ၆၈
ဇွန်	၈. ၁၉	၄. ၂၁	၁၄. ၃၄	၅. ၁၃
ဇူလိုင်	၈. ၇၆	၂. ၈၇	၁၈. ၁၁	၆. ၁၄
ဩဂုတ်	၈. ၃၅	၅. ၀၄	၁၈. ၇၅	၆
စက်တင်ဘာ	၆. ၂၄	၆. ၃၄	၁၀. ၃	၈. ၂၄
အောက်တိုဘာ	၄. ၈၉	၅. ၅၉	၆. ၃၉	၆. ၁၄
နိုဝင်ဘာ	၁. ၀၂	၁. ၆၉	၁. ၆၁	၂. ၃၇
ဒီဇင်ဘာ	၁. ၅၃	၀. ၂၄	၀. ၁၆	၀. ၄၇

အရင်းအမြစ် - ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန (၂၀၁၄)၊ အဆိုပြုစီမံကိန်း ဧရိယာများရှိ ဆည်နှင့်ဆည်မြောင်း စနစ်များ အစီရင်ခံစာ၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနမှ ပံ့ပိုးသည့်အချက်အလက်များ၊ နေပြည်တော်(မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း)

နောက်ဆက်တွဲ (၂) (ခ) - ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဧရိယာများရှိ လအလိုက် ပျမ်းမျှမိုးရွာသွန်းမဖော်ပြသည့် ကားချပ်

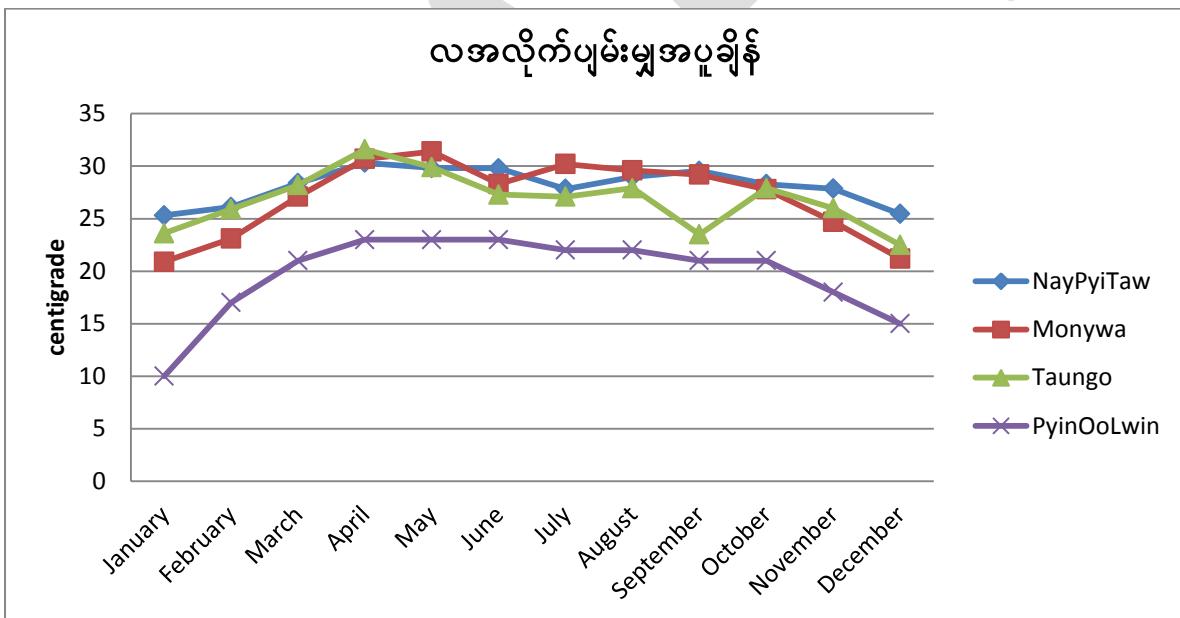
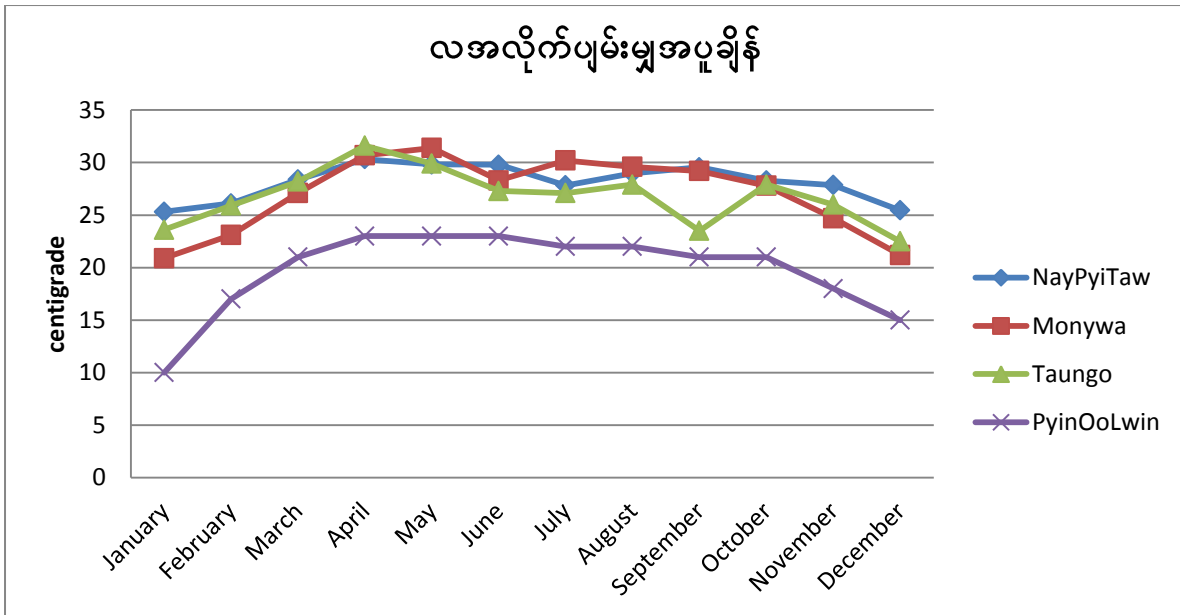

နောက်ဆက်တွဲ (၂) (ဂ) - ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဒေသရှိ ပျမ်းမျှအပူချိန်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

လအမည်	ဆင်သေ	မြောက်ယမား	ဆွာချောင်း	မလိနတ်တောင်
	နေပြည်တော်	မုံရွာ	တောင်ငူ	ပြင်ဦးလွင်
	(Centigrade)	(Centigrade)	(Centigrade)	(Centigrade)
ဇန်နဝါရီ	၂၅. ၃၂	၂၀. ၉	၂၃. ၆	၁၀
ဖေဖော်ဝါရီ	၂၆. ၁၁	၂၃. ၁	၂၅. ၉	၁၇
မတ်	၂၈. ၃၈	၂၇. ၁	၂၈. ၂	၂၁
ဧပြီ	၃၀. ၃၃	၃၀. ၇	၃၁. ၆	၂၃
မေ	၂၉. ၈၃	၃၁. ၄	၂၉. ၉	၂၃
ဇွန်	၂၉. ၇၉	၂၈. ၃	၂၇. ၃	၂၃
ဇူလိုင်	၂၇. ၈၂	၃၀. ၂	၂၇. ၁	၂၂
ဩဂုတ်	၂၈. ၉၉	၂၉. ၆	၂၇. ၉	၂၂
စက်တင်ဘာ	၂၉. ၅၅	၂၉. ၂	၂၃. ၅	၂၁
အောက်တိုဘာ	၂၈. ၂၉	၂၇. ၈	၂၇. ၉	၂၁
နိုဝင်ဘာ	၂၇. ၈၆	၂၄. ၇	၂၆	၁၈
ဒီဇင်ဘာ	၂၅. ၄၅	၂၁. ၂	၂၂. ၅	၁၅

အရင်းအမြစ် - ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန (၂၀၁၄)၊ အဆိုပြုစီမံကိန်းဒေသများရှိ ဆည်နှင့် ဆည်မြောင်းစနစ် များ အစီရင်ခံစာ၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနမှပံ့ပိုးသည့် အချက်အလက်များ၊ နေပြည်တောင် (မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း)

နောက်ဆက်တွဲ (၂) (ဃ) - ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဒေသများရှိ လအလိုက်ပျမ်းမျှအပူချိန်ဖော်ပြသည့် ကားချပ်

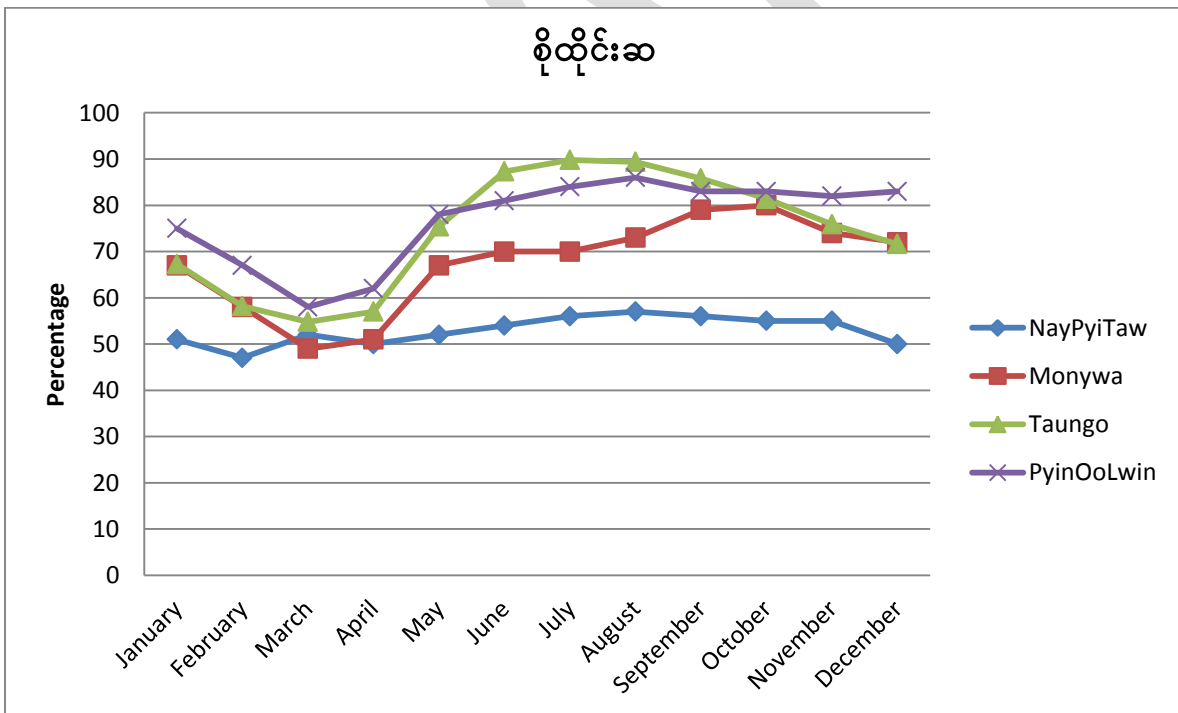
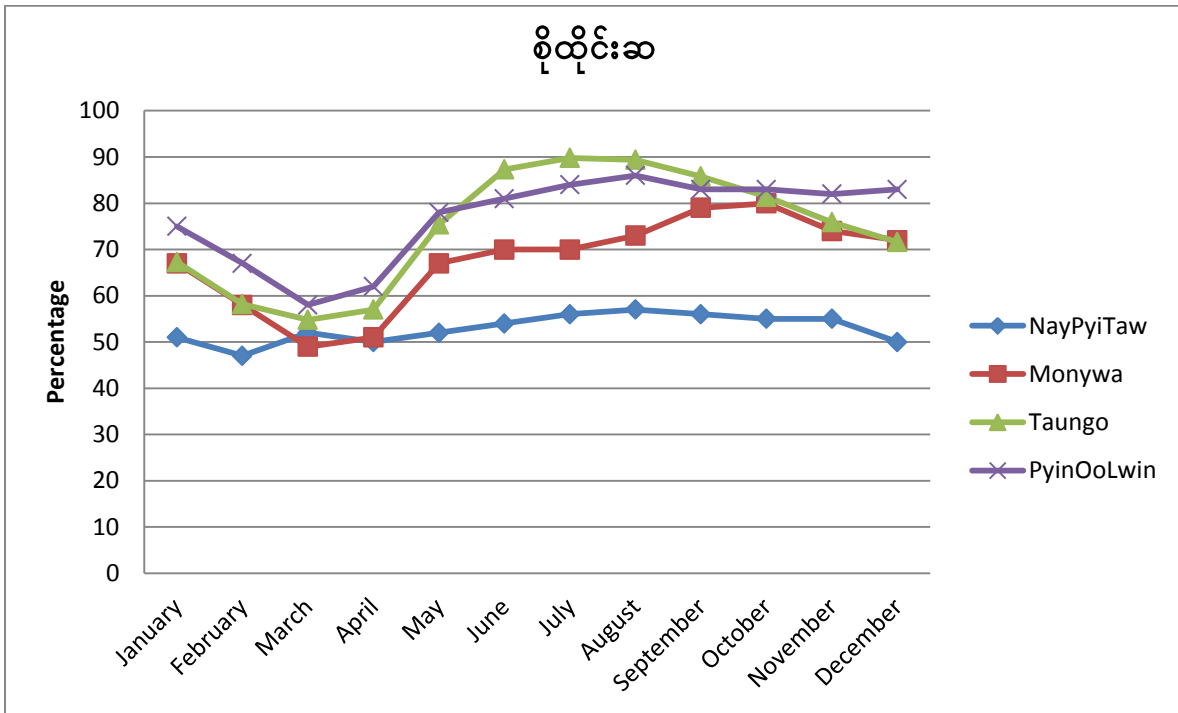

နောက်ဆက်တွဲ (၂) (င) - ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဒေသများ၏ ပျမ်းမျှစိုထိုင်းဆဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

လအမည်	ဆင်သော	မြောက်ယမား	ဆွာချောင်း	မလိနတ်တောင်
	နေပြည်တော်	မုံရွာ	တောင်ငူ	ပြင်ဦးလွင်
	(Percentage)	(Percentage)	(Percentage)	(Percentage)
ဇန်နဝါရီ	၅၁	၆၇	၆၇.၃	၇၅
ဖေဖော်ဝါရီ	၄၇	၅၈	၅၈.၂	၆၇
မတ်	၅၂	၄၉	၅၄.၈	၅၈
ဧပြီ	၅၀	၅၁	၅၇	၆၂
မေ	၅၂	၆၇	၇၅.၄	၇၈
ဇွန်	၅၄	၇၀	၈၇.၃	၈၁
ဇူလိုင်	၅၆	၇၀	၈၉.၈	၈၄
ဩဂုတ်	၅၇	၇၃	၈၉.၄	၈၆
စက်တင်ဘာ	၅၆	၇၉	၈၅.၈	၈၃
အောက်တိုဘာ	၅၅	၈၀	၈၁.၄	၈၃
နိုဝင်ဘာ	၅၅	၇၄	၇၅.၉	၈၂
ဒီဇင်ဘာ	၅၀	၇၂	၇၁.၆	၈၃

အရင်းအမြစ် - ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန (၂၀၁၄)၊ အဆိုပြုစီမံကိန်း ဧရိယာများရှိ ဆည်နှင့် ဆည်မြောင်းစနစ်များ၊ အစီရင်ခံစာ၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနမှ ပံ့ပိုးသည့်အချက်အလက်များ၊ နေပြည်တော် (မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း)

နောက်ဆက်တွဲ (၂) (စ) - ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဧရိယာများရှိ ပျမ်းမျှစိုထိုင်းဆဖော်ပြသည့်ကားချပ်

နောက်ဆက်တွဲ (၃) - ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဒေသများရှိ ရေသုံးစွဲမှုနှိုင်းယှဉ်ချက်

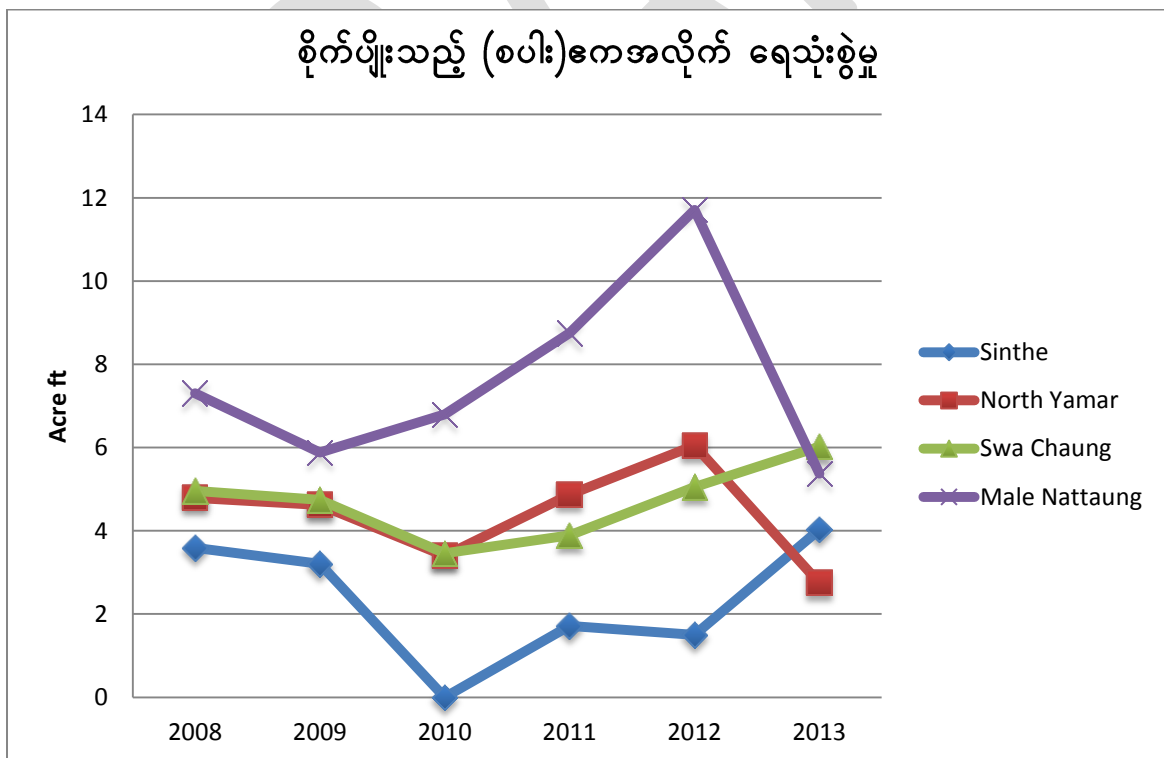
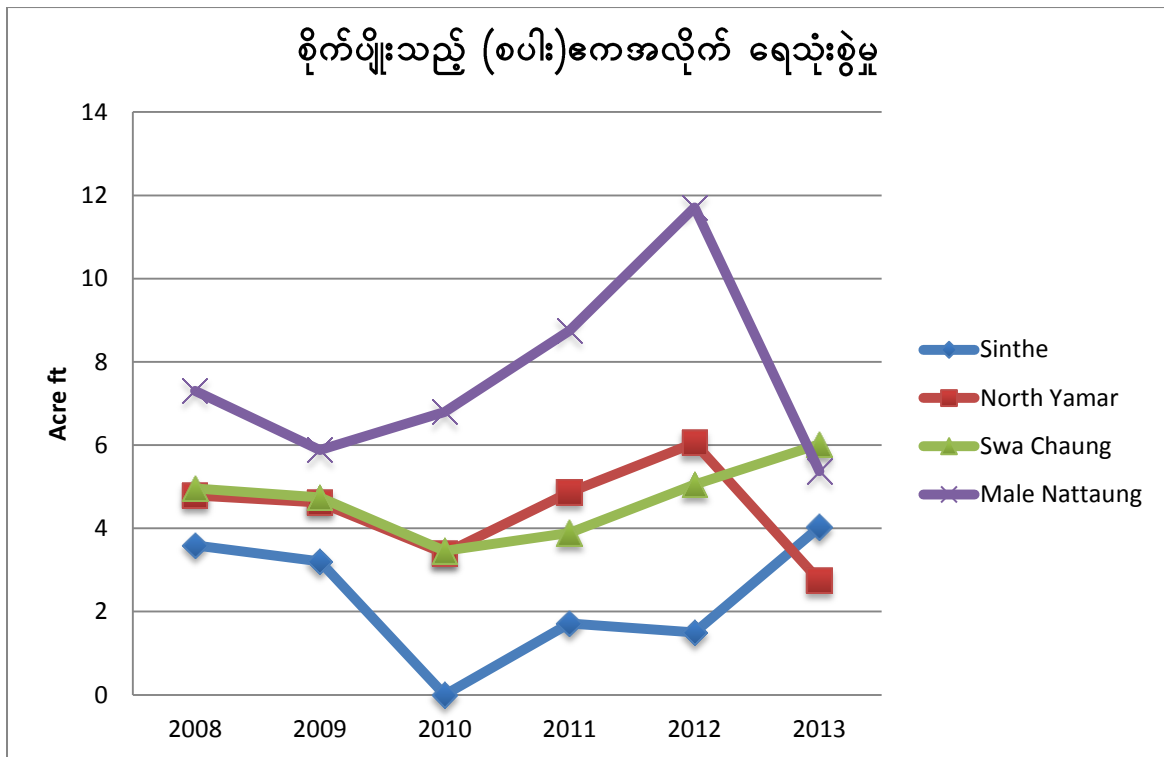
နောက်ဆက်တွဲ (၃) (က) - စပါးစိုက်ပျိုးခြင်းအတွက် ဧက-ပေအလိုက် ရေသုံးစွဲမှု

ခုနှစ်	ဆည်မြောင်းစီမံကိန်း			
	ဆင်သေ	မြောက်ယမား	ဆွာချောင်း	မလိနတ်တောင်
၂၀၀၈	၃.၆	၄.၈	၅.၀	၇.၃
၂၀၀၉	၃.၂	၄.၆	၄.၇	၅.၉
၂၀၁၀	-	၃.၄	၃.၅	၆.၈
၂၀၁၁	၁.၇	၄.၉	၃.၉	၈.၇
၂၀၁၂	၁.၅	၆.၀	၅.၁	၁၁.၇
၂၀၁၃	၄.၀	၂.၇	၆.၀	၅.၄

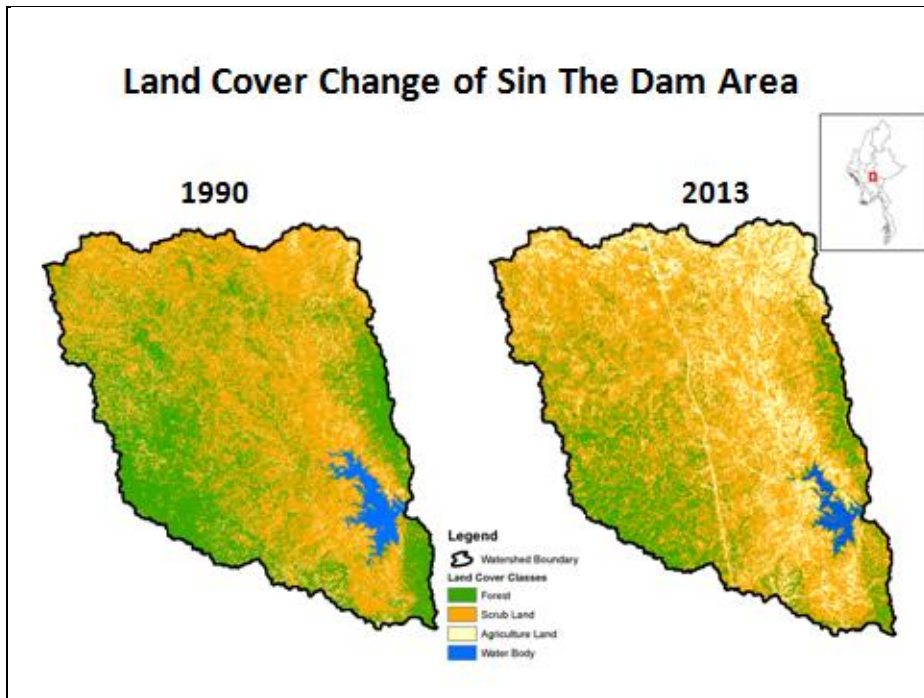
အရင်းအမြစ် - ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန (၂၀၁၄)၊ အဆိုပြုစီမံကိန်းဧရိယာရှိ ဆည်နှင့် ဆည်မြောင်းစနစ် များအစီရင်ခံစာ၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာနမှ ပံ့ပိုးသည့် အချက်အလက်များ၊ နေပြည်တော် (မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း)

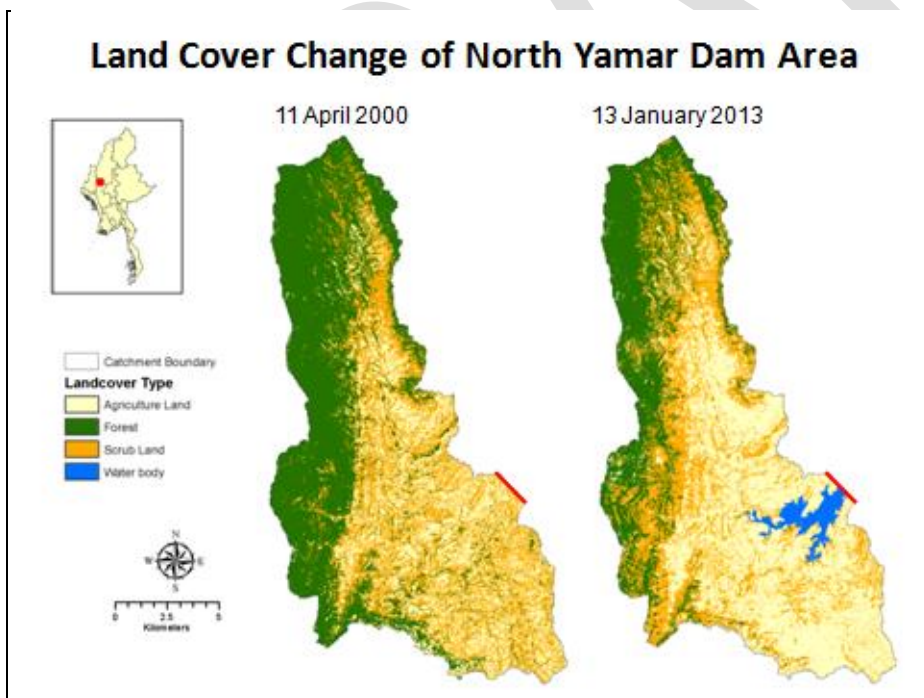
နောက်ဆက်တွဲ (၃) (ခ) - စပါးစိုက်ပျိုးခြင်းအတွက် (ဧက-ပေ) ရေသုံးစွဲမှုဖော်ပြသည့်ကားချပ်

နောက်ဆက်တွဲ (၄) (က) - လေ့လာခဲ့သည့်သတ်မှတ်ဧရိယာများအတွင်း မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့် မြေယာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံအပြောင်းအလဲများ ဖော်ပြသည့်မြေပုံ

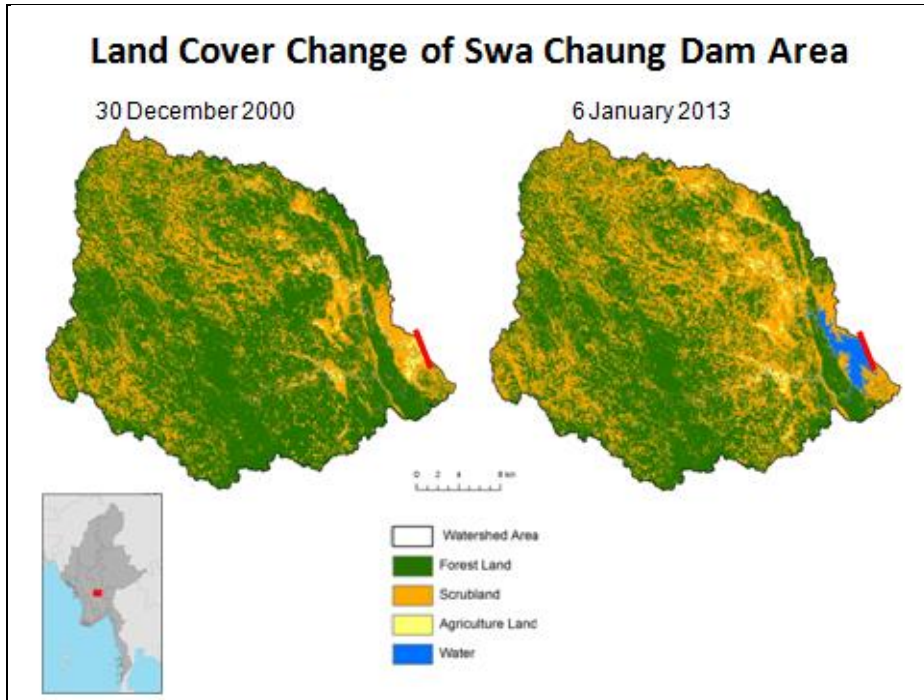

ဆင်သေဆည်ဧရိယာ၏မြေယာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ အပြောင်းအလဲ

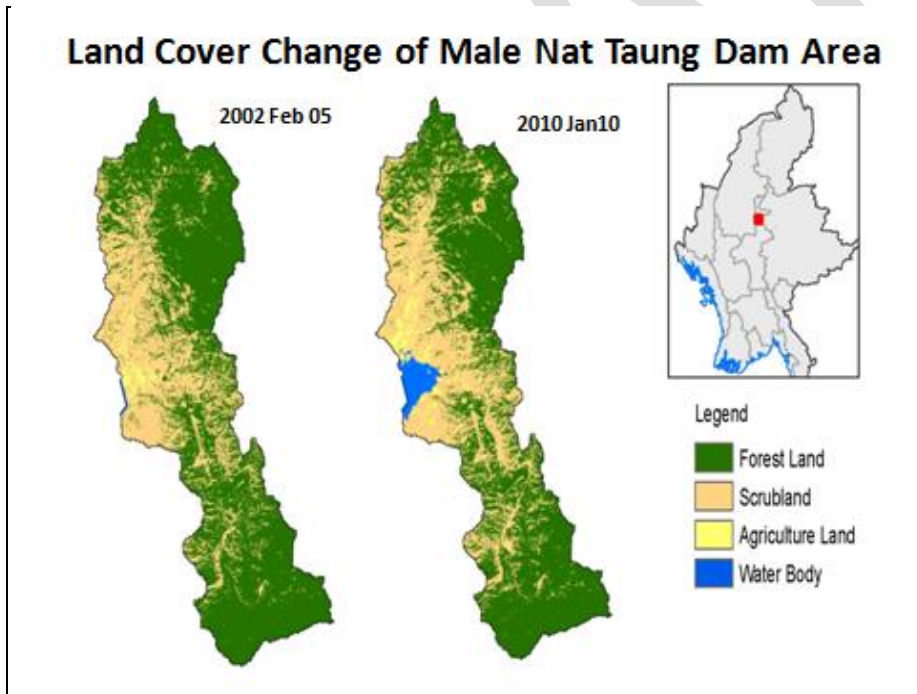

မြောက်ယမားဆည်ဧရိယာ၏မြေယာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ အပြောင်းအလဲ

အရင်းအမြစ် - Eco Dev (၂၀၁၄)ရရှိသည့် remote sensing အချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံ၍ ဆည်မြောင်း စီမံကိန်းသတ်မှတ်ဧရိယာများအတွင်း မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့် မြေယာဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံအပြောင်းအလဲများ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း၊ ရန်ကုန်

ဆွာချောင်းဆည်ဧရိယာ၏မြေယာ
ဖွဲ့စည်းပါဝင်မှု အပြောင်းအလဲ

မလိနတ်တောင်ဆည်ဧရိယာ၏မြေယာ
ဖွဲ့စည်းပါဝင်မှု အပြောင်းအလဲ

အရင်းအမြစ် - Eco Dev(၂၀၁၄)၊ ရရှိသည့် remote sensing အချက်အလက်များအပေါ်အခြေခံ၍ ဆည်မြောင်း စီမံကိန်းသတ်မှတ်ဧရိယာများအတွင်း မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့် မြေယာဖွဲ့စည်းပါဝင်မှုအပြောင်းအလဲများ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း၊ ရန်ကုန်။

နောက်ဆက်တွဲ (၄) (ခ)- လေ့လာခဲ့သည့်ဧရိယာများရှိ မြေယာအသုံးပြုမှု၊ မြေယာဖွဲ့စည်းပါဝင်မှုအပြောင်း အလဲ မက်ထရစ်ဇယား

ဆင်သေဆည်သတ်မှတ်ဧရိယာ (၁၉၉၀ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ် နှိုင်းယှဉ်ချက်)

		Year 2013				
Land Class Area (ha)		Forest Land	Scrub Land	Agriculture Land	Water Body	Grand Total
Year 1990	1. Forest	11009	15641	1669	10	28329
	2.Scrub	3094	28050	12953	16	44113
	3.Agriculture Land			5343		5343
	4.Water Body		613		1180	1793
	Grand Total	14103	44304	19965	1206	79578

အရင်းအမြစ် - Eco Dev (၂၀၁၄)-ရရှိသည့် remote sensing အချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံ၍ ဆည်မြောင်း စီမံကိန်းသတ်မှတ်ဧရိယာများအတွင်း မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့် မြေယာဖွဲ့စည်းပါဝင်မှု အပြောင်းအလဲများ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း၊ ရန်ကုန်။

မြောက်ယမားဆည်သတ်မှတ်ဧရိယာ (၂၀၀၀ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ် နှိုင်းယှဉ်ချက်)

		Year 2013				
Land Class Area (ha)		Forest Land	Scrub Land	Agriculture Land	Water Body	Grand Total
Year 2000	1. Forest	9804	6353	1449	72	17678
	2.Scrub		6351	6503	475	13329
	3.Agriculture Land			9836	456	10292
	4.Water Body				28	28
	Grand Total	9804	12704	17788	1031	41327

အရင်းအမြစ် - Eco Dev (၂၀၁၄) - ရရှိသည့် remote sensing အချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံ၍ ဆည်မြောင်း စီမံကိန်းသတ်မှတ်ဧရိယာများအတွင်း မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့် မြေယာဖွဲ့စည်းပါဝင်မှု အပြောင်းအလဲများ လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း၊ ရန်ကုန်။

ဆွာချောင်းဆည်သတ်မှတ်ဧရိယာ (၂၀၀၀ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ် နှိုင်းယှဉ်ချက်)

		Year 2013				
	Land Class Area (ha)	Forest Land	Scrub Land	Agriculture Land	Water Body	Grand Total
Year 2000	1. Forest	57655	12779	203	208	70845
	2. Scrub		31472	788	996	33256
	3. Agriculture Land			1123		1123
	4. Water Body				351	351
	Grand Total	57655	44251	2114	1555	105575

အရင်းအမြစ် - Eco Dev (၂၀၁၄) - ရရှိသည့် remote sensing အချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံ၍ ဆည်မြောင်း စီမံကိန်းသတ်မှတ်ဧရိယာများအတွင်း မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့် မြေယာဖွဲ့စည်းပါဝင်မှု အပြောင်းအလဲများ လေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်း၊ ရန်ကုန်။

မလိနတ်တောင်ဆည်သတ်မှတ်ဧရိယာ (၂၀၀၂ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၀ ခုနှစ် နှိုင်းယှဉ်ချက်)

		Year 2010				
	Land Class Area (ha)	Forest Land	Scrub Land	Agriculture Land	Water Body	Grand Total
Year 2002	1. Forest Land	10816	1490	31	17	12354
	2. Scrub Land		4569	322	251	5142
	3. Agriculture Land			998	156	1154
	Grand Total	10816	6059	1351	424	18650

အရင်းအမြစ် - Eco Dev (၂၀၁၄) - ရရှိသည့် remote sensing အချက်အလက်များအပေါ် အခြေခံ၍ ဆည်မြောင်း စီမံကိန်းသတ်မှတ်ဧရိယာများအတွင်း မြေယာအသုံးပြုမှုနှင့် မြေယာဖွဲ့စည်းပါဝင်မှု အပြောင်းအလဲများ လေ့လာ ဆန်းစစ်ခြင်း၊ ရန်ကုန်။

နောက်ဆက်တွဲ (၅) - ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းဒေသများမှ စုဆောင်းရရှိသည့် ရေနမူနာများအတွက် ရေအရည်အသွေး စမ်းသပ်မှုရလဒ်များ

စဉ်	တိုင်းတာသည့် လက္ခဏာရပ်များ	ဆင်သေ		မြောက်ယမား		ဆွာချောင်း		မလိနတ်တောင်			ဝံသတ်မှတ်ချက်			
		တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	သောက်ရေ	ဆည်မြောင်း	
		(၁)	(၂)	(၃)	(၁)	(၁)	(၂)	(၃)	(၁)	(၂)	(၃)	(၄)		
		တာတမံမှ ရေ	ဆည်မှရေ	ဝဲဘက် တူးမြောင်း အမှတ်(၁) တပ်ကုန်း အနီး	ပင်မ တူးမြောင်း မှ ရေ	ဆည်မှ ရေ	----- (အမတကြီး ကုန်းကျေးရွာ)	----- (ရေတာရှည် အနီး)	လက်ပံလှ ကျေးရွာ တူးမြောင်း	ဆည်မှ ရေ	ဆည်မှ	ဆည်မှ		
1	pH	7.8	8.7*	8.4	7.9	8.2	8.1	6.6	8.3	7.8	8.5	7.7	6.5 – 8.5 ^a	6.5 - 8.4 ^f
2	Turbidity (FAU)	< 5	< 5	7	< 5	< 5	< 5	< 5	< 5	< 5	94*	< 5	<10 FAU ^d	-
3	Hardness (mg/L)	140*	140*	58.5	150*	100*	100*	31.5	110*	180*	31.5	72*	<60 mg/L ^c	-
	Carbonate (me/L)	3.5*	3.5*	1.46	3.75*	2.5*	2.5*	0.79	2.75*	4.5*	0.79	1.8*	-	<1.5 me/L ^f
4	Arsenic (ppb)	< 4	< 4	-	< 4	< 4	< 4	-	140*	120*	-	-	<10 ppb ^a	-
5	Aluminum (mg/L)	0.02	0.02	<0.01	0.02	0.02	0.02	<0.01	0.02	0.03	<0.01	0.02	<0.2 mg/L ^a	-
6	Potassium (mg/L)	9.2	11	49*	2.8	2.6	2.0	35*	2.3	1.6	22*	22*	<20 mg/L ^c	-
7	Iron (mg/L)	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	<0.1	0.36*	<0.1	<0.2 mg/L ^b	-

စဉ်	တိုင်းတာသည့် လက္ခဏာရပ်များ	ဆင်သေ		မြောက်ယမား		ဆွာချောင်း		မလိနတ်တောင်			စံသတ်မှတ်ချက်			
		တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	တည်နေရာ	သောက်ရေ	ဆည်မြောင်း
		(၁)	(၂)	(၃)	(၁)	(၁)	(၂)	(၃)	(၁)	(၂)	(၃)	(၄)		
		တာတမံမှ ရေ	ဆည်မှရေ	ဝဲဘက် တူးမြောင်း အမှတ်(၁) တပ်ကုန်း အနီး	ပင်မ တူးမြောင်း မှ ရေ	ဆည်မှ ရေ	----- (အမတကြီး ကုန်းကျေးရွာ)	----- (ရေတာရှည် အနီး)	လက်ပံလှ ကျေးရွာ တူးမြောင်း	ဆည်မှ ရေ	ဆည်မှ (စာမျက်နှာ တွင်ကြည့်ရန်)	ဆည်မှ (စာမျက်နှာ တွင်ကြည့်ရန်)ခ		
8	Chloride (me/L)	0.20	0.41	2.51	0.61	0.20	0.51	0.46	0.61	0.61	1.14	0.46	-	<4 me/L ^f
9	Nitrite (mg/L)	< 0.01	< 0.01	-	< 0.01	< 0.01	< 0.01	-	< 0.01	< 0.01	-	-	<0.5 mg/L ^b	-
10	Zinc (mg/L)	< 0.02	< 0.02	-	0.09	< 0.02	< 0.02	-	0.19	0.15	-	-	< 3 mg/L ^a	-

အရင်းအမြစ် - Eco Lab (၂၀၁၄) မှ ဓါတ်ခွဲခန်းလေ့လာဆန်းစစ်ချက် အစီရင်ခံစာမှ

Note: Figures with asterisk show the above limit situation comparing to the respected standard limit

(က) သောက်သုံးရေအတွက် WHO မှ စံသတ်မှတ်ချက် (၁၉၉၃)

(ခ) သောက်သုံးရေအတွက် EU မှ စံသတ်မှတ်ချက်

(ဂ) အခြားစံသတ်မှတ်ချက်များ

(ဃ) USGS ရေအရည်အသွေးသတင်းအချက်အလက်

(င) Michigan ရေအရည်အသွေးစံသတ်မှတ်ချက် (စည်းမျဉ်း ၆၄)

(စ) FAO (1995) guidelines for interpretation of water quality for irrigation, FAO irrigation and drainage paper 53, Rome

နောက်ဆက်တွဲ(က)-မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကမ္ဘာ့မျိုးတုန်းပျောက်ကွယ်လု ရှားပါးမျိုးစိတ်များ (တွားသွားသတ္တဝါများ)

No	Common name	Scientific name	Status
1	Four-toed Terrapin	<i>Batagur baska</i>	Critically Endangered
2	Leatherback	<i>Dermochelys coriacea</i>	Critically Endangered
3	Burmese Starred Tortoise	<i>Geochelone platynota</i>	Critically Endangered
4	Arakan Forest Turtle	<i>Heosemys depressa</i>	Critically Endangered
5	Hawksbill Turtle	<i>Eretmochelys imbricata</i>	Critically Endangered
6	Gharial	<i>Gavialis gangeticus</i>	Critically Endangered
7	Burmese Peacock Softshell	<i>Nilssonina formosa</i>	Endangered
8	Frog-faced Softshell Turtle	<i>Pelochelys cantorii</i>	Endangered
9	Big-headed Turtle 10	<i>Platysternon</i>	Endangered
10		<i>Enhydryis vorisi</i>	Endangered
11	Yellow-headed Tortoise	<i>Indotestudo elongata</i>	Endangered
12	Burmese Roofed Turtle	<i>Batagur trivittata</i>	Endangered
13	Green Turtle	<i>Chelonia mydas</i>	Endangered
14	Burmese Mountain Tortoise	<i>Manouria emys</i>	Endangered
15	Indian Narrow-headed Softshell	<i>Chitra indica</i>	Endangered
16	Jagged-shelled Turtle	<i>Cuora mouhotii</i>	Endangered
17	Bengal Eyed Terrapin	<i>Morenia ocellata</i>	Vulnerable
18	King Cobra	<i>Ophiophagus hannah</i>	Vulnerable
19	Impressed Tortoise	<i>Manouria impressa</i>	Vulnerable
20	Southeast Asian Softshell Turtle	<i>Amyda cartilaginea</i>	Vulnerable
21		<i>Siebenrockiella crassicollis</i>	Vulnerable
22	Olive Ridley	<i>Lepidochelys olivacea</i>	Vulnerable
23	Southeast Asian Box Turtle	<i>Cuora amboinensis</i>	Vulnerable
24	Giant Asian Pond Turtle	<i>Heosemys grandis</i>	Vulnerable

Source: Forest Department (2011), National Biodiversity Strategy and Action Plan, Myanmar; Ministry of Environmental Conservation and Forestry, The Republic of The Union of Myanmar, Nay Pyi Daw

နောက်ဆက်တွဲ(ခ)- မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကမ္ဘာ့မျိုးတုန်းပျောက်ကွက်လူ ရှားပါးမျိုးစိတ်များ (ငှက်များ)

No	Common name	Scientific name	Status
1	White-bellied Heron	<i>Ardea insignis</i>	Critically Endangered
2	Spoon-billed Sandpiper	<i>Eurynorhynchus pygmeus</i>	Critically Endangered
3	Pink-headed Duck	<i>Rhodonessa caryophyllacea</i>	Critically Endangered
4	Red-headed Vulture	<i>Sarcogyps calvus</i>	Critically Endangered
5	Baer's Pochard	<i>Aythya baeri</i>	Endangered
6	White-winged Duck	<i>Cairina scutulata</i>	Endangered
7	Masked Fin foot	<i>Heliopais personatus</i>	Endangered
8	Greater Adjutant	<i>Leptoptilos dubius</i>	Endangered
9	Scaly-sided Merganser	<i>Mergus squamatus</i>	Endangered
10	Green Peafowl	<i>Pavo muticus</i>	Endangered
11	Gurney's Pitta	<i>Pitta gurneyi</i>	Endangered
12	White-browed Nuthatch	<i>Sitta victoriae</i>	Endangered
13	Spotted Greenshank	<i>Tringa guttifer</i>	Endangered
14	Rufous-necked Hornbill	<i>Aceros nipalensis</i>	Vulnerable
15	Plain-pouched Hornbill	<i>Aceros subruficollis</i>	Vulnerable
16	Greater Spotted Eagle	<i>Aquila clanga</i>	Vulnerable
17	Indian Spotted Eagle	<i>Aquila hastata</i>	Vulnerable
18	Pale-capped Pigeon	<i>Columba punicea</i>	Vulnerable
19	Yellow-breasted Bunting	<i>Emberiza aureola</i>	Vulnerable
20	Lesser Kestrel	<i>Falco naumanni</i>	Vulnerable
21	Sarus Crane	<i>Grus antigone</i>	Vulnerable
22	Pallas's Fish-eagle	<i>Haliaeetus leucoryphus</i>	Vulnerable
23	Lesser Adjutant	<i>Leptoptilos javanicus</i>	Vulnerable
24	Sclater's Monal	<i>Lophophorus sclateri</i>	Vulnerable
25	Nicobar Megapode	<i>Megapodius nicobariensis</i>	Vulnerable
26	Wallace's Hawk-eagle	<i>Nisaetus nanus</i>	Vulnerable
27	Great Bustard	<i>Otis tarda</i>	Vulnerable
28	White-fronted Scops-owl	<i>Otus sagittatus</i>	Vulnerable
29	Straw-headed Bulbul	<i>Pycnonotus zeylanicus</i>	Vulnerable
30	Indian Skimmer	<i>Rynchops albicollis</i>	Vulnerable
31	Beautiful Nuthatch	<i>Sitta formosa</i>	Vulnerable
32	Giant Nuthatch	<i>Sitta magna</i>	Vulnerable
33	Black-headed Ibis	<i>Threskiornis melanocephalus</i>	Vulnerable
34	Blyth's Tragopan	<i>Tragopan blythii</i>	Vulnerable
35	Large Green-pigeon	<i>Treron capellei</i>	Vulnerable
36	Grey-sided Thrush	<i>Turdus feae</i>	Vulnerable

Source: Forest Department(2011), National Biodiversity Strategy and Action Plan, Myanmar; Forest Department, Ministry of Environmental Conservation and Forestry, The Republic of The Union of Myanmar, Nay Pyi Daw.